

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SLOVENJ GRADEC**

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA
SLOVENJ GRADEC
(2021–2030)**

Št. 11/21

**Načrt sprejela:
Vlada Republike Slovenije
Ljubljana, 16. november 2023**

(Ur. l. RS št. 116/23)

**Podpisnik:
v funkciji ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Marjan Šarec
minister za obrambo**

VSEBINA

POVZETEK	9
1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA	14
1.1 Lega območja	14
1.2 Opis naravnih razmer	15
1.2.1 Orografske značilnosti območja	15
1.2.2 Značilnosti podnebja	15
1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere	16
1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja	16
1.3 Vegetacijski oris območja	17
1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov	19
1.5 Družbeno-ekonomske razmere	21
1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer	21
1.5.2 Lastništvo gozdov	21
1.5.3 Gozdarstvo in dejavnosti, povezane z gozdom in gozdnim prostorom	22
1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru	23
1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi	24
1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost	24
1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja	27
1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa	30
2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV	32
2.1 Lesna zaloga gozdov	32
2.2 Drevesna sestava	33
2.3 Debelinska struktura gozdov	34
2.4 Prirastek	36
2.5 Ponori ogljika	37
3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV	38
3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju	38
3.1.1 Posek	38
3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela	40
3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic	42
3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja	43
3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor	44
3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020	44
3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi	47
3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih	47
3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov	47
3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)	52
3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih	56
3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij	64
3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine	64
3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)	65
3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcij gozdov	66
3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov	67
3.3 Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja	68
3.3.1 Ocena doseganja ekonomskih ciljev	68

3.3.2	Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev	68
3.4	Presoja ustreznosti prejšnjega načrta	69
3.5	Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi	69
4	VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV	71
4.1	Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov	71
4.2	Opredelitev večfunkcionalnih območij	78
5	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	79
5.1	Cilji gospodarjenja z gozdovi	79
5.2	Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi	81
5.3	Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi	86
5.3.1	Usmerjanje razvoja gozdnih sestojev	86
5.3.2	Posegi v gozd in gozdni prostor	114
5.3.3	Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi	116
5.3.4	Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa	117
5.3.5	Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala	122
5.3.6	Gozdarsko svetovanje, razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige	124
5.3.7	Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave	126
5.3.8	Varstvo kulturne dediščine	129
5.3.9	Natura 2000 in ohranjanje biotske pestrosti	132
5.3.10	Varovalni in zaščitni gozdovi	137
5.3.11	Upravljanje z vodami	140
5.3.12	Gozdni rezervati in raziskovalni objekti	142
5.3.13	Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda	143
5.3.14	Druge usmeritve	145
5.4	Ukrepi	146
5.4.1	Možni posek	146
5.4.2	Ponori ogljika	147
5.4.3	Gojitvena, varstvena in ostala dela	147
5.4.4	Vlaganja v gozdno infrastrukturo	149
6	OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	150
7	TVEGANJA ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA	152
8	OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT	153
9	METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA	154
9.1	Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta	154
9.2	Viri in zbirke podatkov	155
9.3	Členitev gozdov	158
9.4	Obdelava podatkov	158
9.5	Izdelava kart za prostorski del	159
10	LITERATURA IN VIRI	161
11	NAČRT SO IZDELALI	164
12	PROSTORSKI DEL	165
13	PRILOGE	181
13.1	Pregled stanja in ukrepov na ravni GGO	181
13.2	Pregled stanja in ukrepov na ravni RGR GGO	189
13.3	Pregled stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	221
13.4	Pregled stanja in ukrepov po občinah	223
13.5	Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000	230

13.6	Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2010-2020 po popisnih enotah.....	231
13.7	Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.....	234
13.8	Pregled naravnih vrednot.....	234
13.9	Pregled ekološko pomembnih območij (EPO).....	243
13.10	Pregled območij Natura 2000, evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov znotraj GGO	244
13.11	Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami	247
13.12	VARSTVENE USMERITVE IN PRIPOROČILA ZA OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IZVEN VAROVANIH OBMOČIJ	258
13.13	Gozdni rezervati v GGO	259
13.14	Primerjalni šifrant RGR 2011- 2020 in RGR 2021-2030	259
13.15	Utemeljitev in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov:.....	259

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništev (v ha)	9
Preglednica 2: Gozdni fondi po oblikah lastništva gozdov	9
Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov	17
Preglednica 4: Značilnosti divjadi in njihovih habitatov	20
Preglednica 5: Površina gozdov GGO po oblikah lastništva	21
Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov	22
Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur (Vir: Raba tal, MKGP 2009, 2020)	24
Preglednica 8: Spremembe lastništva gozdov v obdobju 1970-2020	25
Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost	25
Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva (ha)	26
Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami	30
Preglednica 12: SPR – Razmere za sečnjo in spravilo	31
Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m ³ /ha) po oblikah lastništva	32
Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m ³ /ha)	32
Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva	33
Preglednica 16: Spremembe drevesne sestave gozdov v obdobju 1970-2020 (v % od LZ)	33
Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov GGO in njena sestava po debelinskih razredih	34
Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva	36
Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih	36
Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m ³ /ha)	36
Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom	39
Preglednica 22: Posek po skupinah vrst poseka in oblikah lastništva	40
Preglednica 23: OGD - Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO	41
Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov	41
Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)	42
Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020	43
Preglednica 27: Krčitve gozdov v obdobju 2011-2020 po namenu	44
Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020	45
Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020	46
Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika	47
Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov	47
Preglednica 32: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020	50
Preglednica 33: Paša v gozdovih	52
Preglednica 34: Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda	52
Preglednica 35: Sestojni tipi	53
Preglednica 36: Zasnova gozdnih sestojev	54
Preglednica 37: Negovanost gozdnih sestojev	55
Preglednica 38: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm.	55
Preglednica 39: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov	56
Preglednica 40: Drevesna sestava mladovij in vrsti po oblikah lastništva	58
Preglednica 41: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki ogrožajo biotsko raznovrstnosti ali povzročajo gospodarsko škodo	60
Preglednica 42: Odmrlo drevje (št./ha)	61

Preglednica 43: Površina gozdov v Natura 2000 območjih.....	62
Preglednica 44: Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)	63
Preglednica 45: Površina varovalnih gozdov	63
Preglednica 46: Zavarovana območja in naravne vrednote	64
Preglednica 47: Režim enot kulturne dediščine	64
Preglednica 48: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine (GP)	65
Preglednica 49: Dolžina vodotokov	65
Preglednica 50: Vodna in priobalna zemljišča.....	65
Preglednica 51: Vodovarstvena območja.....	66
Preglednica 52: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov.....	67
Preglednica 53: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)	71
Preglednica 54: Vrste gozdnogospodarskih ciljev.....	79
Preglednica 55: Gozdnogojitveni cilj RGR 041	86
Preglednica 56: Gozdnogojitveni cilj RGR 062	88
Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj RGR 063	90
Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj RGR 071	92
Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj RGR 072	94
Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj RGR 073	96
Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj RGR 081	98
Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj RGR 090	100
Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj RGR 111	102
Preglednica 64: Gozdnogojitveni cilj RGR 130	104
Preglednica 65: Gozdnogojitveni cilj RGR 140	106
Preglednica 66: Gozdnogojitveni cilj RGR 160	108
Preglednica 67: Gozdnogojitveni cilj RGR 162	110
Preglednica 68: Gozdnogojitveni cilj RGR 163	112
Preglednica 69: Gozdni semenski objekti v OE Slovenj Gradec (stanje na dan 1.1.2021)	122
Preglednica 70: Možni posek po oblikah lastništva.....	146
Preglednica 71: Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih po oblikah lastništva ..	148
Preglednica 72: Dolgoročni varstveni cilji PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Slovenj Gradec	148
Preglednica 73: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj upravljavskih con skupaj v GGN GGO Slovenj Gradec	148
Preglednica 74: Gradnja gozdnih cest in protipožarnih presek.....	149
Preglednica 75: Ocena strukture gozdnih lesnih sortimentov	150
Preglednica 76: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije	151
Preglednica 77: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot.....	153

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregledna karta GGO.....	14
Slika 2: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih	16
Slika 3: Pregledna karta krajinskih tipov	26
Slika 4: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot.....	29
Slika 5: Odprtost gozdov (ha) glede na način spravila lesa	31
Slika 6: Debelinska zgradba gozdov, ločeno na iglavce, listavce in skupaj.....	35
Slika 7: Spremembe debelinske strukture gozdov v obdobju 1970-2020	35
Slika 8: Ponori ogljika za obdobje 2011-2030	37
Slika 9: Dinamika sečnje po letih.....	39
Slika 10: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1995-2020.....	48
Slika 11: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020.....	49
Slika 12: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb.....	51
Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah	54
Slika 14: Ohranjenost gozdnih sestojev po lastništvu	57
Slika 15: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja	59
Slika 16: Temeljna razvojna območja gozdov	114

POVZETEK

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništev (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti **	Skupaj
Površina gozda (ha)	44.244	16.474	0,0	60.718
Delež (%)	72,9	27,1	0,0	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po oblikah lastništva gozdov

Lastništvo Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	% na PR
Skupaj GGO											
Večnamenski gozdovi	56.562	332	71	403	7,5	2,1	9,6	21,3	18,9	20,9	87,7
GPN ukrepi so dovoljeni	883	309	28	337	7,3	0,7	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	639	244	22	266	4,8	0,5	5,3				
Varovalni gozdovi	2.634	144	35	179	2,4	0,8	3,3	5,9	6,1	6,0	32,6
Skupaj vsi gozdovi	60.718	323	68	391	7,3	2,0	9,3	20,5	18,5	20,2	84,9
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	42.235	330	72	402	7,7	2,2	9,8	21,9	19,3	21,4	87,8
GPN ukrepi so dovoljeni	776	311	27	338	7,4	0,7	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	12	397	67	464	8,7	1,8	10,5				
Varovalni gozdovi	1.222	127	31	159	2,3	0,8	3,1	6,7	6,9	6,8	34,0
Skupaj vsi gozdovi	44.244	325	70	394	7,5	2,1	9,6	21,3	19,0	20,9	86,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	14.327	337	69	405	7,2	1,9	9,0	19,8	17,7	19,5	87,3
GPN ukrepi so dovoljeni	107	296	39	335	6,5	0,8	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	627	242	21	262	4,8	0,4	5,2				
Varovalni gozdovi	1.412	158	39	197	2,5	0,9	3,4	5,4	5,5	5,4	31,5
Skupaj vsi gozdovi	16.474	317	64	381	6,7	1,7	8,4	18,5	16,7	18,2	82,8
Gozdovi lokalnih skupnosti **											
Večnamenski gozdovi	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi so dovoljeni	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0				
Varovalni gozdovi	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

****zaradi male posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov**

GGO leži v osrednjem delu severne Slovenije. Obsega 88.891 ha, 12 občin koroške regije in je sestavni del Pohorskega lovsko upravljaljskega območja (LUO). Osrednji del območja predstavljajo Dravska, Mežiška in Mislinjska dolina, kjer živi tudi večina prebivalstva v GGO. Na severu, ob državni meji z Avstrijo, prevladuje gorati svet Vzhodnih Karavank in Kamniško Savinjskih Alp. Hriboviti svet je značilen za pobočja Plešivca z Uršljo goro, severna pobočja Smrekovca in Olševe, južna pobočja Pece, severna pobočja Paškega Kozjaka in Pohorje. Povprečna gozdnatost je 68,3 %.

Rastiščno spada v alpski fitogeografski prostor. Zaradi razgibanega površja so prisotni vsi višinski pasovi gozdne vegetacije. Evidentiranih je 21 gozdnih rastiščnih tipov. Prevladujejo rastišča bukovih gozdov na 62,8 % površine. Zasmrečenost otežuje rastiščno opredeljevanje. Posamezni gozdno rastiščni tipi v območju odstopajo od opisanih rastišč v bolj ohranjenem naravnem okolju. Na silikatnih kamninah so v hladnejših predelih z večjo zračno in talno vlago rastišča jelovih gozdov, ki so najproduktivnejša rastišča v območju. Za najvišje predele Košenjaka, Smrekovca in Mislinjskega Pohorja so značilna Zgornjegorska smrekovja. Evidentirani gozdni habitatni tipi Natura 2000 (1.558 ha) predstavljajo 2,6 % površine vseh gozdov. Po površini izstopajo Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (HT 9410). Kot prednostni so opredeljeni trije habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in sicer: HT 9180* - Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (201 ha), HT91D0* - Barjanski gozdovi (30 ha) in HT4070* - Ruševje (37 ha).

Raznolikost naravnih dejavnikov in velika gozdnatost nudijo prostoživečim živalskim vrstam pogoje za razvoj. Ugodnost življenjskih pogojev omejujejo v nižini razdrobljenost gozdnih kompleksov,

naseljenost in kmetijstvo, v hribovitem in gorskem svetu spremenjena drevesna sestava, pomanjkanje listavcev, plodonosnega drevja in zaraščanje površin. So pa obsežni gozdni kompleksi pomembni za divjad in razvoj ogroženih in zaščitanih živalskih vrst, kot so divji petelin, ruševca, tristrsti detel, koconogi čuk in vrste iz skupine sov.

V GGO prevladujejo zasebni gozdovi (73 %), državnih je dobra četrtina. Glede na kategorije prevladujejo večnamenski gozdovi (93 %), varovalnih gozdov je 4,3 %, gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi je 1,5 %, gozdnih rezervatov pa nekaj več kot 1 %. GGO je razdeljeno na deset (10) gozdnogospodarskih enot, gozdovi v GGO pa so razdeljeni v štirinajst (14) rastiščnogojitvenih razredov. V lesni zalogi prevladujejo iglavci, predvsem smreka, listavci predstavljajo 17,5 %, vendar se njihov delež povečuje. Med razvojnimi fazami prevladujejo debeljaki (62 % površine gozdov), povečal se je delež sestojev v obnovi (iz 16 na 21 %) in tudi delež mladovij. Gozdove in gospodarjenje so v 2. polovici preteklega ureditvenega obdobja zaznamovale ujme (žled, veter) in podlubniki, ki so imeli največji vpliv na realizacijo poseka. Zaradi sprememb okolja so povečana tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Pomembno je zagotavljanje uravnoteženega usmerjanja gospodarjenja z gozdovi med zasebnim in javnim interesom, predvsem zaradi dejavnosti, ki vnašajo nemir v gozd. Pomembno je finančno zagotavljanje izvedbe nujnih del in vlaganja v gozdove za dolgoročno trajnost donosov. Gozd je prevladujoči element krajine, vrednosti osnovnih sestojnih parametrov (lesna zaloga, prirastek, razmerje drevesnih vrst) so prednosti, ki nudijo možnost različnih strategij ukrepanja. Lastniki gozdov in tudi širša javnost imajo do stroke v celoti pozitiven odnos, so pa zelo občutljivi na dogajanja in spremembe v gozdovih. Od stroke pričakujejo celovitost načrtovanja in vpliv na posege v gozd in gozdni prostor. Prizadevanja za ohranjanje ugodnega stanja biotske raznovrstnosti so bila pozitivno sprejeta s strani širše javnosti (planinci, pohodniki, lokalne skupnosti), pri čemer je bilo ključno obveščanje in ozaveščanje preko delavnic in posvetov. Pri lastnikih gozdov so namenska vlaganja v gozdove za druge vloge gozda lahko velika prednost, predvsem pa priložnost. Ohranjene gozdne površine so prepoznane kot prednost, ki omogoča sonaravne dejavnosti turizma.

Najpomembnejši gozdnogospodarski cilji v GGO so proizvodnja lesa in dohodek iz gozda, ohranjanje rastlinskih ter živalskih vrst, ohranjanje ugodnega stanja voda, varstvo narave ter čiščenje zraka.

Temeljne strategije, ki bodo glede na izpostavljene probleme zagotavljale uresničevanje postavljenih gozdnogospodarskih ciljev, so ohranjanje površine gozdov, predvsem zavarovanih gozdov, strnjenih gozdnih kompleksov in gozdov v kmetijski in primestni krajini. Gospodarjenje s ciljem sonaravnih in vrstno pestrih sestojev z dinamičnim načinom gospodarjenja uravnava razmerje razvojnih faz. Koncept zagotavlja na eni strani akumulacijo lesne zaloge in s tem zagotavljanje ponorov ogljika, ter na drugi strani prilagajanje na podnebne spremembe z zagotavljanjem sanacij ujm in razvoj sestojev z ustrezno drevesno sestavo. Nujni ukrepi za uresničevanje ciljev so izvedba načrtovanega poseka, nega, obnova in varstvo gozdov, odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami in predvsem njihovo redno vzdrževanje. Uvajanje sodobnih tehnologij za delo v gozdu, prilagojeno – adaptivno gospodarjenje so izzivi stroke. Izobraževanje lastnikov gozdov, zagotavljanje večnamenske vloge gozdov in blaženje konfliktov med različnimi deležniki, zagotavljanje biotske pestrosti in prilagojenega gospodarjenja na območjih Natura 2000 so v izvajanje neposrednih ukrepov smiselno vključeni. Njihov pomen je potrebno poudariti v komunikaciji z javnostmi ter nadgraditi s primeri dobrih praks in vzgledi.

0 UVOD

Gozdnogospodarski del območnega načrta obravnava vse gozdove na Gozdnogospodarskem območju Slovenj Gradca, ne glede na lastništvo. Prvi gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko območje Slovenj Gradec je bil izdelan za obdobje 1971 do 1980. Sedanji načrt je peta revizija osnovnega načrta.

Pravne podlage za izdelavo območnega gozdnogospodarskega načrta za obdobje 2021-2030 so:

Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007);

Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16);

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.);

Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20).

Druge pravne podlage, ki vplivajo na vsebino gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja za obdobje 2021-2030 so še:

Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20);

Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO 1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrtA, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18, ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20);

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg).

V načrtu se pojavljajo naslednje kratice ali okrajšave:

GGN – gozdnogospodarski načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GGE – gozdnogospodarska enota,

LUO – lovsko upravljavsko območje,

LPN – lovišče s posebnim namenom,

LUN – lovsko upravljavski načrt,

LD – lovska družina,

Pl. Ist. – plemeniti listavci,

Dv. – drevesna vrsta,

Dr. tr. Ist. – drugi trdi listavci,

Meh. Ist. – mehki listavci,

RGR – rastiščnogojitveni razred,

GPN – gozd s posebnim namenom,

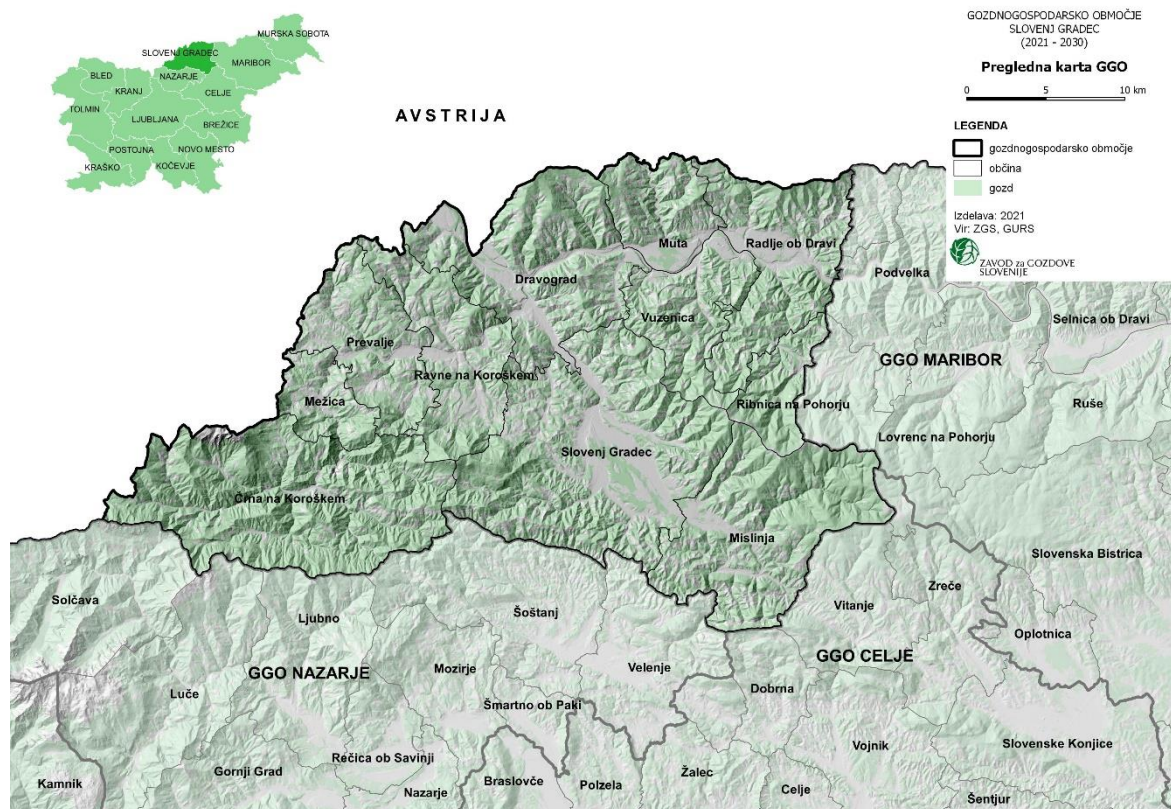
GRT – gozdni rastiščni tip,
GHT – gozdni habitatni tip,
DKN – digitalni katastrski načrt,
VG – varovalni gozdovi,
GPN – gozdovi s posebnim namenom (gozdni rezervati),
GGK – gorska gozdnata krajina,
GOK – gozdna krajina,
GZK – gozdnata krajina,
KPK – kmetijska primestna krajina,
GRM – gozdni reprodukcijski material,
GSO – gozdni semenski objekt
GGR – gozdni genski rezervat,
LZ – lesna zaloga,
PR – prirastek,
SVP – stalna vzorčna ploskev,
DOF – digitalni ortofoto posnetek,
OE – območna enota,
KE – krajevna enota,
ZG – zasebni gozdovi,
DG – državni gozdovi,
ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
ZRSVN – Zavod RS za varstvo narave,
ZVKD – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
DRSV – Direkcija RS za vode,
PRP – program razvoja podeželja,
NGP – Nacionalni gozdni program
OPN – občinski prostorski načrt,
EPO – Ekološko pomembno območje,
SKZG RS – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
Uredba – Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20,
EU – Evropska skupnost.

1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA

1.1 Lega območja

GGO leži v osrednjem delu severne Slovenije in obsega 88.891 ha. Območje je ozemeljsko zaokrožena ekosistemska celota za zagotavljanje trajnostnega načrtovanja, usmerjanja in spremljanja razvoja gozdov in gozdnega prostora v 12 občinah koroške statistične regije. Občine Črna na Koroškem, Dravograd, Mežica, Muta, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Vuzenica v GGO spadajo v celoti, občini Radlje ob Dravi in Ribnica na Pohorju pa le deloma. Občina Podvelka, ki spada v GGO Maribor, predstavlja vzhodno mejo območja. Na jugu vzhodu poteka meja z GGO Celje, na jugu in jugozahodu pa z GGO Nazarje. Severna meja območja je državna meja z republiko Avstrijo.

GGO je sestavni del Pohorskega lovsko upravljaljskega območja (LUO) in predstavlja njegov Z do SZ del. V območju je v celoti 20 lovišč, 2 lovišči pa delno segata tudi v GGO Maribor. Koroško lovsko zvezo sestavlja 19 lovskih družin, ostale so vključene v Lovsko zvezo Maribor.

Slika 1: Pregledna karta GGO

1.2 Opis naravnih razmer

1.2.1 Orografske značilnosti območja

GGO zajema gorati in hriboviti svet osrednjega dela severne Slovenije. Zaradi pestre geološke sestave je relief razgiban. Osrednji del območja obsegajo doline treh večjih vodotokov (Meže, Mislinje in Drave) ter pobočja zahodnega Pohorja. Najnižja točka v območju je gladina reke Drave (320 m), najvišja točka v pogorju Pece (2.128 m).

Na severu, ob državni meji z Avstrijo, prevladuje gorati svet Vzhodnih Karavank in Kamniško Savinjskih Alp z Mežiško dolino. Glavni masivi in vrhovi, ki dajejo območju gorski značaj so Peca, Olševa, Raduha in Uršlja gora. Hriboviti svet je značilen za pobočja Plešivca z Uršljo goro, severna pobočja Smrekovca in Olševe, južna pobočja Pece in severna pobočja Paškega Kozjaka. Osrednji del območja je zahodni del Pohorja z Mislinjsko in Dravsko dolino. Za gorati in hriboviti del območja je značilen grapast svet manjših potokov z veliko vodnatostjo. Pohorje na jugozahodu prehaja v nižinski del Mislinjske doline in na severu v Dravsko dolino. Levi breg doline Drave so južna pobočja Košenjaka ter del Kobanskega od Košenjaka do Remšnika.

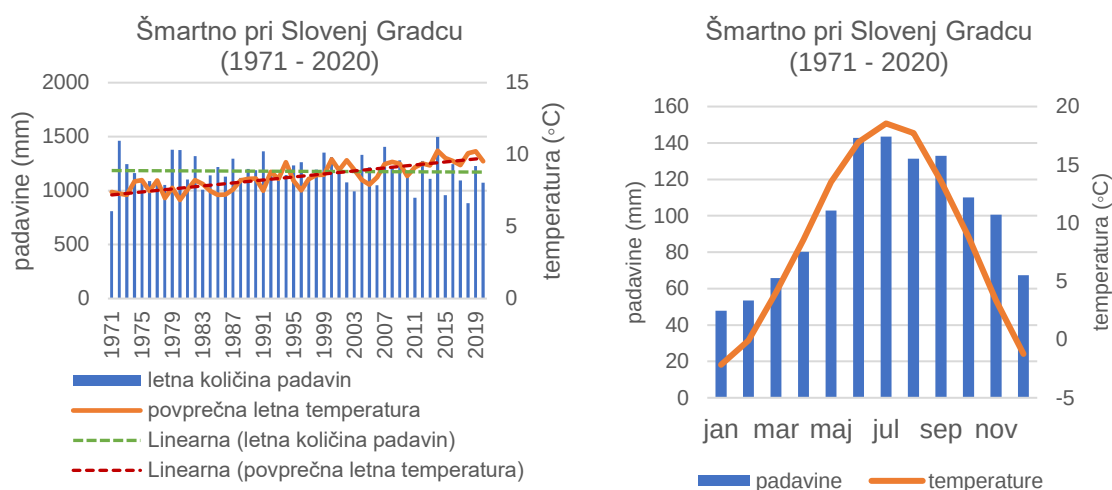
1.2.2 Značilnosti podnebja

Opređeljena sta dva značilna podnebna tipa. Podnebje nižjega gorskega sveta severne Slovenije je značilno za višje lege vzhodnih Karavank, od Mežiške do Mislinjske doline in Pohorja. Iz primerljivih podatkov postaje Rateče je v gorskem in hribovitem delu območja največ padavin v jesenskem obdobju in najmanj od decembra do februarja. To je hkrati tudi obdobje najnižjih temperatur (povprečno okoli - 2 °C). Najtoplejše obdobje leta so poletni meseci, kjer so povprečne dnevne temperature okoli 17 °C. V povprečju so temperature med 6 °C in 7 °C. Povprečna letna količina padavin je od 1.100 do 1.700 mm.

Nižinska območja v dolini reke Drave in del Mislinjske doline so uvrščena pod zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije. Za nižinske in južne predele območja veljajo primerljivi podatki postaje Letališča Jožeta Pučnika. Količina padavin je manjša (1.000-1.400mm), povprečne letne temperature (9 °C) so višje. Največ padavin pade v poletnih mesecih, ko so tudi temperature najvišje.

V dolinah se pojavljajo temperaturne inverzije, ki vplivajo na višino povprečnih temperatur in število meglenih dni. Posebej izrazite so v Dravski in Mislinjski dolini. V Mežiški dolini imajo pogoste temperaturne inverzije vpliv na onesnaženost ozračja v zgornjem delu doline (Žerjav, Črna).

Za obdobje 1971-2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih so predstavljeni podatki, ki se zbirajo na meteorološki postaji Šmartno pri Slovenj Gradcu. Iz podatkov in starejših opisov podnebja ni razbrati izrazitih padavinskih ekstremov. Naravne ujme so se v daljših in krajših časovnih obdobjih pojavljale na celnem območju, količina padavin pa je bila v povprečju stalna. Temperaturna nihanja so večja, temperatura se je zvišala za več kot 2 °C. Posledica so močne nevihte z nalivi, izrazito sušna obdobja, vetrolomi in žledolomi. Napovedane spremembe temperature in padavin bodo imele povečan vpliv v gozdnih sestojih v območju, še posebej v predelih, kjer prevladuje smreka.

Slika 2: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih

1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere

Večji del območja (okoli 95 %) spada v vodozbirno območje reke Drave in le manjši del v vodozbirno območje reke Save. Glavni vodotoki so reke Drava, Meža in Mislinja.

Del območja (Pohorje, Kobansko, Strojna, Smrekovec, Orožija) sestavljajo magmatske in metamorfne kamnine, ki so manj prepustne, zato je tu nastala razvejana mreža površinskih vodotokov. V ostalih delih območja, na pretežno karbonatnih kamninah, je manj površinskih voda, pogosto se pojavljajo vodni izviri. Vodotoki imajo hudourniški značaj, na večjem delu GGO so plazljiva območja in velika nevarnost erozijskih pojavov. Pravilno umeščanje in vzdrževanje gozdnih prometnic in gospodarjenje za vrstno pestre sestoje, preprečuje degradacijske procese v tleh (spiranje hranil, erozija, slabšanje strukture tal). Stanje podtalnice, odcednost površinskih voda in zlivna območja potokov pogojujejo razširjenost in razvoj vseh gozdnih HT v območju. Še posebej so na hidrološke in hidrogeološke razmere vezana Nižinska črnojelševja, visokoproduktivna Jelovja s praprotni, ki mikrorastiščno ob potokih prehajajo v Pobočna velikojesenovja.

Specifičnost hidroloških in hidrogeoloških razmer predstavljajo barja in barjanski gozdovi na silikatni matični podlagi. V manjši meri se pojavljajo na Smrekovcu in Košenjaku. Na Pohorju sta evidentirana HT Aktivna visoka barja in Prehodna barja kot habitata dveh kvalifikacijskih vrst ter obligatoren prehranjevalni in razmnoževalni habitat sedmih kvalifikacijskih vrst iz seznama Natura 2000. Zaradi izgube specifičnih lastnosti, strukture in procesov v HT zaradi posegov v preteklosti (osuševalni melioracijski jarki) ter posledično zaraščanja z lesno vegetacijo, spadata med ogrožena območja.

1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja

Za območje je značilen razgiban relief gorskega in hribovitega sveta. Prevladujoči reliefni tip je erozijsko rečno površje (destrukcijski rečno - denudacijski tip) s površinskim odtokom voda. Omrežje potokov in manjših rek se zliva v tri večje vodotoke Mežo, Mislinjo in Dravo, kjer so se oblikovale rečne terase z značilnim akumulacijskim rečnim površjem (akumulacijski rečni - denudacijski reliefni tip). To so v območju tudi edini ravninski predeli.

V matični podlagi prevladujejo silikatne kamnine (77 %). Največ je metamorfnih (različni skrilavci, filiti, blešniki, gnajsi inamfiboliti...) in zajemajo večji del predgorskega sveta in spodnjih pobočij Pohorja, Košenjaka, Strojne, Selovca, Črneške in Libeliške gore in Kobanskega. Vršni del Pohorja in Smrekovec sta zgrajena iz magmatskih kamenin s tufi.

Kisla matična podlaga in razgibano površje vplivata na odpornost in propustnost kamnin ter nosilnost tal. Razvite talne oblike so rankerji, distrična rjava tla in evtrična rjava tla. V spodnjih predelih strmejših pobočij Pohorja, Košenjaka in Strojne so ob strugah nerazvita hidromorfna tla.

Karbonatne kamnine prevladujejo v SZ delu GGO na pobočjih Paškega Kozjaka, Plešivca, Uršlje gore in Pece. Na manjših površinah se pojavljajo kot »osamelci« tudi na pobočjih Pohorja (Sv. Anton, Jesenkov vrh...) in Kobanskega (Stari grad nad Radljami...). Značilni tipi tal so rendzine in rjava pokarbonatna tla. Rjava pokarbonatna tla so značilna za Mežiško dolino.

V Dravski in Mislinjski dolini so se na rečno ledeniških terasah razvila obrečna tla. Večinoma so v kmetijski rabi. Evtrična rjava tla (evtrični kambisol, rjava tla) so se razvila na kloritno-amfibolovem skrilavcu (GGE Dravograd, Bukovje). Spadajo med najbolj produktivna tla v območju.

1.3 Vegetacijski oris območja

Osnovna fitocenološka karta GGO izhaja iz fitocenoloških kartiranj med leti 1977 in 1987, ko so bile izdelane karte po metodi optimalnih značilnic dr. M. Piskernika. Kasneje so bile, na podlagi primerjalne analize sorodnih značilnic, prevedene po Srednje evropski metodi, z območnim načrtom (2011 – 2020) pa usklajene z enotnim slovenskim poimenovanjem [1].

Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov

Skupina gozdnih rastiščnih tipov	Površina	Delež
Gozdni rastiščni tipi	ha	%
1. vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	3	0,0
Nižinsko črnojelševje	3	0,0
2. dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	1.027	1,7
Dobovje in dobovo belogabrovje	1.027	1,7
3. gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	0	0,0
4. gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	0	0,0
5. podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	0	0,0
6. podgorska bukovja na silikatnih kamninah	7.569	12,5
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	7.569	12,5
7. gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	6.578	10,9
Osojno bukovje s kresničevjem	2.534	4,2
Predalpsko gorsko bukovje	2.483	4,1
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	1.561	2,6
8. gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	19.962	32,8
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	13.382	22,0
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	6.581	10,8
9. jelova-bukovja	6.141	10,1
Predalpsko jelovo bukovje	6.141	10,1
10. javorovja, velikojesenovja in lipovja	534	0,9
Pobočno velikojesenovje	534	0,9
11. toploljubna bukovja	3.911	6,4
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	3.911	6,4
12. gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	14	0,0
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	14	0,0
13. kisloljubna rdečeborovja	402	0,7
Kisloljubno rdečeborovje	402	0,7
14. bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	1.504	2,5
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	232	0,4
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	1.271	2,1
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	123	0,2
16. jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	12.635	20,8
Jelovje s praprotni	5.982	9,9
Jelovje s trikrpim bičnikom	3.974	6,5
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	2.680	4,4
17. barjanska smrekovja in ruševja	114	0,2
Barjansko smrekovje	99	0,2
Vegetacija visokih barij	15	0,0
18. macesnovja	168	0,3
Macesnovje	168	0,3
19. ruševja	33	0,1
Alpsko ruševje	33	0,1
Skupaj	60.718	100,0

GGO spada v alpski fitogeografski prostor. Zaradi razgibanega površja so prisotni vsi višinski pasovi gozdne vegetacije. Velik vpliv na vegetacijo v območju ima heterogena geološka podlaga. Na današnjo drevesno sestavo je močno vplivalo tudi preteklo gospodarjenje, ki je pospeševalo smreko. Tako današnja floristična sestava posameznih gozdnih rastiščnih tipov v območju precej odstopa od opisanih rastišč v bolj ohranjenem naravnem okolju, kar otežuje rastiščno opredeljevanje. V gozdnogospodarskem območju je evidentiranih 21 gozdnih rastiščnih tipov.

V območju prevladujejo bukovi gozdovi na 62,8 % površine. Največji delež predstavlja Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, ki se pojavlja na zmerno kislih kameninah na pobočjih Kobanskega, južnih pobočjih Pohorja ter na področju Razborja in Koprivne. Pokriva pobočja do nadmorske višine okoli 900 m, v višjih legah prehaja v Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico. Revnejša silikatna pobočja v nižjih legah Strojne, Smrekovca in Selovca porašča Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Na karbonatnih in mešanih kameninah v višjih legah Pece, Uršlje gore in Olševe najdemo Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico, strma osojna pobočja porašča Osojno bukovje s kresničevjem, prisojna pobočja pa Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje. V nižjih legah teh pogorij in na posameznih apnenčastih osamelcih v območju se pojavlja Predalpsko gorsko bukovje.

Na silikatnih kamninah, v hladnejših razmerah z večjo zračno in talno vlago, so evidentirana rastišča jelovih gozdov. Sem spadajo najproduktivnejša rastišča Jelovij s praprotni, ki se nahajajo pretežno na severnih pobočjih Pohorja. Revne skrilavce in gnajse v nižjih legah na področju Navrškega vrha, Sel in Dravč poraščajo Jelovja s trikrpim bičnikom.

Večji površinski delež v območju predstavlja tudi Predalpsko jelovo bukovje, ki se pojavlja pretežno na karbonatni matični podlagi in porašča pobočja Smrekovca, Koprivne, Javorja ter severna pobočja Uršlje gore.

Najvišje predele Košenjaka, Smrekovca in Mislinjskega Pohorja v strnjenih gozdnih kompleksih porašča Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico.

Manjši delež površine območja predstavljajo rastišča borovih gozdov, med katerimi prevladujejo Bazoljubna rdečeborovja, ki poraščajo skrajna rastišča na področju Žerjava. Kisloljubna rdečeborovja se pojavljajo v manjšem obsegu in so vezana na izravnane lege na področju Šentanela.

Ravninske terase ob reki Mislinji in Dravi porašča Dobovje in Dobovo belogabrovje, ki je močno degradirano zaradi intenzivnega človekovega vpliva.

Ostali gozdni rastiščni tipi v območju so evidentirani na manjših površinah, imajo pa velik pomen z vidika biotske pestrosti. Še posebej pomembno vlogo imajo ruševje in macesnovje na zgornji gozdni meji pod Peco ter barjanska smrekovja na ovršju Pohorja.

V GGO je evidentirano tudi 1.558 ha gozdnih habitatnih tipov Natura 2000, ki predstavljajo 2,6 % površine vseh gozdov v GGO. Po površini izstopajo Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (HT 9410), ki se nahajajo na najvišjih predelih Mislinjskega Pohorja (937 ha). Na večji površini (223 ha) so tudi Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora na dolomitu (HT 91R0), ki pokrivajo južna pobočja Paškega Kozjaka in Plešivca. Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (HT 9180*) se večinoma nahajajo na vlažnih pobočjih in v jarkih, na področju Velke in Kozjega vrha (201 ha). Ostali gozdni habitatni tipi se pojavljajo fragmentirano in na manjših površinah (HT91D0*- Barjanski gozdovi (30 ha), HT91K0-Ilirski bukovi gozdovi (81 ha), HT9110-Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (49 ha) in HT4070*-Ruševje (37 ha)). Trije HT so na območju Evropske unije v nevarnosti da izginejo, zato so opredeljeni kot prednostni (označeni z *).

Grafični prikaz skupine gozdnorastiščnih tipov je v poglavju 12-Prostorski del, Karta K.

1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov

Raznolikost območja pogojuje tri značilne tipe življenjskega okolja za razvoj živalskega sveta.

1. Dokaj ravno, močno poseljeno in kmetijsko intenzivno področje v okolici reke Drave s pritoki Meže, Mislinje in številnih manjših vodotokov.

Tu je koncentrirana poseljenost in infrastrukturno omrežje, kar ima ob intenzivnem kmetijstvu izrazito negativen vpliv na živalski svet in upravljanje z njim. Gozdni kompleksi so razdrobljeni in v manjšini. Vanje se vedno bolj zajedajo naselja in stanovanjski objekti, infrastruktura se gosti. Rekreativna in druge prostočasne aktivnosti lokalnega prebivalstva se povečujejo in to okolje vedno bolj obremenjujejo. Med kmetijskimi površinami prevladujejo njive in travniki, pašnikov je malo. Kmetovanje je intenzivno. Pogosta košnja in uporaba umetnih gnojil zmanjšuje vrstno pestrost travnikov in pašnikov. Na njivah se goji malo različnih kultur, prevladujeta hmelj in koruza. Brežine vodotokov in robna območja kmetijskih površin so primerne drevesne sestave in vertikalne zgradbe, kar na videz predstavlja razmeroma dobre bivalne pogoje za nekatere vrste prostoživečih živali, vendar primanjkuje primerno razpršenih remiz, grmišč in skupin drevja v prostoru. Okolje najbolj ustreza srni, kot najštevilčnejši divjadi na tem področju, raci mlakarici, vrstam iz družine vranov in malih zveri. V manjšem številu in prehodno sta prisotna jelenjad in divji prašič. Fazan in poljska jerebica sta popolnoma izginila. Številčnost poljskega zajca je mala, vendar stabilna. Gozdni jereb je redek.

2. Gričevnat prostor z dokaj enakomerno prepletenostjo gozdnih in kmetijskih površin, med katerimi prevladuje gozd.

Gozdovi so pretežno iglasti (smreka), s spremenjeno in premalo pestro drevesno sestavo. Primanjkuje listavcev in plodonosnega drevja. Polnilni sloj je redko prisoten in ni primerne drevesne sestave in vertikalne zgradbe. Primanjkuje grmovnega in zeliščnega sloja saj poganki predstavljajo pomemben vir hrane divjadi. Pomlajenih površin z mladovji je dovolj, vendar so pogosto pod zastorom matičnega sestoja in nesproščene. Sestoji v pretežni meri niso zatravljeni, vrstna pestrost zeliščnega sloja je v prehranbnem smislu divjadi primerna, vendar primanjkuje maline in robide. Razporeditev gozda in kmetijskih površin zagotavlja zadosten delež gozdnega roba kot pomembnega habitata za številne živalske vrste. Za dobre bivalne in prehranske pogoje prostoživečih živali bi morali biti gozdni robovi vrstno bolj pestri, širši in bolj vertikalno razgibani. Med kmetijskimi površinami prevladujejo travniki in pašniki, njiv je malo. Kmetovanje je intenzivno. Uporaba umetnih gnojil zmanjšuje vrstno pestrost travnikov in pašnikov. Na redkih njivah se goji malo različnih kultur, prevladujeta koruza in krompir. Habitatni najbolj ustrezajo srni, kot najštevilčnejši divjadi na tem področju. Če so populacije maloštevilne, je prostor primeren tudi za navadnega jelena in divjega prašiča, na strmejših pobočjih tudi gamsa.

3. Obsežni gozdni kompleksi na Pohorju, Košenjaku, Uršlji Gori, Smrekovcu, Olševi in Peci predstavljajo slabše bivalne in prehranske razmere za večino prostoživečih živali.

Značilna je velika gozdnatost in redka poselitev. Enomerni smrekovi gozdovi z revnim polnilnim in zeliščnim slojem zagotavljajo primerno življenjsko okolje le redkim živalskim vrstam. Kljub majhni živalski in rastlinski vrstni pestrosti so se izoblikovali specifični habitatni nekaterih ogroženih in zaščitene živalskih vrst kot so divji petelin, ruševac, triprsti detel, koconogi čuk ter vrste iz skupine sov.

V območju ni stalnih bivališč velikih zveri, so prehodna območja, predvsem medveda. Volk in ris nista bila zaznana, čeprav se domneva, da bi bil karavanski koridor medveda tudi prehodno območje risa. Iz skupine divjadi je tu najštevilčnejši gams, prisotna je jelenjad, pojavljata pa se tudi srna in redkeje divji prašič. Širše območje Plešivca predstavlja življenjski prostor populacije tujerodnega muflona.

V strukturi zemljiških kultur primanjkuje gozdnih jas, travišč in goličav. Negozdne površine, predvsem visokogorski travniki na ovršju Pohorja, Pece, Olševe, Smrekovca in Uršlje gore se zaraščajo. S tem se zmanjšuje vrstna pestrost krajine in oži življenjski prostor ogroženim živalskim vrstam. Negativni dejavniki, povezani z množičnim turizmom, pohodništvom, vožnjo z motornimi kolesi in motornimi sanmi so najpogostejši na Pohorju, Smrekovcu in Uršlji gori. Posegajo na področja, ki so z vidika pestrosti živalskih in rastlinskih vrst najbolj ranljiva.

Preglednica 4: Značilnosti divjadi in njihovih habitatov

Vrsta	Populacija		Ocena	Življenjsko okolje
	Prisotnost vrste	Trend		Opomba ¹
Divjad				
Srna	pogosta	stabilen	ugodno / pomanjkljivo	Velika gozdnatost, zasmrečenost, nizek delež grmovnega sloja in gozdnega roba
Navadni jelen	pogosta	naraščajoč	ugodno / pomanjkljivo	Zasmrečenost, pomanjkanje travnikov, pomanjkanje mladovja
Damjak	ni prisotna		neugodno	premanjkuje pašnikov v gozdnem prostoru, zasmrečenost
Gams	pogosta	stabilen	ugodno	Ni visokogorja
Alpski kozorog	ni prisotna		neugodno	Zasmrečenost, premanjkuje pašnikov v gozdnem prostoru, plodonosnih vrst, zeliščnega in polnilnega sloja
Muflon	redka	padajoč	pomanjkljivo / neugodno	
Divji prašič	pogosta	stabilen	pomanjkljivo	Mali delež plodonosnih drevesnih vrst
Šakal	redka	stabilen	pomanjkljivo	Velika gozdnatost, gričevnatost, pomanjkanje primernih habitatov
Lisica	pogosta	stabilen	ugodno	
Jazbec	pogosta	stabilen	ugodno	
Kuna zlatica	redka	stabilen	ugodno	
Kuna belica	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Alpski svizec	ni prisotna		neugodno	Pomanjkanje primernih habitatov, visokogorskih travnišč, opuščanje paše
Pižmovka	redka	stabilen	pomanjkljivo	Pomanjkanje počasi tekočih in stoječih nižinskih voda
Poljski zajec	pogosta	stabilen	pomanjkljivo	Intenzivno in vrstno revno kmetijstvo
Nutrija	ni prisotna		pomanjkljivo	Pomanjkanje obrežnih močvirij in trstič
Navadni polh	redka	stabilen	pomanjkljivo	Pomanjkanje listnatih gozdov in plodonosnih drevesnih vrst
Rakunasti pes	ni prisotna		pomanjkljivo	Zasmrečenost, pomanjkanje svetlih listnatih in mešanih gozdov z gosto podrastjo
Fazan	redka	padajoč	neugodno	Intenzivno in vrstno revno kmetijstvo, pomanjkanje habitatov
Poljska jerebica	ni prisotna		neugodno	Intenzivno in vrstno revno kmetijstvo, pomanjkanje habitatov
Raca mlakarica	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Sraka	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Šoja	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Siva vrana	pogosta	stabilen	ugodno	

1.5 Družbeno-ekonomske razmere

1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer

GGO spada v Koroško statistično regijo, ki zajema 12 občin. Večji kraji v območju so tudi sedeži istoimenskih občin. Regijske izpostave s področja javne uprave, zdravstva, sodstva, finančnih, socialnih in izobraževalnih institucij so porazdeljene med kraji Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem in Dravograd, ki so najpomembnejša gospodarska središča regije. Mesto Slovenj Gradec je največji kraj, ter neformalni center regije. Ravne na Koroškem je drugo največje mesto v regiji in kot somestje s Prevaljami najgostejše poseljeno območje regije. Dravograd je pomembno prometno vozlišče na stičišču treh dolin, v neposredni bližini avstrijske meje. Radlje ob Dravi je upravno središče v Dravski dolini. Ostali kraji so lokalno pomembni kot sedeži občin in kot centri lokalnega gospodarstva. Industrijske cone z lokalno pobudo se oblikujejo v Radljah, na Muti, v somestju Ravne - Prevalje in na površinah nekdanjih lesnih obratov v Pamečah in Otiškem vrhu. Ribnica na Pohorju in Mislinja imata poudarjen lokalni značaj.

S kmetijstvom in gozdarstvom v Koroški regiji se ukvarja 44 družb in samostojnih podjetnikov, kar pomeni 1,4 % delež registriranih podjetij in 0,6 % delež v zaposlitvi. Delež v ustvarjenih prihodkih je 0,5 % vseh področij dejavnosti v Koroški regiji in je manjši kot v preteklih desetletjih [2]. Kmetje večino lesa prodajo preko lesnih trgovcev v Avstrijo. Predvsem pa se v kmečkih gozdovih zelo malo seka, saj osnovni dohodek ustvarjajo s kmetijskimi dejavnostmi, kjer imajo pomembno vlogo finančni viri kmetijskih programov razvoja podeželja. Les kot surovina ostaja neizkoriščen potencial [3].

Prometno težko dostopna in slabo povezana s središčem države ima regija slabo demografsko sliko. Spada med 3 demografsko najbolj ogrožena območja v Sloveniji. Iz podatkov študije je v letu 2018 predstavljala 3,5 % prebivalstva v Sloveniji. V letu 2008 je na Koroškem živel 73.714 prebivalcev in 71.129 v letu 2018. Po projekciji študije naj bi se trend upadanja in staranja prebivalstva nadaljeval (nekaj manj kot 64.000 prebivalcev v letu 2023 [4]).

Priložnosti za izboljšanje demografske slike se odpirajo z gradnjo avtoceste, sodobnejšimi oblikami dela (delo na daljavo) in v čezmejnih povezavah z Avstrijo. Omogočile bi izobraženim mladim ljudem, da živijo v ohranjenem naravnem okolju, kar GGO nedvomno je.

1.5.2 Lastništvo gozdov

Preglednica 5: Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti**	Skupaj
Površina gozda (ha)	44.244	16.474	0,00	60.718
Delež (%)	72,9	27,1	0,00	100,0

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Za prikazovanje kategorije lastništva gozdov v GGO je upoštevan večinski lastniški delež v osnovni ureditveni enoti. Gozdovi lokalnih skupnosti so v območju razdrobljeno prisotni v minimalnem obsegu (506 ha) in jih v nadaljevanju obravnavamo skupaj z zasebnimi gozdovi. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se razmerje med površino zasebnih in državnih gozdov ni bistveno spremenilo. Delež zasebnih gozdov se je nekoliko zmanjšal (prej 73,4 %), delež državnih gozdov se je povečal (prej 26,6 %). Spremembe so nastale zaradi trgovanja z gozdnimi parcelami.

Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	39,1	39,1	0,9	0,9
1 do 5 ha	22,8	61,9	6,7	7,6
5 do 10 ha	13,0	74,9	10,9	18,5
10 do 30 ha	19,1	94,0	37,7	56,2
30 do 100 ha	5,3	99,3	28,1	84,3
nad 100 ha	0,7	100,0	14,4	98,7
nad 500 ha	0,0	100,0	1,3	100,0

Lastništvo in posestna struktura gozdov močno vplivata na gospodarjenje z gozdovi. Odnos do gozda je v veliki meri odvisen od statusa lastnikov (kmetje) in od njihove ekonomske navezanosti na gozd. Zasebni gozdovi v območju so v lasti 5.121 posestnikov. Število posestnikov s solastniki je 7.284. Povprečna zasebna gozdna posest je 9 ha.

Manjša posest (do 5 ha) in večje število lastnikov sta značilni predvsem za nižinske dele območja. Manjši lastniki od gozda niso ekonomsko odvisni in tudi nimajo interesa za načrtno gospodarjenje z gozdom. Med njimi je veliko lastnikov, ki živijo izven območja. Manjši lastniki praviloma niso kmetje in iz gozda občasno pridobivajo les za lastne potrebe. Lastnikov z gozdno posestjo do 5 ha je v območju 61,9 %, imajo pa v lasti le 7,6 % vse površine gozdov.

Skoraj polovico vseh gozdov imajo v lasti lastniki s posestjo od 5 do 30 ha. Po številu predstavljajo 32,1 % vseh lastnikov in so praviloma lastniki manjših in srednjih kmetij. Gozd jim predstavlja pomemben dodaten vir za življenje in za večje investicije na kmetijah. Na gozd so navezani in praviloma tudi dela v gozdu opravljajo sami.

Manjši delež lastnikov (6,0 %) ima v lasti gozdno posest od 30 do 100 ha, po površini pa predstavljajo 42,5 % vseh gozdov. Sem spadajo večje kmetije v obliki celkov, ki jim gozd predstavlja pomemben ali glavni vir dohodkov za življenje in drugi večji lastniki, ki jim gozd predstavlja finančno naložbo. Večji lastniki so zainteresirani za aktivno gospodarjenje z gozdom, dela v gozdu opravljajo sami ali z najeto delovno silo.

V območju imamo tudi lastnika s posestjo nad 500 ha. To je Pahernikova ustanova, ki ima v lasti 570 ha gozdov, ki so namenjeni izobraževanju in spremljanju sonaravnega gospodarjenja.

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem je prišlo do manjših sprememb v posestni strukturi zasebnih gozdov. Število posestnikov se je zmanjšalo iz 6.633 na 5.121, povprečna gozdna posest se je povečala iz 7 ha na 9 ha. Najbolj se je zmanjšal delež lastnikov s posestjo do 1 ha, ki so zaradi nezainteresiranosti do gozda svoje parcele prodali. Sorazmerno se je povečal delež lastnikov z večjo posestjo, ki z načrtnimi nakupi svoje posesti širijo in zaokrožujejo ter nakazujejo trend večanja gozdnih posesti.

1.5.3 Gozdarstvo in dejavnosti, povezane z gozdom in gozdnim prostorom

Naravne danosti so za gozdarstvo, lesnopredelovalne dejavnosti in upravljanje z naravnimi viri velik gospodarski potencial, vendar velikih sistemov teh dejavnosti v GGO ni. V preteklosti relativno dobro razvita lesna podjetja, združena v skupni gozdarsko lesni družbi, so v zadnjem desetletju dokončno propadla (Tovarna ivernih plošč, Žaga Otiški vrh) ali razdrobila svoje dejavnosti (GG Slovenj Gradec).

V razvojni strategiji Koroške regije je oživitev in razvoj lesne panoge močno poudarjena. RRA Koroška in Mrežni podjetniški inkubator Koroške za zagonska podjetja sta gonilni sili za vzpodbujanje in pridobivanje sredstev za razvoj dejavnosti. V obdobju 2016-2020 je bilo za vzpodbude namenjenih 3,7 milijona EUR. RACEKOGO-razvojni center koroškega gospodarstva- je bil ustanovljen leta 2011, z namenom vzpostavitve gozdno lesne verige in povezovanja različnih dejavnosti v GGO. Ukvarja se s številnimi razvojnimi projekti, od elektronskega poslovanja kmetijskih gospodarstev z gozdarsko

dejavnostjo, digitalnih sistemov za zeleno, leseno gradnjo, do trajnostnega turizma (TROŽIVKA). Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec kot ustanovitveni član, je še danes pomemben člen preko podjetij skupine LESOTEKA. Z ustanovitvijo družbe Slovenski državni gozdovi je upravljanje z državnimi gozdovi enotno. Vključevanje v gozdno lesno verigo in zagotavljanje surovine domači lesni predelavi je eden osnovnih temeljev strategije poslovanja SiDG. Že uveljavljena, manjša zasebna podjetja, so velikokrat nastala iz dopolnilne dejavnosti na kmetijah. V žagarstvu praviloma zaposlujejo manjše število ljudi, z nižjo stopnjo izobraženosti (Cemprin, Hudovernik, MGles, Robnik, Vodovnik, Žvikart). Nadaljnja predelava lesa z večjo dodano vrednostjo je maloštevilna, vendar raznolika od lesenih lepljencev, montažnih lesenih hiš, ostrešij, stavbnega pohištva do biomase. Podjetja imajo do 30 zaposlenih (npr.: Gašper, Imont, Kovač, Javušnik, Pergola,...) z boljšo izobrazbeno strukturo (poklicna, srednješolska in višješolska). Fakultetna izobrazba gozdarske ali lesarske smeri pa je prej izjema kot pravilo. Na področju gozdarske mehanizacije je v širšem slovenskem prostoru prepoznavno podjetje Bijol, ki se ukvarja z montažo gozdarskih dvigal, strojev za biomaso, poizkusili so se tudi v izdelavi gozdarskega zgibnika.

Neokrnjena narava, naravna in kulturna dediščina so velik turistični potencial za turistična podjetja in kmetije. Regija stavi na izgradnjo tretje razvojne osi in drugo pomembno infrastrukturo, ki bi spremenila tudi turistični utrip. Na področju turizma poteka uspešno čezmejno sodelovanje – predvsem z Avstrijsko Koroško in Avstrijsko Štajersko. Nekaj privlačnih turističnih produktov za kolesarjenje (npr. Peca/Flow-Country-Trail oziroma Adventure Petzen, Geopark Karavanke) ima v projektnih sredstvih močno finančno podporo (Interreg Slovenija – Avstrija 2014-2020 je nadgrajen z več kot 5 milijonov evrov).

Vključevanje kmetij v različne netradicionalne dejavnosti je previdno in temelji na mlajših, izobraženih prevzemnikih kmetij. Vizija razvoja Šolskega centra Slovenj Gradec, ki razvija »potrebne in naravi prijazne« izobraževalne smeri (okoljevarstvo, lesarstvo, turizem, gastronomija) je temeljna za pozitivne premike v območju.

1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru

V območju deluje javna gozdarska služba v okviru Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenj Gradec. Območna enota je prostorsko deljena na pet krajevnih enot (KE) Mislinja, Slovenj Gradec, Dravograd-Prevalje, Radlje in Črna na Koroškem, v okviru katerih deluje 27 revirjev. Povprečna velikost revirja je 3.292 ha od tega je gozda 2.249 ha. Trenutna organiziranost zagotavlja delovanje službe, vendar se bo zaradi upokojevanja zamenjala večina zaposlenih, zato je nujen aktiven in stimulativen načrt zaposlovanja. Razmislek velja tudi v smeri zaposlovanja strokovnjakov, ki niso vezani samo na gozdarstvo, ampak širši prostor (biosistemske vede, okoljevarstvo). Območna enota je tudi nosilec izdelave lovsko upravljaljskih načrtov za Pohorsko LUO.

Večjih proizvodnih podjetij registriranih za gozdarsko dejavnost v območju ni. Posek, spravilo, odvoz in odkup lesa v zasebnih gozdovih opravlja več manjših zasebnih podjetij. Praviloma opravljajo eni posek in spravilo, drugi odvoz in odkup lesa. Celostne ponudbe dejavnosti, kot jo je v preteklosti opravljalo GG Slovenj Gradec, v območju ni. Podjetje se je prestrukturiralo v skupino Lesoteka in se z gozdarsko dejavnostjo ukvarja v manjši meri, preko povezane družbe, ki zaposluje manjše število ljudi. Poslovna vizija podjetja je usmerjena v razvoj lesne industrije pod sloganom »Od gozda do hiše«. Z gozdarsko dejavnostjo in odkupom se ukvarjata še Koroška kmetijsko gozdarska zadruga in Gozdarska zadruga Slovenj Gradec.

Največ del v gozdu opravijo lastniki sami, čeprav se delež lastnega dela v gozdu zmanjšuje. Lastniki so za izvajanje sečnje in gojitvenih del v gozdu dobro opremljeni. Program razvoja podeželja je v dveh finančnih perspektivah veliko pripomogel k sodobni opremljenosti in znanju za delo v gozdu. Zmanjšuje se število nezgod pri delu zaradi slabe opremljenosti. Zaradi zahtevnih terenskih razmer je število poškodb in tudi smrtnih primerov še vedno veliko, čeprav v primerjavi s prejšnjimi obdobji pada.

Trg lesa oblikujejo veliki žagarski obrati v Avstriji. Odkupljen les vozijo na žage od Voflsberga v neposredni bližini (žaga Ofner) do Leobna (cca 150 km). S kapaciteto več kot 4 milijone m³ in konkurenčnimi cenami predelajo večino lesa iz GGO.

Največjo dodano vrednost gozdarskih dejavnosti predstavlja Licitacija vrednejših lesnih sortimentov v organizaciji Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline. Les je iz vse Slovenije, vendar največ prav iz matičnega območja.

1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi

1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost

Površina GGO Slovenj Gradec je 88.891 ha, površina gozdov je 60.718 ha. Gozdnatost je 68,3 %, kar uvršča območje med bolj gozdnate v Sloveniji.

Površina gozda je povzeta po veljavnih gozdnogospodarskih načrtih GGE in se razlikuje od površine gozda po dejanski rabi tal, zato je ne moremo neposredno primerjati. Površina gozda po rabi tal vključuje tudi nekatere zaraščajoče površine in druge gozdne površine (rušje na Peci, obore, daljnovode), ki pri gozdnogospodarskih načrtih niso vključene v gozd. Gozdne ceste, ki so v gozdnogospodarskih načrtih vključene v gozd, pa so po rabi tal opredeljene kot ostala zemljišča.

Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur (Vir: Raba tal, MKGP 2009, 2020)

Skupina dejanske rabe	Šifra dejanske rabe*	Površina			
		ha		%	
		2009	2020	2009	2020
Travniške površine	1100, 1160, 1180, 1190	2.663	2.586	3,0	2,9
Trajni nasadi	1211, 1221, 1222, 1240	1.104	1.472	1,2	1,7
Travniške površine	1300, 1800	16.767	16.307	18,9	18,4
Druge kmetijske površine	1410, 1420, 1500, 1600	892	2.541	1,0	2,9
Gozd	2000	62.961	61.350	70,8	69,0
Ostala zemljišča	3000, 4100, 4220, 5000, 6000, 7000	4.500	4.624	5,1	5,2

*Vir: Raba tal, MKGP 2009, 2020

*Šifre dejanske rabe so povzete po interpretacijskem ključu rabe tal

Struktura zemljiških kultur po rabi tal se je v desetletju spremenila [5] [6] [7]. Delež gozda se je zmanjšal zaradi zaraščajočih in drugih površin, poraslih z gozdnim drevjem, ki so bile po rabi tal v preteklem obdobju opredeljene kot gozd. Zaradi vzpodbud kmetijske politike so lastniki do leta 2020 veliko površin očistili in po rabi tal so se opredelile kot druge kmetijske površine. Delež gozda se je deloma zmanjšal tudi zaradi krčitev v kmetijske namene in v manjši meri zaradi infrastrukturnih objektov. Med druge kmetijske površine prištevamo tudi zemljišča v zaraščanju. Do zaraščanj prihaja zaradi opuščanja kmetijske dejavnosti na manj primernih in neugodnih terenih. Trend zaraščanja kmetijskih površin se bo v prihodnje po vsej verjetnosti še nadaljeval. Krčitve gozdov za kmetijske namene bodo v veliki meri odvisne od potreb lastnikov ter gospodarske politike. Predvideva se, da bo površinsko več krčitev gozdov zaradi urbanizacije in infrastrukture.

Preglednica 8: Spremembe lastništva gozdov v obdobju 1970-2020

Leto	Oblike lastništva			Skupaj (ha)
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti **	
1970	33.718	25.465	0	59.183
1980	33.472	25.760	0	59.232
1990	33.383	25.716	0	59.100
2000	42.955	17.019	0	59.975
2010	43.704	15.873	0	59.577
2020	44.244	16.474	0	60.718

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Skupna površina gozdov v območju [8] ostaja skozi vsa ureditvena obdobja približno enaka. Zmanjševanje gozdnih površin v posameznih desetletjih je posledica intenzivnih krčitev v kmetijske namene in zgoščevanja omrežja gozdnih cest. V obdobju 2000-2010 se je površina gozda zmanjšala predvsem zaradi izločitve ruševij iz gozda. Glavni vzrok večanja deleža gozda v posameznih desetletjih je zaraščanje kmetijskih površin.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je površina gozda povečala za 1.141 ha. Največji delež predstavljajo gozdne ceste (834 ha), ki smo jih pri obnovi posameznih GGE prišteli k površini gozda (v prejšnjem obdobju so bile odštete). Ostala razlika v površini je posledica sprememb v zarisu gozdnega roba, ker so bili pri obnovah gozdnogospodarskih načrtov GGE zaraščajoči sestoji opredeljeni kot gozd. Po evidencah posegov v prostor je bilo v prejšnjem obdobju 135 ha gozdov izkrčenih, večinoma v kmetijske namene. Do manjših razlik v površini prihaja tudi zaradi usklajevanja mej osnovnih ureditvenih enot s katastrom [9].

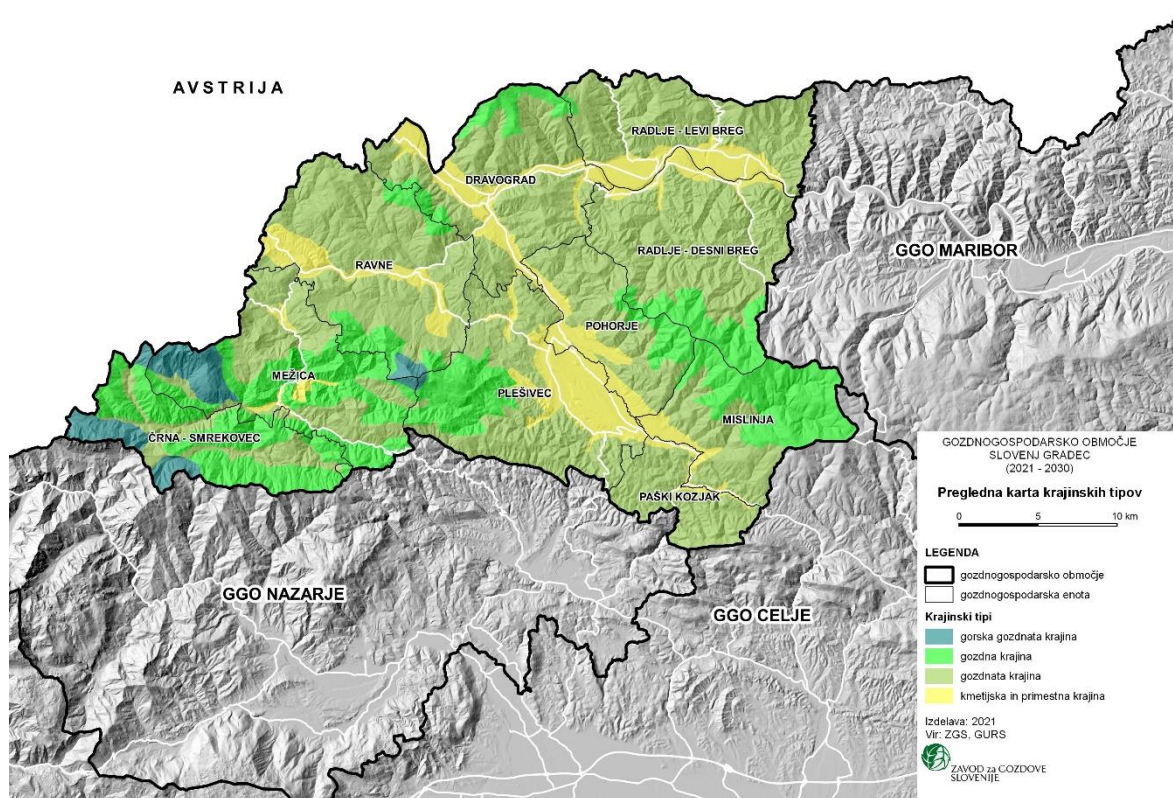
V strukturi lastništva gozdov do leta 1990 ni bilo večjih sprememb. Državni gozdovi so predstavljali okoli 43 %, zasebni pa okoli 57 % površine gozdov. Zaradi procesa denacionalizacije se je po letu 1990 razmerje v lastniški strukturi spremenilo in delež državnih gozdov se je zmanjšal na okoli 27 %. V zadnjih obdobjih prihaja do manjših sprememb v lastništvu predvsem zaradi trgovanja z gozdnimi parcelami.

Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost

Krajinski tip	Površina (ha)	%	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)
Gorska gozdnata krajina	2.381	2,7	1.974	82,9
Gozdna krajina	19.264	21,7	18.154	94,2
Gozdnata krajina	58.511	65,8	40.071	68,5
Kmetijska in primestna krajina	8.735	9,8	519	5,9
Skupaj	88.891	100,0	60.718	68,3

Po površini prevladuje gozdnata krajina, ki zajema področja v gričevno-podgorskem in podgorsko-gorskem pasu. Zanj je značilno prepletanje gozdnih in negozdnih (kmetijskih) površin. Poselitev je v obliki celkov in manjših zaselkov, ki so nastali na ugodnejših in dostopnih legah, kot dopolnitev nekdanje razpršene poselitve. V višjih predelih (gorsko-zgornjegorski pas) je gozdnata krajina, ki zavzema nenaseljena območja na področju Pohorja, Košenjaka, Plešivca, Smrekovca in Pece. Za gozdnata krajino so značilni večji gozdni kompleksi z redkimi negozdnimi površinami. Najvišja pobočja v zgornjegorsko-podvisokogorskem pasu na ovršju Uršlje gore, Pece, Olševe in Raduhe predstavlja gorska gozdnata krajina. Tu se poleg gozda pojavljajo tudi naravna travinja, skalovja in pobočni grušči. V nižinskem pasu ob Dravi, Mislinji in Meži s pritoki govorimo o kmetijski in primestni krajini. Gre za območja, ki so gosto poseljena in pretežno kmetijsko obdelana. Gozda je malo, pojavlja se v večjih in manjših kompleksih med kmetijskimi površinami.

Površina gozdnega prostora je 61.686 ha in predstavlja 69,4 % površine območja. Gozdni prostor je opredeljen z gozdom in negozdnimi površinami, ki so funkcionalno vezane na gozd. Največji delež predstavljajo druge gozdne površine, kamor prištevamo daljnovode (185 ha), rušja (183 ha) in gozd v oborah (73 ha). Gozdni prostor opredeljujejo tudi senožeti, skalovja, pobočni grušči in druge funkcionalne površine v gozdnem prostoru.

Slika 3: Pregledna karta krajskih tipov

Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva (ha)

Kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti **	Skupaj
Večnamenski gozdovi	42.235	14.327	0	56.562
GPN ukrepi so dovoljeni	776	107	0	883
GPN ukrepi niso dovoljeni	12	627	0	639
Varovalni gozdovi	1.222	1.412	0	2.634
Skupaj vsi gozdovi	44.244	16.474	0	60.718

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Pregledna karta kategorij gozdov v poglavju 12-Prostorski del, Karta J

V območju prevladujejo večnamenski gozdovi, ki imajo poudarjen proizvodni pomen in v katerih se načrtujejo in izvajajo vsi gozdnogospodarski ukrepi. V gozdove s posebnim, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni (v nadaljevanju GPN ukrepi so dovoljeni) je uvrščen Krajski park Topla, ki je zavarovan z odlokom lokalne skupnosti [10]. V kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni oziroma so dovoljeni le izjemom (v nadaljevanju GPN ukrepi niso dovoljeni) in kategorijo varovalnih gozdov so uvrščene površine, ki so zavarovane z Uredbo [11]. Sem spadajo varovalni gozdovi in gozdni rezervati.

1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja

Meje gozdnogospodarskega območja so bile določene z odlokom [12] in se od takrat niso spreminjale. Delno so se v prejšnjih obdobjih spremenile meje GGE, ki smo jih prilagodili mejam KO ter členitvi na osnovne ureditvene enote (spremembe so opisane v prejšnjem območnem načrtu). V obdobju 2011-2020 je prišlo do manjših popravkov površin pri obnovah GGN GGE zaradi usklajevanja parcel (DKN) znotraj GGE in na mejnih območjih.

Gozdnogospodarsko območje je razdeljeno na 10 gozdnogospodarskih enot, ki so razčlenjene na 3.486 osnovnih ureditvenih enot. V primerjavi z ureditvenim obdobjem 2011-2020 se je število osnovnih ureditvenih enot zmanjšalo za eno. Ob obnovi GGE Plešivec je bil ukinjen odsek 04054B, ker je zaradi dejavnosti pridobivanja gramoza ostal brez gozda. Negozdne površine so se priključile k sosednjemu odseku.

V območju je oblikovanih 14 rastiščnogojitvenih razredov. Zaradi sprememb gozdnega roba so se površine RGR, v primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem, nekoliko spremenile. Vsebinsko ostaja členitev RGR v območju enaka kot je bila v ureditvenem obdobju 2011-2020.

RGR 062 – Kisloljubna bukovja (7.933 ha, 13,1 %)

Prevladujoči GRT je Kisloljubno bukovje z rebrenjačo. Gozdovi pokrivajo revnejša silikatna pobočja v nižjih legah na področju Strojne, Smrekovca in Selovca. Večina gozdov (87,2 %) je v zasebni lasti, prevladuje razdrobljena gozdna posest. Drevesna sestava gozdov je spremenjena. Iglavci predstavljajo 83 %, velik je delež bora (12 %). Prevladuje odrasel gozd v fazi debeljakov in sestojev v obnovi, sproščenih mladovij je malo. Naravno pomlajevanje s smreko poteka dobro, listavci se naravno slabo pomlajujejo.

RGR 063 – Zmerno kisloljubna bukovja (13.850 ha, 22,8 %)

Je največji RGR v območju. Opredeljuje ga Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Gozdovi poraščajo južna pobočja Kobanskega in Pohorja ter celotno področje med Velunjo in Suhadolnico, od nižin do nadmorske višine okoli 1.000 m. Značilen je razgiban relief in prepletanje gozdnih in negozdnih površin. Zaradi zasmrečenosti, ob sušnih letih obstaja nevarnost podlubnikov, predvsem na južnih legah. Večina gozdov (90,2 %) je v zasebni lasti, prevladuje manjša do srednja gozdna posest.

RGR 162 – Jelovja na revnejših rastiščih (3.613 ha, 6,0 %)

Gozdovi poraščajo senčne, položnejše in vlažnejše lege na revnih silikatnih kamninah. Vodilni GRT je Jelovje s trikrpim bičnikom. Večji državni gozdni kompleksi se nahajajo na Navrškem in Preškem vrhu, kot razdrobljena zasebna posest se pojavljajo na Selah, Vrhah, Dravčah, Kozjem vrhu in Smrekovcu. Naravno pomlajevanje smreke in jelke je zelo intenzivno in pogosto privede do prehitrega odpiranja sestojnega sklepa, kar ne ustreza jelki, zato v drevesni sestavi prevladuje smreka.

RGR 163 – Jelovja s praprotni (5.791 ha, 9,5 %)

Prevladujejo Jelovja s praprotni. Večji del RGR se nahaja na severnih predelih Pohorja. To so najproduktivnejša rastišča v območju ($LZ=423 \text{ m}^3/\text{ha}$, $P=11,5 \text{ m}^3/\text{ha}$), ki omogočajo proizvodnjo najkvalitetnejših sortimentov. Prevladujejo zasebni gozdovi in srednja do večja gozdna posest v obliki celkov, kjer so lastniki odvisni od stalnih donosov iz gozda. Zaradi intenzivnega načina gospodarjenja se prebiralna struktura ni uveljavila, prevladujejo debeljaki. Naravno pomlajevanje s smreko in jelko je obilno, sestojne zasnove so bogate.

RGR 160 – Zgornjegorska smrekovja na silikatnih kamninah (2.396 ha, 3,9 %)

Prevladuje Zgornjegorska smrekovja z gozdno bekico. Gozdovi pokrivajo vršne predele Pohorja, Košenjaka in Smrekovca, kjer tvorijo strnjene gozdne komplekse. V sestojni zgradbi prevladujejo enomerni debeljaki, višje prehajajo v raznomerne strukture in tvorijo strukturno razgibano gozdno mejo. Značilni so zaostreni klimatski pogoji in slabše talne razmere, kar otežuje naravno obnovo. Največji problem je zatavljenost sestojev. V RGR je prisotnih večina rastišč divjega petelina v območju.

RGR 090 – Jelova bukovja (6.314 ha, 10,4 %)

Prevladuje Predalpsko jelovo bukovje. Gozdovi pokrivajo severna, zgornja pobočja Uršlje gore, Smrekovca, Koprivne, Javorja in Črneške gore. Pretežno se nahajajo na nadmorski višini okoli 1000 m. Prevladuje večja zasebna posest in državni gozdovi s strnjenimi gozdni kompleksi. V sestojni zgradbi prevladujejo debeljaki smreke in bukve, primanjkuje jelke. Rastišče je med bogatejšimi v območju in omogoča pridelavo kvalitetne hlodovine listavcev.

RGR 111 – Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij (3.062 ha, 5,0 %)

Vodilni GRT je Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje. Rastišča so vezana na strmejša, južna pobočja na dolomitnih rendzinah. Največ gozdov je v Podpeci, Jazbini, Javorju, na prisojnih pobočjih Uršlje gore in na območju Doliča. Značilna podoba teh gozdov je presvetljen gozd smreke in rdečega bora s posamično primesjo termofilnih listavcev. Zaradi ekstremnih rastiščnih razmer imajo gozdovi poudarjen varovalni značaj, lesnoproizvodna funkcija je manj pomembna.

RGR 072 – Osojna bukovja (2.580 ha, 4,2 %)

Prevladujejo Osojna bukovja s kresničevjem. RGR se nahaja na istih območjih kakor RGR 111, le da gozdovi poraščajo severne ekspozicije. Imajo izražen varovalni značaj. Največ je zasebnih gozdov. Prevladujejo enomerni gozdovi v fazi debeljakov. Glavna drevesna vrsta je smreka, visok je delež rdečega bora in macesna. Listavcev je le slaba tretjina, med njimi prevladuje bukev.

RGR 073 – Gorska bukovja (2.381 ha, 3,9 %)

Gozdovi pokrivajo bogatejša pobočja karbonatnih in mešanih pogorij na celem območju. Prevladujoč GRT je Predalpsko gorsko bukovje. Skoraj v celoti so v zasebni lasti, prevladuje manjša do srednja gozdna posest. Značilna je mikro rastiščna pestrost in prisotnost vseh gospodarsko zanimivih vrst. Delež listavcev je najvišji (26,4 %) med vsemi RGR, delež plemenitih listavcev je 12,7 %. Rastišča so med najbolj produktivnimi v območju. Sestojne zasnove so bogate in dobre, vendar so sestoji pomanjkljivo negovani, zato je tudi kakovost lesnih sortimentov povprečna.

RGR 071 – Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatnih kamninah (1.085 ha, 1,8 %)

Prevladujoč GRT je Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico. Rastišče je vezano na apnenec in na prisojne lege v zgornjegorsko-podvisokogorskem pasu Pece, Olševe in Uršlje gore. Gozdovi v zasebni lasti so del večjih gorskih kmetij. Nastali so z zaraščanjem nekdanjih pašnih površin. Tu poteka sukcesija preko smreke, zato so to večinoma smrekovi gozdovi z večjim deležem macesna. Listavci dosegajo le 8,2 %. Naravna obnova je otežena. Kakovost gozdno lesnih sortimentov je slaba.

RGR 081 – Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah (6.800 ha, 11,2 %)

Prevladujejo Kisloljubna zgornjegorska bukovja z zasavsko konopnico. Porščajo zgornja pobočja Koprivne, Smrekovca, Košenjaka in Pohorja na nadmorskih višinah med 1000-1400 m. Rast in razvoj gozdnih sestojev je počasna. Velik problem predstavlja naravno pomlajevanje (zatavljeni gozdni sestoji). Večinoma so zasebni gozdovi (63,8 %) s prevladujočo večjo gozdno posestjo. Naravna sestava drevesnih vrst je spremenjena. Prevladuje smreka (80,7 %), bukve je le 11,4 %.

RGR 130 – Kisloljubna rdečeborovja (215 ha, 0,4 %)

Kisloljubna rdečeborovja najdemo na skrilavcih in gnajsih na izravnanih legah v Šentanelu. To so ekstremna rastišča, ki so bila v preteklosti degradirana. Vsi gozdovi so v zasebni lasti, značilna je mala in razdrobljena gozdna posest. Prevladujejo enomerni debeljaki rdečega bora in smreke. Smreka se obilno naravno pomlajuje in izpodriva rdeči bor. Gozdovi imajo poudarjen varovalni značaj, lesnoproizvodna funkcija je manj pomembna.

RGR 140 – Bazoljubna rdečeborovja (339 ha, 0,6 %)

Bazoljubna rdečeborovja porščajo strmejša, južna pobočja na dolomitnih rendzinah. Največ jih je v Jazbini, na pobočjih Uršlje gore in na območju Doliča. V drevesni sestavi prevladuje rdeči bor (40,2 %), smreke je 31,8 %, bukve je 15,4 %. Smreka na plitkih tleh ni vitalna in je ogrožena zaradi suše. Zaradi ekstremnosti rastišč imajo gozdovi poudarjen varovalni značaj, z vidika proizvodne funkcije so manj pomembni. Prevladujejo državni gozdovi.

RGR 041 – Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih (1.088 ha, 1,8 %)

Prevladujoč GRT je Dobovje in dobovo belogabrovje. Rastišča so vezana na globoka, ilovnata tla na območju rečnih nanosov Mislinje in Drave s pritoki. Gozd se prepleta s kmetijsko rabo. Drevesna sestava gozdnih sestojev je spremenjena. Prevladuje smreka z večjo primesjo rdečega bora (27,1 %). Listavcev je 8,7 %, med njimi prevladuje hrast (3,1 %). Večina gozdov (94,9 %) je v zasebni lasti. Značilna je razdrobljena gozdna posest. V zgradbi sestojev prevladujejo debeljaki.

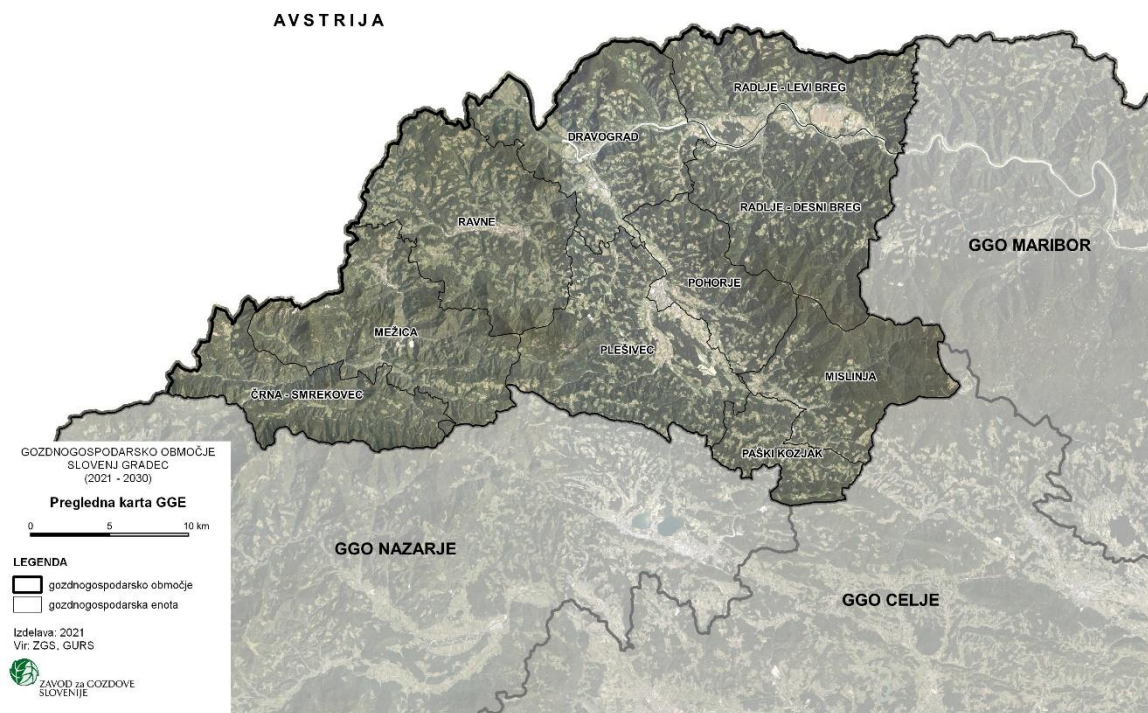
RGR 200 – Varovalni gozdovi (2.634 ha, 4,3 %)

Gozdovi so z Uredbo [11] uvrščeni v kategorijo varovalni gozd. Zajemajo večje komplekse na pobočjih Pece in Uršlje gore, v Žerjavu ter na območju Doliča in Hude Luknje. Pokrivajo strma in erodibilna pobočja in varujejo gozdna zemljišča, sestoje ter nižje ležeče objekte pred vsemi vrstami erozije. Prevladujejo Bazoljubna rdečeborovja in Predalpsko-alpsko toploljubna bukovja. Slaba polovica (46,4 %) so zasebni gozdovi, ostalo so državni gozdovi. V sestojni zgradbi prevladujejo debeljaki (66,3 %) in raznomerni sestoji (21,5 %).

RGR 210 – Gozdni rezervati (639 ha, 1,1 %)

Gozdovi so z Uredbo [11] uvrščeni v kategorijo GPN brez ukrepanja. V območju je izločenih šest gozdnih rezervatov: Kamen, Repiško, Lovrenška jezera, Ovčarjevo, Olševa in Pogorevc. Skupna površina gozdov se je iz prejšnjega obdobja povečala za 45 ha (zaraščajoče površine v rezervatu Lovrenška jezera). Gozdovi so skoraj v celoti (98,2 %) v državni lasti. Prevladujejo debeljaki (50,3 %) in raznomerni sestoji (26,9 %). V drevesni sestavi zavzemajo iglavci 91,8 %, med njimi prevladuje smreka (69,2 %). V gozdnih rezervatih so sestoji prepuščeni naravnemu razvoju.

Pregledna karta RGR v poglavju 12-Prostorski del, Karta I

Slika 4: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot

1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa

V Evidenci gozdnih cest [13], je 1.503 km gozdnih cest. Od tega jih je 1.156 km produktivnih, kar predstavlja gostoto 20 m/ha. Glede na lastništvo je odprtost podobna. V državnih gozdovih znaša 22 m/ha, medtem ko je odprtost v zasebnih gozdovih 20 m/ha. Pomembna je tudi gostota javnih cest, ki so primerne za gozdno proizvodnjo, še posebej v zasebnih gozdovih. Tako je skupna gostota produktivnih cest v zasebnih gozdovih 37 m/ha in v državnih 30 m/ha. Veliko javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo je bilo zgrajenih kot gozdne ceste, a so bile kasneje preategorizirane v javne, ker so odpirale zaselke in več kmetij v gozdnem prostoru. Gostota vseh cest (gozdnih in javnih) v območju je 41 m/ha. Na območju veliko gozdnih cest odpira tudi kmetije in zaselke v gozdni krajini. Takih je preko 1.000 km in zahtevajo stalno kvalitetno vzdrževanje. Produktivnost gozdnih cest je zaradi strmih terenov in potekov preko kmetijskih zemljišč, posejanih po gozdni krajini, razmeroma nizka. 25 % dolžin gozdnih cest ni produktivnih.

V GGO je nekaj s cestami neodprtih predelov, največ na območju občine Črna na Koroškem in Mežica. To so gozdovi na strmih pobočjih pod Olševo, Snežnikom, nad levim bregom Meže v Mravljici, Orožija nad potokom Bistra, Rezmanovo nad Javorskim potokom, zahodno pobočje Pece, Pogorevc v občini Črna na Koroškem in deli Gorne, Plata in Zgornjega Brega v občini Mežica. Ta zaprta območja obsegajo cca 1.000 ha gozdov.

Razmere za pridobivanje lesa v območju so ugodne. 88 % gospodarskih gozdov je primernih za spravilo lesa s traktorji (spravilo po tleh, spravilo po kolesih). Predvsem na strmih terenih se izvaja kombinirano spravilo z ročnim predspravilom. Takih je 25 % površin. Samo na 2,2 % površine se izvaja ročno spravilo na gozdne ceste. Gre predvsem za strme terene v zasebnih gozdovih v občini Črna na Koroškem, kjer omrežje gozdnih cest in gozdnih vlak ni dovolj zgoščeno. Žičničarsko spravilo se izvaja na 9 % površine. Prevladuje v zasebnih gozdovih. Predvsem v Črni na Koroškem je prisotna kombinacija žičničarskega spravila z manjšimi žičnicami in traktorskega spravila.

V GGO je evidentiranih 5.500 km gozdnih vlak. 53 % površin je primerno odprtih z vlakami (nad 90 m/ha), 26 % pomanjkljivo odprtih (51-90 m/ha), in 21 % nezadostno odprtih (pod 50 m/ha). Povprečna odprtost gozdov z vlakami je 96 m/ha. V državnih gozdovih je odprtost 75 m/ha (več spravila z žičnicami). V zasebnih gozdovih je odprtost boljša (103 m/ha). Povprečna pravilna razdalja znaša 300 m. Od leta 2011-2020 je bilo zgrajenih 377 km gozdnih vlak (280 v ZG, 97 km v DG), kar predstavlja zgostitev za 6,6 m/ha. Povečuje se delež spravila po kolesih.

Strojna sečnja se je do sedaj izvajala na 10 % površine, na položnejših predelih Pohorja, Košenjaka in Zadnjega travnika (Olševa). Potencialno je terenov, primernih za strojno sečnjo v območju 6.000 ha (10 %).

Velik problem je postalo spravilo in deponiranje lesa ob asfaltiranih občinskih in državnih cestah.

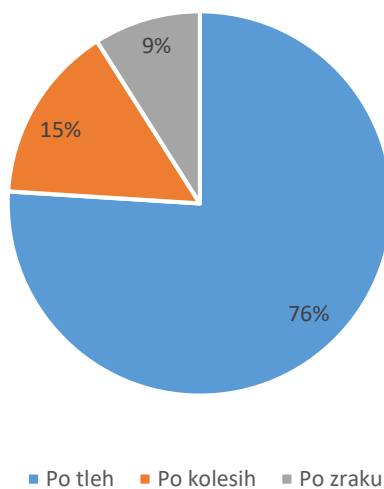
Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami

Dolžine cest (km)	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti**	Skupaj
A Gozdne ceste (GC)	368	1.135	0	1.503
B Protipožarne preseke 1. kategorija (PP1)	0	0	0	0
C Produktivne dolžine GC	313	843	0	1.156
D Produktivne dolžine PP1	0	0	0	0
E Skupne dolžine GC in PP1	368	1.135	0	1.503
F Skupne produktivne dolžine GC in PP1	313	843	0	1.156
G Dolžine javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo	107	727	0	834
H Dolžine vseh cest (E+G)	475	1.862	0	2.336
I Skupaj produktivne dolžine (F+G)	420	1.569	0	1.989
J Gostota produktivnih GC in PP1 v m/ha (F/pov)	21,7	19,6	0	20,1
K Gostota vseh produktivnih cest v m/ha (I/pov)	29,1	36,5	0	34,6
L Gostota vseh gozdnih cest in PP1 v m/ha (E/pov)	25,5	26,4	0	26,2
M Gostota vseh cest v m/ha (H/pov)	32,9	43,3	0	40,7

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Preglednica 12: SPR – Razmere za sečnjo in spravilo

Način sečnje	Površina v ha	%
Klasično	51.624	90
Strojno	5.821	10
Način spravila	Površina v ha	%
Po tleh	43.807	76
Po kolesih	8.521	15
Po zraku	5.062	9

Slika 5: Odprtost gozdov (ha) glede na način spravila lesa

2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV

2.1 Lesna zaloga gozdov

Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m³/ha) po oblikah lastništva

	Podatki po gozdnogospodarskih načrtih GGE			Skupaj	Ocena na dan 31.1.2020*
	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti **		
Iglavci	324	317	0	323	343
Listavci	70	64	0	68	78
Skupaj	394	381	0	391	420

*Ocena je izdelana na podlagi bilančne metode in korekcije s podatki Nacionalne gozdne inventure (2018)

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Povprečna lesna zaloga v območju je 391 m³/ha (23.728.821 m³) in sicer 323 m³/ha (19.587.814 m³) iglavcev in 68 m³/ha (4.141.007 m³) listavcev. Varovalni gozdovi, skupaj z GPN ukrepi niso dovoljeni, imajo povprečno lesno zalogo 196 m³/ha, večnamenski gozdovi skupaj z GPN ukrepi so dovoljeni pa imajo povprečno lesno zalogo 402 m³/ha. Glede na izračun lesne zaloge po bilančni metodi je na dan 31.12.2020 skupna lesna zaloga gozdov v GGO ocenjena na 420 m³/ha (25.501.980 m³).

V zasebnih gozdovih je povprečna lesna zaloga 394 m³/ha, v državnih gozdovih je lesna zaloga 381 m³/ha in je nekoliko nižja kot je povprečje v območju. V lesni zalogi prevladujejo iglavci, listavci predstavljajo le 17,5 %. V zasebnih gozdovih je delež listavcev 17,7 %, v državnih gozdovih pa 16,8 %.

Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m³/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	208	27	235
1980	217	31	248
1990	224	31	255
2000	262	42	303
2010	294	55	349
2020	323	68	391

Lesna zaloga je skozi vsa ureditvena obdobja naraščala. Od leta 1970 se je povečala za 156 m³/ha oz. za 66,2 %. Lesna zaloga iglavcev se je povečala za 55,9 %, medtem ko se je lesna zaloga listavcev povečala za 153,5 %. To je rezultat načrtnega in strokovnega gospodarjenja, ki je skozi vsa ureditvena obdobja poudarjalo vlogo in pomen listavcev pri sonaravnem gospodarjenju z gozdom.

V zadnjem desetletju se je lesna zaloga povečala za 42 m³/ha oz. za 11,9 %. Povečala se je v obeh oblikah lastništva, v zasebnih gozdovih za 13,9 %, v državnih gozdovih pa za 6,9 %. Lesna zaloga listavcev se je povečala za 23,1 %, lesna zaloga iglavcev pa za 9,8 %.

Analiza lesne zaloge po RGR kaže manjše razlike, kakor bi jih pričakovali glede na rastišča. Lesne zaloge so visoke zaradi velikih deležev debeljakov in prevladujoče smreke v strukturi lesne zaloge. Najvišja lesna zaloga je v Zasmrečenih zgornjegorskih bukovjih na silikatni kamnini (433 m³/ha) in v Jelovjih s praprotmi (423 m³/ha), najnižja pa v Bazoljubnih rdečeborovjih (296 m³/ha), ki imajo poudarjen varovalni značaj. V večini RGR je lesna zaloga od 380 m³/ha do 400 m³/ha.

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga povečala v vseh RGR. Najbolj se je povečala v Kisloljubnih rdečeborovjih (21,5 %) in Jelovjih s praprotmi (19,5 %), najmanj pa v Podgorskih toploljubnih bukovjih (2,0 %), Podgorskih osojnih bukovjih (3,2 %) in Jelovih bukovjih (3,3 %). V vseh RGR se je delež listavcev povečal bolj kot delež iglavcev, izjema so Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini, kjer se je delež listavcev zmanjšal iz 10,2 % na 8,2 %.

2.2 Drevesna sestava

Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti **		Skupaj	
	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Smreka	267	67,6	260	68,8	0	0,0	266	67,9
Jelka	20	5,1	7	1,8	0	0,0	16	4,2
Bor	28	7,0	23	6,0	0	0,0	26	6,7
Macesen	10	2,7	25	6,5	0	0,0	14	3,7
Drugi iglavci	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,1
Bukev	44	11,3	49	12,8	0	0,0	46	11,7
Hrast	2	0,5	1	0,2	0	0,0	2	0,4
Plemeniti listavci	19	4,8	13	3,3	0	0,0	17	4,4
Drugi trdi listavci	2	0,4	1	0,2	0	0,0	2	0,4
Mehki listavci	2	0,6	1	0,2	0	0,0	2	0,5
Iglavci	325	82,4	316	83,3	0	0,0	322	82,6
Listavci	69	17,6	65	16,7	0	0,0	69	17,4
Skupaj	394	100,0	381	100,0	0	0,0	391	100,0

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

V lesni zalogi prevladuje smreka. Njen delež se je glede na prejšnje ureditveno obdobje (69,4 %) zmanjšal za skoraj 2 %. Smreka prevladuje v vseh GRT in zasmrečenost ostaja eden temeljnih problemov pri gospodarjenju z gozdom v območju. Delež rdečega bora je 6,7 % in se sestojno pojavlja le v Kisloljubnih in Bazoljubnih rdečeborovjih. Jelka dosega 4,2 % in se pojavlja kot posamična in skupinska primes v jelovjih na silikatnih kamninah. Macesen je prisoten posamično oziroma v skupinah (3,7 %). Ostali, predvsem neavtohtoni iglavci (duglazija, cemprin, zeleni bor, sitka), so bili v preteklosti umetno vneseni v sestoje in skupaj ne predstavljajo niti odstotnega deleža.

Med listavci v lesni zalogi prevladuje bukev z 11,7 %. Kot posamična ali v skupinah se pojavlja v vseh GRT, sestojno pa le v Jelovih bukovjih. Delež plemenitih listavcev je 4,4 %. Med njimi prevladuje gorski javor, delež velikega jesena upada zaradi jesenovega ožiga. Posamično so prisotni še lipa, gorski brest, češnja in oreh. Hrast v lesni zalogi predstavlja 0,4 % in ga najdemo v nižinskih predelih na silikatni podlagi. Med trdimi listavci je največ belega gabra in kostanja, med mehki listavci pa črne jelše in breze. Kot posamična primes se pojavljajo še jerebika, siva jelša in trepetlika. Na izpostavljenih karbonatnih legah najdemo tudi mokovec, črni gaber in mali jesen.

Kot neavtohtona drevesna vrsta se v območju pojavlja rdeči hrast, ki je bil prvotno sajen v sklopu sanacije poškodovanih jelovih gozdov na Navrškem vrhu. Danes se uspešno naravno pomlajuje in širi na druge predele. V sestojih v bližini železniške proge se pogosto pojavlja tudi robinija. Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno vlogo je dober stabilizator tal, v gospodarskem gozdu pa z intenzivnim pomlajevanjem ovira naravni podmladek ostalih drevesnih vrst.

Delež iglavcev in listavcev po oblikah lastništva je dokaj podoben. V državnih gozdovih je delež macesna (6,5 %) višji kot v zasebnih gozdovih (2,7 %), v zasebnih gozdovih pa je delež jelke (5,1 %) višji kakor v državnih gozdovih (1,8 %).

Preglednica 16: Spremembe drevesne sestave gozdov v obdobju 1970-2020 (v % od LZ)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1970*	66,6	9,1	9,6	3,3	/	7,2	/	/	2,8	1,4
1980**	77,5	/	7,7	3,0	/	8,0	/	/	2,9	1,0
1990	71,1	6,3	7,1	3,4	0,1	8,8	0,3	1,8	0,5	0,5
2000	70,6	4,2	7,4	4,0	0,1	10,0	0,5	2,7	0,3	0,3
2010	69,4	3,7	7,1	3,8	0,1	11,1	0,4	3,7	0,3	0,3
2020	67,8	4,2	6,8	3,7	0,1	11,7	0,4	4,4	0,4	0,5

/ - ni podatka, * - hrast in plemeniti listavci so prišteti k drugim trdim listavcem

** - jelka in smreka sta združeni, hrast in plemeniti listavci so prišteti k drugim trdim listavcem

Skozi vsa ureditvena obdobja prevladuje smreka, čeprav njen delež počasi, a konstantno pada. Najbolj se je delež smreke zmanjšal v zadnjem desetletju, zaradi velikega deleža sanitarnih posekov po podlubnikih. Konstantno se zmanjšuje delež rdečega bora, ki ga tudi na tipičnih borovih rastiščih vse bolj izpodrivajo smreka in listavci. Delež jelke, ki si je po emisijah v 80-ih letih opomogla, se počasi zvišuje. Delež macesna skozi vsa obdobja ostaja na približno enaki ravni.

Delež listavcev v območju se zaradi načrtnega gospodarjenja (obnova, nega, sečnja) povečuje. Najbolj se večata deleža buke in plemenitih listavcev, predvsem v sestojih na bogatejših tleh.

Delež drevesnih vrst po RGR se ne razlikuje v taki meri, kakor bi pričakovali glede na rastišče. Zaradi preteklega gospodarjenja dejanska sestava drevesnih vrst precej odstopa od naravne drevesne sestave. Naravna rastišča v območju so pretežno bukovi gozdovi (72,5 % površine), delež buke na teh rastiščih je le 12,5 %. Največji delež buke (17,0 %) je v Jelovih bukovjih. Tudi delež jelke na tipičnih jelovih rastiščih je le 15,0 %, ker jo je izpodrinila smreka. Na borovih rastiščih je delež rdečega bora 43,9 %. Najbolj se naravnemu stanju približajo Zgornjegorska smrekovja na silikatni podlagi, kjer smreka dosega 91,2 %.

2.3 Debelinska struktura gozdov

Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov GGO in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	10-19	20-29	30-39	40-49	50 in več	m ³ /ha	%
Smreka	18,0	40,8	59,7	67,6	78,9	264,9	67,9
Jelka	1,1	2,3	3,2	4,0	5,8	16,4	4,2
Bor	1,9	4,2	6,4	7,0	6,9	26,4	6,7
Macesen	1,2	2,4	3,3	3,6	3,9	14,4	3,7
Drugi iglavci	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1
Bukev	5,6	10,5	10,8	9,6	9,1	45,6	11,7
Hrast	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	1,6	0,4
Plemeniti listavci	2,8	4,4	4,0	3,2	3,0	17,4	4,4
Drugi trdi listavci	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	1,6	0,4
Mehki listavci	0,4	0,6	0,5	0,3	0,3	2,1	0,5
Iglavci	22,2	49,8	72,7	82,3	95,6	322,6	82,6
Listavci	9,2	16,3	16,1	13,7	13,0	68,2	17,4
Skupaj	31,4	66,1	88,8	96,0	108,6	390,8	100,0

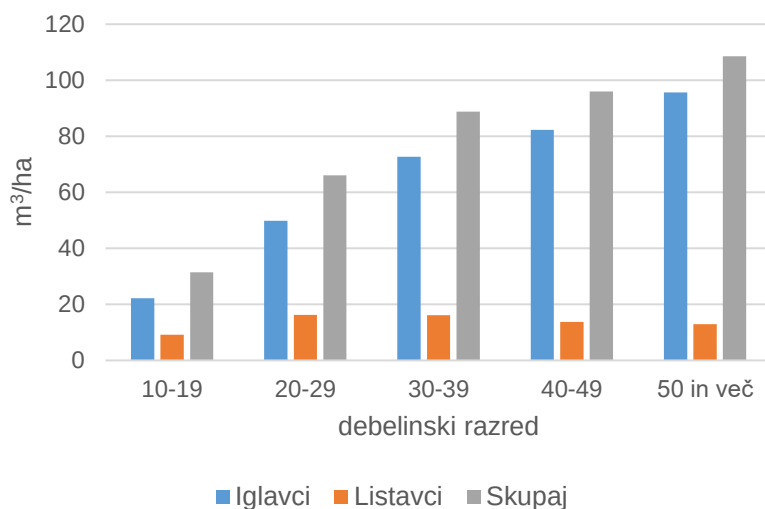
Debelinska struktura odraža stanje razvojnih faz v območju in kaže na akumulacijo lesne zaloge. Skoraj tretjina lesne zaloge (27,8 %) se nahaja v razredu nad 50 cm premera, delež lesne zaloge v razredu do 20 cm je le 8,0 %. Pri iglavcih je težišče lesne zaloge izrazito v višjih debelinskih razredih (55,1 % nad 40 cm). Pri listavcih je porazdelitev bolj uravnotežena, največji delež lesne zaloge je v razredu 20 do 30 cm. Večji delež listavcev v nižjih debelinskih razredih je tudi rezultat načrtno sadnje v zadnjih obdobjih, ko se listavci sadijo za doseganje naravnejše sestave drevesnih vrst ter pri sanacijah površin poškodovanih po ujmah in podlubnikih.

Debelinska zgradba gozdov po oblikah lastništva se razlikuje glede na stanje razvojnih faz. Delež drevja nad 50 cm je nekoliko višji v zasebnih gozdovih, kjer je tudi delež sestojev v obnovi (21,9 %) višji kakor v državnih gozdovih (17,5 %). V državnih gozdovih je višji delež drevja do 30 cm premera, ker je tudi delež drogovnjakov (13,2 %) višji kakor v zasebnih gozdovih (8,8 %).

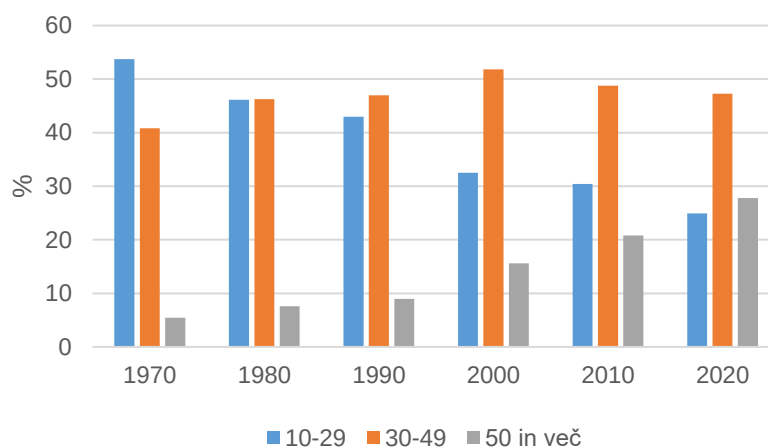
Med drevesnimi vrstami imata najvišji delež debelega drevja smreka in jelka, najvišji delež v razredu do 20 cm imajo mehki listavci in plemeniti listavci. V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je pri vseh drevesnih vrstah povečal delež drevja v razredu nad 50 cm in sorazmerno zmanjšal delež tanjšega drevja. Delež iglavcev v najvišjem razredu se je povečal za 7,4 %, delež listavcev pa za 5,8 %. Povečanje deleža debelega drevja je deloma tudi posledica strukture sečenj v prejšnjem ureditvenem obdobju. Zaradi velikega obsega sanitarnih posekov v vseh debelinskih razredih, se načrtovane pomladitvene sečnje (debelo drevje), niso v celoti izvedle.

Analiza debelinske strukture po RGR kaže, da je največji delež debelega drevja v Jelovih s praprotni, kjer je v lesni zalogi večji delež jelke in v Gorskah bukovjih, kjer tudi listavci dosegajo večje

dimenzije. Najbolj enakomerna porazdelitev lesne zaloge po debelinskih razredih je v Bazoljubnih rdečeborovjih, kjer se v razredu do 30 cm nahaja 31,8 % lesne zaloge.

Slika 6: Debelinska zgradba gozdov, ločeno na iglavce, listavce in skupaj

Slika 7: Spremembe debelinske strukture gozdov v obdobju 1970-2020

2.4 Prirastek

Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva

	Oblike lastništva (m ³ /ha)		Gozdovi lokalnih skupnosti**	Skupaj
	Zasebni gozd	Državni gozd		
Iglavci	7,5	6,7	0,0	7,3
Listavci	2,1	1,7	0,0	2,0
Skupaj	9,6	8,4	0,0	9,3

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Povprečni prirastek v območju je 9,3 m³/ha (562.861 m³), od tega 7,3 m³/ha (442.031 m³) iglavcev in 2,0 m³/ha (120.830 m³) listavcev. V prirastku dosegajo listavci višji delež (21,5 %) kakor v lesni zalogi (17,5 %). V zasebnih gozdovih je povprečen prirastek 9,6 m³/ha. V državnih gozdovih je prirastek nekoliko nižji kot je povprečje v območju, kar je posledica rastiščnih danosti. Tudi delež prirastka listavcev (21,8 %) je višji v zasebnih kakor v državnih gozdovih (20,2 %).

Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	10-19	20-29	30-39	40-49	50 in več	m ³ /ha	%
Iglavci	1,1	1,6	1,7	1,5	1,4	7,3	78,5
Listavci	0,5	0,6	0,4	0,3	0,2	2,0	21,5
Skupaj	1,6	2,2	2,1	1,8	1,6	9,3	100,0

Največji delež prirastka je v razredih od 20 cm do 40 cm. V razredu nad 50 cm, kjer je delež lesne zaloge 27,8 %, je delež prirastka le 17,4 %. Pri iglavcih je prirastek dokaj enakomerno porazdeljen po debelinskih razredih. Pri listavcih je največji delež prirastka v nižjih debelinskih razredih, kar kaže na veliko intenzivnost priraščanja drogovnjakov.

Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m³/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	4,8	0,5	5,4
1980	5,3	0,8	6,0
1990	5,6	0,9	6,5
2000	6,3	1,1	7,4
2010	6,2	1,5	7,7
2020	7,3	2,0	9,3

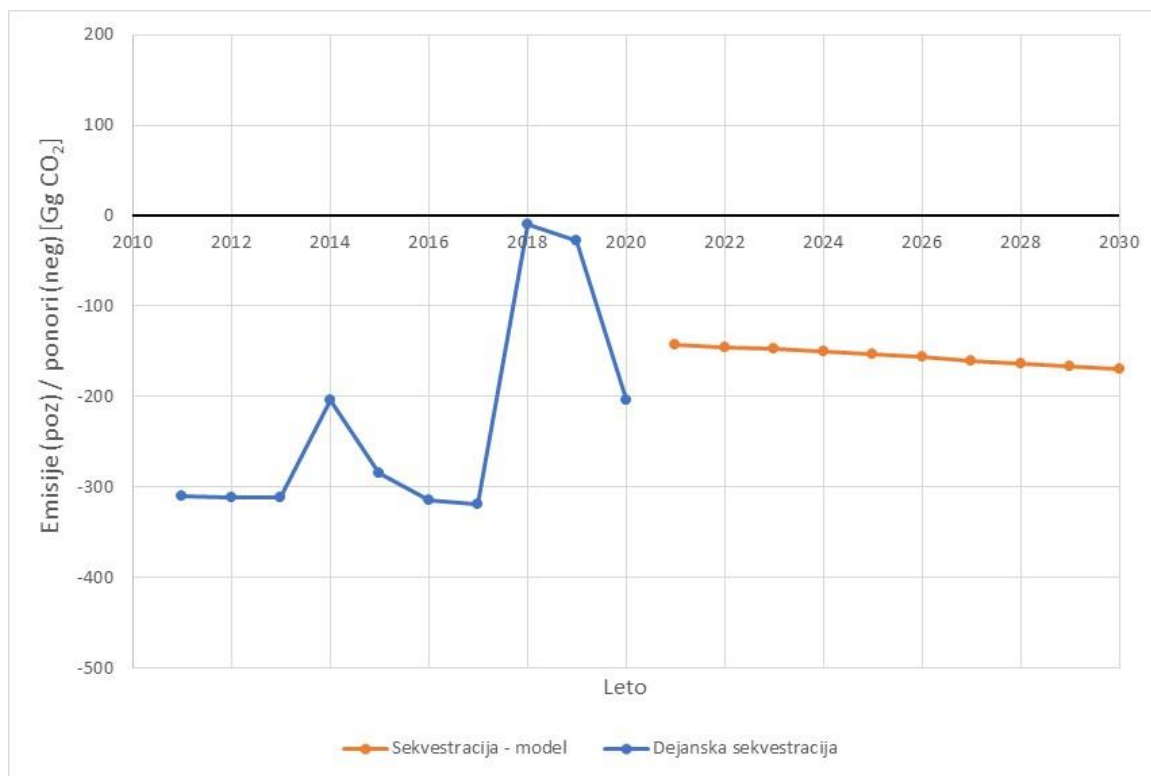
Absolutna višina prirastka med posameznimi obdobji ni direktno primerljiva zaradi različnih metod ugotavljanja prirastka. Skozi vsa obdobja pa se kaže trend naraščanja. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je prirastek v območju povečal za 1,6 m³/ha (21,2 %). Največji porast (61,2 %) je v razredu do 20 cm (od 1,0 m³/ha do 1,6 m³/ha). Prirastek iglavcev se je povečal za 18,4 %, prirastek listavcev pa za 32,7 %.

Prirastek po RGR se razlikuje glede na rastiščne in klimatske pogoje. Največji prirastek je izmerjen v Jelovjih s praprotni (11,5 m³/ha) ter v Zmerno kisloljubnih bukovjih in Gorskih bukovjih (10,4 m³/ha). Najnižji prirastek imajo Bazoljubna rdečeborovja (5,8 m³/ha).

Iz primerjave prirastka s prejšnjim ureditvenim obdobjem je razvidno, da državni gozdovi slabše priraščajo, saj se je prirastek povišal le za 11,9 %, medtem ko se je v zasebnih gozdovih povišal za 24,7 %. Državni gozdovi prevladujejo na visokogorskih rastiščih.

Analiza prirastka po drevesnih vrstah kaže, da je intenzivnost priraščanja pri listavcih večja (2,9 % od LZ) kakor pri iglavcih (2,3 % od LZ). Najintenzivneje priraščajo plemeniti listavci (3,1 % od LZ) in jelka (3,0 % od LZ), najslabše pa rdeči bor in macesen (1,7 % od LZ).

2.5 Ponori ogljika

Slika 8: Ponori ogljika za obdobje 2011-2030

Ponori ogljika so za preteklo desetletje izračunani na podlagi podatkov SVP, sestojnih parametrov in realiziranega poseka za vse gozdove v območju.

Analiza ponorov za ureditveno obdobje 2011-2020 kaže, da so bili gozdovi v GGO Slovenj Gradec vir skladiščenja ogljika. V povprečju se je zagotovilo 230 GgCO₂ ponora. V večini obdobja se je skladiščilo okoli 300 GgCO₂, manj v letih 2018 in 2019, zaradi povečanih sanitarnih sečenj po letu 2018. Vir emisije je bila odmrta biomasa (v povprečju cca 33 GgCO₂), prevladujoč element zagotavljanja ponora pa živa biomasa (340 GgCO₂).

Sanacijska območja, ki so bila močno poškodovana po naravnih ujmah oz. spremenjena zaradi sanitarnih seč

Prikaz stanja sestojnih parametrov izhaja iz veljavnih načrtov GGE. GGO so od leta 2013 do 2018 prizadele naravne ujme (žledolom, vetrolom) in v obdobju 2019-2020 močan napad podlubnikov. Posledice ujm zaradi sanitarnih sečenj (drevesna sestava, debelinska struktura, razmerje razvojnih faz, lesna zaloga) so zajete v veljavnih načrtih GGE, razen v načrtu GGE Črna-Smrekovec. Ocenjujemo, da je v GGE Črna – Smrekovec v zgornjem delu Koprivne in Orožije, Mravlije ter Čofatije nastalo cca 1.200 ha sanacijskih površin, od tega skoraj 350 ha ogolelih površin. Delež ogolelih površin je večji v DG (cca 200 ha), v ZG pa so pomembne površine skupin nepoškodovanega drevja. Ker je sestojna struktura na posameznih zasebnih posestih porušena, je zelo pomembno, da se bo z načrtovanjem ukrepov zagotovila trajnost donosov lastnikom v prihodnosti, na vseh sanacijskih površinah pa zagotavljanje ekološke stabilnosti in poudarjenosti funkcij gozdov (ekološke).

3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju

3.1.1 Posek

Načrtovani posek je bil skoraj v celoti realiziran (97 %). Nekoliko presežen (102 %) je bil pri iglavcih, realizacija poseka listavcev je bila slabša (65 %). Več kot polovico posekane mase predstavlja srednje debelo drevje (B razred), več kot tretjino pa debelo drevje (C razred). Delež tanjšega drevja (A razred) predstavlja le 14 %. V časovni dinamiki in strukturi poseka so razlike med lastniškimi kategorijami majhne.

V poseku iglavcev je največje odstopanje od načrtovanega v DG, kjer je bil presežen za skoraj četrtino. V ZG posek iglavcev ni bil realiziran v celoti (95 %). V debelinski strukturi je v DG večji delež tanjšega in debelega drevja, v ZG prevladuje srednje debelo drevje (50,8 %).

Pri listavcih je razlika realizacije načrtovanega poseka med lastniškimi kategorijami (DG 67 %, ZG 64 %) majhna, podobna je tudi debelinska struktura poseka. Odstopanje od načrtovanega poseka ima lahko več vzrokov:

Lahko je posledica pomanjkljive evidence poseka listavcev, kar ugotavljamo ob analizi razlik med evidenco in podatki poseka na SVP po posameznih GGE, kar je veljalo do sedaj predvsem za ZG.

Vpliv na slabšo realizacijo je imelo tudi načrtno puščanje listavcev na površinah, ki so bili močno prizadeti v zadnjih ujmah.

Z vrstami poseka se je v začetku ureditvenega obdobja sledilo načrtovani strategiji. Po žledolomu v letu 2014 se je začelo obdobje ujma, sledila je gradacija podlubnikov. Sanitarni posek je narekoval dinamiko in količino poseka. Zaradi velikega obsega sanitarnih sečenj, realizacija načrtovanega poseka ni mogla slediti načrtovanim usmeritvam po vrstah sečenj. Tako je v skupnem poseku delež negovalnih sečenj nekaj več kot 40 %, pri čemer prevladuje pomladitveni posek (tretjina vsega poseka) kar je skladno z načrtovanim povečanjem deleža sestojev v obnovi. Manjši je delež redčenj (dobra desetina vsega poseka), predvsem mlajših razvojnih faz. V ZG se še vedno preveč redči debelejša drevja (53 % v B in 27 % v C razredu), čeprav se je povečal delež pomladitvenega poseka.

Sanitarni posek iglavcev predstavlja več kot polovico vsega poseka. Ker so se sanirali najbolj prizadeti gozdni sestoji na območju Dravograda, na Plešivcu in Uršlji gori ter v Koprivni, tudi po lastništvu ni razlik.

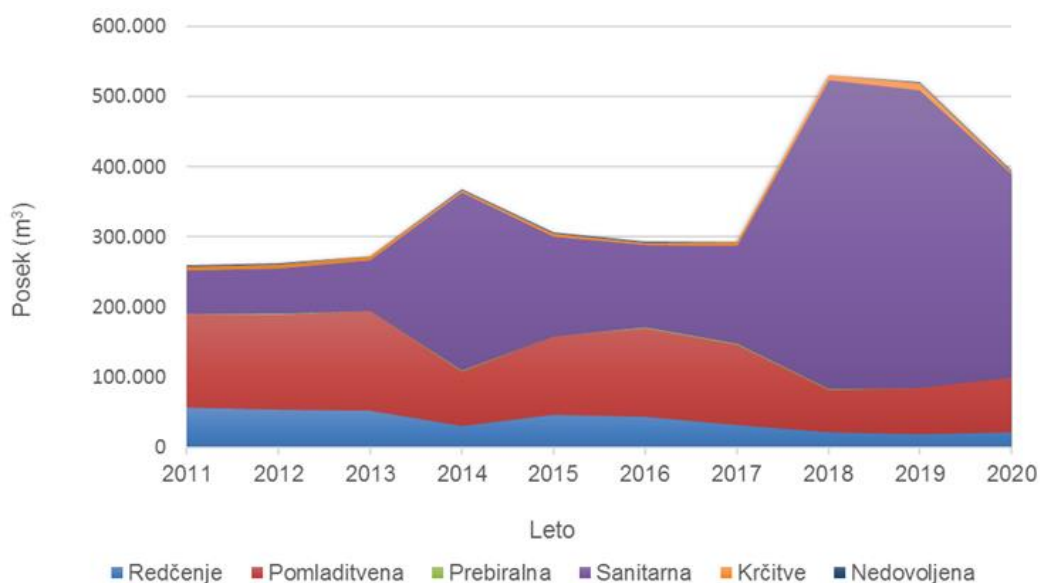
Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo predstavljata skoraj 5 % in se po lastništvu bistveno ne razlikujeta. Večji delež krčitev v DG je posledica izvajanja projekta Life to Grasslands, kjer je bil izkrčen večji del gozdnih površin za izboljšanje HT na grebenu Pohorja v GGE Mislinja.

Nedovoljen posek prevladuje v ZG. Največ je poseka iglavcev. V DG je bilo v 10 letih nedovoljeno posekano nekaj več kot 900 m³ lesa, od tega 90 % iglavcev.

Realizacija načrtovanega poseka po RGR je pomembna za nadaljnje načrtovanje, še posebej na rastiščih, kjer so preseganja največja in je bil glavni cilj sanacija poškodovanih gozdnih sestojev. Na jelovo bukovih rastiščih (KE Črna) je bil načrtovan posek iglavcev (smreka) presežen od 20 do 47 %. Sicer manjše, vendar prav tako pomembno za nadaljnje ukrepanje, je preseganje poseka v največjem (Zmernokisloljubna bukovja) in najmanjšem (Gozdovih iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih) RGR GGO v hribovitem in nižinskem delu, kjer prevladuje manjša gozdna posest. V Zgornjegorskih smrekovjih na silikatni kamnini in Jelovjih s praprotni na Pohorju načrtovan posek ni bil v celoti izveden. Ker gre v Zgornjegorskih smrekovjih za večji delež DG, so se redne sečnje prilagodile dinamiki sanacije. V ZG, ki prevladujejo v Jelovjih s praprotni, je dinamiko narekovala odkupna cena iglavcev, ki v celotnem obdobju, še posebej pa v 2. polovici načrtovalnega obdobja, ni bila ugodna.

Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom.

Lastništvo		Načrtovani posek*	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka %	Realizirani posek m ³ /ha	Povprečno drevo m ³	Delež poseka po razširjenih debelinskih stopnjah		
		m ³	m ³				A	B	C
Državni gozdovi	Iglavci	795.349	963.534	121,1	58,5	1,16	15,0	46,9	38,1
	Listavci	117.453	79.060	67,3	4,8	0,74	26,5	49,4	24,1
	Skupaj	912.802	1.042.594	114,2	63,3	1,11	15,9	47,1	37,0
Zasebni gozdovi	Iglavci	2.468.509	2.354.837	95,4	53,2	1,28	12,0	50,9	37,1
	Listavci	351.121	224.648	64,0	5,1	0,70	28,3	49,7	22,0
	Skupaj	2.819.630	2.579.484	91,5	58,3	1,19	13,4	50,8	35,8
Gozdovi lokalnih skupnosti	Iglavci	0	2.830	0,0	0,0	1,94	5,7	44,5	49,8
	Listavci	0	318	0,0	0,0	0,66	33,9	54,1	12,0
	Skupaj	0	3.148	0,0	0,0	1,62	8,6	45,5	45,9
Skupaj	Iglavci	3.263.858	3.321.200	101,8	54,7	1,24	12,9	49,7	37,4
	Listavci	468.574	304.026	64,9	5,0	0,71	27,8	49,7	22,5
	Skupaj	3.732.432	3.625.226	97,1	59,7	1,17	14,1	49,7	36,2

Slika 9: Dinamika sečnje po letih

Preglednica 22: Posek po skupinah vrst poseka in oblikah lastništva

		Negovalni posek			Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni					
Iglavci	m ³	332.409	939.014	16.312	1.880.286	143.358	9.821	17,0	75,2
	%	10,0	28,3	0,5	56,6	4,3	0,3		
Listavci	m ³	47.870	106.817	956	123.632	22.738	2.011	7,3	25,1
	%	15,7	35,1	0,3	40,7	7,5	0,7		
Skupaj	m ³	380.280	1.045.832	17.268	2.003.918	166.097	11.832	15,3	64,4
	%	10,5	28,8	0,5	55,3	4,6	0,3		
Zasebni gozdovi									
Iglavci	m ³	235.814	737.238	11.661	1.254.690	106.449	8.985	16,4	71,0
	%	10,0	31,3	0,5	53,3	4,5	0,4		
Listavci	m ³	31.395	78.044	727	94.933	17.632	1.916	7,3	24,2
	%	14,0	34,7	0,3	42,3	7,8	0,9		
Skupaj	m ³	267.208	815.282	12.388	1.349.623	124.081	10.901	14,8	60,8
	%	10,4	31,6	0,5	52,3	4,8	0,4		
Državni gozdovi									
Iglavci	m ³	96.589	201.769	4.651	622.790	36.899	836	18,4	87,7
	%	10,0	20,9	0,5	64,6	3,8	0,1		
Listavci	m ³	16.467	28.725	222	28.524	5.029	93	7,5	28,0
	%	20,8	36,3	0,3	36,1	6,4	0,1		
Skupaj	m ³	113.056	230.494	4.873	651.314	41.929	929	16,6	75,5
	%	10,8	22,1	0,5	62,5	4,0	0,1		
Gozdovi lokalnih skupnosti									
Iglavci	m ³	6	8	0	2.806	10	0	0,0	0,0
	%	0,2	0,3	0,0	99,2	0,4	0,0		
Listavci	m ³	9	48	8	175	77	2	0,0	0,0
	%	2,9	15,0	2,4	55,1	24,0	0,5		
Skupaj	m ³	15	56	8	2.981	87	2	0,0	0,0
	%	0,5	1,8	0,2	94,7	2,8	0,1		

3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela

Na izvedbo gojitvenih in varstvenih del je odločilno vplival obseg naravnih ujm (žled, veter) v letih 2014, 2017, 2018 in namnožitev podlubnikov v letih 2019 in 2020. Vpliv je imel tudi obseg proračunskih sredstev sofinanciranja del. Predvsem so k realizaciji prispevala sredstva PRP 2014-2020. V prvi polovici načrtovanega obdobja izvedba gojitvenih del ni sledila načrtovanemu. Naravne ujme in gradacije podlubnikov so postavile nove prioritete pri izvedbi. Pri letnem načrtovanju gojitvenih in varstvenih del smo se osredotočili na nujne ukrepe za sanacijo poškodb gozdnih sestojev oz. ogolelih površin. Sistem sofinanciranja je bil pomemben razlog za visoko realizacijo obnove. Opravljenih je bilo 80 % načrtovanih del, predvsem priprava sestojev za umetno obnovo (90 % načrtovanega). Sadnja s sadikami gozdnega drevja je bila v ZG izvedena v celoti, v DG 70 % načrtovanih del. Posajeno je bilo skoraj pol milijona sadik (460.135), od tega 43 % iglavcev in 67 % listavcev. Sadike so bile vzgojene pretežno iz semena nabranega v GSO v alpskem in pohorskem provenienčnem območju. Delež posajenih iglavcev je velik, vendar strokovno korekten, saj so se z macesnom in smreko sanirale večje ogolele površine v visokogorju, kjer so rastiščne razmere primerne za rast teh drevesnih vrst. Primanjkovalo je sadike manjšinskih drevesnih vrst, včasih tudi sadike glavnih drevesnih vrst. Pravočasna sanacija je bila potrebna zaradi zagotavljanja pokrovnosti na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno vlogo gozdnih sestojev. Uspeh sadnje je bil večinoma dober, slabši je bil uspeh spomladanske sadnje, na katero je v letih 2015 in 2016 vplivala suša.

Realizacija nege je bila 30 %. Kar 80 % nege predstavlja obžetev sajenih površin. Realizirano je bilo le 20 % nege mladja in gošče. Zaradi novonastalih ogolelih površin, ki so bile obnovljene s sadnjo, je bila prioriteta lastnikov gozdov obžetev sajenih površin. Izvedba ostale nege je bila zaradi nizkega sofinanciranja in zaradi nezainteresiranosti lastnikov slabo realizirana. V ZG je bila izvedena manj kot četrtina načrtovanih ukrepov nege, v DG pa 60 %.

Zaradi ujm je bil izveden obseg varstvenih del večji od načrtovanega. Največ ukrepov je bilo izvedenih za varstvo pred divjadjo in sicer zaščita mladja s količenjem in tulci (3.580 % višja

realizacija) in zaščita mladja z ograjo (770 % višja realizacija). S premazi je bilo zaščitanih 66 ha površin. Izvedena je bila polovica načrtovanih del za varstvo pred žuželkami, saj smo načrtovali preveč ur za čiščenje in vzdrževanje pasti.

V ujmah prizadeta območja naravnih rastišč bukovih gozdov s prevladujočo smreko so bila v večini uspešno sanirana tako v nižjih legah (Dravograd) kot v gorskih predelih (območje Koprivne, Olševe). Obseg izvedenih del je presegel načrtovana dela, predvsem pa je bilo veliko površin saniranih z obnovo s sadnjo. Slabo so bila izvedena načrtovana dela nege na najboljših rastiščih jelke in bukve (RGR 162,163, 073) in rastiščih smreke na silikatu (RGR 160), kjer ni bilo večjih ujm.

Preglednica 23: OGD - Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO

Vrsta dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Državni gozdovi				
Obnova	ha	243	184	0,8
Nega	ha	2.007	1.218	0,6
Varstvo	dni	3.766	3.476	0,9
Nega habitatov	dni	1.552	385	0,2
Zasebni gozdovi				
Obnova	ha	625	496	0,8
Nega	ha	6.776	1.407	0,2
Varstvo	dni	8.390	6.081	0,7
Nega habitatov	dni	1.041	716	0,7
Gozdovi lokalnih skupnosti				
Obnova	ha	0	0	0,0
Nega	ha	0	2	0,0
Varstvo	dni	0	16	0,0
Nega habitatov	dni	0	2	0,0
Skupaj				
Obnova	ha	868	681	0,8
Nega	ha	8.783	2.626	0,3
Varstvo	dni	12.157	9.572	0,8
Nega habitatov	dni	2.593	1.103	0,4

Načrtovana nega habitatov je bila v 70 % realizirana v ZG, v DG je bila realizacija 20 %. Nega habitatov se je v DG izvajala v večini v sklopu projektov Natreg, Wetman, Alpa, SUPORT, Life to Grasslands. Projekti so pomembno prispevali k razvoju strokovnih podlag in inovativnih pristopov ohranjanja biotske pestrosti v območjih Natura 2000 in širše. Za nego habitatov po navedenih ukrepih je bilo lastnikom gozdov obračunane 2.850 m³ biomase.

Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov

Ukrep	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti **	Skupaj
Naravni razvoj biotopov (ha)	9,14	27,28	0	34,42
Ohranjanje biotopov – sečnja in nega (ha)	30,71	29,36		
Puščanje stoječe biomase v gozdu (m ³)	991,43	0	0	991,43

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

V projektih so bili izvedeni dodatni, specifični ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti HT. Očiščenih je bilo 40 ha planj, revitaliziranih travnišč na 36 ha gozdnih sestojev, izločenih 500 habitatnih dreves, strukturiranega 580 m gozdnega roba, na 4,5 ha mokrišč so bile urejene nove vodne kotanje in lesene pregrade. Postavljenih je bilo 60 gnezdilnic in posajenih 9.600 sadik, ki večajo prehransko pestrost. Pomembni dodatni ukrepi so zaščita z lesenimi ograjami in omejitve prometa (40 označevalnih tabel, 5 prometnih znakov, 5 cestnih zapornic) v najbolj ranljivih območjih habitatov gozdnih kur [14]. Ukrepi so se v večji meri izvajali v DG. Izvedba v ZG je bila dobra priložnost za ozaveščanje in vključevanje lastnikov.

3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Tudi v tem ureditvenem obdobju se je nadaljeval trend upadanja obsega gradenj gozdnih cest. V rekonstrukcije gozdnih cest v zasebnih gozdovih so vlagale samo občine. Zgrajenih je bilo 5,8 km gozdnih cest, kar predstavlja manj kot 40 % načrtovanih gradenj. Neodprti so ostali pretežno težki tereni. Visoki gradbeni stroški predstavljajo veliko oviro za lastnike. Podražila so se gradbena dela in stroški pridobivanja tehnične dokumentacije. Stanje se je nekoliko spremenilo s sofinanciranjem gradenj iz sredstev PRP. Za sanacijo gozdov po vetrolomu v letu 2018 v GGE Črna - Smrekovec so bila na 2,7 km trasah gozdnih cest izvedena zemeljska dela z delno utrditvijo in odvodnjavanjem, ki še niso prevzeta. Največ zaprtih območij je ostalo v GGE Mežica in GGE Črna - Smrekovec. Vlaganja v gradnjo gozdnih cest zmanjšuje spravilo po kolesih na večje razdalje in žičničarsko spravilo navzdol.

Povsem drugačne razmere so bile na področju gradenj gozdnih vlak. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je obseg gradenj povečal za 88 %. Rekonstruiranih je bilo 170 km gozdnih vlak (7 km manj kot v prejšnjem obdobju). Povečanje sanitarnih sečenj in težnja po strojnem izvajanju del ter možnost sofinanciranja iz sredstev PRP so vzrok intenzivnega odpiranja težjih terenov in rekonstrukcije za spravilo po kolesih.

Zgoščevanje omrežja gozdnih prometnic je omogočilo racionalno spravilo na območjih poškodovanih po neurjih in podlubnikih. Na terenih, kjer je prej potekalo večinoma ročno spravilo, se je povečala varnost pri delu, zmanjšale so se poškodbe na stoječem drevju, omogočilo se je strojno spravilo in odprli zaprti predeli.

Prekategoriziranih je bilo cca 54 km gozdnih cest, na katerih je prevladujoč javni promet. Prekategorizacija gozdnih cest je posledica povečevanja dnevnih migracij na delo, v šolo, dodatnih dejavnosti na kmetijah, turizma in urbanizacije gozdnega prostora. Večinoma so kot javne ceste, manjši delež pa kot zasebne (krajši priključki do kmetij). Prekategorizacijo v javne ceste je omejila zahteva po soglasjih lastnikov zemljišč.

Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)

Vrsta del	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti **	Skupaj
Priprava in gradnja gozdnih vlak	96.955	282.239	0	379.194
Rekonstrukcija gozdnih vlak	65.385	105.222	0	170.607
Gradnja gozdnih cest	1.821	3.247	0	5.068
Rekonstrukcija gozdnih cest	255	2.392	0	2.647
Gradnja protipožarnih presek	0	0	0	0

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Vzdrževanje gozdnih cest v GGO Slovenj Gradec je posebnost glede na slovenske razmere. Velika poseljenost gozdne krajine in navezava kmetij na gozdne ceste pogojuje celoletno kvalitetno vzdrževanje večine gozdnih cest v ZG in delno tudi v DG. Stalno se pluži 1.005 km, kar predstavlja kar 67 % vseh gozdnih cest. Ker prevladujejo tereni z veliko vodnatostjo in strmi tereni z labilno geološko podlago, je veliko gozdnih cest z večjimi vzdolžnimi nakloni. To pogojuje nadpovprečna sredstva za vzdrževanje preko 1.300 km gozdnih cest letno. Sredstva pristojbin in državnega proračuna ne zadoščajo. Lokalne skupnosti morajo zagotavljati dodatna sredstva. V letu 2020 so prispevale za izvedbo del 58 % (1.743.000,00 EUR), proračun RS je zagotovil le 13 % in 29 % je bil delež pristojbin lastnikov gozdov. Vrednost izvedenih del je narasla od 729 EUR/km v letu 2010 na 1.158 EUR/km v letu 2020. Problem so zelo različne možnosti občin za zagotavljanje dodatnih sredstev. Vrednosti izvedenih del se razlikujejo tudi za 100 %.

Vrednost izvedenih del v 10 letih je 12.353.542,00 EUR. Po vrstah del: zimsko vzdrževanje 26 %, redno letno vzdrževanje 35 %, zemeljska dela (stroji) 27 %, propusti in objekti 12 %. Veliko stroškov povzroči spomladanske odjuge in neurja. Po ujmah (zajede, udori vozišč, plazovi, poškodbe vozišč in objektov odvodnjavanja) so bile na gozdnih cestah ocenjene škode v vrednosti 2.270.000,00 EUR. Sanirano je bilo več kot 70 % škod.

3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja

Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020

	Vrsta izobraževanja				Skupaj
	Predavanja	Ekskurzije	Delavnice	Usposabljanja za varno delo	
Število dogodkov	5	29	3	31	68
Število udeležencev	218	1.266	31	566	2.081

Izvedene so bile skoraj vse oblike izobraževanja. Poleg usposabljanja za varno delo, so v GGO najbolj učinkovita in priljubljena oblika izobraževanja ekskurzije. So neformalne in za lastnike gozdov, ki so v večini kmetje, pomenijo tudi spoznavanje drugih krajev in medsebojno druženje.

PRP je v vseh pogledih ugodno vplival na razvoj gospodarjenja z gozdovi v ZG prav s sistemom financiranja. Lastniki so pridobivali evropska sredstva za namene gradenj in rekonstrukcij gozdnih prometnic, za nabavo mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa ter primarne predelave lesa. Poleg rednih razpisov je bilo omogočeno tudi sofinanciranje po ujmah poškodovanih gozdov za obnovo in gradnjo gozdnih vlak. Za razpise PRP je bilo pripravljenih 145 vlog in zahtevkov in izvedenih 194 e-vlog in 555 poročanj. Zgrajenih in rekonstruiranih je bilo 4,0 km gozdnih cest in preko 70 km traktorskih vlak. Za gospodarjenje so bili z novimi prometnicami odprti težko dostopni gozdni predeli. Zgrajene in rekonstruirane so bile gozdne ceste v GGE Črna Smrekovec, v GGE Kozjak in v GGE Mežica.

V okviru PRP je bilo v ZG nabavljeno preko 20 gozdarskih traktorjev, 15 gozdarskih prikolic ter večje število motornih žag in traktorskih vitlov. Prejemniki podpor so pogosto lastniki gozdov z opravljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK), ki opravljajo dela v gozdovih drugih lastnikov. V zadnjem desetletju je bilo v območju ustanovljenih 7 novih gozdarskih podjetij. Več lastnikov je na svojih kmetijah uvedlo gozdarsko dopolnilno dejavnost. ZGS je v okviru PRP izvajal tečaje za varno delo z motorno žago in traktorjem (235 udeležencev na 12 usposabljanjih), srednje gozdarske šole pa usposabljanja za pridobitev NPK za gozdarstvo, ki jo je v zadnjem desetletju pridobilo več kot 60 tečajnikov. V območju je bilo zgrajenih nekaj manjših novih žag na kmetijah, ki so bile deloma sofinancirane s sredstvi PRP. V območju se okoli 50 % gospodinjstev, predvsem v individualnih hišah, ogreva z drvmi kot gorivom in po oceni se v območju za ogrevanje porabi 15.000 m³ drvi.

Javna gozdarska služba je v okviru svojega dela s svetovanjem in različnimi prireditvami aktivno promovirala rabo lesa, ki ima pozitivne učinke. ZGS aktivno sodeluje pri spodbujanju lastnikov za udeležbo in organizaciji tradicionalne licitacije vrednejših sortimentov v Slovenj Gradcu.

3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Preglednica 27: Krčitve gozdov v obdobju 2011-2020 po namenu

Namen krčitve						
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	Skupaj
2	1	143	0	0	0	146

Obseg krčitev predstavlja 0,24 % površine vseh gozdov v območju. Večina krčitev je bila izvedenih za kmetijske namene. Njihov obseg se povečuje, v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je povečal za 19 %. Večina (99 %) jih je bilo izvedena v skladu s predpisi. Odstopanja pri izvedbi ostajajo v mejah označenih površin. Pregled krčitev zadnjih 10 let kaže, da si krčitve za kmetijske namene sledijo ena za drugo na določenem območju. Koncentrirajo se v Mislinjski dolini, v Dravski dolini na območju Šentjanža nad Dravčami, širšem območju nad mestom Radlje in v širšem območju Šentanela nad Prevaljami. Najmanj posegov je v območju celkov v zgornji Mežiški dolini, v širšem območju Uršlje gore (Kot, Plat), Košenjaka in Pohorja. Zaradi časovno omejene finančne podpore MKGP, ki je bila usmerjena predvsem v podporo odprave zaraščanja kmetijskih površin, ni več aktivne politike k spodbujanju krčitev gozda na zemljiščih, ki so po namenski rabi kmetijska zemljišča.

Za urbanizacijo in izgradnjo infrastrukture je bilo izkrčenih nekaj več kot 2 ha gozdov. V primerjavi s preteklim obdobjem se je obseg krčitev za urbanizacijo in infrastrukturo zmanjšal. V območju ni bilo večjih infrastrukturnih projektov. Povezanost območja z osrednjo Slovenijo je slaba in ni privlačna za večja vlaganja v gospodarstvo in urbanizacijo.

Zabeleženi so nezakoniti posegi v gozd. Nezakonito je bilo izkrčeno nekaj manj kot 2 ha gozda v kmetijske namene. Gre za 6 posegov v velikosti do največ 0,3 ha. Glede na veliko gozdnatost območja, saj je gozd skoraj do »vsakih vrat«, so nedovoljeni posegi, še posebej večje površinski, izjema.

Popisana so bila tudi divja odlagališča smeti. Prevladujejo manjša do 10 m³, večjih odlagališč nad 10 m³ do leta 2018 skorajda ni bilo. V letih 2019 in 2020 je popisanih 17 večjih odlagališč. Popis sledi aktivnostim v okviru akcije Očistimo Slovenijo in je pripomogel k ozaveščenju lokalnega prebivalstva.

3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020

Glede na prejšnja ureditvena obdobja, so bila vlaganja v preteklem ureditvenem obdobju večja in intenzivnejša. Pri vlaganjih v gozdove se je več kot polovica sredstev porabila za gozdne prometnice (62 %), 38 % pa za gojitveno varstvena dela. Največ sredstev je bilo namenjenih negi gozdov, približno enaka višina v zasebnih in v državnih gozdovih. Za nego smo porabili 1.488.000 EUR. Za zagotavljanje preventivnega in ostalega varstva gozdov smo porabili 33 % vloženih sredstev. Gre za sredstva za zatiranje podlubnikov in zaščito sadik pred objedanjem (vrednost materialov in vrednost sofinanciranih del). V zasebnih gozdovih je bilo za zaščito mladovij vloženih 65 % vseh sredstev za varstvo gozdov, medtem ko je bilo v državnih gozdovih porabljenih 35 % teh sredstev. Za obnovo gozdov po naravnih ujmah smo porabili 25 % vloženih sredstev (940.000 EUR). Večji delež (70 %) za obnovo zasebnih gozdov. Interes lastnikov za obnovo je bil velik. Velikopovršinska poškodovanost, ki je za nekatere lastnike pomenila večletno izgubo donosa, je bila tudi streznitev. Za marsikaterega lastnika tudi zavedanje, da je z gozdom treba gospodariti in da sta gozdni red in nega sestavni del tega gospodarjenja. Uspešnost izvedbe projekta obnove je temeljila na veliki angažiranosti revirnih gozdarjev. Poleg fizične izvedbe, ki za lastnike ni bila problem, je bilo potrebno v skladu s pravili urediti vso dokumentacijo za sadnjo ter spremljavo izvedbe del od priprave površin za sadnjo, do zaščite sadik in obnovljenih površin. V ureditvenem obdobju so bila že izvedena negovalna dela (obžetev) na posameznih objektih. Za biomeliorativna in druga dela smo porabili 127.000 EUR, kar predstavlja 3 % vseh vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020.

V okviru sofinanciranja vlaganj v gozdove so bila iz proračuna RS zagotovljena sredstva v višini 995.761 EUR, največ za izvedbo ukrepov obnove in nege gozdov (59 % vseh sredstev). Kar 95 %

teh sredstev je bilo namenjenih sofinanciranju del v zasebnih gozdovih (943.776 EUR), v državnih gozdovih pa 50.552 EUR, v višini 1.444 EUR so se sofinancirala dela v gozdovih lokalnih skupnosti.

Iz Gozdnega sklada, ki je od leta 2018 namenjen sofinanciranju del v zasebnih gozdovih na območju NATURE 2000, je bilo za sofinanciranje del v ZG porabljenih 197.123 EUR.

Za sanacijo in obnovo gozdov iz sredstev PRP 2014-2020 smo za poškodovane gozdove porabili 550.621 EUR, pri čemer je bila vrednost del 186.046 EUR, vrednost materiala pa 364.575 EUR. V zasebnih gozdovih je bilo porabljenih 63 % sredstev za obnovo in sanacijo gozdov. Sanacijski načrt obnove je temeljil na rastiščem primernih drevesnih vrstah (bukev, macesen, gorski javor), pa tudi na primernem deležu smreke (30 %).

Največji delež vlaganj predstavljajo vlaganja v gozdne prometnice. V zasebnih gozdovih je bilo za vlaganje v gozdne prometnice porabljenih 72 % vseh sredstev.

Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020.

	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obnova gozdov	657.000	282.000	1.000	940.000
Nega gozdov	776.000	711.000	1.000	1.488.000
Varstvo gozdov	823.000	443.000	1.000	1.267.000
Biomeliorativna in druga dela	93.000	34.000	0	127.000
Gozdne prometnice	4.499.607	1.778.346	0	6.280.953
Skupaj	6.848.607	3.248.346	3.000	10.102.953

Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020.

Vir sredstev za (so) financiranje izvedenih del	Izplačila 2011-2020			Skupaj
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	
Sredstva integralnega proračuna za vlaganja v gozdove ¹ (EUR)	934.776	50.552	1.44	986.772
Obnova in nega	60 %	35 %	31 %	59 %
Varstvo gozdov	33 %	65 %	65 %	35 %
Vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali v zasebnih gozdovih	7 %	0 %	4 %	6 %
Vzdrževanje gozdnih cest – integralni proračun in proračun občin (EUR)	9.299.841	300.757	0	9.600.598
Gozdni sklad (zasebni gozdovi v območjih Natura 2000) (EUR)	197.123	0	0	197.123
PRP 2014–2020 – Sanacija in obnova poškodovanih gozdov - Ukrep 8.4 ² (EUR)	367.797	246.816	0	614.614
Sanacija in obnova poškodovanih gozdov	95 %	82 %	0 %	90 %
Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za sanacijo gozdov	5 %	18 %	0 %	10 %
PRP 2011–2020 – gradnja/rekonstrukcija gozdnih cest in vlak – Ukrep 4 (EUR)	543.000	0	0	543.000
Gozdne ceste	33 %	0 %	0	33 %
Gozdne vlake	67 %	0 %	0	67 %
Skupaj	11.145.414	598.125	1.444	11.744.984

3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih

Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in balance ogljika

Indikator**	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti*	Skupaj
Površina gozdov	3	4	3	4
Lesna zaloga	4	4	4	4
Debelinska struktura gozdov	2	2	2	2
Ponori ogljika	3	3	3	3

*ocena indikatorja LS je enaka oceni ZG, ker so površine v načrtih obravnavane skupaj

** ocena indikatorjev 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno

Stanje indikatorjev zagotavljanja trajnosti ocenjujemo kot stabilno osnovo za nadaljnje gospodarjenje. Površina DG gozdov je nekaj večja, posesti se zaokrožujejo. Zaraščanje in krčenje gozdov v kmetijske namene se v gozdnati krajini spreminjata glede na potrebe lastnikov gozdov. Zaraščanje gorske in gozdne krajine se skuša načrtno uravnavati z ukrepi za ohranjanje biotske pestrosti. Primerjano z zastavljenimi cilji, so kazalci gibanja (ocena indikatorjev) LZ zelo ugodni, saj skoraj dosegamo ciljno višino. To daje možnost različno intenzivnega ukrepanja, tako glede na rastiščne danosti, kot potrebe lastnikov. Zaloga se je še posebej povečala v ZG, predvsem na najboljših rastiščih (RGR 163) in tudi v tistih območjih, ki jih ujme niso prizadele (RGR 63). Višina LZ je neugodna (2) glede na debelinsko strukturo in je značilna za vsa lastništva in vsa rastišča. Dodatno tveganje in labilnost sestojev predstavlja velik delež debelega drevja smreke, predvsem na bukovih rastiščih. Bolj ugodno je razmerje debelinske strukture pri jelki, tako na jelovih kot bukovih rastiščih. Pri smreki in bukvi se je delež LZ v 5.debelinskem razredu povečal za več kot tretjino. Indikator je lahko še toliko bolj neugoden, če je ne bomo mogli načrtno spreminjati z rednimi sečnjami, ampak z interventnimi sanitarnimi posegi (podlubniki, ujme).

3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Indikator**	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti*	Skupaj
Sanitarni posek	2	2	2	2
Poškodovanost gozdnega drevja	3	3	3	3
Posegi v gozd in gozdni prostor (P 3.1.6)	4	4	4	4
Objedenost gozdnega mladja	4	4	4	4
Paša v gozdu	3	4	3	4
Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi	2	2	2	2

*ocena indikatorja LS je enaka oceni ZG, ker so površine v načrtih obravnavane skupaj

** ocena indikatorjev 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno

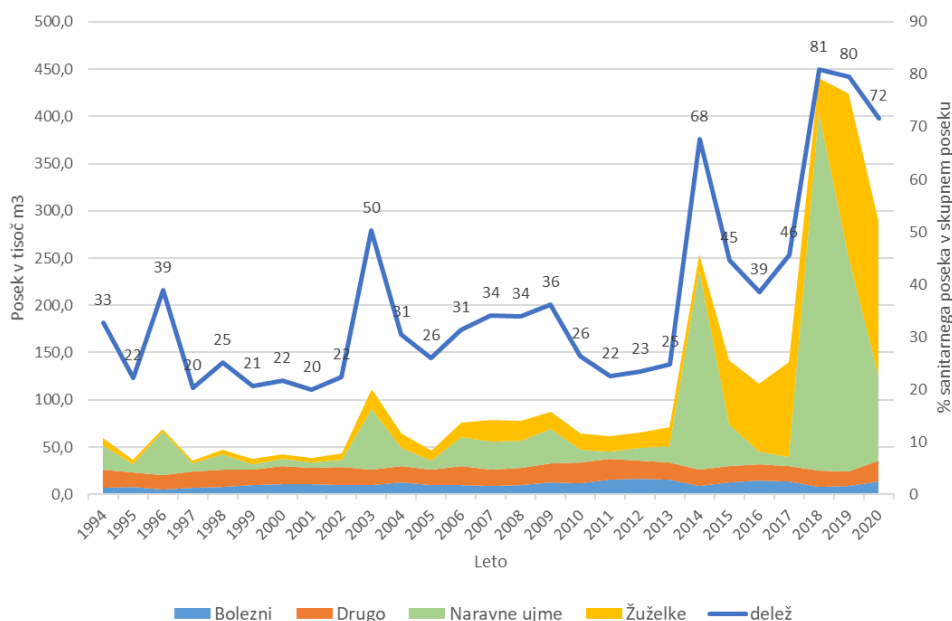
Tveganje za neugodno stanje zdravja in vitalnosti gozdnih sestojev se, ob vse pogostejših ujmah in gradacijah podlubnikov, veča. Kombinacija dejavnikov tveganja, ki izhajajo iz dejanskega stanja

sestojev (neugodna debelinska struktura, porušeno razmerje razvojnih faz, prevladujoč delež debelega drevja smreke), sprememb okolja (vremenski ekstremi) in družbe (finančni trgi lesa), lahko dolgoročno zamaje trajnost donosov in jo ocenjujemo kot neugodno (2). Vlaganja, ki so bila v preteklem obdobju vložena v sanacijo škode, so presegla donose gozda na poškodovanih površinah. So pozitiven indikator (4) in pomemben predvsem v ZG. Poškodovanost gozdnega drevja, objedenost gozdnega mladja in pašo v gozdu ocenjujemo kot ugodne (4) indikatorje. So lahko lokalno neugodni (spravilo in poškodovanost drevja na težjih terenih, objedenost naravnega mladovja v zasmrečenih sestojih, ki se slabo pomlajujejo), niso pa odločujoči dejavniki tveganja za celotno območje. Ocenjujemo, da je sanitarni posek, predvsem pa vzroki za sanitarni posek, odločujoč indikator neugodnega (2) stanja zdravja in vitalnosti v območju.

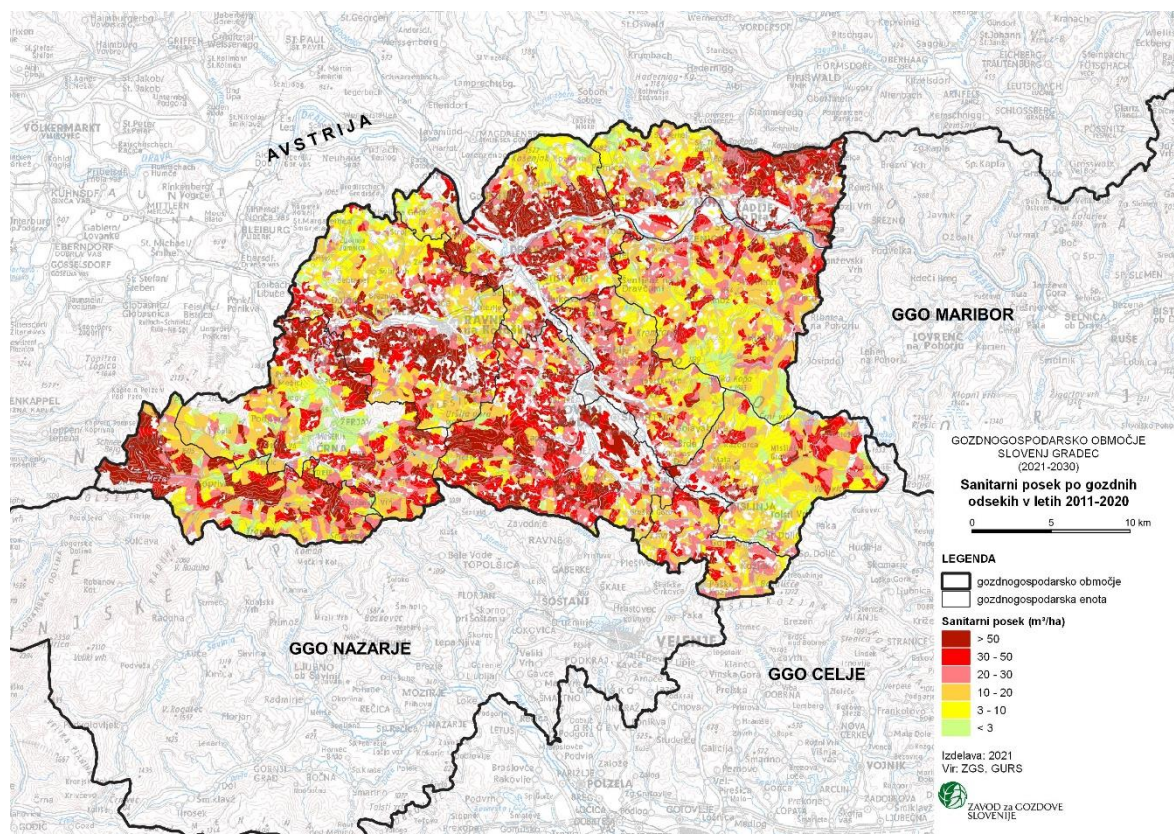
Sanitarni posek

Od leta 2011-2020 smo zaradi sanitarnega poseka iz gozdov odstranili dobra 2 milijona kubičnih metrov lesa, 67 % sanitarnega poseka je bilo izvedenega v zasebnih gozdovih.

V preteklem ureditvenem obdobju beležimo največ sanitarnega poseka kot posledico vetrolomov iz let 2017 in 2018. Veter predstavlja kar 37 % vsega sanitarnega poseka, pri čemer je 63 % poseka bilo opravljenega v zasebnih gozdovih. Za 34 % sanitarnega poseka beležimo žuželke, kjer prevladujeta veliki in mali smrekov lubadar kot največja škodljivca naših gozdov. Ogroženost po smrekovih podlubnikih povečuje dejstvo, da je v lesnih zalogah sestojev prisotne več kot 50 % smreke, starost sestojev pa je nad 60 let. 68 % sanitarnega poseka zaradi žuželk je bilo izvedenega v zasebnih gozdovih. Zaradi žleda je bilo posekanih 11 % celotne količine sanitarnega poseka, 17 % v državnih gozdovih, 83 % v gozdovih v zasebni lasti. Sledi sanitarni posek zaradi različnih bolezni in gliv (6 %) ter posek kot posledica dela v gozdu (4 %). Drugi vzroki za sanitarni posek predstavljajo 4 % celotne količine sanitarnega poseka, pri čemer je približno enak delež poseka tako v zasebnih kot v državnih gozdovih.

Slika 10: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1995-2020

Slika 11: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020

Preglednica 32: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020

Škodljivi dejavnik	Poškodovana dr. vrsta oz. skupina dr. vrst oz. sestoj	Čas pojava	Kraj pojava (GGE)	Poškodovana površina v ha/ poškodovano drevje v m ³	Intenziteta ¹	Izvedeni ukrepi / opomba
Žled (žledolom)	Iglavci, listavci	januar do februar 2014	celotno območje GGO	223.627 m ³	slaba	sanitarna sečnja
Cephalcia (osa zapredkarica)	Picea abies	april do september 2017	GGE RAVNE	40 ha	slaba	spremljanje števila s pomočjo lepljivih trakov
Veter (vetrolom)	Iglavci	december 2017	celotno območje GGO	254.416 m ³	srednja	sanitarna sečnja
Veter (vetrolom)	Listavci	december 2017	celotno območje GGO	16.460 m ³	srednja	sanitarna sečnja
Veter (vetrolom)	Iglavci	oktober 2018	celotno območje GGO	100.000 m ³	srednja	sanitarna sečnja
Veter (vetrolom)	Listavci	oktober 2018	celotno območje GGO	20.000 m ³	srednja	sanitarna sečnja
Ips typographus (osmerozobi smrekov lubadar) in Pityogenes chalcographus s šesterezobi smrekov lubadar)	Picea abies	marec - november 2019, marec - november 2020	celotno območje GGO	328.744 m ³	slaba	sanitarna sečnja
Hymenoscypus fraxineus (jesenov ožig)	Fraxinus excelsior	januar - marec, julij - december 2020	GGE DRAVOGRAD, GGE MEŽICA, GGE PAŠKI KOZJAK, GGE MISLINJA, GGE RADLJE - LEVI BREG, GGE RAVNE, GGE PLEŠIVEC, GGE POHORJE	4,09 ha/57,35 m ³	slaba	odstranjevanje okuženih dreves
Veter (vetrolom)	Iglavci	februar, april - december 2020	GGE CRNA, GGE DRAVOGRAD, GGE MEŽICA, GGE MISLINJA, GGE RADLJE - DESNI BREG, GGE RAVNE, GGE PLEŠIVEC, GGE POHORJE	7,01 ha/818,68 m ³	slaba	sanitarna sečnja
Veter (vetrolom)	Listavci	februar, junij, julij, september - december 2020	GGE CRNA, GGE DRAVOGRAD, GGE MEŽICA, GGE PAŠKI KOZJAK, GGE RAVNE, GGE PLEŠIVEC, GGE POHORJE	3,82 ha/163,10 m ³	slaba	sanitarna sečnja

¹slaba - uničenih do 10 % dreves oziroma 10 % krošnje vseh dreves; srednja - uničenih 11 –30 % dreves oziroma 11 –30 % krošnje vseh dreves; močna - uničenih 31 –50 % dreves oziroma 31 –50 % krošnje vseh dreves; zelo močna - uničenih nad 50 % dreves oziroma nad 50 % krošnje vseh dreves. Za uničena drevesa se štejejo drevesa, ki so toliko poškodovana, da se ne morejo regenerirati.

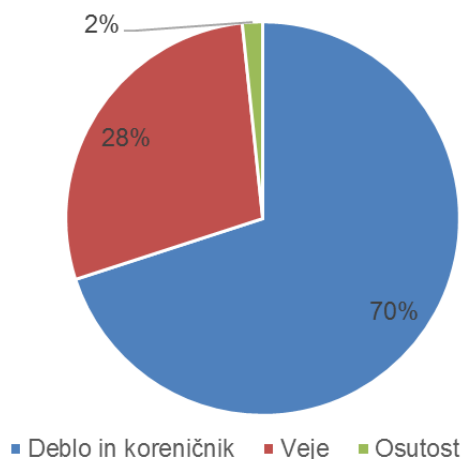
Večje površinska poškodovanost gozdov v območju je posledica naravnih ujm in gradacije podlubnikov. Začelo se je leta 2014 z žledolomom, leta 2017 in 2018 sta območje prizadela dva vetroloma, sledile so gradacije podlubnikov leta 2019 in 2020. Jesenov ožig povzroča na celotnem območju večje škode na drevju velikega jesena. Skoraj ni več zdravih in vitalnih jesenov, ki ne bi bili napadeni. Osa zapredkarica je povzročala v obdobju 2001-2010 večjo škodo v GGE Prevalje, v obdobju 2011-2020 se je rojenje ose umirilo, še vedno pa spremljamo njeno številčnost na območju Riflovega vrha. Ostali vzroki poškodovanosti gozdov (razne mehanske poškodbe, strele, požare, poškodbe po divjadi, trohnobe, mraznice in razni neznani vzroki) so vzrok za manjše poškodbe gozdnega drevja.

Poškodovanost gozdnega drevja

Analiza poškodovanosti drevja na podlagi SVP kaže, da je poškodovanih 6,0 % vseh izmerjenih dreves. Bolj poškodovani so iglavci (6,7 %) kot listavci (4,0 %). Največ poškodb je evidentiranih na deblu (70 %), kar je predvsem posledica sečnje, spravila ali gradnje gozdnih prometnic. Na krošnjah in vejah je evidentirano 28 % poškodb, osutost predstavlja le 2 % vseh poškodb. Poškodbe po ujmah so evidentirane le pri listavcih.

Med drevesnimi vrstami je najbolj poškodovana smreka (7,3 % vseh izmerjenih dreves), večje poškodbe so evidentirane tudi pri macesnu (5,0 % vseh izmerjenih dreves).

Poškodovanost se v primerjavi s prejšnjimi ureditvenimi obdobji (2001-3 %, 2011-5 %, 2021-6 %) veča.

Slika 12: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb

Objedenost gozdnega mladja

Popisi objedenosti gozdnega mladja kažejo, da je zaradi rastlinojede divjadi GGO eno izmed najmanj objedenih v Sloveniji. Ocenjujemo, da mladje objeda predvsem srnjad, na nekaterih območjih tudi gams in jelenjad.

Rezultati popisov objedenosti po popisnih enotah (PE) izkazujejo v PE Koroška, ki v celoti leži v GGO, najnižjo stopnjo skupne objedenosti. Pri zadnjem popisu objedenosti v letu 2020 znaša le ta v višinskem razredu 15-150 cm 6,0 %. Najvišje stopnje objedenosti v tem višinskem razredu so v PE Pohorje, ki v GGO sega s 17 ploskvami. Pri zadnjem popisu je v tej PE skupna objedenost iglavcev in listavcev znašala 19,9 %. Objedenost listavcev je večja (30,8 %). Objedenost bukve, kot pomembne graditeljice sestojev v območju, je po podatkih vzorca v letu 2020 najmanjša v popisni enoti Kozjak (7,6 %), nekoliko večja je v popisni enoti Koroška (13,0 %), največja pa je v popisni enoti Pohorje (28,8 %).

Podatki kažejo, da v GGO divjad z objedanjem vpliva na rast gozdnega mladja, vendar ne v tolikšni meri, da bi to preprečevalo preraščanje ključnih drevesnih vrst v višje višinske razrede. Podrobnejši prikaz je v tabelah v prilogah (P13.5).

Paša v gozdu

V preteklem obdobju smo pašo v gozdu registrirali na 26 hektarih površine gozda. Nekontrolirano se je paslo govedo na Kraguljišču, Ostruščici in Rogli (GGE Mislinja), ovce pa na Vernerici, Kalu, Hlevih, pri Križanu in na Basalšah (GGE Plešivec). Nekaj nedovoljene paše je tudi na gozdnih robovih večjih kmečkih posestih (GGE Ravne). Z gozdnogojitvenimi načrti je dovoljena paša na Mihevovem in Macigojevem (GGE Ravne) ter Rišpergu in Mežnarskem slemenu (GGE Črna Smrekovec).

Preglednica 33: Paša v gozdovih

	Paša goveje živine (in konj)	Paša ovc	Paša koz	Skupaj
Površina gozdov, kjer se pasejo domače živali (ha)	17	15	0	32
Delež površin z urejeno gozdno pašo glede na celotno površino gozdov z gozdno pašo (%)	15	0	0	15

(vir: podatki zbrani za PEFC poročila)

Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi v obdobju 2021-2030

Najpogostejši naravni dejavniki tveganja v območju so veter, žled in sneg. Manjši vetrolomi in snegolomi so vsakoleten pojav v višinskih sestoje. Veter in žled v zadnjem obdobju ogrožata sestoje večjepovršinsko v vseh višinskih pasovih. S pojavom podlubnikov se večja obseg poškodovanih sestojev in njihova ogroženost. Poglavitna vzroka sta spremenjena drevesna sestava (> kot 50 % smreke v LZ) in starost sestojev (povprečno nad 60 let). V GGO prevladujejo rastišča bukve, na katerih prevladuje smreka. Rastiščem neprimerni, zastarani smrekovi sestoji so labilni, njihova stojnost je ob ekstremnih vremenskih pojavih še posebej ogrožena. Daljšanje toplih obdobji ustvarja ugodne pogoje za prenamnožitve smrekovih podlubnikov, kar tveganje za gospodarjenje s smreko povečuje. Delež smreke se zmanjšuje, vendar so spremembe deleža majhne in dolgotrajne, saj se LZ smrekovih sestojev se večja na vseh rastiščih. Vzpostavljanje oz. ohranjanje malopovršinske raznodobne strukture gozdov večja odpornost na veter in sneg. Z monitoringom spremljanja smrekovih podlubnikov ter rednim nadzorom s podlubniki ogroženih gozdov, zmanjšamo tveganje gospodarjenja. Zagotavljanje hitrih in učinkovitih ukrepov (sanitarni posek, potrebna zatiralna dela), prednost izvajanja sečenj in drugih varstvenih del na robnih območjih poškodovanosti, zmanjšuje tveganja za razvoj škodljivih pojavov pri vseh drevesnih vrstah, še posebej pri smreki, ki v GGO ostaja najpomembnejša gospodarska vrsta. Sanacija z upoštevanjem naravnega mladja, naravna sukcesija in umetna obnova z ustreznimi vrstami pa dolgoročno zmanjšujeta tveganja pri gospodarjenju.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov je v poglavju 12-Prostorski del, Karta L.

3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)**Preglednica 34: Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda**

Indikator**	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti*	Skupaj
Prirastek in posek	4	4	4	4
Zgradba gozdnih sestojev	2	2	2	2
Ocena trajnosti donosov lesa	3	3	3	3
Kakovost gozdnega drevja	3	3	3	3
Zasnova in negovanost	2	2	2	2

*ocena indikatorja LS je enaka oceni ZG, ker so površine v načrtih obravnavane skupaj

** ocena indikatorjev 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno

Prirastek in posek ocenjujemo kot zelo ugodna (4) indikatorja za vzpodbujanje ekonomskih funkcij gozda. Prirastek v gozdovih se je od leta 1970 skoraj podvojil, sečnje ga v nobenem ureditvenem obdobju niso presegle. Dosedanja akumulacija je pozitivna osnova za večjo ekonomsko vrednost gozda. Gozdovi v območju dosegajo visoke tržne cene. Manj ugodne so cene lesnih sortimentov. Debelo in staro drevje (smreka, jelka) nima cene, lastniki zato ne sekajo, kar vzročno vpliva na neugodno (2) zgradbo gozdov. Z večanjem deleža sestojev v obnovi se ta premika v smer, ki bo zagotavljala ugodno (3) oceno trajnosti donosov. Zasnova sestojev je dobra, predvsem so zelo ugodne (4) zasnove naravnega podmladka. Zamuja se z negovalnimi deli mladovij v fazi gošče in letvenjaka, zato je za nadaljnji razvoj sestojev kazalnik zasnove in negovanost sestojev ocenjen kot neugoden (2). Posledično ima vpliv na kakovost gozdnega drevja, ki se v primerjavi s prejšnjim obdobjem slabša, vendar je še vedno ugodna za trženje (3). Več kot polovica mladovij in drogovnjakov je pomanjkljivo negovanih (2). Predvsem mlajše faze listavcev ne obetajo razvoj v kvalitetne sestoje, ki so osnova za visoko vredne sortimente, ki na licitacijah dosegajo več kot 14.000 EUR/m³. Ocene indikatorjev ne kažejo bistvenih razlik niti po lastništvu, niti po RGR, kar bi bilo pričakovati, glede na rastiščne danosti.

Zgradba gozdnih sestojev

Preglednica 35: Sestojni tipi

Sestojni tip	Površina (ha)	Delež (%)	Povprečna velikost sestoja (ha)
Mladovje	3.125	5,1	1,08
Drogovnjak	6.072	10,0	2,06
Debeljak	37.572	62,0	5,52
Sestoj v obnovi	12.587	20,7	4,00
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,00
Raznomerno (ps.-šp.,preb.)	1.166	1,9	6,04
Raznomerno (sk.gnz.)	0	0,0	0,00
Panjevec	0	0,0	0,00
Grmičav gozd	0	0,0	0,00
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,00
Tipični prebiralni sestoj	197	0,3	6,56
Skupaj	60.718	100,0	3,79

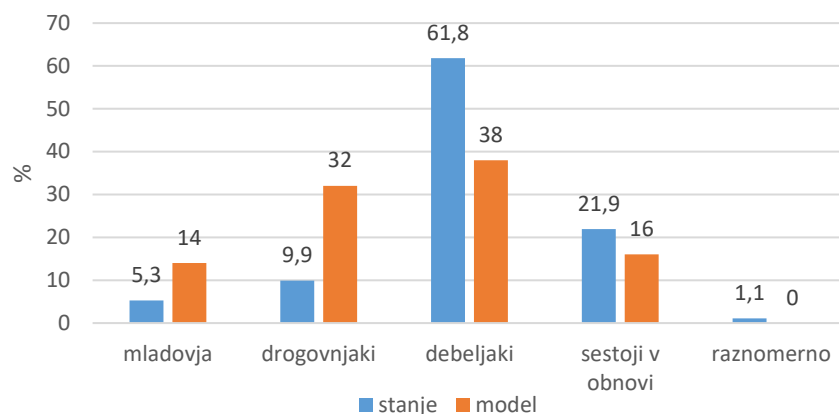
V območju prevladujejo debeljaki. Njihov delež iz prejšnjega ureditvenega obdobja (65,6 %) se je zmanjšal, povečal se je delež sestojev v obnovi (prej 15,8 %). Delež drogovnjakov ostaja enak, kakor je bil v prejšnjem obdobju, povečal se je delež mladovij (prej 3,5 %). Zmanjšal se je tudi delež raznomernih (prej 4,0 %) in prebiralnih sestojev (prej 1,0 %).

Sestojna zgradba se nekoliko razlikuje po kategoriji lastništva. Glede na modelno stanje, je delež mladovij prenizek v obeh lastniških kategorijah (ZS 4,8 %, DS 6,0 %), prav tako delež drogovnjakov (ZS 8,8 %, DS 13,2 %). Delež debeljakov (ZS 62,3 %, DS 60,9 %) in delež sestojev v obnovi (ZS 21,9 %, DS 17,5 %) sta visoka v obeh kategorijah lastništva. Večina raznomernih in prebiralnih sestojev je evidentiranih v državnih gozdovih.

Razlike v zgradbi sestojev so tudi med RGR. Delež mladovij je od 1,7 % (RGR 140) pa do 6,5 % (RGR 162). Delež drogovnjakov je od 3,2 % (RGR 130) do 22,4 % (RGR 140). V vseh RGR prevladujejo debeljaki, največ jih je v Kisloljubnih rdečeborovjih (76,5 %).

Ocena trajnosti donosov lesa

Ocena na podlagi razmerja razvojnih faz kaže od leta 1990, na sicer počasno, vendar stabilno in pozitivno smer spreminjanja v smeri modelnega stanja. Še vedno je prevelik delež starejših razvojnih faz, vendar se je delež debeljakov, ki je v prejšnjem ureditvenem obdobju dosegel svoj vrh, zmanjšal za skoraj 4 %.

Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Večji je delež sestojev v obnovi (prej 15,8 %) in predstavlja dobro osnovo za povečanje deleža mladovij v prihodnje. Razvojni problem za zagotavljanje trajnosti predstavljata delež drogovnjakov (9,9 %), ki ostaja enak in delež sproščenih, negovanih mladovij. Delež sproščenih mladovij se je povečal od 3,5 % na 5,3 %, vendar v veliki meri zaradi vremenskih ujm in podlubnikov. S končnimi poseki starejših razvojnih faz nastajajo manjše sproščene površine, ki gredo v koncept malopovršinskih, skupinsko raznomernih gozdov. V območju je evidentirano 0,8 % raznomernih gozdov in 0,3 % gozdov s tipično prebiralno strukturo.

Zasnova in negovanost gozdnih sestojev

Preglednica 36: Zasnova gozdnih sestojev

Razvojni faza	Površina ha	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3.125	39,0	41,6	19,2	0,2	38,5	42,4	18,0	1,1	38,6	42,3	18,3	0,8
Drogovnjak	6.072	25,4	67,7	6,8	0,1	34,2	56,7	9,0	0,1	31,0	60,7	8,2	0,1
Podmladek	10.767	47,7	46,4	5,9	0,0	46,6	48,8	4,6	0,0	46,8	48,2	5,0	0,0

V mladovjih prevladujejo dobre (42,3 %) in bogate (38,6 %) zasnove. Glede na sektor lastništva v zasnovah mladovij ni večjih razlik. Največ mladovij z bogatimi zasnovami je v Kisloljubnih rdečeborovjih (88 %), največji delež mladovij s pomanjkljivimi zasnovami je v Zasmrečenih zgornjegorskih bukovjih na karbonatni podlagi (38,8 %). V ostalih RGR prevladujejo mladovja z dobrimi zasnovami.

Drogovnjakov z bogatimi zasnovami je dobra tretjina tako v zasebnih kot v državnih gozdovih. V obeh kategorijah lastništva prevladujejo dobre zasnove. Delež pomanjkljivih in slabih zasnov je nekoliko višji v zasebnih gozdovih. Največji delež drogovnjakov z bogatimi zasnovami je evidentiran v Kisloljubnih bukovjih (42,3 %), največji delež pomanjkljivih in slabih zasnov je v Bazoljubnih rdečeborovjih (40,0 %), kjer je tudi največji delež drogovnjakov v območju.

Podmladek v odraslih sestojih ima dobre (48,2 %) in bogate (46,8 %) zasnove. Deleži so podobni v obeh kategorijah lastništva.

V primerjavi s preteklim obdobjem, se je v vseh razvojnih fazah povečal delež bogatih zasnov, najbolj v drogovnjakih (prej 14,9 %). Hkrati se je povečal tudi delež pomanjkljivih in slabih zasnov pri mladovjih (prej 5,9 %). Tu gre predvsem za ogolele površine, ki so nastale kot posledica naravnih ujm ali podlubnikov in kjer se podmladek zaradi močne zeliščne in grmovne plasti težje razvija.

Preglednica 37: Negovanost gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3.126	54,0	34,5	11,5	0,0	38,5	49,0	12,4	0,1	43,4	44,4	12,1	0,1
Drogovnjak	6.072	26,0	53,9	18,5	1,6	27,7	57,8	14,4	0,1	27,1	56,4	15,9	0,6
Debeljak	37.571	48,4	40,0	11,5	0,1	48,1	47,2	4,6	0,1	48,1	45,3	6,5	0,1
Sestoj v obnovi	12.588	54,9	41,8	3,3	0,0	43,3	51,9	4,8	0,0	45,9	49,7	4,4	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	1.166	5,4	19,3	75,3	0,0	15,0	34,6	50,4	0,0	11,7	29,3	59,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	197	100,0	0,0	0,0	0,0	67,9	32,1	0,0	0,0	69,0	31,0	0,0	0,0

V območju prevladujejo negovani (44,7 %) in pomanjkljivo negovani sestoji (46,9 %). Nenegovanih sestojev je 8,3 %, nenegovanih ogroženih sestojev je le 0,1 %. Najbolj so negovani debeljaki in sestoji v obnovi, mladovja in drogovnjaki so slabše negovani. Najslabše so negovani raznomerni sestoji, ki so večinoma opredeljeni kot varovalni gozdovi.

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je povečal delež negovanih sestojev (prej 39,3 %) in delež nenegovanih sestojev (prej 6,5 %). Višji delež negovanih odraslih sestojev odraža načrtnost izvajanja ukrepov. Povečanje nenegovanih sestojev je v mlajših razvojnih fazah, ki so nastale po naravnih ujmah in podlubnikih in kjer realizacija gojitvenih del ne sledi potrebam.

Razlika v negovanosti po sektorju lastništva je majhna. V državnih gozdovih je večji delež negovanih mladovij in sestojev v obnovi, kar je posledica večje intenzivnosti izvajanja gojitvenih del v teh gozdovih. Drogovnjaki in debeljaki so v obeh sektorjih lastništva podobno negovani.

V večini RGR prevladujejo pomanjkljivo negovana mladovja in drogovnjaki. Negovana mladovja prevladujejo v Kislojubnih borovjih (92,0 %), v Jelovjih na revnejših rastiščih (57,0 %) ter v Zgornjegorskih bukovjih na silikatni kamnini (56,4 %). Najslabše so negovani sestoji v Osojnih bukovjih, kjer je 31,3 % mladovij in 27,5 % drogovnjakov nenegovanih.

Kakovost gozdnega drevja

Preglednica 38: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm.

Drevesna vrsta	Odlična	Delež dreves po kakovostnih razredih			
		Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	0,3	10,5	83,8	4,7	0,7
Jelka	0,3	13,1	83,4	3,2	0,0
Bor	0,7	12,6	78,4	8,0	0,3
Macesen	8,0	29,7	58,6	3,2	0,5
Drugi iglavci	0,0	2,9	85,7	11,4	0,0
Bukev	0,8	9,7	63,7	22,4	3,4
Hrast	0,7	13,4	60,6	23,3	2,0
Plemeniti listavci	1,2	11,9	65,4	18,7	2,8
Drugi trdi listavci	0,0	0,0	40,3	32,8	26,9
Mehki listavci	0,0	0,9	43,8	37,8	17,5
Skupaj iglavci	0,7	11,6	82,2	4,9	0,6
Skupaj listavci	0,8	9,7	62,3	22,6	4,6
Skupaj	0,7	11,3	78,8	7,9	1,3

V GGO prevladujejo drevesa dobre kakovosti. Delež dobre in prav dobre kvalitete je pri iglavcih višji (93,8 %) kakor pri listavcih (72,0 %). Smreka, kot prevladujoča drevesna vrsta, ima povprečno kakovost. Najboljšo kakovost dosega macesen, ki ima več kot tretjino lesne zaloge ocenjene kot prav dobro in odlično. Bukev, ki prevladuje v lesni zalogi listavcev, je ocenjena večinoma z dobro in zadovoljivo kvaliteto. Med listavci so najboljše ocenjeni plemeniti listavci in hrast, najslabše ocene pa imajo drugi trdi in mehki listavci.

Kakovost gozdnega drevja je glede na delež odlične in prav dobre kvalitete najboljša v RGR Jelova bukovja, najslabša pa v RGR Zgornjegorska smrekovja na silikatni podlagi. Med državnimi in zasebnimi gozdovi ni bistvene razlike v ocenjeni kakovosti dreves.

V obdobju 2001-2010 je bila kakovost drevja boljše ocenjena kot v obdobju 2011-2020, v obdobju 2021-2030 so se ocene kakovosti nekoliko izboljšale. Kvaliteta odraslega drevja je povezana z intenzivnimi ukrepi nege v mlajših razvojnih fazah. Glede na rastiščni potencial v GGO je delež odlične in prav dobre kvalitete prenizek.

3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih

Preglednica 39: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov

Indikator**	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti *	Skupaj
Drevesna sestava gozdov (P 2)	2	2	2	2
Ohranjenost gozdnih sestojev	1	1	1	1
Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem	3	3	3	3
Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev	3	2	3	3
Tujerodne vrste	3	3	3	3
Gozdni genski viri	2	2	2	2
Odmrla lesna masa	3	4	3	3
Natura 2000	3	4	4	3
Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju	2	3	2	2
Varovalni gozdovi	3	4	3	3
Dolžina gozdnega roba	3	4	3	3
Mokrišča in vodni viri v gozdu	3	3	3	3
Mirne cone	3	3	3	3

*ocena indikatorja LS je enaka oceni ZG, ker so površine v načrtih obravnavane skupaj

** ocena indikatorjev 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno

Drevesna sestava je za povečevanje biotske raznovrstnosti neugodna (2) v vseh gospodarskih gozdovih ne glede na lastništvo. Prevladujejo sestoji z debelim drevjem. Kazalnik ocenjujemo v splošnem kot ugoden (3). V predelih smrekovih gozdov z revnim polnilnim in zeliščnim slojem je neugoden (2) zaradi slabših bivalnih in prehranskih razmer za večino prostoživečih živali, kar kaže tudi indikator ohranjenosti (1) in neugodno pomlajevanje v višinskih sestojih (2). Naravno pomlajevanje sicer dobro poteka (3), problem je sproščanje naravnega podmladka in preraščanje gozdnih sestojev. Kot neugoden kazalec so ocenjeni gozdni genski viri. Natura območja in vse

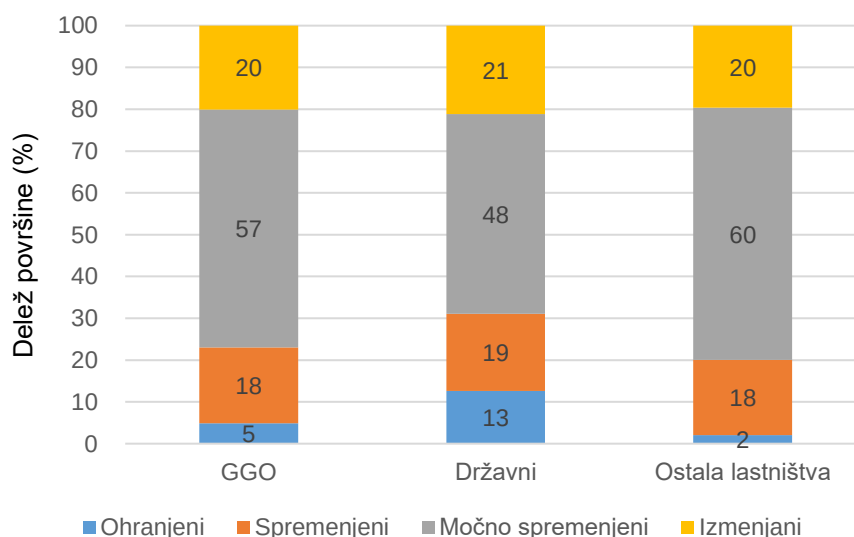
površine, ki so značilne in pomembne za biotsko raznovrstnost (ekocelice, mokrišča, mirne cone, vodni viri, gozdni rob) ocenjujemo kot ugodne (3) v tretjini območja. Manj ugodno je evidentirano stanje posameznih HT (javorovja, ilirski bukovi gozdovi) in zavarovanih vrst (raki, koconoge kure), tudi zaradi nepoznavanja procesov v teh HT. Ocenjujemo, da je stanje boljše v DG, kjer so se že v prejšnjih obdobjih (projekti) izvajali ukrepi za izboljšanje stanja. Prav učinke izvajanja ukrepov, ki jih omogočajo projekti, ocenjujemo kot zelo ugoden kazalnik. V ZG se stanje izboljšuje, predvsem v zadnjih letih, s sofinanciranjem iz sredstev Gozdnega sklada. Izvedba je dobra in izboljšanje stanja na mokriščih, mirnih conah in v dolžini gozdnega roba je ugodno (3). Stanje v varovalnih gozdovih je ugodno, manj ugodni so kazalniki v gozdnih rezervatih.

Drevesna sestava gozdov

V GGO so po prostorski razširjenosti in deležu v LZ tri (3) glavne drevesne vrste: smreka, jelka in bukev. V gospodarskih gozdovih se sestojno in posamično prepletajo. Naravna rastišča bukve, ki v GGO prevladujejo, so zasmrečena. Tako v naravni sestavi, kot v sestojih, ki so bili v preteklosti osnovani z rastišču neprimernimi drevesnimi vrstami, je prisotna vrstna raznolikost. Razen glavnih drevesnih vrst, se druge drevesne vrste pojavljajo posamezno, v šopih in manjših skupinah. Sestojno so večjepovršinsko prisotni bor in plemeniti listavci. Hrast se na celotnem območju GGO pojavlja največ v šopih, šopasta do skupinska zmes je značilna za brezo, trepetliko in jelše. Posamezno do šopasto se v smrekovih gozdovih pojavlja jerebika, ki oblikuje večja jedra predvsem v mladovju na sproščenih površinah.

Ohranjenost gozdnih sestojev

Prevladujejo močno spremenjeni gozdovi, največ v ZG (60 %). Najmanjše razlike v deležih po lastništvu so pri spremenjenih in izmenjenih kategorijah. Delež ohranjenih gozdov je največji v DG (13 %). Zajemajo večje predele Zgornjegorskih smrekovij in predele gozdnih rezervatov. Razpršeno so ohranjeni tudi sestoji na rastiščih Jelovij s praprotni, kjer je prebiralna zgradba. V ZG je ohranjenost povezana s poudarjeno varovalno vlogo, saj jih je največ ohranjenih na Bazoljubnih rdečeborovjih in Toploljubnih bukovjih. Močno spremenjeni so gozdovi Zmernokisloljubnih bukovij in Zgornjegorskih bukovij na silikatni podlagi. Zasmrečenost bukovih rastišč je grožnja trajnosti v prihodnosti, saj je tudi v naravnem podmladku največji delež smreke. Ohranjenost gozdnih sestojev se je ocenjevala na podlagi metodologije iz Bončina in sod. 2017 [15] ter Kadunc in sod. 2013 [16].

Slika 14: Ohranjenost gozdnih sestojev po lastništvu

Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem (30 cm in več)

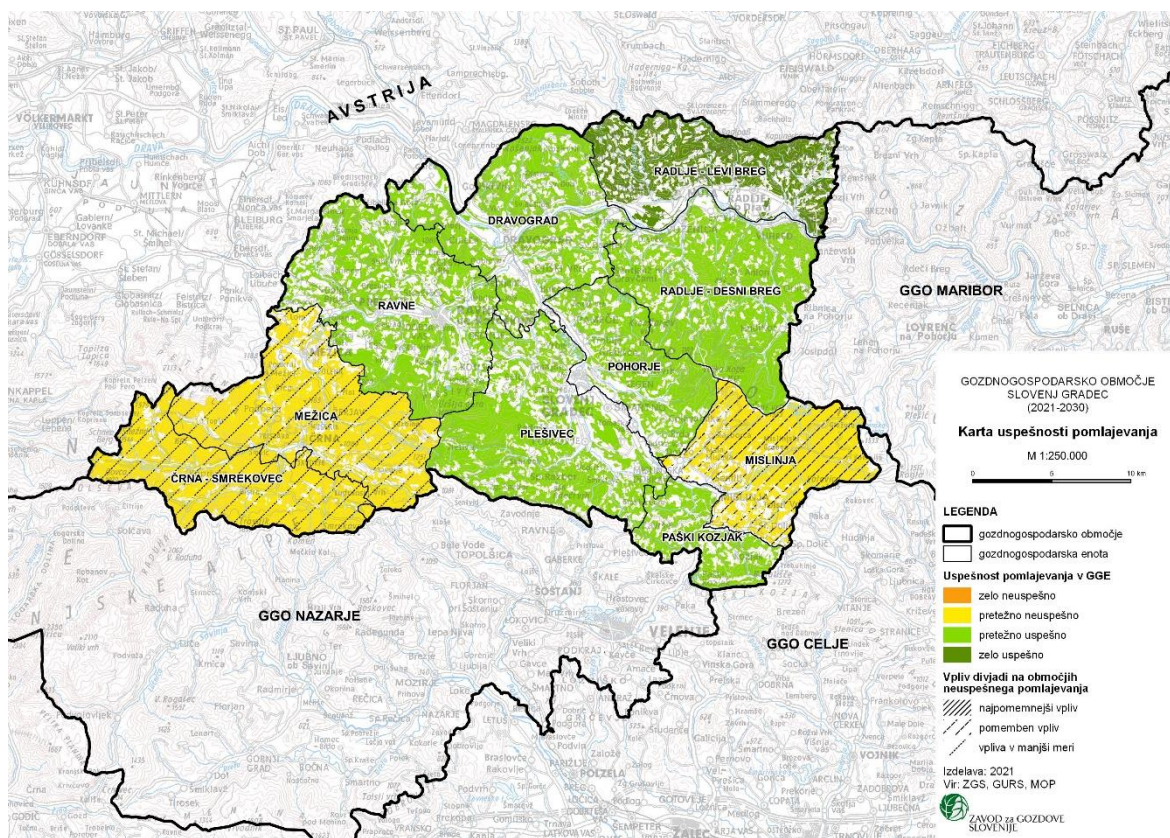
Debelo drevje prevladuje tako v DG kot ZG in na vseh rastiščih. Indikator je sestojno in vrstno slabo diferenciran. V gorskih predelih zastarani in zatravljeni smrekovi sestoji predstavljajo prejel problem, kot pa ugoden indikator za ohranjanje in povečanje biotske raznovrstnosti. Zaradi labilnosti in problemov z naravnim pomlajevanjem so neodporni na podnebne spremembe. To se je pokazalo v zadnjem obdobju, ko je pojav nenadnih in močnih ujm v posameznih delih GGO (Koprivna) te sestoje veliko površinsko močno spremenil. Tudi v nižjih legah in ob vodotokih sestoji s prevladujočo smreko ne zagotavljajo primerne okoljskega okolja zavarovanim vrstam in vrstne pestrosti. Primerno debelo drevje listavcev se velikokrat porabi za drva. Specifična znanja pri izvajanju ukrepov pomagajo prepoznati pomembnost debelega drevja posameznih drevesnih vrst za tarčne vrste.

Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev

Preglednica 40: Drevesna sestava mladovij in vrsti po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti **		Skupaj	
	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)
Smreka	60,3	54,8	60,8	60,5	-	-	60,5	55,9
Jelka	3,9	10,5	3,0	8,9	-	-	3,6	10,2
Bor	1,1	1,0	2,0	1,0	-	-	1,4	1,0
Macesen	2,0	0,2	2,7	0,4	-	-	2,2	0,2
Drugi iglavci	0,0	0,1	1,4	0,1	-	-	0,4	0,1
Bukev	10,5	16,2	14,7	17,1	-	-	11,8	16,3
Hrast	0,4	0,8	0,2	0,2	-	-	0,3	0,7
Plemeniti listavci	16,1	9,7	9,7	8,2	-	-	14,1	9,5
Drugi trdi listavci	0,9	3,2	0,8	1,9	-	-	0,9	2,9
Mehki listavci	4,8	2,7	4,7	1,7	-	-	4,8	2,5
Iglavci	67,3	66,4	69,9	70,9	-	-	68,1	67,3
Listavci	32,7	33,6	30,1	29,1	-	-	31,9	32,7
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	100,0	100,0

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Slika 15: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja

V večini gozdov naravna obnova uspešno poteka. Podmladek je evidentiran na 13.058 ha (21,5 % površine). Sproščena mladovja predstavljajo 23,9 %, ostalo je pod zastorom starejših razvojnih faz. Največ je smreke (64,0 %). Delež jelke v podmladku (12,0 %) je višji, kakor je njen delež v lesni zalogi (4,1 %). Macesen in rdeči bor v podmladku dosejata le 2,0 %, v lesni zalogi pa 10,2 %. Med listavci v podmladku dosega bukev 12,8 %, plemeniti listavci 6,4 %, vsi ostali listavci pa 3,5 %. Iz deležev je razvidno, da naravno pomlajevanje smreke in sencozažrlih drevesnih vrst dobro poteka, problem je pri macesnu, boru in svetlojubnih listavcih.

Drevesna sestava sproščenih mladovij je podobna kot v podmladku, le da je delež smreke, jelke in bukeve nekoliko nižji, višji pa so deleži svetlojubnih drevesnih vrst, predvsem listavcev.

Obseg vraščanja je izmerjen na stalnih vzorčnih ploskvah. Sencozažrle drevesne vrste (jelka, bukev) uspešno preraščajo v tretjo debelinsko stopnjo, vraščanje smreke in svetlojubnih drevesnih vrst je slabše.

Naravno pomlajevanje gre v smeri obstoječe drevesne sestave, ki je spremenjena glede na modelno (naravno) stanje. Z obstoječo sestavo podmladka in vrstjo ne bomo dosegli občutnih sprememb k bolj naravni drevesni sestavi. V strategijo pomlajevanja bo potrebno vključiti intenzivne ukrepe obnove in nege za pospeševanje rastišču primernih drevesnih vrst, še zlasti na sanacijskih območjih.

Tujerodne vrste

Zaradi prisotnih naravnih ujm v preteklem desetletju, so znotraj GGO nastale ogolele površine, ki omogočajo razvoj nekaterih invazivnih tujerodnih vrst. Poleg japonskega dresnika, ki se pojavlja že dlje časa in je razširjen ob vseh vodotokih ter mestoma tudi znotraj gozdnih sestojev, se je močno razširila tudi žlezava nedotika. Najdemo jo na obrežjih vodotokov, v obcestnih jarkih in ob železniških progah, na zasenčenih mestih ob robovih travnikov, v močvirnih gozdovih in ponekod tudi na ogolelih površinah. Z vsakim letom je močnejše razširjena. Znotraj ogolelih površin se posebej na senčnih in odprtih mestih pojavlja veliki pajesen. Zaradi hitre rasti ga lastniki pogosto pospešujejo, saj ne prepoznajo invazivnosti te drevesne vrste. Kjer se pojavlja veliki pajesen, pogosto najdemo tudi navadno barvilnico, ki jo na ogolele površine занесеjo ptiči. Odstranjevanju in obvladovanju tujerodnih invazivnih vrst je potrebno posvečati več pozornosti in izobraževati lastnike gozdov o pomenu omejevanja in zatiranja. V območju imamo štiri sestoje tujerodnih drevesnih vrst. V KE Prevalje-Dravograd na Navrškem vrhu imamo sestoj rdečega hrasta (3 ha) in ameriške duglazije (1ha). V KE Radlje imamo manjši sestoj rdečega hrasta (0,2 ha) na Majerhofu in ameriške duglazije (0,5 ha) na Primožu na Pohorju. Rdeči hrast se uspešno naravno pomlajuje, duglazija pa se naravno slabo pomlajuje. Ostale neinvazivne tujerodne drevesne vrste (zeleni bor, sitka, robinija, črni oreh) se znotraj območja pojavljajo kot posamezni osebki in ne tvorijo sestojev.

Preglednica 41: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki ogrožajo biotsko raznovrstnosti ali povzročajo gospodarsko škodo

Vrsta	Stanje (prisotnost/razširjenost/trend)	Opomba1
pižmovka (<i>Ondatra zibethicus</i>)	Prisotna/razširjena/padajoč	Divjad; živalska vrsta z EU seznama ITV.
veliki pajesen (<i>Ailanthus altissima</i>)	Prisoten/začetna faza širjenja/naraščajoč	Drevo; rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
žlezava nedotika (<i>Impatiens glandulifera</i>)	Prisotna/močno razširjena po vsem GGO/naraščajoč	Rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
navadna barvilnica (<i>Phytolacca americana</i>)	Prisotna/zaznana v zadnjem času/stabilen	zelnata rastlina
japonski dresnik (<i>Fallopia japonica</i>)	Že dolgo prisoten/močno razširjen po vsem GGO/naraščajoč	zelnata rastlina
rdeči hrast (<i>Quercus rubra</i>)	Že dolgo prisoten/omejeno razširjen/stabilen	drevesna vrsta
pavlovnija (<i>Paulownia tomentosa</i>)	Razširjena v zadnjem desetletju/nerazširjena/stabilen	drevesna vrsta
navadna amorfa (<i>Amorpha fruticosa</i>)	Zaznana v zadnjem času/nerazširjena/stabilen	grmovna vrsta
Jesenov ožig (<i>Hymenoscyphus fraxineus</i>)	Že dolgo prisoten/močno razširjen po vsem GGO/stabilen	gliva, ŠO gozd. drevja
Kostanjev rak (<i>Cryphonectria parasitica</i>)	Že dolgo prisoten/močno razširjen po vsem GGO/stabilen	gliva, ŠO gozd. drevja

Gozdni genski viri

V območju imamo malo izmerljivih podatkov o genskih virih. Ocenjujemo, da je reproduktivnega materiala dovolj pri vseh drevesnih vrstah. V večini gozdov naravna obnova dobro poteka s smrekovo in jelko, listavci se slabše pomlajujejo. Vznik listavcev na primernih rastiščih je zadovoljiv, celo bogat, vendar ga večina propade zaradi neugodnih svetlobnih pogojev v sestojih. Malopovršinsko gospodarjenje svetloлюбnim drevesnim vrstam ne omogoča zadovoljivega razvoja, pospešuje sencozdržne drevesne vrste in s tem oži genetsko pestrost. Pomemben vzrok oteženega

pomlajevanja v višjih legah je zatravljenost gozdnih tal, ki onemogoča vznik vsem drevesnim vrstam, tudi smreki. Za naravno obnovo pri gospodarjenju z gozdovi puščamo posamezna kvalitetna drevesa kot semenjake in prihranjence in pospešujemo vse manjšinske drevesne vrste. Kjer do naravne obnove ne pride, se poslužujemo obnove s sadnjo. V največji možni meri sadimo avtohtone drevesne vrste z ustrezno provenienco. V GGO je zadovoljiva ponudba ustreznega GRM smreke v vseh RGR. Bukovih semenjakov v GGO primanjkuje, na zasmrečenih bukovih rastiščih je problem povezljivost fragmentiranih ostankov naravne bukve npr. genofond pohorskih bukovih gozdov. Naravni macesnovi sestoji na Peci so dober genski vir macesna za območje. Primanjkuje GSO plemenitih listavcev. Za reprodukcijske namene so izločena posamezna semenska drevesa plemenitih listavcev, ki po vsej verjetnosti pomenijo ožji genski izbor.

Odmrla lesna masa

Preglednica 42: Odmrlo drevje (št./ha)

Lastništvo	Razš. deb. r.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			m ³ /ha
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Državni gozdovi	A	21,0	1,9	22,9	7,7	1,6	9,3	28,7	3,5	32,2	-
	B	2,6	0,3	2,8	1,6	0,3	1,9	4,2	0,6	4,7	-
	C	0,3	0,0	0,3	0,3	0,1	0,4	0,6	0,1	0,7	-
	Skupaj	23,8	2,2	26,0	9,7	2,0	11,7	33,5	4,2	37,7	18,2
Zasebni gozdovi	A	9,5	1,9	11,3	3,2	2,3	5,5	12,7	4,1	16,8	-
	B	0,8	0,3	1,1	0,4	0,4	0,8	1,2	0,6	1,9	-
	C	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	-
	Skupaj	10,3	2,2	12,5	3,8	2,7	6,4	14,1	4,9	19,0	12,0
Gozdovi lokalnih skupnosti **	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Skupaj	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	A	11,6	1,9	13,5	4,0	2,1	6,2	15,6	4,0	19,7	7,4
	B	1,1	0,3	1,4	0,6	0,4	1,0	1,8	0,6	2,4	3,8
	C	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,4	1,1
	Skupaj	12,8	2,2	15,0	4,8	2,6	7,4	17,7	4,7	22,4	12,3

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Podatki o odmrli lesni masi so pridobljeni iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah. Prevladuje odmrlo drevje v prvem razširjenem debelinskem razredu (87,7 %), v drugem debelinskem razredu je 10,7 % odmrlega drevja, v tretjem pa le 1,6 % odmrlega drevja. Med odmrli drevesi prevladujejo iglavci (78,8 %), listavci predstavljajo 21,2 %. Več je stoječih odmrlih dreves (66,9 %), ležečega odmrlega drevja je 33,1 %.

V državnih gozdovih je evidentiranega več odmrlega drevja (37,7 dreves/ha) kakor v zasebnih gozdovih (19,0 dreves/ha). V državnih gozdovih je med odmrlim drevjem tudi višji delež iglavcev (88,8 %) kakor v zasebnih gozdovih (74,2 %) ter višji delež odmrlih dreves v drugem in tretjem razširjenem debelinskem razredu (14,4 %), kakor v zasebnih gozdovih (11,3 %).

Največ odmrlega drevja je evidentiranega v višjih legah na Zasmrečenih zgornjegorskih bukovjih na karbonatni podlagi (44,3 dreves/ha) in Zgornjegorskih smrekovjih na silikatni podlagi (39,3 dreves/ha), kjer se nahaja tudi večji del površine območij Natura SI000024 Grintavci in SI000006 Pohorje. Najmanj odmrlega drevja je evidentiranega v Jelovjih na revnejših rastiščih (11,0 dreves/ha).

Po masi je odmrlega drevja v območju 12,3 m³/ha, kar predstavlja 3,2 % lesne zaloge. Iz različnih finančnih virov je bilo v obdobju 2010-2021 v območju financirano in puščeno 842 m³ odmrle biomase. Odmrla lesna masa je še posebej pomembna za ohranjanje habitatov živalskih vrst v območju Natura 2000, kjer so postavljeni cilji za večanje deleža odmrlega drevja, predvsem debelejšega.

Natura 2000

Evidentirana območja Natura 2000 zajemajo skoraj tretjino gozdnega prostora v GGO in nekaj več kot 3 % vseh Natura območij v državi. Večji del površin je na zemljiščih v zasebni lasti in lasti lokalnih skupnosti (10.799 ha). Pomembno pa je, da je Natura 2000 evidentirana skoraj ½ površine DG in je pomemben dejavnik usmerjanja gospodarjenja v državnih gozdovih. Pri izvajanju ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti se je pokazalo, da je lastništvo pomembno iz dveh vidikov:

- V ZG so za izvajanje pomembna sredstva gozdnega sklada in angažiranje revirnih gozdarjev, da ukrepe predstavijo kot priložnost in ne samo kot omejitev lastninske pravice.
- Natura območja v DG so večji kompleksi, ki so ključni za izvajanje ukrepov, predvsem tistih, kjer je stanje vrst neznano in so ukrepi kompleksnejši, dolgotrajnejši in vezani na monitoring vrst in HT.

V območju je evidentiranih 16 upravljavskih con, največji in najkompleksnejši sta Pohorje in Grintavci. Na Pohorju območje določajo habitatni tipi vrstno bogatih travnišč, nizkih barij in barjanskih smrekovij. Večje površinsko sta vključena RGR Zgornje gorska smrekovja na silikatni kamnini in Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini, kjer je opredeljena osrednja in zunanja cona za kvalifikacijske vrste ptic. Območje cone Grintavci pokriva Zgornjo Mežiško dolino in območje Pece, Olševe, Raduhe, Smrekovšega pogorja in Uršlje gore in je namenjeno ohranjanju ogroženih živalskih vrst in HT Javorovij. Pomemben del Nature predstavljajo območja potokov v nižjih predelih na jelovih rastiščih na silikatu in se malopovršinsko pojavljajo po celem območju.

Preglednica 43: Površina gozdov v Natura 2000 območjih

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti **		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Natura 2000 v GGO	10.799	24,4	7.615	46,2	0	0,0	18.414	30,3

**zaradi razpršenosti in majhne površine lastništva lokalnih skupnosti so površine (50 ha) vključene v lastništvo zasebnih gozdov.

Podrobnejša analiza Natura 2000 območij (delež odmrle lesne biomase, površina gozdov z drevjem nad 30 cm prsnega premera ipd.) je bila narejena v Dodatku k okoljskem poročilu [17].

Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju

V območju je 6 gozdnih rezervatov, v vseh je določen blažji (2) varstveni režim. Največji, Lovrenška jezera, je pomemben za spremljanje razvoja Zgornjegorskih in barjanskih smrekovij in naravne sukcesije pohorskih planj v smeri gozda. Je hkrati območje, pomembno za druge vloge gozda in zelo obremenjeno z nekontroliranimi posegi (vožnje v naravnem okolju, turizem in rekreacija). Med večjimi sta še rezervat Pogorevc (183 ha), ki je tipičen predstavnik Bazoljubnih rdečeborovij in rezervat Olševa (172 ha) kot primer naravnih sestojev smekovij in gorskih bukovij na karbonatni podlagi. Najmanjši (12 ha) Repiško, ki deloma v zasebni lasti, je v GGO izredno pomemben kot primer razvoja gozdov na najproduktivnejših rastiščih Jelovja s praprotni.

Preglednica 44: Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gozdni rezervati	12	2	629	98	0	0	641	100
Ekocelice brez ukrepanja	192	42	266	58	0	0	459	100

V gospodarskih gozdovih je izločenih 36 ha površin ekocelic. Gre za manjše sestoje, praviloma s poudarjenim varovalnim pomenom. Ekocelice brez ukrepanja so opredeljene v varovalnih gozdovih na 422 ha. Na ostalih površinah varovalnih gozdov gospodarimo v skladu s poudarjeno varovalno vlogo gozdnih sestojev in izvajamo potrebne sanitarne sečnje.

Varovalni gozdovi

Preglednica 45: Površina varovalnih gozdov

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	1.222	47	1.412	53	30	0	2.634	100

V tabeli je prikazan delež varovalnih gozdov iz veljavnih načrtov GGE. Z novo Uredbo (2.790 ha) se je površina varovalnih gozdov povečala v ZG (1.386 ha) in nekoliko zmanjšala v DG (1.392 ha) in predstavlja enak delež po lastništvu (50 %). Površina gozdov lokalnih skupnosti ostaja enaka (30 ha) [11].

Dolžina gozdnega roba

Dolžina gozdnega roba v GGO je skoraj 5.000 km, v povprečju nekaj več kot 82 m/ha. V gorski gozdni krajini je dolžina zunanega roba 57 km (29 m/ha), v območju gozdne krajine je nekaj več kot 412 km (23 m/ha) notranjega gozdnega roba, kar je premalo. Gre za pomembne travne površine in skalovja na Peci, Olševi in Uršlji gori, travišča, travnike in jase na Smrekovcu, Košenjaku in Pohorju. Predeli so ključni za vzdrževanje biotske pestrosti in zagotavljanja ugodnih življenjskih pogojev za prostoživečo divjad in ogrožene vrste. V zadnjem obdobju je bilo ohranjanju in strukturiranju gozdnega roba v teh območjih vloženi največ sredstev. Najdaljši gozdni rob imamo v gozdnati krajini kot prevladujočemu tipu značilne krajine celkov (122 m/ha). Skoraj 4.900 km zunanega gozdnega roba je ugoden kazalnik, je pa hkrati območje, ki je s posegi drugih dejavnosti najbolj obremenjeno. V kmetijski in primestni krajini je dolžina zunanega gozdnega roba 145 km (17 m/ha), kar je premalo za ohranjanje in izboljšanje ugodnih življenjskih pogojev za prostoživečo divjad in ogrožene vrste.

Mokrišča in vodni viri v gozdu

V osnovnih ureditvenih enotah je evidentiranih nekaj več kot 40 ha površin mokrišč, kalov in barjanskih površin. Veljajo omejitve gospodarjenja, da se jih varuje in vzdržuje z namenom ohranjanja njihovih specifičnosti in spremljanja naravne sukcesije. Pomembna so tako na silikatni (Pohorje, Smrekovec) kot karbonatni podlagi (Kozjak, Završe, Plešivška barja, Blatnica, Mitnek). Segajo od nižin (Dravska dolina) do gorskega sveta (Črno jezero na Smrekovcu, Ribniško in Lovrenška jezera). So na državnih in zasebnih površinah. Primer dobre prakse so v projektu Wetman izvedena dela za izboljšanje stanja na mokriščih v zasebni lasti (kmetija Blatnik) in državni lasti (Plešivška barja, Pohorje).

Mirne cone

Opredeljene so površine z namenom načrtnega usmerjanja gospodarjenja z divjadjo in prostoživečimi živalmi. V skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov je kot mirne cone za divjad opredeljenih 2.720 ha površin in kot zimovališča za divjad 1.212 ha. V skladu z usmeritvami PUN 2000 je opredeljenih 9.943 ha mirnih con kot rastišča ruševca in divjega petelina. Predstavljajo nekaj manj kot četrtno površine gozdnega prostora v območju. So pomemben prostor za načrtovanje ukrepov s ciljem večnamenskega gospodarjenja.

3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij**Preglednica 46: Zavarovana območja in naravne vrednote**

Indikator	Ploskovni objekti	Točkovni objekti
	ha	št.
Zavarovana območja	1.425 (GP)	1
Naravne vrednote	4.221 (GP)	149 (GP)
Jame		63

V območju sta zavarovani 2 območji. Krajinski park »Topla« je na površini 1.529 ha zavarovan že od leta 1966. KP Topla je visoko vredna kulturna krajina z ohranjeno etnološko dediščino, kjer so evidentirane naravne vrednote in Natura območja v upravljaljskih conah A-Grintavci in B-Peca.

Kot točkovni objekt je zavarovano območje (ZO) dveh (2) lip pri cerkvi v Št. Janžu nad Dravčami. Večina površine ZO je v ZG (96,6 %) in 3,4 % v DG.

3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine**Preglednica 47: Režim enot kulturne dediščine**

Režim	Enote kulturne dediščine	
	ha	št.
Spomenik	116	119
Arheološko najdišče	34	11
Vplivno območje spomenika	7	17
Vplivno območje	14	18
Dediščina	35	104
Dediščina priporočilno	-	-
Skupaj	206	269

Preglednica 48: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine (GP)

Zvrst	Enote kulturne dediščine	
	ha	št.
Stavbna dediščina	40	182
Naselbinska dediščina	36	9
Kulturna krajina in zgodovinska krajina	1	2
Vrtnoarhitekturna dediščina	3	2
Arheološka dediščina	89	38
Memorialna dediščina	37	36
Skupaj	206	269

V območju je evidentirano 269 enot kulturne dediščine na 206 ha gozdnega prostora. V enote kulturne dediščine so vključena vsa območja, objekti ali deli objektov, ki so varovani na podlagi predpisov s področja varstva kulturne dediščine. Po številu je evidentiranih največ spomenikov, najmanj je arheoloških najdišč. Po zvrsteh kulturne dediščine prevladuje stavbna dediščina. V skladu s smernicami so bili pri gospodarjenju z gozdovi upoštevani posebni varstveni režimi in usmeritve. Med najpogostejšimi ukrepi za zagotavljanje ugodnega stanja objektov kulturne dediščine so bile vedutne sečnje in odstranjevanje drevja v neposredni bližini ter oblikovanje gozdnega roba. Večjih posegov v območju ni bilo.

3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)

Preglednica 49: Dolžina vodotokov

Indikator	Skupaj
	km
Vodotoki 1 reda	131
Vodotoki 2 reda	2.439

Preglednica 50: Vodna in priobalna zemljišča

Indikator	Skupaj
	ha
Vodno zemljišče	694

Skupna dolžina vodotokov v območju je 2.570 km, od tega jih je 1.823 km v gozdnem prostoru. Kot vodotoki 1. reda so evidentirane reke Drava, Meža, Mislinja in Paka, ostalo so vodotoki 2. reda. Vodna zemljišča so zemljišča, na katerih so se zaradi trajne ali občasne prisotnosti vode oblikovale posebne ekološke razmere, ki določajo vodni ekosistem. Poleg vodnih zemljišč so v območju evidentirana tudi priobalna zemljišča celinskih voda. To so zemljišča, ki neposredno mejijo na vodno zemljišče. Zunanja meja priobalnih zemljišč je na vodah 1. reda 15 m od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 m od meje vodnega zemljišča.

Vodovarstvena območja, vodotoki in območja poplav v GGO so prikazani v poglavju 12, na karti M – Varstvena območja poplav po predpisih o vodah.

Preglednica 51: Vodovarstvena območja

Indikator	Državni nivo	Občinski nivo
	ha	ha
VVO I / 1. varstveni režim	424	20
VVO II / 2. varstveni režim	1.156	557
VVO III / 3. varstveni režim	586	478
4. varstveni režim	-	60
VVO Skupaj	2.168	1.114

V GGO so izločena vodovarstvena območja, ki varujejo vodna telesa za oskrbo s pitno vodo. Skupaj obsegajo 3.282 ha (5,3 % gozdnega prostora). Na državni ravni je zavarovanih 8 vodovarstvenih območij (3,5 % gozdnega prostora), na občinski ravni pa 24 vodovarstvenih območij (1,8 % gozdnega prostora). Večina površin VVO I je zavarovanih na državnem nivoju, VVO II in VVO III so pogosteje razglašena z odloki lokalnih skupnosti.

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na vodovarstvenih območjih je potrebno prilagojeno gospodarjenje z gozdom, kot je določeno v Smernicah s področja upravljanja z vodami (DRSV). Za varovanje in izboljševanje stanja vodnih virov, so se v gozdovih izvajali različni posredni in neposredni ukrepi. Med najpogostejšimi je odstranjevanje poškodovanega in podrtega drevja iz strug in z bregov vodotokov, dosledno izvajanje gozdnega reda, izvajanje selektivnih sečenj vzdolž vodotokov in na VVO, malopovršinsko gospodarjenje in ohranjanje naravne zarasti na VVO, ipd. Posebna skrb je bila namenjena prilagojeni gradnji gozdnih prometnic in omejevanju drugih posegov v gozd in gozdni prostor na VVO. Krčitev gozdov na teh območjih v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo.

3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcij gozdov

Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju je v največji možni meri upoštevalo poudarjenost ekoloških funkcij gozdov in izvajalo ukrepe v skladu z usmeritvami za posamezne funkcije. Večjih konfliktnih situacij med uporabniki prostora z različnimi interesi in lastniki gozdov ni bilo. Največji poseg v gozdove s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo je bila sanacija po ujmah poškodovanih gozdov. Izvedba je bila zahtevna, pravočasno spravilo lesa pa pomembno zaradi podlubnikov. Za sanacijo žarišč je bila v varovalnih gozdovih potrebna gradnja gozdnih vlak. Izvajala sta se prilagojena sečnja in spravilo, tudi tako, da so se površine sečnih poti in sekundarnih vlak po končanih delih vrnila v prvotno stanje in sanirale s sadnjo. Kot primer dobre prakse je sanacija zaščitnega pasu v varovalnem gozdu nad železniško progo v Vuzenici. Zaradi velike količine lesa na enem mestu (Koprivna) in vremenskih razmer (topla pomlad), so bile dileme, čemu dati prednost včasih na videz nasprotujoče (skladiščenje lesa ob vodotokih). Kljub večjemu obsegu podlubnikov, se v gozdne rezervate (Olševa) ni posegalo.

Uspešno je potekala sanacija po vodnih ujmah in plazovih, kjer je bilo predvsem pomembno usklajevanje interesov z lokalnimi skupnostmi. Informativni prikaz verjetnosti pojavljanja plazov in plazovitih območij je prikazan na karti N, prikaz potencialnih erozijskih območij pa na karti O, oboje v poglavju 12. Prikaza temeljita na grobih podatkih v merilu 1:250.000.

Usklajeni so bili interesi različnih uporabnikov glede ohranjanja krajinske podobe vršnih območij masivov (Pohorje, Uršlja gora, Peca, Smrekovec, Olševa), kjer so tudi pomembni habitati redkih in ogroženih vrst.

3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Stanje gozdov daje dobre možnosti za učinkovito gospodarjenje. Sečno zrelo drevje in sestoji narekujejo intenzivnejše sečnje, če želimo dolgoročno zagotavljati trajnost donosov z uravnoveženjem razmerja razvojnih faz. Kjer naravni procesi nemoteno potekajo, so ob rednih sečnjah pričakovani tudi dobri finančni rezultati. V preteklem ureditvenem obdobju so bili ekonomski učinki gospodarjenja z gozdovi povezani z naravnimi ujami. Velika in ugodna (3) so bila vlaganja v gozdove z izgradnjo vlak in financiranjem obnove. Pri rednem gospodarjenju vse možnosti vlaganj niso bila izkoriščena (2), saj se je izvedlo premalo zahtevnih gojitvenih del, slabša je bila tudi realizacija načrtovanega poseka. Velike količine poškodovanega lesa so nižale odkupne cene in višale cene sečnje in spravila. V območju je premalo usposobljenih in tehnološko dobro opremljenih gozdarskih podjetij, ki bi lahko konkurenčno izvajala gozdarska dela (2) na večjih površinah, predvsem ob nenadnih dogodkih (ujme..). Še vedno so pogoste nesreče pri delu v gozdu (2). Prav tako v območju ni večjih lesnih obratov, ki bi večino razpoložljive lesne mase tudi predelala v končne izdelke (1). Raba lesa za biomaso je večinoma za individualna gospodinjstva, ne pa za večje energetske skupnosti (2). O rabi nelesnih gozdnih proizvodov je malo podatkov. Večinoma so za individualno porabo in ne kot tržna niša, tako niti ni natančnih ali primerljivih podatkov porabe.

Preglednica 52: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Indikator	Ocena	Komentar GGO
Število gozdarskih podjetij	2	Mikro podjetja, slaba izobrazba zaposlenih – večinoma NPK, priložnost za razvoj dejavnosti.
Vlaganja v gozdove	3	Veliko vlak, delna sanacija ujm, malo izvedenih zahtevnejših gojitvenih del
Varnost in zdravje pri delu v gozdovih	2	Pogostost nesreč pri delu v gozdu se zmanjšuje, vendar še vedno neustrezno
Turizem in rekreacija	3	Vedno večje poseganje v prodstor, negativni učinki +za rekr., -za gozd in lastnike
Ocena rabe lesa za biomaso	2	V zadnjem obdobju v porastu, vendar večinoma individualna poraba, ni večjih energ.skupnosti
Ocena rabe lesa za industrijo	1	Lesno industrijo predstavljajo mikro podjetja z majhno porabo lesa, skoraj vse se izvozi.
Nelesni gozdni proizvodi	*	Slabi podatki, večinoma za individualno, ne kot tržna niša.

* zaradi slabih podatkov ocena ni podana

** ocena indikatorjev 1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno

3.3 Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja

3.3.1 Ocena doseganja ekonomskih ciljev

Stanje gozdov daje dobre možnosti za ekonomsko učinkovito gospodarjenje. Sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi, ki bi zagotavljale usklajevanje razmerja razvojnih faz z modelnim stanjem v 1. polovici ureditvenega obdobja, niso bile dovolj intenzivne in niso sledile načrtovani dinamiki izvajanja ukrepov. Pomemben vzrok so bile nizke odkupne cene lesa. Sanacija obsežnih ujm na širšem območju GGO je pospešila izvajanje sečenj in gojitvenih del. Finančno je bil izkupiček prodanega lesa slab. Sofinanciranje naložb in pomoč ob sanaciji sta lastnikom omilila izgubo, saj so nekateri ostali dolgoročno brez trajnih donosov.

Ekonomsko učinkovite so bile licitacije vrednih sortimentov, dohodek iz gozdov pa še vedno pomembno prispeva k ohranitvi kmetij. Izvedena izobraževanja lastnikov gozdov in sofinanciranje vlaganj v modernizacijo sečnje in spravila lesa, so bila temelj za razvoj malega podjetništva za izvajanje gozdarskih dejavnosti. Premalo je gozdarskih podjetij, ki bi lahko izvajala gozdarske storitve na večjih gozdnih kompleksih. Prestrukturiranje dejavnosti Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec kot največjega gozdarskega podjetja v GGO in zmanjšanje dejavnosti sečnje in spravila, ocenjujemo kot neuspeh, čeprav se je gospodarjenje z DG po letu 2015 spremenilo. Na novo ustanovljena družba SiDG se je morala takoj spopasti s sanacijo posledic ujm in prilagoditi dinamiko izvajanja načrtovanih ukrepov. Za zagotavljanje nujnih del sanacije so bili izbrana podjetja iz drugih območij.

3.3.2 Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev

Način gospodarjenja je v največji možni meri zagotavljal optimalne pogoje za uspešno izvajanje ekosistemskih storitev. Pri načrtovanju in izvajanju ukrepov so se ekološke in socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti v celoti upoštevale, usmerjanje ukrepov za krepitev funkcij se je zagotavljalo tudi na vseh ostalih stopnjah poudarjenosti. Uspešno so se omilile posledice naravnih ujm, ohranili so se kvalitetni vodni viri.

Intenzivno so se izvajali ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti in ohranjanje podobe tipičnih krajin (Pohorje, Uršlja gora, Peca, Plešivec, Olševa, Košenjak) skozi projektno delo in redna biomeliorativna dela. Pripravljene strokovne podlage za upravljanje pomembnih območij za rekreacijske in turistične dejavnosti (kolesarjenje, treking, tek, pohodništvo) na gozdnih površinah v okolici nižinskih naselij in v gozdni krajini so primeri dobrih praks (Bike nomad). Intenzivno je bilo sodelovanje s strokovnimi in znanstvenimi institucijami (ZRSVN, Prosilva, BF), drugimi institucijami na področju gozdarstva (PU, Združenje lastnikov gozdov) in širšo javnostjo (šole, PD, LD).

V območju so lastniki gozdov in tudi širša javnost zelo občutljivi na dogajanja in spremembe v gozdovih. Zaradi povečanega pritiska na gozd, še posebej nekontroliranih voženj po gozdnih prometnicah in gozdu, zasebni lastniki izražajo interes po omejevanju pristočasnih aktivnosti v njihovih gozdovih. Problematiko se je skušalo reševati z dialogom med uporabniki prostora skozi projektne aktivnosti (delavnice, ankete) in vgrajevanjem smernic za upravljanje v regionalne dokumente in razvojne plane (RRA Koroška). Ocena stanja ni ugodna, saj zakonodaja spremembam v družbi ne sledi. Neučinkovitost ukrepanja kaže na nemoč pristojnih institucij.

3.4 Presoja ustreznosti prejšnjega načrta

Območni načrt je sledil temeljnim strateškim usmeritvam in prednostnim nalogam pri gospodarjenju z gozdovi. Cilji za gospodarjenje z gozdovi so bili ustrezno zastavljeni. Izvedba se je prilagajala danim razmeram, vendar v celoti sledila postavljenim ciljem in usmeritvam. Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi so bile ustrezno vgrajene v načrte gozdnogospodarskih enot. Bile so dobra podlaga za odločitve pri reševanju temeljnih problemov, ki so bili v prejšnjem obdobju posebej izpostavljeni (spremenjena drevesna sestava gozdov, slaba izkoriščenost proizvodno najbogatejših rastišč, nepomlajevanje visokogorskih sestojev, ogroženost nižinskih gozdov, zaraščanje višje ležečih kmetijskih površin in gorskih planj, vzdrževanje gozdnih prometnic, velik delež ročnega spravila). V načrtu zastavljen cilj deleža razvojnih faz glede na modelno stanje kaže pravo smer razvoja. Ocenjujemo, da je bila pravilna usmeritev postopnega intenziviranja poseka kot celote, saj se je ohranilo ravnovesje v ekološko zahtevnih območjih. Povečal se je delež sestojev v obnovi in delež mladovij. Bolj smelo pa bi se morali izvajati končni poseki in skrajševati proizvodne dobe predvsem tam, kjer stanje in struktura podmladka to ne samo omogočata, ampak celo zahtevata. Končni obseg in strukturo načrtovanih sečenj so narekemale ujme. Tako načrtovane spremembe strukture gozdov v posameznih RGR ni bilo mogoče izvesti na načrtovanih površinah. Strategiji povečanja deleža listavcev so sledili ukrepi obnove na vseh površinah, kar se kaže v večanju deleža listavcev v mladovju. Pri umetni obnovi je bila večkrat izpostavljena problematika ustreznosti sadik in uspešnosti sadnje. Predvsem listavci in macesen se razrastejo v rogovilaste osebke brez možnosti vzgoje kvalitetnih sortimentov. Naravni procesi obnove v večini RGR dobro potekajo, potrebni so minimalni posegi v smislu zagotavljanja primerne drevesne sestave. Na področju nege ni bila dosežena zastavljena strategija zgodnjega izvajanja nege. Iz analize izhajajo velika odstopanja pri negi mladja in negi gošče. So posledica neizvajanja načrtovanega poseka, predvsem pomladitvenih sečenj. Izkušnje pri sanaciji ujm kažejo na velik pomen varstvenih del, predvsem kolektivne zaščite.

3.5 Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi

Pogostost pojavljanja naravnih ujm in ogroženost sestojev zaradi spremenjene drevesne sestave je osnovni problem za stabilnost in vitalnost sestojev, ki jih posledično ogroža povečan obseg pojavljanja škodljivih organizmov (podlubniki).

Neustrezno razmerje razvojnih faz in debelinske strukture drevja ostaja problem iz prejšnjih ureditvenih obdobj. Premiki so postopni, vendar pravilno usmerjeni, saj se povečuje delež sestojev v obnovi. Dinamiko ukrepanja narekujejo sanitarne sečnje in posek oslabelega drevja, kar se odraža v neustrezni strukturi poseka. V debeljakah in sestojih v obnovi se še vedno akumulira preveč lesne zaloge, ukrepi so razpršeni. Z rednimi sečnjami se premalo posega s končnimi poseki v že dobro pomlajene sestoje. Še vedno je premalo sproščenih mladovij, podmladek, ki ima bogate in dobre zasnove se pojavlja razpršeno pod zastorom starejšega drevja. V sestavi naravnih mladovij prevladuje smreka, rastiščem primernim listavcem se pri negi ne posveča dovolj pozornosti, zato so zasnove za kvaliteto drevje slabe. Problem je tudi nadaljnja nega umetno osnovanih površin, kjer se veliko dela vloži v sadnjo in zaščito. Načrtovana zahtevnejša negovalna dela pa so slabo izvedena (cca 20 % izvedene nege gošče in letvenjakov).

Pomlajevanje na rastiščih zgornjegorskih smrekovij na silikatni kamnini ostaja problem. Gospodarjenje v pretežno DG se v preteklem obdobju ni intenziviralo, tudi zaradi prerazporeditve prioritete ukrepanja na območjih sanacije Zasmrečenih zgornjegorskih bukovij na karbonatu.

Gospodarjenje je premalo prilagojeno rastiščnim danostim. Kaže se v slabi strukturi sestojev na najbogatejših rastiščih (Jelovja s praprotmi) s prevelikim deležem debelega drevja. Vitalnost jelke, ki je v zadnjem ureditvenem obdobju najbolj perspektivna vrsta, mora pridobiti tudi tržno vrednost sortimentov.

Premajhen obseg in slaba izvedba zahtevnejših gozdnogojitvenih del negativno vpliva na zasnove in negovanost sestojev, pa tudi na kvaliteto lesa.

Povečan obseg vzdrževanja gozdnih cest, ki imajo poudarjen javni značaj. Zaradi vsakodnevne uporabe teh cest s strani lokalnih prebivalcev, je potrebno zagotoviti višjo raven vzdrževanja v vseh letnih časih in še posebej takrat, ko zaradi naravnih ujm postane pomembna uporaba prometnic za gozdno proizvodnjo v vseh časovnih obdobjih (zapore cest v spomladanskem času).

Prostočasne dejavnosti različnih uporabnikov v prostoru na biotsko visokovrednih območjih povzročajo negativen vpliv na gozdni ekosistem in ogrožajo življenjski prostor redkih in zavarovanih vrst. V zadnjih letih se na nekaterih bolj izpostavljenih območjih (Pohorje, Smrekovec,...) pojavljajo dejavnosti, ki imajo vrsto negativnih posledic za gozd. Nadzor nad uporabniki motornih sani in motokros motorjev je težko izvajati, zato dosedanja prizadevanja pooblaščenih služb niso rodila želenih rezultatov. V vedno večjem obsegu se pojavlja vožnja z motokros motorji na gozdnih površinah v okolici večjih naselij.

Poraba stranskih lesnih proizvodov. Ob velikih količinah napadlega lesa zaradi ujm, se pojavlja problem vejevine in drugega nekvalitetnega lesa. S sodobnejšimi tehnikami spravila ga deloma iz gozda izvozijo. Poraba za mletje v biomaso količinam vedno ne sledi (odvisno od sezone), v zadnjem času pa jo zamenjujejo ogrevanje s toplotnimi črpalkami in pasivne hiše. Veliki kupi so potencialna zarišča za razvoj podlubnikov, še posebej problematična na degradiranih območjih.

PREDNOSTI

Gozd je prevladujoči element krajine, vrednosti osnovnih sestojnih parametrov (lesna zaloga, prirastek, razmerje drevesnih vrst) so prednosti, ki nudijo možnost različnih strategij ukrepanja. Nove oblike gospodarjenja z gozdom in razvoj gozdarske stroke so bili na delavnicah z zunanjimi deležniki in stroko izpostavljeni kot pomembna priložnost v prihodnjem ureditvenem obdobju.

Lastniki gozdov in tudi širša javnost imajo do stroke v celoti pozitiven odnos, so pa zelo občutljivi na dogajanja in spremembe v gozdovih. Kot glavne prednosti so izpostavljene celovitost načrtovanja in vpliv stroke na posege v gozd in gozdni prostor.

Prizadevanja za ohranjanje ugodnega stanja biotske raznovrstnosti so bila pozitivno sprejeta s strani širše javnosti (planinci, pohodniki, lokalne skupnosti), pri čemer je bilo ključno obveščanje in ozaveščanje preko delavnic in posvetov. Pri lastnikih gozdov so namenska vlaganja v gozdove za druge vloge gozda lahko velika prednost, predvsem pa priložnost.

Ohranjene gozdne površine so prepoznane kot prednost, ki omogoča sonaravne dejavnosti turizma.

Usmerjanje vseh oblik rekreacije in ostalih aktivnosti v prostorsko določena območja, ki so opredeljena v dialogu z drugimi deležniki, ter uspešen nadzor nad izvajanjem aktivnosti, sta ključnega pomena za ohranjanje sonaravnega in trajnostnega gozda ter zagotavljanje ustreznega bivanjskega okolja za prosto živeče živali.

4 VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV

Funkcije gozdov in njihovo ovrednotenje v gozdnem prostoru so določene na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo [18]. Funkcije so opredeljene na območju gozdnega prostora. Ta vključuje gozd, druga gozdna zemljišča in negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana. Lesnoproizvodna funkcija je določena le na gozdnih površinah.

Pomen funkcij je ovrednoten s tremi stopnjami poudarjenosti:

1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenje z gozdom,
2. stopnja: funkcije bistveno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča oris posamezne funkcije. Velikokrat se območja s poudarjenimi funkcijami medsebojno prekrivajo. Pregledna karta funkcij gozdov je v prostorskem delu načrta (poglavje 12, karta G).

4.1 Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov

Gozdni prostor pokriva v GGO 61.686 ha površin, od tega je 60.718 ha gozdov. Površine območij s posameznimi funkcijami po stopnjah poudarjenosti so prikazane v Preglednici 53, podrobnejši opisi pa podani v nadaljevanju.

V območju so zastopane vse funkcije. Med proizvodnimi funkcijami, ki so na prvi stopnji poudarjenosti določene na 92,8 % gozdnega prostora, je v GGO v največjem deležu poudarjena lesnoproizvodna funkcija. Velik pomen imajo tudi ekološke funkcije (na prvi stopnji ovrednotene na 74,3 %) in socialne funkcije (na prvi stopnji ovrednotene na 8,0 % gozdnega prostora).

Preglednica 53: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	28.182	45,7	4.716	7,7	28.788	46,7	61.686
Hidrološka	2.163	3,5	4.643	7,5	54.881	89,0	61.686
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	13.989	22,7	24.539	39,8	23.158	37,6	61.686
Klimatska	1.489	2,4	1.440	2,3	58.758	95,3	61.686
Zaščitna	369	83,1	75	16,9	-	-	444
Higiensko-zdravstvena	1.081	1,8	1.203	2,0	59.402	96,3	61.686
Rekreacijska	183	0,3	409	0,7	61.021	99,0	61.613
Turistična	400	0,7	45	0,1	60.168	99,3	61.613
Poučna	834	1,4	234	0,4	60.545	98,3	61.613
Raziskovalna	641	100,0	-	-	-	-	641
F. varovanja naravnih vrednot	631	13,7	3.984	86,3	-	-	4.614
F. varovanja kulturne dediščine	34	16,5	172	83,5	-	-	206
Estetska	404	14,6	2.370	85,4	-	-	2.774
Obrambna	307	99,4	2	0,6	-	-	309
Lesnoproizvodna funkcija	56.169	93,6	1.222	2,0	2.634	4,4	60.025
F. pridobivanja drugih gozdnih dobrin	265	25,6	769	74,4	-	-	1.034
Lovnogospodarska funkcija	750	9,1	7.458	90,9	-	-	8.209

EKOLOŠKE FUNKCIJE

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (v nadaljevanju varovalna funkcija) predstavljajo 45,7 % gozdnega prostora. V največjem obsegu so opredeljena na pobočjih z večjimi nakloni in veliko površinsko skalovitostjo, pretežno v jugozahodnem delu območja (na pobočjih Razborja, Plešivca, Smrekovškega pogorja, pod Uršljo goro in Peco), v manjšem obsegu nad Mislinjsko in Dravsko dolino ter nad jarki na Pohorju in Kozjaku. Gozdovi tudi zmanjšujejo možnost pojavljanja zemeljskih in snežnih plazov ter premeščanja skalnih podorov. Funkcija je poudarjena v gozdovih ob erozijskih jarkih po vsem območju, v območjih gozdnih združb na ekstremnih rastiščih okrog Lovrenških jezer, Rogle, Plešivca, Doliča in Šentanela, ter v gozdovih poškodovanih zaradi emisij v Žerjavu in Mežici. 9,9 % površin gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije je z Uredbo [11] razglašeni za varovalni gozd. Površina gozdov s poudarjeno varovalno funkcijo na prvi stopnji se je glede na pretekli območni načrt povečala za 1.691 ha (6,4 %), pretežno zaradi vključitve rušja na Peci in Pohorju.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo predvsem gozdovi na manj strmih in manj skalovitih pobočjih v jugozahodnem delu, ki ne izpolnjujejo pogojev za prvo stopnjo poudarjenosti (v Koprivni, nad dolino Tople, Meže in Bistre, na pobočjih Ludranskega vrha in Doliča) ter v območjih gozdnih združb na izpostavljenih predelih v Mežiški dolini, Plešivcu in Doliču. Površina gozdov s poudarjeno varovalno funkcijo na drugi stopnji se je zmanjšala zaradi bistveno boljših podlag (digitalni model reliefa, digitalna karta ekstremnih gozdno rastiščnih tipov).

Hidrološka funkcija

Površine s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije so opredeljene na območjih 1. in 2. varstvene cone po odlokih o zaščiti virov pitne vode – na območjih zajetij in vodovarstvenih območjih na državnem (8) ter občinskem nivoju (24). Na državnem nivoju so največja vodovarstvena območja pod Plešivcem, v Mislinjski dolini in Bukovski vasi, na občinskem nivoju pa pod Plešivcem in Molakovem vrhu, v Mežici, v Črni na Koroškem ter posamezna v vzhodnem delu na Kozjaku. Poudarjena hidrološka funkcija prve stopnje je tudi na točkovnih objektih (92 lokacij) nad jamami na območju Radelj, Hude luknje, Suhadolnice in Tople (Jakobe), v okolici črpališč na dravski terasi od Mute do Radelj ter okoli izvirov pitne vode pretežno na vodovarstvenih območjih.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo predeli na karbonatnem kraškem svetu. To so pretežno pobočja Tople (Jakobe), okolica Žerjava in Mežice, pobočja Podolševe, Plešivca, Razborja, okrog Hude luknje in greben Paškega Kozjaka. Na drugi stopnji je funkcija opredeljena tudi na širšem vodozbirnem območju 3. varstvene cone (na občinskem nivoju) in okolici izvirov pitne vode (95 lokacij). Hidrološka funkcija druge stopnje je poudarjena ob vodotokih drugega reda.

Skupna dolžina vodotokov in rek v GGO je 2.570 km, skozi gozdni prostor teče 1.823 km rek in vodotokov. Površina s hidrološko funkcijo prve stopnje poudarjenosti se je povečala za 33,7 %, površina gozdov z drugo stopnjo te funkcije pa zmanjšala za 62,8 % zaradi novih strokovnih podlag.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Prva stopnja poudarjenosti funkcije je opredeljena na 22,7 % gozdnega prostora. Največji obseg je v gozdnih in drugih ekosistemih, pomembnih za ohranitev redkih ali ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. To so:

1. rastišča divjega petelina in ruševca na ovršju Pohorja, Plešivca in Smrekovškega pogorja, pobočja pod Olševo, pobočja Koprivne, Tople in Pece, Šteknije, Jamnice in Libeliške gore ter Košenjaka;
2. območje mirnih con, zimovališč in grmišč na grebenu Paškega Kozjaka, na zgornjem pobočju Pohorja, v spodnjem delu Plešivškega pogorja, okrog Žerjava, nad dolino Bistre in Tople;

3. ekocelice v vršnem delu Plešivca, kaluže in habitatna drevesa predvsem na Pohorju (356 točkovnih objektov), območja ob vodotokih (121 km) ter koridor za prehod divjadi na območju Gornjega Doliča.

Druga stopnja poudarjenosti funkcije je opredeljena na 39,5 % gozdnega prostora. V večini so to ekološko pomembna območja (EPO) in območja Natura 2000. EPO in Natura območja, ki so navedena v Naravovarstvenih smernicah [19] in prilogi načrta (P 13.10), se v veliki meri prekrivajo. Funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti imajo tudi ohranjeni gozdovi (omejki) in drevesa v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost med 10 – 12 % (ravninski del vseh treh dolin).

Skupna površina funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na prvi in drugi stopnji poudarjenosti se je zmanjšala za 109 ha (0,3 %). Pri določitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo vključili posodobljene prostorske sloje Zavoda RS za varstvo narave in upoštevali usklajene predloge glede stopenj poudarjenosti funkcije iz naravovarstvenih smernic. Površina funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je tako povečala na prvi stopnji poudarjenosti, zmanjšala pa na drugi stopnji.

Klimatska funkcija

Klimatska funkcija na prvi stopnji poudarjenosti je opredeljena v gozdovih v okolici mest in večjih strnjenih naselij (Slovenj Gradec in somestje Ravne na Koroškem - Prevalje), ki naselja varujejo pred vetrom in mrazom ter gozdovih, ki varujejo rekreacijske objekte pred vremenskimi ekstremi. To so gozdovi okrog smučišč na Pohorju in Pristave v Črni na Koroškem, skakalnice v Mislinji in rekreacijskega objekta v Doliču ter gozd ob motokros poligonu in letališki stezi v bližini Slovenj Gradca. V severnem delu območja imajo gozdovi tudi pomembno klimatsko funkcijo v gorskem svetu okrog turističnih bivalnih objektov (vikend naselje na Goriškem vrhu), v manjšem obsegu pa gozdovi okrog Ivarčkega jezera in Rimskega vrelca.

Z drugo stopnjo poudarjenosti so opredeljeni gozdovi okrog manjših strnjenih naselij in gozdne površine na ravninskih delih kmetijske krajine, kjer je gozd v bližnji okolici naselij zastopan manj kot 25 % površine. Manjše, vendar zelo pomembne, so površine gozda (omejki in pasovi) na območju nižinskega dela Mislinjske doline, Črneškega polja ter Muške in Radeljske Dobrave v Dravski dolini. Gozdovi varujejo omenjena naselja in kmetijske površine pred negativnimi vplivi vetra in mraza.

Glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 se je površina območij s poudarjeno klimatsko funkcijo prve stopnje povečala za 8,6 %, površina območij s poudarjeno funkcijo druge stopnje poudarjenosti pa za 34,2 %, obe zaradi boljših podlag o manjših in večjih naseljih.

SOCIALNE FUNKCIJE

Zaščitna funkcija

Površine z zaščitno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti so določene v največjem obsegu v gozdovih na strmih pobočjih, kjer varujejo elemente ogroženosti (infrastrukturo, naselja in druge objekte) pred skalnimi podori. To so odseki na strmih brežinah nad železnico in cesto v Dravski dolini (Bukovje v Dravogradu, na Kozjaški in Pohorski strani, nad dolino Bistrice) ter strma pobočja nad dolino Tople. Poudarjeno zaščitno funkcijo imajo tudi gozdovi na območjih, kjer hudourniki pogosteje prestopijo bregove in negativno vplivajo na poplavno varnost. V jugozahodnem delu so to pritoki v dolini Meže, Tople, Bistre, v Javorskem in Jazbinskem potoku ter Velunjski potok, v severovzhodnem delu pritoki Šentanelške reke, Ojstriški in Velški potok ter Prevolov in Radeljski jarek na Kozjaku. V osrednjem delu imajo gozdovi tudi poudarjeno zaščitno funkcijo pred zemeljskimi plazovi (pobočja nad Leškim potokom).

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo le gozdovi, ki ščitijo bolj oddaljene, manj ogrožene objekte in je verjetnost za doseg pobočnih procesov manjša. Pretežno so to manjši hudourniki v vzhodnem delu območja (Reka v Trbonjah, Požarski in Prevolov jarek, Črni potok ter Sgermov in Polnarjev jarek na severnem Pohorju).

Površina gozdov, ki imajo zaščitno funkcijo, se je v preteklem obdobju zmanjšala, na prvi stopnji za 25,9 %, na drugi pa za 93,3 %, predvsem zaradi uporabe natančnejših podlag (nov model skalnih podorov in njihovih dosegov).

Higiensko zdravstvena funkcija

Poudarjenost funkcije pomeni izboljšanje kakovosti in ohranjanja zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov imisij in zaščito pred hrupom. Higiensko zdravstvena funkcija je na prvi stopnji poudarjena v gozdovih okrog mest Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem z naseljem Prevalje.

Glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 je površina poudarjene higiensko-zdravstvene funkcije manjša za 8,5 % zaradi boljših podlag o velikosti naselij.

Največje površine gozdov z drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije predstavljajo gozdovi okrog manjših strnjenih naselij (Vuhred, Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Dravograd, Mežica, Črna na Koroškem, Mislinja), gozdovi med naselji in večjimi emisijskimi viri (obrtno industrijska cona v Pamečah, v Otiškem vrhu in Gortini) ter v pasu okrog odlagališča odpadkov v Lokovici nad Prevaljami. Tu so gozdovi pomembni za kvalitetnejše življenje ljudi v neposredni bližini. Na drugi stopnji poudarjenosti so tudi površine gozda okrog drugih virov onesnaženja in hrupa (halde v Žerjavu, pas gozda ob letališki stezi in motokros poligonu v Mislinjski dolini, v Dravski dolini pa gozd ob gramoznici na Sv. Vidu).

Glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 se je površina gozdov na drugi stopnji poudarjenosti te funkcije zmanjšala za 86,4 % boljših podlag o velikosti naselij.

Rekreacijska funkcija

Rekreacijsko funkcijo imajo močno obiskani gozdovi, ki omogočajo sprostitev, so dostopni, imajo urejeno infrastrukturo in so ustrezno opremljeni.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima območje urejenega trail parka za enduro kolesarje na Jamnici in pot med krošnjami z urejenim poligonom ob centru Rogle.

Linijsko je določena v gozdovih:

- ob močno obiskanih pohodnih in kolesarskih poteh (E6, Slovenska planinska pot, turno kolesarska pot, kolesarska pot po Dravski in Mislinjski dolini);
- v neposredni bližini večjih naselij, skozi katere vodijo poti do turističnih točk in rekreacijskih objektov (Navrški vrh, Legen, Rahtel);
- ki so opremljeni z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti (trim steze v Radljah ob Dravi, v Črni in Ravnah na Koroškem).

Na drugi stopnji poudarjenosti je funkcija določena v gozdovih ob drugih manj obiskanih planinskih, kolesarskih in tematskih poteh, v gozdovih okoli športnih in drugih rekreacijskih objektov (smučišče na Pohorju, v Ravnah in Črni na Koroškem, smučišče Bukovnik, skakalnica v Mislinji, strelišče in letališče pri Slovenj Gradcu) ter rekreacijskih območij Ivarčko, Lovrenško jezero in jezero Dolič.

Površina območij s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji se je zmanjšala za 1.646 ha (90,0 %), na drugi stopnji pa za 5.390 ha (93,0 %). Zmanjšanje površin je kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo le vplivno območje, ne pa površin. V vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, zato so spremembe površine le tehnične narave.

Turistična funkcija

Prva stopnja turistične funkcije je določena v gozdovih, ki so del turistične ponudbe v okolici zelo obiskanih turističnih centrov (Grmovškov in Partizanski dom ter »Perkavs« na Pohorju, pot med krošnjami na Rogli, okolica urejenega trail parka za enduro kolesarje na Jamnici in turistična vas Šentanel nad Prevaljami ter posestvo Herk na Kozjaku), v okolici zanimivih in bolj obiskanih turističnih točk (planinske postojanke, sakralni spomeniki, vodni park v Radljah ob Dravi, Rimski vrelec v Kotljah, muzejski rudnik v Mežici, zip line v Črni na Koroškem).

Linijsko je funkcija prve stopnje določena v gozdovih ob gozdnih učnih in zelo obiskanih turističnih poteh v Radljah ob Dravi, v Vuzenici, na Muti in v Slovenj Gradcu ter Mislinji. Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo gozdovi, ki so del turistične ponudbe ob manj obiskanih in od mest oddaljenih izletniških točkah (Ivarčko jezero, jezero v Doliču, skakalnica v Mislinji, strelišče in športno letališče v bližini Slovenj Gradca ter številne romarske cerkve). Območja, kjer je poudarjena turistična funkcija, se delno prekrivajo z območji s poudarjeno rekreacijsko funkcijo.

Površina gozdov s poudarjeno turistično funkcijo na prvi stopnji je glede na preteklo obdobje manjša za 1.429 ha (78,1 %), za 5.754 ha (99,2 %) pa na drugi stopnji poudarjenosti.

Zmanjšanje površin je kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo le vplivno območje, ne pa površin. V vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, zato so spremembe površine le tehnične narave.

Poučna funkcija

Največjo površino gozdov s poudarjeno poučno funkcijo na prvi stopnji predstavljajo gozdovi Pahernikove ustanove na Pohorju. V Pahernikovi gozdovih se izvajajo strokovne ekskurzije. So učni objekt za izvajanje praktičnega pouka za potrebe šolske mladine in študentov ter izobraževanje širše strokovne in druge javnosti o konceptu sonaravnega gospodarjenja. Pomembno poučno funkcijo predstavljajo tudi gozd okrog Sgermove smreke na Orlici in gozdovi, kjer so speljane gozdne učne poti (GUP). V območju je evidentiranih devet GUP in tri naravoslovne poti. Največ jih je v občini Slovenj Gradec (štiri) in v Dravski dolini (po ena v občini Muta, Vuzenica in dve v Radljah ob Dravi). Gozdovi, skozi katere vodijo GUP, so namenjeni posredovanju znanja o gozdu in gospodarjenju z njim šolski mladini in širši javnosti. Površina s prvo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije se je povečala za 78,2 % zaradi vključitve gozdov Pahernikove ustanove.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, skozi katere vodijo naravoslovne poti, ki niso posebej opremljene za seznanjanje javnosti z gozdarskimi vsebinami. To so gozdovi ob Vodni poti v Radljah ob Dravi, Vuhreški in romarski poti na sv. Antonu na Pohorju, gozdovi za izvajanje naravoslovnih aktivnosti šol in vrtcev (okrog ČŠOD Peca v Mežici, naselja Prevalje in mesta Slovenj Gradec).

Površina gozdov z drugo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije se je povečala za 25,3 %. Vseh poti je 15, skupna dolžina pa 64,0 km. Poti so prikazane kot poligon.

Raziskovalna funkcija

V območju je prva stopnja raziskovalne funkcije opredeljena na površini 641 ha samo v gozdnih rezervatih, ki so bili razglašeni na podlagi Uredbe [11]. Razglašeni je šest gozdnih rezervatov, ki so navedeni v prilogi (P 13.12). Stalno in načrtno se raziskave ne opravljajo, meritve na Lovrenških jezerih, Pogorevcu in rezervatu Repiško so bile izvedene v okviru diplomskih nalog.

Površina poudarjene raziskovalne funkcije se je glede na preteklo obdobje zmanjšala za 30,2 %, ker je bila v preteklosti raziskovalna funkcija določena tudi na vplivnem pasu rezervatov.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcija varovanja naravnih vrednot na prvi stopnji poudarjenosti je opredeljena v Naravovarstvenih smernicah [19] in usklajena z ZRSVN. Imajo jo gozdovi na območjih in v okolici naravnih vrednot ter zavarovanih območjih, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine ali kjer varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom (gozdni rezervati). Poudarjena je tudi na območjih naravnih vrednot botanične, zoološke in ekosistemske zvrsti (Zadnji travnik – visoko barje pod Olševo, Ribniško jezerje in Jezerski vrh – cemprini na Pohorju, Turnovka – barje na Smrekovcu) in točkovnih naravnih vrednotah (149 lokacij). Prevladujejo jame (63) na apnenčasti podlagi v Mežiški dolini, na osamelem kraškem svetu v Hudi luknji in nad Radljami ter drevesne naravne vrednote (24).

Druga stopnja poudarjenosti je opredeljena v gozdovih na območju širših zavarovanih območij, za katere je določen blažji varstveni režim (zavarovano območje Topla) in ostalih naravnih vrednot, ki niso vključene v prvo stopnjo poudarjenosti ter pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin

(naravne vrednote hidrološke, geološke zvrsti). Funkcija je opredeljena tudi ob potokih - linijsko in točkovno (20).

Glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 se je površina funkcije na prvi stopnji zmanjšala za 38,5 %, na drugi pa za 45,7 %, pri obeh zaradi boljših podlag, pridobljenih z Naravovarstvenimi smernicami. Spremembe v deležih površin lahko pojasnimo tudi s tehničnimi spremembami priprave podatkov, saj se linijski in točkovni funkcijski objekti ne odražajo v skupni površini funkcij, čeprav na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine prve stopnje poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v neposredni okolici registriranih objektov kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen. Opredeljena je v gozdovih na območju vrtno arhitekturne dediščine (Ravne na Koroškem – park ob gradu) in pomembnejših arheoloških najdiščih (Bukovje pri Dravogradu, Turške šance v Podgori pri Kotljah, gradišče nad Slovenj Gradcem in grad Irštajn v Kozjaku). Poudarjena funkcija je linijsko določena tudi v okolici rimske ceste Celea Virunum ter točkovno v okolici objektov sakralne dediščine (kapelice, cerkve, obeležja, spomeniki, spominska znamenja, grobišča) po vsem območju.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov registrirane kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin. Med večjimi so objekti naselbinske, stavbne, arheološke in memorialne dediščine ter kulturna krajina (Leše pri Prevaljah - ambient s cerkvama sv. Ane in sv. Volbenk). Drugo stopnjo poudarjenosti imajo tudi območja okrog registriranih cerkva in kapelic.

Površina gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine je določena na podlagi strokovnih podlag Zavoda za varstvo kulturne dediščine in se je v primerjavi s preteklim načrtom na prvi stopnji poudarjenosti glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 zmanjšala za 86 ha, na drugi stopnji pa za 97 ha.

Estetska funkcija

Estetska funkcija je vezana na doživljanje gozda in celotne krajine. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki predstavljajo kuliso objektom naravne dediščine (Ribniško jezerje, Jezerski vrh – cempri Lovrenška jezera, Ovčarjevo, Komen) in kulturne dediščine (park ob gradu v Ravnah na Koroškem). Funkcija je poudarjena v gozdovih na območju intenzivnega turizma (Grmovškov in Partizanski dom, Rogla), točkovno pa na območju številnih drevesnih naravnih vrednot.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki prispevajo k lepoti krajinske podobe. So na območju naravne dediščine (dolina Tople, gozd v Bukovju, ovršje Košenjaka in Kozjega vrha, osameli kras v soteski Huda luknja, rastišče visokogorske flore in favne na Uršlji gori, povirno barje Suhodolnica) in v bližini objektov kulturne dediščine (trško naselje in samostan Dominikank v Radljah ob Dravi, vaško jedro na Sv. Primožu na Pohorju, vas Topla ter številne cerkve).

Funkcija je opredeljena tudi v gozdovih, ki zakrivajo moteče elemente v krajini (peskokop v Doliču, na Selah, Sv. Vidu, odlagališče komunalnih odpadkov nad Prevaljami) in v gozdu na območju kulturne krajine (Leše pri Prevaljah - ambient okrog sakralnih spomenikov).

Površina gozdov s poudarjeno estetsko funkcijo prve stopnje se je glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 povečala iz 89 ha na 404 ha predvsem zaradi vključitve posodobljenih prostorskih slojev.

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija na prvi stopnji poudarjenosti je skoraj v celoti opredeljena v gozdovih stalnih poligonov za urjenje policijskih in vojaških enot na Pohorju med Veliko in Malo Kopo. Tu so v manjšem obsegu tudi gozdovi na območju izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov. Poudarjena obrambna funkcija je tudi v gozdovih, ki varujejo črpališča pitne vode, točkovno na 17 lokacijah, razpršeno po območju (Završe, ob Suhodolnici ter Selčnici, Jazbinski potok in Meža v Črni na Koroškem, terase ob Dravi na Gortini, v Radljah ob Dravi, na Sv. Vidu in v Vuhredu).

Glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 se je površina gozdov na prvi stopnji poudarjenosti te funkcije bistveno zmanjšala (za 87,5 %). Sprememba površine je posledica bolj natančnih podlag, ki smo jih prejeli s strani Ministrstva za obrambo.

Druga stopnja poudarjenosti obrambne funkcije je določena le na manjši površini gozda v osrednjem delu območja (pri Mlekušu v Radušah), kjer je lahko v primeru izrednega ali vojnega stanja namenjena uporabi za obrambne potrebe, v miru pa za usposabljanje vojske.

PROIZVODNE FUNKCIJE

Lesnoproizvodna funkcija

V območju je funkcija, opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti na 93,6 % površine gozda. Osnova za določitev lesnoproizvodne funkcije je proizvodna sposobnost gozdnih rastišč (določena po odsekih). Prva stopnja je poudarjena v gozdovih, ki imajo visoko proizvodno sposobnost gozdnih rastišč, v njih pa je dolgoročno možno sekati letno več kot 5 m³/ha.

Glede na preteklo obdobje je lesnoproizvodna funkcija na prvi stopnji poudarjena na 30,7 % večji gozdni površini. Do teh sprememb je prišlo zaradi novih podatkov po gozdnih rastiščnih tipih in določene metodologije, ki je bila pripravljena v okviru ciljnega raziskovalnega projekta [16].

Na drugi stopnji poudarjenosti je funkcija določena na 2 % gozdnih površin, kjer je dolgoročno možno letno sekati med 2 in 5 m³/ha. Gre za gozdove na rastiščih združbe Bazoljubna rdečeborovja (Sv. Anton na Pohorju, Žerjav in Jazbina v Črni na Koroškem, nad Pako v Doliču, kjer se na strmih osojnih pobočjih meša z združbo Osojno bukovje s kresničevjem) in rastiščih združbe Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico (pobočje pod Plešivcem in Uršljo goro, Smrekovskim pogorjem, območje Tople in Jakobe pod Peco).

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima 4,4 % gozdnih površin; to so varovalni gozdovi, razglašeni z Uredbo [11]. V njih je dolgoročno možno letno sekati manj kot 2 m³/ha.

Na območju gozdov, ki so z Uredbo [11] izločeni kot gozdni rezervati, in območju gozdov, ki so prepuščena naravnemu razvoju (ekocelice), lesnoproizvodna funkcija ni opredeljena.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Največja površina gozda s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin je opredeljena v semenskih sestojeih. Izločenih je 33 gozdnih semenskih sestojev, za devet drevesnih vrst, v največjem obsegu za gorski javor, evropski macesen, smreko in rdeči bor. Prva stopnja poudarjenosti funkcije je točkovno opredeljena na stojiščih (446 lokacij) za premične in stalne čebelnjake, ki so vezana na gozdni prostor. Čebelnjaki so razpršeni po celem območju, gosteje v kmetijski in gozdnati krajini, kjer je intenzivnejše prepletanje gozdnih in negozdnih površin.

Glede na valorizacijo funkcij iz leta 2010 se je površina funkcije na prvi stopnji poudarjenosti povečala (za 19,2 %) zaradi večje površine semenskih sestojev.

Gozdovi s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji so opredeljeni na območju gozdne čebelje paše. Gozdne sadeže in zelišča nabirajo ljudje po celotnem območju, vendar ne delajo škode na gozdnem drevju in ne omejujejo gospodarjenja z gozdovi, zato tudi ni posebej izločenih sestojev z nadpovprečnim nabiranjem stranskih gozdnih proizvodov.

Lovnogospodarska funkcija

Prva stopnja poudarjenosti je opredeljena v celoti okrog rukališč, kamor se jelenjad umakne v času ruka. To so površine na grebenu Pohorja (od Mulejevega vrha do Črne Mlake, površine okrog Črnega vrha, Velike kope, Kuhelske planine), manjše površine v jugozahodnem delu območja (pod Smrekovskim pogorjem in Ludranskim vrhom, na Pudgarskem, Ježevem in pobočje pod Orožijo, v Čofatijevem vrhu, Jelenovem in Končnikov vrh) ter večje rukališče pod Olševo. Površina lovno-gospodarske funkcije na prvi stopnji poudarjenosti se je glede na preteklo obdobje zmanjšala za 1.028 ha (57,8 %) zaradi sprememb v Pravilniku [18], kjer so izločena območja gozdov z visoko

gostoto populacij velikih rastlinojedcev, dodana pa so rukališča. Točkovno je poudarjena funkcija tudi na 17 lokacijah zimskih krmišč na območju Pohorja, Suhega dola, Ludranskega vrha in Koprivne.

Na drugi stopnji poudarjenosti je funkcija določena na območju lovišča z lovniim turizmom. To je območje lovišč s posebnim namenom (LPN Pohorje), ki leži na jugovzhodnem delu območja in zajema ovršje ter zgornja pobočja Pohorja od Rogle do Kremžarjevega vrha.

4.2 Opredelitev večfunkcionalnih območij

V GGO se na določenih površinah različne funkcije gozdov med seboj prekrivajo. Zaradi prekrivanja funkcij in interesov različnih deležnikov prihaja do nesoglasij pri rabi prostora na Pohorju, v ravninskem delu vseh treh dolin (Drave, Meže, Mislinje), na območju Jamnice in ovršju Košenjaka, Pece, Smrekovškega pogorja, Podolševe, Uršlje gore ter Plešivca.

Na Pohorju, na območju Rogle in Lovrenških jezer, se prekrivajo: funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (ekstremne gozdne združbe), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (rastišče divjega petelina in ruševca ter Natura 2000), raziskovalna funkcija (gozdni rezervat Lovrenška jezera) in lovno gospodarska funkcija (rukališča ter območje LPN). Omenjene ekološke funkcije se prekrivajo z okolju obremenjujočima socialnima funkcijama: z rekreacijsko funkcijo (Slovenska planinska pot) in turistično funkcijo (Lovrenška jezera, Rogla in Pot med krošnjami, Slovenska planinska pot).

Do prekrivanja funkcij prihaja tudi na grebenu Pohorja od Male do Velike Kope (smučišča in turistični centri) ter območju Pahernikovih gozdov, kjer se poleg funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (rastišče divjega petelina in Natura 2000), funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (nakloni pod grebenom), hidrološke (vodovarstvena območja) in lovno gospodarske funkcije, v večjem obsegu pojavljajo še rekreacijska in turistična (Slovenska planinska pot in Slovensko turno kolesarska pot, E6), obrambna (okrog Velike Kope) ter poučna funkcija (Pahernikovi gozdovi).

Zaradi prekrivanja funkcij prihaja do nesoglasij pri rabi prostora. Problematična so zlasti območja v bližini rastišč divjega petelina in ruševca, kjer različne aktivnosti (rekreativne, turistične) in planinske poti, ki vodijo preko omenjenih območij, vznemirjajo živali zaradi hrupa, hoje po brezpotju, množičnega obiska, kar negativno vpliva na habitat redkih živalskih vrst, posebej v času gnezdenja.

Zelo izpostavljena so območja rastišč divjega petelina in ruševca zaradi prekrivanja poudarjene lesno proizvodne funkcije gozdov s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Upoštevanje časovnih omejitev po Pravilnika [20] (ukrepi v gozdu se ne smejo izvajati v času gnezdenja od marca do konce junija) povzroča omejitve pri gospodarjenju z gozdovi, posledično pa prihaja do nezadovoljstva in nesoglasja z lastniki gozdov.

V ravninskem delu območja Dravske, Mežiške in Mislinjski doline, se v kmetijski in primestni krajini ter območjih strnjenih naselij, pojavljajo nesoglasja pri posegih v prostor (raba gozdnega prostora in kmetijskih površin). Večje potrebe po posegih v prostor in krčitvah gozda so na območjih, kjer se prekrivajo klimatska in higiensko zdravstvena funkcija na drugi stopnji poudarjenosti, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na prvi stopnji (Radeljska Dobrava, Šentviško polje v Dravski dolini) in drugi stopnji poudarjenosti (Muška Dobrava, Črneško polje, območje Kotelj v Mežiški dolini in Dovžansko polje v Mislinjski dolini), hkrati pa je poudarjena tudi lesno proizvodna funkcija na prvi stopnji.

Do nesoglasij prihaja tudi na območju Jamnice in urejenega trail parka za enduro kolesarje, kjer se prekrivajo poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (naklon), funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti na drugi stopnji poudarjenosti ter rekreacijska in turistična funkcija.

Večfunkcionalno območje je tudi na ovršju Pece, grebenu Košenjaka, Smrekovškega pogorja, Podolševe, Uršlje gore in Plešivca, kjer imajo gozdovi poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (območja ruševja na Peci, strmi nakloni) ter funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (območja rastišč divjega petelina in ruševca), območja pa so pomembna tudi zaradi turistične in rekreacijske funkcije (peš in kolesarske poti, ki vodijo do planinskih postojank).

5 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

5.1 Cilji gospodarjenja z gozdovi

Na ravni GGO, v skladu z oblikami lastništva so določeni cilji gospodarjenja z gozdovi v GGO. Pomenijo uresničevanje gozdnogospodarske politike v območju. Pri tem je potrebno poudariti, da ti cilji vključujejo zlasti temeljne učinke oz. funkcije gozda in bi naj bili uresničeni z gospodarjenjem v gozdovih GGO glede na specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v območju ter cilji iz NGP. Izdelan je seznam ovrednotenih ciljev, ki so razvrščeni v skladu s strokovno oceno in rezultati spletne ankete za vrednotenje ciljev.

Preglednica 54: Vrste gozdnogospodarskih ciljev

Gozdnogospodarski cilji	Rang*
Proizvodnja lesa; pod ta cilj štejemo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrbo lesnopredelovalne industrije z lesom, les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda) in gozd kot rezerva (socialna varnost).	1
Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.	2
Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.	3
Varovanje pred naravnimi nesrečami; pod ta cilj štejemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi in podori).	4
Čiščenje zraka in regulacijo klime; pod ta cilj štejemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.	5
Rekreacija in turizem; pod ta cilj štejemo omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.	6
Zagotavljanje ponorov ogljika; pod ta cilj štejemo zagotavljanje ponorov ogljika. Slovenija je podpisnica različnih evropskih dokumentov, ki jo zavezujejo k zagotavljanju določenega deleža ponorov ogljika.	7
Lov in dohodek od lova; pod ta cilj štejemo upravljanje s populacijami divjadi ter lov in lovski turizem s prodajo trofejev in divjačine.	8
Estetski videz krajine; pod ta cilj štejemo oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.	9
Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; pod ta cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov, opazovanje rastlinskega in živalskega sveta v gozdnem prostoru ter raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati).	10
Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; pod ta cilj štejemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda (npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži in plodovi ter semena iz semenskih sestojev).	11
Ohranjanje kulturne dediščine; pod ta cilj štejemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. stelniki, gaji, logi).	12

*Ocena ranga pomeni, 1 da je cilj ocenjen kot najpomembnejši, 12 pa kot najmanj pomemben.

V GGO je po rangi na prvem mestu postavljen proizvodni cilj (proizvodnja lesa), sledijo mu okoljski cilji: varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst, ohranjanje voda in varovanje pred naravnimi nesrečami. Čiščenje zraka in regulacija klime ter rekreacija in turizem so najvišje postavljeni med socialnimi cilji.

Proizvodnja lesa

Možnost intenzivne, trajne proizvodnje lesa, tako v državnih kot v zasebnih gozdovih. Višina posekane lesne mase omogoča v lokalnem okolju povečanje dohodka, ohranjanje delovnih mest in nove možnosti zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju. Sektorju omogoča in narekuje razvoj in tehnološko posodobitev ter zaposlovanje strokovnega kadra. V zasebnih gozdovih je pomembna za ohranitev kmetij, opravljanje gozdarskih del v lastnem gozdu in priložnost opravljanja storitev v lokalnem ali širšem prostoru. V območju predelan les je pomembna surovina za sodoben način življenja (pasivna lesena gradnja hiš in drugih objektov v širši rabi) kot tudi tradicionalno rabo lesa za biomaso, na kmetijah za kurjavo, nastilj in obnovo objektov.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Gozd je po površini, prostorski razporejenosti in trajanju prevladujoč element v krajini. Zaradi svoje obsežnosti je pomembna zemljiška kategorija, ki bistveno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti in zagotavljanju naravnega ravnovesja v okolju na ekosistemski in vrstni ravni. Strnjeni gozdni kompleksi Pohorja, Košenjaka in velik del območja zgornje Mežiške doline so najpomembnejša območja redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Izvajanje ukrepov z večjim razumevanjem in operativnim znanjem za ohranitev naravnega okolja in ekološkega ravnovesja v krajini, sodi med najpomembnejše cilje gospodarjenja z gozdovi v območju.

Ohranjanje voda

Hidrološka vloga gozdov je pomembna na celotni površini, prav posebej pa na območjih pitne vode. Cilj je izboljšati in krepiti zgradbo gozdnih sestojev, da bodo optimalno prispevali k izravnemu vodnemu režimu. Dobro stanje voda v območju pomeni zadrževanje površinskega odtoka, ohranjanje stabilnosti in varovanja tal na obrežjih potokov in rek, ki imajo hudourniški značaj.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Varovanje tal in gozdnih sestojev je na vseh gozdnih površinah pomemben cilj pri načrtovanju gospodarjenja. Ohranjeni, strukturno pestri gozdni sestoji varujejo in stabilizirajo plazljive, strme brežine nad železnico in v hudourniških območjih. V takšnih predelih ima varovalna vloga prednost pred ostalimi rabami gozdov. Gozdni sestoji pomembno vplivajo na kvaliteto bivanja in razvoj prostora v mestni in primestni krajini za zdravo lokalno okolje (nižinski predeli vseh treh dolin) in gorski gozdni krajini (Pohorje, zgornja Mežiška dolina) za preprečitev, omejitev in blažitev posledic erozije in poplav.

Čiščenje zraka in regulacijo klime

Gozd v bližini večjih mest in krajev (Slovenj Gradec, Ravne – Prevalje, Dravograd, Radlje) ima pomembno klimatsko in higiensko-zdravstveno vlogo, ki sovpada z območji vsakodneвне rekreacije. Lokalnih onesnaževalcev skorajda ni in zdravo življenjsko okolje je v območju velik potencial. Ohranjanje gozdnih kompleksov, oblikovanje stabilnih, pestrih gozdnih robov, ki prispevajo k blaženju klimatskih ekstremov in regulaciji klime v vseh krajinskih tipih, še posebej ob mestih, večjih poselitvenih jedrih in turističnih območjih (Kope), je zato prepoznan kot najpomembnejši med socialnimi cilji.

Rekreacija in turizem

Gozdovi v območju so vedno bolj zaželen cilj obiska in razvoja vsakodnevnih rekreativnih aktivnosti. Skupaj s tipično krajino celkov so zaščitni znak razvoja trajnostnega turizma in pomemben del turistične ponudbe (kolesarske in pohodne poti v dolini, turistični centri v osrčju gozdov). V rekreacijsko in turistično pomembnih predelih je potrebno omogočiti in usmerjati razvoj s ciljem, da se vzpostavi nadzor nad aktivnostmi, ki obremenjujejo gozd in gozdni prostor.

Zagotavljanje ponorov ogljika

V zadnjem desetletju so se povečali površina gozdov, lesna zaloga in prirastek, zato je bilo kopičenje CO₂ v lesni masi gozdov visoko. Cilj je kopičenje na ravni sedanjega, pri čemer so posebej pomembni gozdovi, ki so prepuščeni naravnemu razvoju.

Lov in dohodek od lova

Cilj gospodarjenja z gozdom kot življenjskim okoljem divjadi, je ohraniti in izboljšati biološko ravnovesje med divjadjo in rastlinskimi habitatmi z uravnavanjem odvzema divjadi (trajni lov) in večanjem sestojne pestrosti. Pomemben dejavnik pri uresničevanju cilja je povečan pozitiven odnos javnosti do lova. Podrobnejši cilji lova in gospodarske vloge divjadi so opredeljeni v lovsko upravljavskem načrtu.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov

Številne gozdne učne poti in drugi učni objekti za promocijo gozdarstva (rezervati, raziskovalne ploskve) morajo zagotavljati možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in raziskovanje, zato je cilj čim boljša opremljenost z učno infrastrukturo in usposobljenost za izvajanje pedagoških in raziskovalnih dejavnosti. Gozdni rezervati, obstoječe in nove raziskovalne ploskve (Pahernikovi gozdovi) morajo biti še naprej namenjene načrtnemu zbiranju, opazovanju in ugotavljanju dejstev o gozdovih in naravnih procesih. Pahernikovi gozdovi omogočajo razvoj specifičnega vzgojno izobraževalnega pristopa. Zato je cilj interpretirati pomen gozda z bogato zgodovino (ohranjene šege in navade -holcarija, splavarjenje) in intenziviranje pedagoške dejavnosti v teh gozdovih.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

V območju je priljubljeno gobarjenje, nabiranje borovnic in zelišč kot rekreativna dejavnost, ki ni vedno usklajeno s potrebami lastnikov gozdov. Zato je cilj usmeriti razvoj dejavnosti in v več funkcionalnih območjih povečati nadzor pridobivanja gozdnih proizvodov v skladu z zakonskimi omejitvami. Stanje sestojev omogoča tudi kvalitetno čebeljo pašo. Z namenom uporabe lokalnih provenienc naj se vzdržujejo in povečajo površine semenskih sestojev in semenskih objektov smreke, jelke, macesna, buke in plemenitih listavcev.

Estetski videz krajine

Gozd je prevladujoč element identitete in edinstvenega izgleda koroške krajine. Cilj je ohranitev te podobe s preprečevanjem tako večjih krčitev gozdov kot obsežnejših zaraščanj kmetijskih površin ter oblikovanje mozaičnih gozdnih robov in ohranjanje zanimivih dreves. Gozdove je potrebno ohraniti na lokacijah, kjer imajo izrazit estetski pomen (npr. mestni gozdovi, kulise pomembnim objektom oz. območjem,...) in kjer zakrivajo estetsko moteče objekte.

Ohranjanje kulturne dediščine

Številni objekti kulturne dediščine (cerkve, kapelice, ruševine gradov) se nahajajo v gozdnem prostoru, najpogosteje na gozdnem robu. Gospodarjenje z gozdovi ne sme povzročiti poškodovanja teh objektov, zato je cilj prilagojeno izvajanje gozdarske dejavnosti, da se ohranja in prepreči kakršnakoli ogroženost objektov.

5.2 Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi smo določili glede na izpostavljene glavne probleme pri gospodarjenju z gozdovi, cilje gospodarjenja in usmeritve, določene z nacionalnim gozdnim programom.

Ključni dejavniki, ki so najpomembneje vplivali na oblikovanje strategij v GGO so:

Velika gozdnatost, ki se je v zadnjem obdobju še povečala.

Zasmrečenost in visoke lesne zaloge, ki na posameznih rastiščih presegajo ciljne.

Velikopovršinska poudarjenost (več kot 50 % površine) funkcij na 1.stopnji poudarjenosti (varovalna, zaščitna, hidrološka, ohranjanje biotske raznovrstnosti).

Sanacija poškodovanih gozdov in varstvo gozdov pred podlubniki, kot časovno najpomembnejši dejavnik.

Razvoj in raba gozdnih površin v prostoru

Gozd ohranjamo na vseh površinah z izjemno poudarjenostjo varovalne, zaščitne in hidrološke funkcije.

Gorska gozdnata in gozdna krajina

Ohranjamo območja večjih strnjenih površin gozdov med katerimi vzdržujemo gorske travnike in druge gozdne enklave (vršni deli Uršlje gore, Peca, Pohorje, Smrekovec, Košenjak). Zaradi ohranjanja in izboljšanja biotske in krajinske pestrosti, gozdnih površin ne večamo.

Gozdnata krajina

V gozdnati krajini ne večamo gozdnih površin in zaraščanja. V kmetijske namene (krčitve v okviru celkov) je dopustno, da se izkrčene površine (ravni deli) nadomestijo s površinami, ki so zaradi slabih obdelovanih pogojev (strojna obdelava) neprimerni za kmetijsko rabo.

Kmetijska in primestna krajina

Prepreči se zmanjševanje gozdnatosti v kmetijski in primestni krajini (Mislinjska, Dravska dolina). Kjer je mogoče se gozdne površine poveča (sanacije in zaraščanje gramoznic) in poskrbi za primerno gostoto prehodov za prostoživeče živali med njimi.

Krčitve gozdov

Krčenje gozdov je dopustno na območjih, kjer bistveno ne vpliva na okrnjenje ekoloških funkcij gozdov. Kjer so posegi nujni z vidika državnih in regionalnih strategij razvoja (hitra cesta, širitev turističnih centrov, energetika) mora upravičenost posega podati rešitve z nadomestnimi površinami in prilagoditvenimi ukrepi (nadomestni habitati) na najvrednejših območjih.

Dosledno obnavljati poškodovane gozdove

Na sanacijskih območjih je varstvo gozdov prednostna naloga, še posebej, kjer je ujam sledil napad podlubnikov. Pomembno je časovno in vsebinsko zaporedje izvajanja del, predvsem intenzivni preventivni ukrepi in pravočasni zatiralni ukrepi. Prednostno saniramo območja napadena po podlubnikih v zasmrečenih sestojih na najboljših rastiščih in sestojih v višjih legah, kjer je problem obnove. Pri obnovi kombiniramo naravno in umetno obnovo z listavci, macesnom, jelko in naravno smreko. Na zapleveljenih, zatravljenih in varovalnih območjih, po potrebi vnašamo druge drevesne in grmovne vrste. Sanirane površine ščitimo. Del poškodovanih površin prepustimo naravni sukcesiji do faze grmišč, da zagotovimo prehransko pestrost divjadi.

Krepiti odpornost ranljivih gozdov

Za krepitev odpornosti pospešeno obnavljamo sestoje, v katerih se povečujejo tveganja (podlubniki). V nižinskih, prisojnih in vetrovnih legah pospešeno zaključujemo obnovo sestojev; proizvodno dobo se skrajša okvirno za 10 let. Prav tako pospešeno obnavljamo sestoje na bogatih rastiščih, dolžino pomladitvene dobe pa prilagajamo željenim drevesnim vrstam (jelka, bukev, plemeniti listavci). V višjih legah s pospešeno obnovo sproščamo kvalitetna mladovja v ograjah, zasnovana z indirektno premeno. V obnovo postopoma uvajamo sestoje, ki se naravno pomlajujejo. Kjer je otežena naravna obnova, kombiniramo naravno in umetno obnovo. Bistvenega pomena so predkulture (jerebika, jelša, tudi smreka). Praviloma uporabljamo kolektivno zaščito.

Snovati mešane, vrstno pestre sestoje s popolnejšo izrabo naravnih virov na rastišču

Skladno z rastiščnimi danostmi povečati posek v vseh lastništvih, še posebej v sečno zrelih in zasmrečenih sestojih z neugodno debelinsko strukturo. Večja intenziteta sečne iglavcev (91 % P), predvsem smreke. Listavce akumuliramo (63 % P). Prednostno večamo delež bukve in ostalih listavcev na bukovih rastiščih, v vseh razvojnih fazah. Smreka ostaja pomembna gospodarska vrsta v vseh lastništvih. Prednostno jo ohranjamo na naravnih smrekovih rastiščih in upoštevamo v vitalnih, nepoškodovanih sestojih ostalih rastišč. V sanacijskih območjih njen delež manjšamo. Prednost dajemo jelki, bukvi, javorju, v visokogorju macesnu, na varovalnih površinah boru.

Izboljšati življenjske in prehranske razmere za prostoživeče živalske vrste in zagotavljati ustrezno prehransko kapaciteto za divjad

Ohranjamo specifične habitate. V vseh krajinskih tipih oblikujemo in vzdržujemo vrstno pestre gozdne robove in večamo delež plodonosnih vrst. Za ohranjanje življenjskih razmer se vzdržuje raznolika zgradba sestojev s puščanjem ustreznega števila sušic in drevesnih dupel.

V gorski gozdnati in gozdni krajini vzdržujemo grmišča in travinje. Večamo dolžino strukturiranega gozdnega roba in delež mladostne faze gozdov.

V kmetijski in primestni krajini ohranjamo obvodne pasove, omejke in tudi posamezno drevje. Ohranjamo in oblikujemo strukturiran gozdni rob. Z ohranjanjem in vzpostavitvijo biokoridorjev naj se zagotavlja možnost prostega prehoda med populacijami.

Z namenom gospodarjenja z divjadjo in izvajanjem lova na večjih ogolelih površinah (nad 2 ha) na območjih sanacije, del površin prepustimo naravni sukcesiji do faze grmišč, da zagotovimo prehransko pestrost.

V gozdnem prostoru naj se usmerja (nenadzorovana) rekreacija.

Podrobnejše usmeritve za posege v populacije divjadi povezane z upravljanjem so podane v LUN za Pohorsko LUO.

Pospeševati obnovo sestojev ter povečati delež mladovij

Pospešeno nadaljevati in zaključiti obnovo v vseh dobro pomlajenih sestojih na vseh rastiščih, še posebej na sanacijskih območjih. Prednostno in z večjo intenziteto na bogatih rastiščih in zastaranih sestojih (jelovja, gorska bukovja). Naravna obnova naj ima prednost pred obnovo s sadnjo. Zaradi velike poudarjenosti ekoloških funkcij so ukrepi postopni. Kazalec ukrepanja je uspešnost pomlajevanja, predvsem bukve. Pospešujemo vse listavce, ohranjamo minoritetne vrste in večamo delež plodonosnih vrst. V visokogorju upoštevamo grmovni sloj (jerebika, siva jelša), v bukovjih in smrekovjih se za povečanje deleža mladovij osnuje mreža pomladitvenih jeder. Na jelovih rastiščih poteka obnova v manjših jedrih za vzdrževanje malopovršinske zgradbe ali oblikovanje prebiralne.

Zaščita mladovij in posajenih površin

Naravno mladje in posajene površine ščitimo kolektivno ali individualno. V največji možni meri uporabljamo okolju prijazne materiale. V primeru kolektivne zaščite uporabimo lesene ali žične ograje. Pri individualni zaščiti sadike v največji možni meri uporabljamo zaščitne premaze in škropiva (vsakoletne ponovitve zaščite) in zaščito s tremi količki. Pri zaščiti plemenitih listavcev za preprečitev škod zaradi lupljenja zaradi divjadi uporabljamo tudi zaščitne tulce. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala. Za izvedbo na terenu se vrsta in način zaščite natančno opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagoditi gozdnogojitveni sistem gospodarjenja in zgradbo gozdov

Prevladuje skupinsko postopno gospodarjenje. Večjepovršinsko gospodarimo v večjih strnjenih kompleksih državnih gozdov in večji zasebni gozdni posesti (nad 50 ha) ter tam, kjer želimo povečati delež svetloлюбnih vrst (macesen, plemeniti listavci). Malopovršinsko gospodarimo na površinah s poudarjenimi ekološkimi funkcijami in na manjši, razdrobljeni posesti. Na jelovih rastiščih in jelovo bukovih rastiščih pospešujemo skupinsko raznodobne malopovršinske sestoje, kjer sestojne razmere nakazujejo tudi prebiralne zgradbe. Obstoječe gozdnogojitvene sisteme dopolnjujemo v gozdnogojitvenih načrtih s sproščeno tehniko gojenja. Pri tem se opiramo na nova spoznanja stroke, merljive podatke, zglede dobrih praks v primerljivem okolju in upoštevamo zahteve lastnika.

Prilagoditi dolžino proizvodnih dob

Proizvodne dobe skrajšamo v zasmrečenih sestojih, sestojih z neugodno debelinsko strukturo (prevelik delež debelega drevja), v smrekovih sestojih na sanacijskih območjih in sestojih, ki ne izkoriščajo proizvodnega potenciala. Krajšo dolžino proizvodnih dob (100-120 let) in manjše ciljne premere uveljavljamo tudi na najboljših rastiščih (jelovja, gorska bukovja), za proizvodnjo kvalitetne hlodovine. S ciljem uravnoteženja razvojnih faz skrajšamo pomladitvene dobe (10-20 let) in s sproščanjem pomlajenih površin težimo k večjemu deležu mladih sestojev. V sestojih s poudarjenimi

ekološkimi funkcijami (smrekovja na silikatni podlagi, visokogorski bukovi gozdovi, toploljubna bukovja in bazoljubna rdečeborovja) so proizvodne in pomladitvene dobe daljše za 10-20 let.

Ohranjati dosednji koncept izbiralnih redčenj in ga dopolnjevati s situacijskimi redčenji

Izbiralno redčimo drogovnjake in debeljake. Z višjo intenziteto redčimo mlajše sestoje z odličnimi do dobrimi zasnovami na vseh rastiščih. Šibko redčimo debeljake z normalnim sklepom in akumuliramo zalogo. V časovnem razporejanju redčenj imajo prednost sestoji na ranljivih območjih. Posebno pozornost namenjamo sproščanju rastišču primernih vrst listavcev v sestojih smreke. Oblikujemo vrstno pestre in stabilne sestoje. Kreativen pristop gozdarja lahko s konceptom situacijskih redčenj zagotovi najboljše kandidate (200-300 kom/ha) ali ohranja primerno zgradbo sestojev tudi s slabšimi zasnovami in na manjši zasebni posesti (100-200 kom /ha).

Za zagotavljanje ponorov ogljika akumulirati lesne zaloge, prilagoditveno gospodariti

Akumulacija lesne zaloge naj se zagotavlja z ohranjanjem in vzpostavljanjem sestojev brez ukrepanja (eko celice, gozdni rezervati, varovalni gozdovi) po celotnem GGO. Prav tako se akumulira zaloga in povečuje vrednostni prirastek z manjšo jakostjo poseka v manj ranljivih sestojih (stabilni, vitalni drogovnjaki in ohranjeni, kvalitetni debeljaki) in večjih gozdnih kompleksih (Pohorje, Smrekovec, Košenjak). Prilagoditveno gospodarjenje (dinamično prilagajanje ukrepov obnove in nege za pokritost tal, pomlajevanje pod zastorom) se prednostno izvaja na najboljših rastiščih (jelovja s praprotni, gorska bukovja) in sanacijskih območjih.

Drevesno sestavo gozdov prilagajati na podnebne spremembe

Pri gospodarjenju upoštevamo vse avtohtone drevesne vrste. Pri vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste lokalnih provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (bukev, hrasti, plemeniti listavci, macesen) in minoritetne drevesne vrste. Upoštevamo duglazijo in različne vrste hrastov, posebej v nižinskih bukovjih in jelovjih. Tujerodnih invazivnih vrst ne pospešujemo in ne vnašamo.

Premišljeno in usmerjeno upravljati s tujerodnimi drevesnimi vrstami

Tujerodne drevesne vrste vnašamo na sanacijskih površinah, kadar ugodnega stanja avtohtonih drevesnih vrst ni mogoče zagotoviti. V podgorskih, gorskih in visokogorskih bukovjih je možen vnos duglazije, v nižinskih gozdovih pa rdečega hrasta. Navadne robinije ne pospešujemo, upošteva se na površinah, kjer varuje pobočja pred erozijo. Invazivne tujerodne vrste zatiramo in preprečujemo njihovo širjenje v skladu z Uredbami (EU). Na sanacijskih območjih, kjer otežujejo obnovo sestojev (navadna barvilnica, žlezava nedotika, veliki pajesen) se jih z ustreznimi ukrepi (obžetev, puljenje) odstrani v največji možni meri. Upošteva se tudi priporočilo 1, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede tujerodnih vrst

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

Na območjih večnamenske vloge gozda je posebno pozornost potrebno nameniti tistim površinam, kjer zaradi številnih interesov rabe prihaja do nesoglasij in konfliktov. Večina teh nastaja v primerih srečanja rekreacijske ali turistične rabe z ostalimi funkcijami. V GGO je potrebno usmerjati in kontrolirati obisk večjih strnjenih kompleksov gozdov (Pohorje, Smrekovec, Košenjak) in v območjih s poudarjeno rekreacijsko in turistično in ponudbo. Rabo je treba načrtno in aktivno usmerjati v sodelovanju z lastniki gozdov, lokalnimi skupnostmi in ostalimi deležniki.

Gozdovi s posebnim namenom

Vzpodbuja se razglasitev gozdov na več funkcionalnih območjih (primestni gozdovi in učne poti ob mestih Slovenj Gradec, Ravne, Dravograd, Radlje in Regijski park Pohorje) in sodelovanje z nosilci regionalnega razvoja (RRA Koroška) - Zeleni sistem regije.

Varovalni in zaščitni gozdovi

Malopovršinsko gospodarjenje usmerjeno v pospeševanje rastišču primerne drevesne sestave. Za zagotavljanje varnosti in zaščitne vloge izvajati pravočasen posek debelega nevarnega drevja in prilagoditi način spravila. V predelih, ki poleg varovalne opravljajo tudi zaščitno funkcijo, naj se izvajajo tudi tehnični ukrepi, ki prispevajo k varovanju nižje ležečih objektov.

Biotška pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je potrebno redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste, gozdove v visokogorju, primestne gozdove in gozdove v kmetijski krajini, predvsem manjše gozdne otoke in tudi gozdno drevje izven gozda.

V mestnem in primestnem okolju naj se ohranja gozdne površine, v kmetijski krajini gozdne otoke, koridorje, omejk, redke ekosisteme in skupine gozdnega drevja. V večjih strnjenih gozdnih kompleksih naj se ohranja ali celo povečuje travne površine. V vseh gozdovih, še posebej pa v območjih Natura 2000, je potrebno ohranjati gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo, razgiban gozdni rob, plodonosne in manjšinske drevesne in grmovne vrste ter povečevati delež debelega odmrlega drevja in površino ekocelic.

V GGO je treba okrepiti naravovarstveni in gozdarski nadzor, predvsem v predelih povečanega obiska gozdov zaradi rekreacije in nabiralništva ter predelih intenzivnejših sečenj. Takšni predeli v GGO so območju Pohorja, Radelj ob Dravi in Črne na Koroškem.

Uporaba in prilagoditev sodobnih tehnologij pridobivanja lesa

Sečnja: Postopen prehod na strojno sečnjo, predvsem v večjih strnjenih gozdnih kompleksih na položnejših terenih (Pohorje, GGE Črna–Smrekovec, Košenjak), kjer se načrtuje intenzivnejše uvajanje sestojev v obnovo. Dosledno izvajanje sečnega reda. Spravilo po kolesih. Spravilo po zraku ohraniti na zahtevnih terenih (GGE Mežica, Črna). Redno vzdrževanje in sanacija vlak po končanih delih. Povečati kvaliteto izvedbe. Pri odvozu lesa je potrebno z obdobjim in rednim vzdrževanjem gozdnih cest omogočiti izvoz tudi v neugodnih vremenskih razmerah. Z gradnjo pomožnih skladišč izven cest omogočiti nemoteno izvajanje manipulacije lesa. Umestitev pomožnih skladišč je potrebno uveljavljati kot pogoj pri rekonstrukciji in novogradnji prometnic na katere je vezano spravilo lesa.

Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov naj se intenzivneje vključuje v procese gozdarskega načrtovanja. Prav tako naj se še intenzivirajo vse oblike svetovanja, tudi v obliki delavnic, kjer se na primerih dobrih praks prikažejo učinki nege in drugih ukrepov v gozdovih. V zasebnih gozdovih naj se poveča obseg ukrepov, ki jih izvedejo poklicni izvajalci. Na majhnih in razdrobljenih posestih naj se spodbuja povezovanje in druge oblike poslovnega sodelovanja zasebnih lastnikov gozdov s ponudniki gozdarskih storitev.

Prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Za izboljšanje gospodarjenja z gozdovi bi bilo v prihodnjem desetletju potrebno projektno reševati naslednje prednostne naloge:

- povečati raziskave s področja genofondov in naravnega pomlajevanja smreke, bukve in jelke,
- izboljšati podatke o gozdnih fondih s pomočjo sodobnih tehnologij,
- v gozdnih rezervatih obnoviti raziskave naravnih procesov (Rapiško, Lovrenška jezera, Pogorevc) ali na novo izvesti meritve, kjer jih še ni bilo (Ovčarjevo, Olševa),
- presoјati primernost vnosa tujerodnih drevesnih vrst,
- pripraviti podlage za ocene škod v gozdovih od divjadi,
- izboljšati usposobljenost za ravnanje z novimi tehnologijami ter povečati število mladih strokovnjakov.

5.3 Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi

5.3.1 Usmerjanje razvoja gozdnih sestojev

Rastiščnogojitveni razred 041 – GOZDOVI IGLAVCEV NA HRASTOVO GABROVIH RASTIŠČIH

Površinsko manjši RGR na ravninskih delih GGO.

Preglednica 55: Gozdnogojitveni cilj RGR 041

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Šopasto do skupinsko raznomerna, enomerna, deloma dvoslojna	100-110 10-20	650	sm (60) je (3) mac (0) bo (27) bu (3) pl.list in hrast (7) dr.list. (1)	A,B B B B B A,B A,B B,C	>50 cm >50 cm >50 cm >50 cm >50 cm >55 cm >55 cm >45 cm
Pomladitveni cilj				sm (47) je (3) mac (3) bo (20) bu (10) pl.list (15) dr.list. (2)		

Gozdnogojitveni sistem

V strukturno ohranjenih sestojih bora in smreke gospodarimo zastorno malopovršinsko v kombinaciji z robnimi sečnjami. Kjer prevladuje razdrobljena gozdna posest, velik delež odraslega gozda in dobro naravno pomlajevanje, oblikujemo šopasto do skupinsko raznomerno, raznodobno, deloma dvoslojno zgradbo gozdov, s poudarkom na mešanosti drevesnih vrst.

Gozdnogojitvene usmeritve

Dolgoročno zagotavljati stabilnost sestojev in potrebe po lesu manjšim posestnikom.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Osnova obnove je sproščanje naravnih pomladitvenih jeder. Proizvodno dobo v sestojih smreke in bora krajšamo. V mešanih sestojih z večjim deležem jelke in bukve je daljša pomladitvena doba (>10 let). Z umetno obnovo saniramo večje zapleveljene in nepomlajene površine.
- Uvajamo alternativne načine sadnje v skupinah ali gnezdih in večamo delež listavcev, še posebej hrasta. Iglavcev (smreka) praviloma ne sadimo.
- V sestojih v obnovi z bogatimi in dobrimi zasnovami podmladka, pospešeno zaključujemo obnovo. Ohranjamo semenska drevesa listavcev, posebej hrast in javor ter tudi vitalna in kvalitetna drevesa jesena in bora.

- Pomladitve sečnje izvajamo v večjih skupinah (do 0,25 ha). Intenziteta sečenj, kjer nadaljujemo z obnovo, naj bo 30-40 % LZ, v sestojih kjer želimo pospešeno zaključiti z obnovo pa 70-80 % LZ.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Poudarek in prednostna naloga nege je redčenje drogovnjakov. V mešanih sestojih iglavcev in listavcev dajemo izrazito prednost listavcem, tudi slabše kvalitetnim osebkom, še posebej hrastu.
- V debeljaki, kjer prevladujeta bor in smreka, negujemo tudi polnilni in podstojni sloj. Intenziteto redčenja prilagajamo stanju sestoja, kjer ukrepamo.
- V mladovju pri uravnavanju zmesi upoštevamo vse naravne drevesne vrste, invazivne vrste odstranjujemo. Na površinah z bujnim zeliščnim slojem redno in pravočasno izvajamo obžetev.
- Pri negi gošče je poudarek na mešanosti in vitalnosti osebkov.
- Pri negi letvenjakov ohranjamo listavce, ne glede na kvaliteto in skrbimo za stabilnost sestojev z oblikovanjem ravnega prostora.
- Vrzelaste in sečno zrele debeljake smreke in bora uvajamo v obnovo, nadaljujemo pospešeno in večjepovršinsko, da dosežemo večji delež željenih listavcev v naravnem podmladku.

Usmeritve glede drevesne sestave

- V drevesni sestavi načrtno večamo delež hrasta, jelke in plemenitih listavcev. Zaželeni so plodonosni listavci, predvsem kostanj. Plemenite listavce in plodonosne drevesne vnašamo s sadnjo. Tujerodne invazivne vrste niso zaželeni, že prisotne (robinija, pajesen) ne pospešujemo. Ohranjamo vitalna drevesa bora in smreke in primerno zmes kvalitetnih iglavcev v mladovju.

Usmeritve za premene sestojev

- Izvajamo indirektno premeno. Zaradi poudarjenosti drugih funkcij, pri obnovi oblikujemo širok vertikalno strukturiran gozdni rob z naravnim mladjem, ki ga popestrimo s sadnjo plodonosnih vrst.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Redno in sproti odstranjevanje slabše vitalnih ter oslabilih dreves in s tem zmanjševanje tveganja za napad škodljivcev in širjenja bolezni gozdnega drevja. Pozorni smo na pojav jesenovega ožiga in nevarnost razširitve invazivnih tujerodnih vrst. Obnova gozda se ne izvaja s sadnjo sadike velikega jesena. Zaradi agresivnosti vrst (žlezava nedotika, veliki pajesen, japonski dresnik) sestoj postopno odpirati in vzdrževati čim bolj tesen sklep krošenj.
- Z obžetvijo naravnega mladja več let zapored varovati gozdove pred invazivnimi tujerodnimi vrstami.
- Spremljati zdravstveno stanje vseh drevesnih vrst, še posebej hrasta in ostalih listavcev, zaradi objedanja po divjadi.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Pri sečnji prednostno manjšamo delež smreke zaradi napada podlubnikov.
- Pri sanitarnih sečnjah na večji površini je potrebno odprte površine takoj posaditi in s tem poskrbeti za zastor tal, da deloma onemogočimo razširitev invazivnih tujerodnih vrst. Večje sajene površine (nad 0,5 ha) in tudi naravno mladje je smiselno zaščititi z ograjo.

Rastiščnogojitveni razred 062 - KISLOLJUBNA BUKOVJA

Nižja, revnejša pobočja v Strojni, Smrekovcu in Selovcu in razdrobljena gozdna posest. Izločenih okoli 900 ha sanacijskih območij zaradi naravnih ujm in podlubnikov.

Preglednica 56: Gozdnogojitveni cilj RGR 062

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko do večjepovršinsko enomerna	120-130 10-20	700	sm (65)	B	>50 cm
				je (2)	B	>55 cm
				mac (3)	A,B	>55 cm
				bo (12)	A,B	>55 cm
				bu (12)	B	>50cm
				pl. list (3)	A,B	>50 cm
				dr.list. (3)	B,C	>45 cm
Pomladitveni cilj			sm (49)			
			je (7)			
			mac (3)			
			bo (10)			
			bu (20)			
			pl.list (6)			
			dr.list. (5)			

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko do večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Usmeritve za obnovo gozdov

- Osnova je malopovršinska naravna obnova, zadosten delež svetloljubnih drevesnih vrst zagotoviti z odpiranjem večjih površin (do 2,0 ha).
- Z obnovo začeti v starejših debeljakih z velikim deležem debelega drevja in v debeljakih z vrzelastim in pretrganim sklepom, kjer se pojavlja podmladek. V delih z grmovnim slojem izvesti pripravo sestoja, v delih z gostim zeliščnim slojem pa pripravo tal za naravno obnovo.
- Že osnovana jedra mladovij širiti in združevati na način, da se bodo pomlajevale cilju primerne drevesne vrste. Jedra širiti zmerno in počasi, da se tla ne zaplevelijo.
- Večjo pestrost zagotoviti s sadnjo tistih drevesnih vrst, ki se po naravni poti težje uveljavijo. Na večjih ogolelih površinah (ujme, podlubniki) kombinirati naravno obnovo in sadnjo. Pri tem izkoristiti tudi pionirske vrste, ki se pojavijo.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ukrepe nege prednostno izvajati na bogatejših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V čim večji meri izkoristiti posredno nego z matičnim sestojem.
- Pri obžetvi naravnega podmladka ponovitve prilagajati reakcijam na ukrepe. Z nego mladja in gošče uravnavati zmes in pospeševati listavce. Pravočasno izvesti redčenja letvenjakov za krepitev stabilnosti in sproščanje krošenj listavcev.
- Redčenja drogovnjakov izvajati z zmerno intenziteto (18-22 % LZ), v delih z večjim deležem listavcev intenzivneje (22-25 % LZ). V drogovnjakih iglavcev puščati tudi listavce slabše kvalitete kot melioratorje.

- V debeljaki z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo. Približno četrtno debeljakov pospešeno uvajati v obnovo z intenziteto okoli 30 % LZ. Pričetek uvajanja v obnovo uskladiti s pojavi semenskih let glavnih drevesnih vrst. Bukev v polnilnem sloju negovati in kvalitetne osebke spuščati v zgornji sloj.
- Na polovici površine sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo. Končne poseke izvesti v sestojih z bogatim podmladkom v fazi gošče in v sestojih, kjer sečnospravilne razmere narekujejo enkratne poseke. Kvalitetne bore in macesne pustiti kot prihranjence.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljni drevesni vrsti sta smreka in bukev, s posamično ali skupinsko primesjo rdečega bora in macesna ter pl.listavcev na vlažnejših delih rastišč. Na reliefno izpostavljenih in toplih legah pospeševati tudi graden, kostanj, beli gaber in druge termofilne vrste.
- Ob klimatskih spremembah (dvig temperature, pogostejše suše in naravne ujme) se bo delež smreke manjšal. S sadnjo jo v manjšem obsegu lahko nadomestimo z ameriško duglazijo, ki je odpornejša.

Usmeritve za premene sestojev

- Z usmerjenim gospodarjenjem in izvajanjem nege naravno pomlajevanje zadovoljivo teče, zato direktne premene niso potrebne. V zasmrečenih sestojih in v sestojih, kjer ni naravnega pomlajevanja, je smiselna premena s sadnjo. Pri tem upoštevati tudi drevesne vrste, ki imajo meliorativno sposobnost.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Posajene sadike listavcev in macesna zaščititi pred objedanjem divjadi. Zaščititi je priporočljivo tudi kvalitetne naravne osebke listavcev. Zaščito je potrebno vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.
- Zaradi velikega deleža smreke zagotoviti učinkovite preventivne ukrepe varstva gozdov pred podlubniki. Pravočasno izvajati sanitarne poseke ter dosledno izvajati gozdni red.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Zaradi preprečevanja sekundarnih škod po podlubnikih, imajo pri sanaciji prednost sestoji z iglavci. Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Na večjih огоlelih površinah spopolnitev s sadnjo listavcev in primerna zaščita sadik.

Rastiščnogojitveni razred 063 - ZMerno KISLOLJUBNA BUKOVJA

Največji RGR v območju. Prevladuje zasebna, manjša do srednja gozdna posest. Močno prizadet po naravnih ujmah (cca 2.600 ha sanacijskih površin).

Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj RGR 063

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko do večjepovršinsko enomerna	100-110 10-20	730	sm (68) je (4) mac (2) bo (5) bu (12) pl. list (8) dr.list. (3)	A,B A,B A,B B B A,B B,C	>55 cm >55 cm >55 cm >55 cm >55 cm >55 cm >50 cm
Pomladitveni cilj				sm (42) je (10) mac (1) bo (2) bu (20) pl.list (15) dr.list. (10)		

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko do večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova poškodovanih sestojev in povečanje deleža rastišču primernih drevesnih vrst.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Osnovna usmeritev je naravna obnova, na večjih ogolelih površinah tudi obnova s sadnjo in kombinacije obeh načinov. Prednost pri obnovi imajo površine prizadete po ujmah in podlubnikih.
- Poleg poškodovanih sestojev v obnovo uvajati tudi starejše debeljake z debelim drevjem, z rahlim ali pretrganim sklepom krošenj in že delno pomlajene debeljake.
- Poudarek je na pripravi sestojev in pripravi tal za naravno nasemenitev. Pri tem upoštevati semenska leta. Zadosten delež listavcev zagotoviti z odpiranjem večjih površin.
- S sadnjo vnašati listavce (gorski javor, bukev, hrast, plodonosne vrste) in macesen ter upoštevati mikrorastiščne razmere. Zagotoviti sadike primerne provenience in kvalitete.
- Spopolniti tudi naravna mladovja, ki jih bomo sprostili s končnimi poseki, zasnove podmladka pa so pomanjkljive.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Nego prednostno izvajati na prizadetih in saniranih površinah. Poudarek je na obžetvi naravnega podmladka, intenziteta in ponovitve naj bodo prilagojene višini sadik in razvoju plevela.
- Pri uravnavanju zmesi pospeševati bukev, plemenite listavce in jelko. V bukovih mladovjih začeti z nego zgodaj in preprečiti nastanek rdečega srca.

- Pravočasno opraviti prva redčenja zaradi stojnosti in sproščanja listavcev. Nenegovane drogovnjake redčiti z manjšo intenziteto in večkrat. Mlajše debeljake še izbiralno redčiti, v debeljake z normalnim sklepom z redčenji praviloma ne posegati.
- V obnovo uvesti 20 % debeljakov s povprečno jakostjo do 30 % od LZ. Pri tem upoštevati transportno mejo in najpogostejše smeri vetrov. Na 70 % površine sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo. Končne poseke izvesti v sestojih s kvalitetnim mladovjem in v sestojih, kjer sečnospravilne razmere narekujejo enkratne poseke.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljni drevesni vrsti sta smreka in bukev, s skupinsko ali posamično primesjo jelke, pl.listavcev, macesna, rdečega bora in ostalih listavcev.
- Glede na podnebne spremembe, ki predvidevajo dvig temperature, se bo delež bukke verjetno povečal. Ob poslabšanju vlažnostnih razmer, se bodo uveljavile drevesne vrste z globljim koreninjenjem (macesen in jrebika), višjega deleža pl.listavcev ni pričakovati. Od tujerodnih drevesnih vrst je sprejemljiva ameriška duglazija.

Usmeritve glede premene

- Kjer ni naravnega pomlajevanja, je smiselna premena s sadnjo listavcev. Kjer naravno pomlajevanje s smreko ustrezno poteka, direktna premena ni potrebna. Za popestritev je smiselno osnovati skupine s sadnjo listavcev in melioratorjev. Na sušnejših delih rastišča je zaželeno povečati delež rdečega bora in macesna.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Sadike pl.listavcev in plodonosnega drevja ščititi individualno, v višjih legah načrtovati kolektivno zaščito naravnega in umetnega mladja (več od 0,5 ha). Pri iglavcih uporaba premazov za zaščito vršičkov.
- Redni sanitarni pregledi, pravočasno odkrivanje in zatiranje škodljivcev.
- Redne sečnje izvajati izven vegetacijske dobe, zaradi zmanjšanja nevarnosti razmnoževanja podlubnikov.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Prednost pri sanaciji imajo sestoji z iglavci. Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Pravočasno izvesti pripravo sestojev ali pripravo tal za naravno obnovo, ob uspešni pomladitvi pa dosledno izvajati ukrepe nege. Na večjih ogolelih površinah spopolnitev s sadnjo listavcev in primerna zaščita sadik.

Rastiščnogojitveni razred 071 – ZASMREČENA ZGORNJEGORSKA BUKOVJA NA KARBONATNI PODLAGI

Večje gorske kmetije in strnjeni kompleksi DG. Skoraj celotna površina (98,9 %) spada v območje Natura 2000.

Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj RGR 071

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Večjepovršinska raznomerna, malopovršinsko enomerna	130-140 20-30	500	sm (70) je (0) mac (18) bo (3) bu (8) pl.list (1) dr.list. (0)	B B A,B B B,C B,C C >50 cm >50 cm >55 cm >50 cm >50 cm >50 cm >45 cm
Pomladitveni cilj			sm (60) je (0) mac (20) bo (3) bu (11) pl.list (5) dr.list. (1)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje, deloma zastorno.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarek je na obnovi sestojev, ki je otežena zaradi zaostrenih klimatskih pogojev.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Osnovna je naravna obnova, ki naj se odvija pod zastorom matičnega sestoja. Odpiranje sestojnega sklepa in doziranje svetlobe prilagoditi drevesni sestavi v podmladku. Za macesen in gorski javor je potrebno odpirati najmanj dve sestojni višini. Pomladitvene površine oblikovati in širiti vodoravno glede na pobočje in pri tem upoštevati transportne meje. Na zatravljenih površinah izvesti pripravo tal za naravno obnovo.
- V obnovo prednostno uvajati debeljake z manj kvalitetnim in poškodovanim drevjem, z rahlim do pretrganim sklepom in debeljake z zametki podmladka. Pomladitvene sečnje izvajati izven vegetacijske dobe. Za naravno obnovo listavcev puščati v sestojih semenska drevesa. Kvalitetne macesne ohraniti kot prihranjence do dve proizvodni dobi.
- Ko so mladovja sklenjena (praviloma prehod iz mladja v goščo), zaključiti obnovo.
- V zasmrečenih sestojih, kjer je naravna obnova otežena, načrtovati spopolnitve z macesnom, bukvijo in gorskim javorjem.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Obžetev je potrebna le na površinah, kjer visoka trava poleže čez sadike (jesenska obžetev).
- Nega mladovij naj se izvede le po potrebi in naj bo usmerjena v pospeševanje listavcev in macesna ter rahljanje gostih smrekovih gošč. Nekonkurenčno grmovje puščati kot melioratorje in hrano za divjad. Redčenja letvenjakov so nujna in naj bodo pravočasna zaradi stojnosti in sproščanja krošenj macesna in listavcev.
- Redčenja drogovnjakov naj bodo selektivna glede na sestojni sklep in primes listavcev ter macesna. Izvajajo naj se 1x na deset let. Na strmih predelih se zaradi stojnosti puščati tudi posamezna manj kvalitetna drevesa.
- V debeljakih z normalnim sklepom ne redčiti. 22 % površine debeljakov uvesti v obnovo z višjo jakostjo sečenj. Na 50 % sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo in jo na delih sestojev zaključiti. Lesna zaloga sestojev v obnovi naj bo pred končnim posekom manjša od 150 m³/ha, zaradi čim manjših poškodb podmladka.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljne drevesne vrste so smreka, bukev in macesen, s posamično primesjo gorskega javorja in rdečega bora.
- Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam, naj se na reliefno bolj izpostavljenih legah pospešuje bukev in macesen ter ohranja termofilne vrste. Smreko je primerno pospeševati le v zanjo primernejših, hladnejših legah.

Usmeritve za premene sestojev

- V zasmrečenih sestojih z naravno obnovo izvajamo postopno naravno premeno z bukvijo in macesnom. Indirektne premene se izvajajo na predelih, kjer je bilo drevje na večjih površinah posekano (ujme) ali na površinah nastalih s postopnim zaraščanjem, ki imajo malodonosni značaj.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Zaradi zasmrečenosti izvajati redne kontrole stanja podlubnikov, predvsem v nižjih delih. Zagotoviti pravočasne sanitarne sečnje in popoln gozdni red.
- V primerih umetne obnove zaščititi sadike. Na površinah večjih od 0,4 ha je smiselna kolektivna zaščita.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Izvesti posek močno poškodovanih dreves, na večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) izvesti pripravo sestojev za naravno obnovo.
- Osnovna je naravna obnova, sadnja naj se izvede le v primeru neuspešne naravne obnove.

Rastiščnogojitveni razred 072 - OSOJNA BUKOVJA

Nahajajo se na rendzinah na severnih pobočjih in imajo varovalni značaj.

Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj RGR 072

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko enomerna do večjepovršinsko skupinsko raznomerna	120-130 20	500	sm (52)	B	>50 cm
				je (2)	B	>50 cm
				mac (8)	B	>55 cm
				bo (10)	B	>50 cm
				bu (19)	B	>50cm
				pl.list (8)	B,C	>50 cm
				dr.list. (1)	B C	>45 cm
Pomladitveni cilj				sm (40) je (2) mac (5) bo (5) bu (32) pl.list (14) dr.list. (2)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje in zastorno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarek na naravni obnovi in povečanju deleža mlajših razvojnih faz.

Usmeritve za obnovo gozdov

- V obnovo uvesti debeljake z rahlim do pretrgan sklepom, ki so že delno pomlajeni ter sestojе z debelim in nekvalitetnim drevjem. Intenziteto odpiranja prilagoditi drevesnim vrstam v podmladku. Za svetloлюбne vrste zagotoviti dovolj velike odprtine. Pomladitvene sečnje izvajati izven vegetacijske dobe in v sestojih puščati kvalitetna semenska drevesa.
- V sestojih z močnim zeliščnim ali grmovnim slojem izvesti pripravo sestoja ali pripravo tal in spodbuditi bukev, jelko, macesen in pl.listavce v podmladku.
- Kombinirati večjepovršinsko in malopovršinsko naravno obnovo, v odvisnosti od ekstremnosti rastišča (praviloma do 1 ha, izjemoma do 2 ha). Pomladitvena jedra oblikovati in širiti v vodoravni smeri glede na nagib terena in upoštevati transportne meje.
- Ob slabi naravni obnovi spopolniti s sadnjo (macesen in bukev, na bogatejših delih gorski javor).

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ukrepe nege prilagajati razvojni dinamiki, ki je tu počasnejša. Nego intenzivneje izvajati na bogatejših delih rastišč, na ekstremnejših izvajati ukrepe za krepitev stabilnosti. Čim več nege opraviti s pomočjo matičnega sestoja.
- Na bogatejših delih rastišč izvesti obžetev naravnega mladja. Enkrat v desetletju opraviti uravnavanje zmesi in posek predrastkov in pri tem ohranjati vrste, ki so melioratorji tal. V letvenjakih opraviti redčenje za krepitev stojnosti in uravnavanje zmesi v korist listavcev, še posebej gorskega javorja.
- Redčenja tanjših drogovnjakov izvajati z jakostjo do 25 %, starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov do 20 %. Pri zapoznelih redčenjih redčiti z manjšo intenziteto zaradi nevarnosti snegolomov. Sproščati pl.listavce in macesen in jim ohranjati globoke krošnje.
- V debeljakih z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo. 30 % debeljakov uvesti v obnovo. Na cca 45 % sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo in jo na delih, kjer so mladovja sklenjena, zaključiti.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljne drevesne vrste so smreka, bukev in gorski javor, s posamično primesjo macesna in jelke. Na reliefno izpostavljenih predelih tudi črni gaber, mali jesen in mokovec.
- Ker gozdovi poraščajo osojna pobočja, kjer so temperaturne skrajnosti manjše kot na prisojnih pobočjih, so zaenkrat manj ogroženi zaradi višanja temperature. Večja je nevarnost snegolomov, žledolomov in erozije.

Usmeritve za premene sestojev

- Postopna naravna premena odraslih smrekovih sestojev v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukve in plemenitih listavcev. Pri tem skrajševati proizvodno dobo smreke. Ob neuspešni naravni obnovi izvesti umetno obnovo z listavci.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Stalna kontrola in pravočasne sanitarne sečnje v primeru ujm in podlubnikov ter popoln gozdni red. V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz poškodovanih sortimentov, se naj zatiralni ukrepi izvedejo v gozdu.
- Zaščita mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Individualno zaščititi sadike pri umetni obnovi.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Na območjih sestojev, poškodovanih zaradi podlubnikov, izvajati stalen nadzor in pravočasne sanitarne sečnje in spravilo lesa.
- Posek poškodovanih dreves in priprava sestojev za naravno obnovo. Na površinah večjih od ene sestojne višine tudi priprava tal za naravno obnovo.
- V primerih neuspešne naravne obnove izvesti umetno obnovo z listavci in zaščita sadik.

Rastiščnogojitveni razred 073 – GORSKA BUKOVJA

Sestoji na karbonatnih in mešanih kamninah. Rastišča so med najbolj produktivnimi in so skoraj v celoti v zasebni lasti.

Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj RGR 073

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko do večjepovršinsko enomerna	110-130 20	700	sm (62) je (3) mac (3) bo (4) bu (14) pl.list (14) dr.list. (1)	A,B A,B A,B B B,C B,C C	>55 cm >55 cm >60 cm >55 cm >55cm >55 cm >50 cm
Pomladitveni cilj				sm (40) je (15) mac (3) bo (1) bu (20) pl.list (20) dr.list. (1)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena naravna obnova, s ciljem povečati delež mladih razvojnih faz in uravnovežiti debelinsko strukturo drevja.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Osnova je malopovršinska naravna obnova, v sestojih z večjim deležem listavcev tudi večjepovršinska. Praviloma naj bo skupinsko postopna z robnimi sečnjami, na večjih površinah (nad 2 ha) tudi zastorna. Pri oblikovanju zastora uravnovati svetlobo za optimalni razvoj bukovega mladovja.
- V delih z močnim zeliščnim slojem in na večjih poškodovanih površinah po ujmah, izvesti pripravo tal za naravno obnovo v kombinaciji s semenskimi leti.
- V obnovo prednostno uvajati smrekove sestoje, ki so že delno pomlajeni ali so dosegli ciljne dimenzije. Obnovo začeti z jakostjo poseka okrog 30 % lesne zaloge za nasemenitev in vznik bukve. Po pojavu bukovega podmladka nadaljevati z večjo jakostjo za povečanje konkurenčnosti plemenitih listavcev. Prostorski razpored pomladitvenih sečenj prilagoditi transportni meji. Za naravno obnovo listavcev puščati semenska drevesa v sestojih.
- Kjer naravna obnova ne uspe, načrtovati sadnjo bukve in gorskega javorja.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ukrepe nege izvajati intenzivno in pravočasno. Obžetev naravnega mladja ponavljati po potrebi. Z nego mladja in gošče uravnavati zmes v korist listavcev. Z nego letvenjaka dovolj zgodaj zagotoviti stabilnost in sprostiti listavce in macesen.
- Drogovnjake redčiti z jakostjo okrog 25 % od LZ, v delih z višjo primesjo listavcev je intenziteta višja.
- Z izbiralnimi redčenji sproščati kvalitetne osebke, ki so pomembni za ohranjanje vrednosti in stabilnosti sestojev. Z intenzivnejšimi sečnjami v obnovo uvesti 25 % površine debeljakov. Sečnje izvajati izven vegetacijske dobe. Na 60 % površine sestojev v obnovi, pospešeno nadaljevati obnovo in jo na površinah, kjer podmladek doseže fazo gošče, zaključiti.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljne drevesne vrste so smreka in bukev ter gorski javor na bogatejših delih rastišč. V bližini jelovo-bukovih rastišč je ciljna drevesna vrsta tudi jelka. Naravna drevesna sestava je zelo pestra, zato je nepotreben vnos in pospeševanje drevesnih vrst, ki jih v naravni drevesni sestavi ni.

Usmeritve za premene sestojev

- Kjer v sestojih prevladuje smreka, izvajamo postopno naravno premeno s pospeševanjem bukke in plemenitih listavcev.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Skrajševati proizvodne dobe v smrekovih sestojih.
- V sestojih z večjim deležem smreke, redno kontrolirati stanje podlubnikov. Pravočasne sanitarne sečnje in spravilo lesa ter popolni gozdni red.
- Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna, zaščititi sadike gorskega javorja in plodonosnih listavcev.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Takojšnje sanacijske sečnje, še posebej v zasmrečenih sestojih. V smrekovih sestojih odstraniti vse poškodovane osebke, v mešanih sestojih puščati posamezna manj poškodovana drevesa listavcev zaradi ugodnejše mikroklimе za vznik podmladka.
- Poškodovane sestoje naravno obnavljati, v primerih neuspešne naravne obnove izvesti sadnjo z listavci in zaščita sadik.

Rastiščnogojitveni razred 081 - ZASMREČENA ZGORNJEGORSKA BUKOVJA NA SILIKATNIH KAMNINAH

Gozdovi na zgornjih pobočjih Koprivne, Smrekovca, Košenjaka in Pohorja. Prevladuje večja zasebna gozdna posest in kompleksi državnih gozdov.

Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj RGR 081

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Večjepovršinska do malopovršinska enomerna	120-130 20	600	sm (80) je (2) mac (2) bo (2) bu (12) pl.list (2) dr.list. (0)	A,B A,B A,B A,B B,C B,C B,C	>55 cm >55 cm >55 cm >55 cm >55 cm > 55 cm >50 cm
Pomladitveni cilj				sm (69) je (0) mac (1) bo (1) bu (20) pl.list (4) dr.list. (3)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarek na obnovi sestojev in povečanju deleža listavcev.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Prioriteta je naravna obnova. Začetek obnove prilagoditi semenskim letom, hitrost obnove prilagoditi uspešnosti pomlajevanja (s prenatglimi pomladitvenimi sečnjami se tla zatravijo, kar otežuje pomlajevanje).
- V obnovo uvesti že delno pomlajene debeljake, debeljake z rahlim do vrzelastim sklepom ter sestoje poškodovane po ujmah. S svetlitvenimi redčenji oblikovati jedra za naravno nasemenitev (večje odprtine za macesen in pl.listavce, manjša jedra za bukev in jelko).
- Na večjih ogolelih površinah, poškodovanih po naravnih ujmah, obstaja verjetnost dobrega pomlajevanja pionirskih drevesnih vrst (jerebika) kot predkulture. Kjer do naravne obnove ne pride, načrtovati sadnjo bukve, pl.listavcev in macesna in kombinirati naravno obnovo in sadnjo.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Na zatravljenih delih sestojev, pred zimo izvesti obžetev naravnega mladja in sadik. Pri uravnavanju zmesi pospeševati bukev, plemenite listavce in macesen. Ohranjati jrebiko in grmovne vrste, ki se pojavijo v mladovju. Posebno skrb posvetiti šopasti strukturi mladovij v višje ležečih predelih, ki zagotavlja stabilnost sestojev. Rahljati naravne smrekove gošče s tesnim sklepom.
- Dosledno opraviti prva redčenja za povečanje stojnosti in oblikovanje rastnega prostora listavcem.
- Drogovnjake redčiti zmerno (intenziteta 18-20 % LZ), nenegovane sestoje redčiti 2x v deceniju z manjšo jakostjo. Pri tem ohraniti visok delež bukve in plemenitih listavcev ter vse melioratorje.
- V mlajših debeljakih s tesnim sklepom krošenj zmerno izbiralno redčiti, v debeljake z normalnim sklepom z redčenji ne posegati več. Redne sečnje v sestojih z visokim deležem smreke, izvajati izven vegetacijske dobe. Pri izvajanju ukrepov ohranjati drevesne vrste, ki imajo meliorativno sposobnost.
- 20 % površine debeljakov uvesti v obnovo z intenziteto do 30 % od LZ in pri tem upoštevati transportno mejo in najpogostejše smeri vetrov (ogroženost po vetrolomih). Na 50 % površine sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati z obnovo in jo v sestojih s pomladkom v fazi gošče zaključiti. Obnovo zaključiti tudi v ograjenih površinah s podsajeno bukvijo.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Glavni drevesni vrsti sta smreka in bukev s posamično in skupinsko primesjo macesna, jelke, rdečega bora in pl.listavcev.
- Glede na podnebne spremembe (dvig povprečne letne temperature, večja pogostost in intenzivnost vremenskih ekstremov), se bo delež bukve povečal tudi v višjih legah. Ob poslabšanju vlažnostnih razmer, se bodo uveljavile drevesne vrste z globljim koreninjenjem (macesen in jrebika).

Usmeritve za premene sestojev

- Kjer v smrekovih sestojih naravno pomlajevanje ustrezno poteka, direktna premena ni potrebna. Kjer ni naravnega pomlajevanja ali ima naravni podmladek pomanjkljive zasnove, je smiselna postopna premena s sadnjo.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Dosledno izvajanje vseh ukrepov varstva pred podlubniki in pravočasen posek in spravilo napadenega drevja.
- Ustrezna zaščita sadik in naravnega mladja pred divjadjo. V višjih legah načrtovati predvsem kolektivno zaščito naravnega in umetnega mladja (večje površine od 0,5 ha).

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Prednost pri sanaciji imajo sestoji z iglavci zaradi preprečevanja sekundarnih škod po podlubnikih.
- Pri sanacijski obnovi ima prednost naravno pomlajevanje. Na večjih odprtih površinah, kjer je problem zatravljenje, kombinirati naravno obnovo in sadnjo ter dosledno izvajati ukrepe nege.

Rastiščnogojitveni razred 090 - JELOVA BUKOVJA

Severna pobočja Uršlje gore, Smrekovca, Koprivne, Javorja in Črneške gore. Strnjeni gozdni kompleksi, območja Natura 2000.

Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj RGR 090

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Velikopovršinsko do malopovršinsko enomerna, mestoma skupinsko raznomerna	110-130 20-30	640	sm (62)	A,B	>55 cm
				je (5)	A,B	>60 cm
				mac (9)	A,B	>60 cm
				bo (2)	B	>55 cm
				bu (18)	B,	>50cm
				pl.list (5)	B	>55 cm
Pomladitveni cilj				dr.list. (1)	C	>45 cm
				sm (45)		
				je (15)		
				mac (1)		
				bo (1)		
				bu (32)		
				pl.list (5)		
				dr.list. (1)		

Gozdnogojitveni sistem

Večjepovršinsko do malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Z naravno obnovo zagotoviti večji delež mladih razvojnih faz ter večji delež bukve in jelke.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Malopovršinska obnova, v sestojih z večjim deležem bukve in macesna večjepovršinska (0,5 do 2 ha). Začne naj se s pripravo sestoja za naravno obnovo. Obnova z jelko naj se odvija pod zastorom odraslega drevja.
- V obnovo uvesti debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se pojavlja mladovje in starejše debeljake z velikim deležem debelega drevja.
- Ohranjati najbolj vitalna jelova drevesa kot semenjake, puščati jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Kot semenjake ohranjati tudi kvalitetne listavce.
- Osnovna je naravna obnova. Ob slabi naravni obnovi in na površinah prizadetih zaradi ujm, je možna sadnja bukve, macesna in pl.listavcev.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Na površinah z bogatim zeliščnim slojem in na zapleveljenih površinah po ujmah, opraviti obžetev naravnega mladja. Pri negi mladovij pospeševati jelko, bukev, gorski javor in minoritetne plodonosne vrste. Nego letvenjakov izvesti pravočasno zaradi stabilnosti in sproščanja listavcev in macesna.
- V drogovnjakih iglavcev redčiti z nižjo jakostjo (do 22 %) zaradi nevarnosti snegolomov. Kjer je večji delež listavcev, redčiti z višjo intenziteto. Debeljake redčiti z nizko jakostjo in akumulirati lesno zalogo. Okoli 20 % debeljakov uvesti v obnovo z jakostjo sečenj, ki naj bo prilagojena željenim drevesnim vrstam v podmladku.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljne drevesne vrste so smreka, jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo plemenitih listavcev.
- Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na grebenih in skalovitih delih rastišč ohranja in pospešuje ostale listavce in macesen.

Usmeritve za premene sestojev

- Postopna naravna premena v smrekovih sestojih in sestojih poškodovanih zaradi ujm, kjer z naravno obnovo pospešujemo jelko, bukev in plemenite listavce. Če naravne obnove ni, je možna tudi direktna premena s sadnjo.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Redno spremljati stanje gozdov, izvajati ukrepe varstva pred podlubniki in sanitarne poseke.
- Po potrebi zaščititi naravno mladje in sadike pred objedanjem divjadi (individualna in kolektivna zaščita).

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Čim hitrejši posek in spravilo poškodovanih dreves za zmanjšanje možnosti napada podlubnikov.
- Prednost pri obnovi poškodovanih gozdov ima naravna obnova. Če ta ni mogoča, se izvede obnovo s sadnjo.

Rastiščnogojitveni razred 111 - GOZDOVI IGLAVCEV NA RASTIŠČIH TOPLOLJUBNIH BUKOVIJ

Strmejša in južna pobočja na dolomitnih rendzinah. Zaradi ekstremnih rastičnih razmer imajo poudarjen varovalni značaj.

Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj RGR 111

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko enomerna do skupinsko raznomerna	120-140 20	500	sm (61) mac (5) bo (18) bu (12) pl.list (3) dr.list. (1)	B B B B,C B,C C	>45 cm >50 cm >45 cm >45cm >45 cm >40 cm
Pomladitveni cilj				sm (60) mac (5) bo (5) bu (20) pl.list (5) dr.list. (5)		

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje, na ekstremnejših rastiščih zastorno.

Gozdnogojitvene usmeritve

Ohranjati malopovršinsko zgradbo gozdov za krepitev varovalne vloge, sanacija prizadetih površin po podlubnikih in postopno zmanjševanje deleža iglavcev.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Prioriteta je naravna obnova z nasemenitvijo glavnih drevesnih vrst. Na skalovitih predelih in na plitkih tleh z vresjem, je potrebno obnovo vršiti pod zastorom.
- V debeljakih s pretrganim sklepom in v poškodovanih delih sestojev izvesti pripravo za naravno obnovo. Pri tem je treba upoštevati semenska leta. Intenziteto odpiranja in dotok svetlobe prilagoditi ciljnim drevesnim vrstam v podmladku (za macesen in listavce odpiranje večjih površin).
- Ob slabi naravni obnovi je možna dopolnilna sadnja (na globokih tleh s plemenitimi listavci, na izpostavljenih legah z macesnom in bukvi). Na prizadetih površinah zaradi podlubnikov in ujm, naj se kombinirata obe vrsti obnove.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Intenziteto negovalnih del prilagoditi počasnejši razvojni dinamiki.
- Na delih z bogatim zeliščnim slojem in na ogolelih površinah po ujmah in podlubnikih, opraviti obžetev naravnega mladja in posajenih sadik. Ponovitve prilagajati razvoju sadik in konkurenčnosti zeliščnega sloja.
- Nego mladja in gošče opraviti po potrebi 1x v desetletju. V višjih predelih upoštevati šopasto strukturo mladovij. Pravočasna nega letvenjakov za sprostitev krošenj listavcev in macesna in za zagotovitev stabilnosti.

- V drogovnjakih redčiti zmerno (do 20 % LZ), pri zamujenih redčenjih z nižjo jakostjo in dvakrat v desetletju. V presvetljenih drogovnjakih rdečega bora izvajati le sanitarni posek.
- V mlajših debeljakih in debeljakih s tesnim sklepom izbiralno redčiti in pospeševati listavce ter osebke semenskega nastanka, na račun osebkov panjevskega nastanka. V debeljakih z normalnim sklepom akumulirati lesno zalogo, 10 % debeljakov uvesti v obnovo z intenziteto okrog 25 % od LZ. Na 30 % površine sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo in izvesti končne poseke, kjer mladje prehaja v goščo.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Zmanjševati delež smreke in pospeševati delež bukve in drugih listavcev ter termofilnih vrst (mokovec, mali jesen, črni gaber).
- Z zviševanjem temperature bo smreka ogrožena zaradi suše in posledično podlubnikov, bukev pa se bo umikala drugim toploljubnim vrstam.

Usmeritve za premene sestojev

- Postopna naravna premena, ko z naravno obnovo pospešujemo bukev in ostale listavce. V primeru neuspele naravne obnove je možna direktna premena s sadnjo.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Redno spremljanje stanja gozdov, pravočasna sanitarna sečnja v primeru ujm ali gradacije podlubnikov ter dosledno izvajanje gozdnega reda.
- Zaščita sadik pred objedanjem divjadi.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Čim hitrejši posek in spravilo poškodovanih dreves.
- Pri obnovi dati prednost naravnemu pomlajevanju. Če naravna obnova ni mogoča, izvesti obnovo s sadnjo.

Rastiščnogojitveni razred 130 – KISLOLJUBNA RDEČEBOROVJA

Najmanjši RGR v območju. Nahaja se v Šentanelu, na rastiščih, ki so bila v preteklosti degradirana. Poudarjen varovalni značaj. Mala in razdrobljena gozdna posest.

Preglednica 64: Gozdnogojitveni cilj RGR 130

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinska do večjepovršinska enomerna	120-130 15	480	sm (37) mac (3) bo (48) bu (11) pl.list (1) dr.list. (0)	A,B A,B A,B B B,C B,C	>50 cm >50 cm >50 cm >50 cm >50 cm >45 cm
Pomladitveni cilj				sm (60) mac (5) bo (20) bu (13) pl.list (1) dr.list. (1)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarek je na obnovi sestojev, ki je otežena zaradi gostega zeliščnega sloja (borovnica) in na povečanju deleža listavcev.

Usmeritve za obnovo gozdov

- V obnovo uvajati debeljake z rahlim sklepom, delno pomlajene debeljake in sestoje poškodovane po ujmah. S pomladitvenimi sečnjami oblikovati jedra za nasemenitev in sproščati naravni podmladek.
- Prioriteta je naravna obnova. Za uspešno naravno pomlajevanje bora odpirati večje vrzeli (vsaj dve drevesni višini) ter na delih z močnim zeliščnim slojem izvesti pripravo tal ob semenskih letih. Malopovršinska obnova omogoča večji delež smreke in buke v podmladku.
- Obnovo s sadnjo načrtovati le v sestojih, kjer do naravne nasemenitve ne pride in v sestojih, kjer so zasnove naravnega podmladka pomanjkljive. Saditi bukev, v večja jedra pa hrast in macesen.
- Za naravno obnovo listavcev puščati semenska drevesa, posamezne kvalitetne bore in macesne ohranjati kot prihranjence do dve proizvodni dobi.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ukrepi nege naj bodo zmerni, ponovitve niso potrebne.
- Obžetev izvajati le v sestojih z veliko pokrovnostjo orlove praproti. V mladovjih smreke uravnavati zmes v korist listavcev in bora in izvesti rahljanje po potrebi. Borovo mladovje je običajno redkega sklepa in razen morebitnih obžetev druge nege ne potrebuje. Letvenjake z normalnim in tesnim sklepom redčiti pravočasno, za zagotovitev stabilnosti in oblikovanje rastnega prostora listavcem.
- Drogovjake redčiti 2x v deceniju z manjšo jakostjo, zaradi nevarnosti snegolomov. Listavce puščati v sestojih kot melioratorje, ne glede na kvaliteto.
- Debeljakov z normalnim sklepom ne redčiti, 35 % debeljakov uvesti v obnovo z višjo jakostjo sečenj. Na 50 % sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo in jo na delih s sklenjenim mladjem zaključiti.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljni drevesni vrsti sta rdeči bor in smreka s posamično ali skupinsko primesjo bukve in macesna.

Usmeritve za premene sestojev

- V sekunadarnih borovjih s puščanjem in pospeševanjem vseh listavcev (indirektna premena) usmerjati razvoj za izboljšanje talnih in sestojnih lastnosti. Za sanacijo smrekovih sestojev ponekod izvesti direktno premeno s sadnjo bukve, rdečega bora, gradna in plemenitih listavcev v jarkih.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Naravna obnova poteka nemoteno brez zaščite. Individualno zaščititi sadike listavcev in po potrebi naravno mladje listavcev.
- V gozdovih z večjim deležem smreke redno izvajati kontrolo stanja podlubnikov. Pravočasen posek in spravilo napadenih dreves ter popoln gozdni red.
- Izvajati preventivne ukrepe za preprečitev vnosa borove ogorčice.
- Izvajati preventivne ukrepe z ozaveščanjem o požarnem varstvu gozdov.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Prioritetno sanirati poškodovano smreko zaradi preprečitve namnožitve podlubnikov.
- Sestoje obnoviti pretežno po naravni poti. Na večjih ogolelih površinah izvesti pripravo tal. V primeru neuspešne naravne obnove izvesti sadnjo in zaščito sadik.

Rastiščnogojitveni razred 140 – BAZOLJUBNA RDEČEBOROVJA

Strmejša, južna pobočja na dolomitnih rendzinah s poudarjenim varovalnim značajem. Prevladujejo državni gozdovi na območju Natura 2000.

Preglednica 65: Gozdnogojitveni cilj RGR 140

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko raznomena, malopovršinsko enomerna	150-160 20	250	sm (30) mac (8) bo (41) bu (16) pl.list (4) dr.list. (1)	C B,C B,C C C C	>40 cm >45 cm >40 cm >40 cm >40 cm >40 cm
Pomladitveni cilj				sm (50) je (0) mac (15) bo (13) bu (15) pl.list (5) dr.list. (2)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje z elementi prebiranja.

Gozdnogojitvene usmeritve

Pospeševati malopovršinsko zgradbo gozdov, ki zagotavlja trajno varovanje gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Pričetek in hitrost obnove prilagoditi vitalnosti obstoječega sestoja in stanju podmladka. Z obnovo pričeti v debeljakih slabše vitalnosti in v slabo zasnovanih sestojih, kjer je ogrožena varovalna vloga.
- V sestojih z rahlim sklepom in že prisotnim podmladkom, naj bo obnova malopovršinska. S sečnjo posameznih dreves in skupin sproščati mladje. Za uspešno pomladitev bora so potrebne večje vrzeli (vsaj 2 drevesni višini).
- V sestojih, kjer se pomladi bor, je potrebno relativno hitro nadaljevanje obnove. Kjer rastišča prehajajo v termofilno bukovje, naj bo obnova zadržana, pod zastorom ali v manjših jedrih.
- Obnova naj temelji na naravni obnovi. Umetno obnavljati le, če je ogrožena varovalna vloga.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ohranjati stalno poraščenost z gozdnim drevjem, ki zagotavlja varovanje gozdnih tal in sestojev.
- Zaradi počasnih procesov naj bodo ukrepi nege manj intenzivni, marsikje sploh niso potrebni. V mladovju težiti k naravni vrstni sestavi, ohranjati vrstno pestrost, pospeševati listavce.
- V drogovnjakih s tesnim in normalnim sklepom izvajati izbiralna redčenja za pospeševanje listavcev in bora ter ohranitev stojnosti sestojev (jakost do 15 % LZ). Med listavci puščati

osebke semenskega izvora in redčiti znotraj panja. V drogovnjakih z rahlim sklepom negovalne sečnje niso potrebne.

- V borovih debeljakih praviloma brez ukrepanja vse do uvajanja v obnovo. 20 % debeljakov uvesti v obnovo z intenzivnejšimi sečnjami za zagotovitev podmladka rdečega bora in listavcev. Na izpostavljenih, toplih legah izvajati malopovršinsko obnovo z ostrimi prehodi med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami, kjer je manj možnosti, da talni požar preide v vršnega.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljne drevesne vrste so rdeči bor s primesjo smreke, bukve, macesna in ostalih termofilnih listavcev (črni gaber, mali jesen, mokovec, graden).
- Za zmanjšanje požarne ogroženosti na izpostavljenih legah povečati delež drevesnih vrst z debelejšo skorjo (hrasti) ter vrst, ki imajo veliko sposobnost odganjanja iz panjev (gabri).

Usmeritve za premene sestojev

- Zaradi neintenzivnega gospodarjenja ima človek manjši vpliv na spremembe teh gozdov. Premene na opuščenih peskokopih in na požariščih potekajo postopno in preko listavcev se obnovi rdeči bor.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Okrepiti požarno varstvo gozdov in ozaveščati javnosti o nevarnosti požarov in njihovih posledicah.
- Redno vzdrževati gozdne ceste, obstoječe poti in steze, ki so pomembne za dostop in učinkovito gašenje požarov.
- V gozdovih ne postavljati urejenih kurišč ali sežigati rastlinskih ostankov, z namenom zatiranja škodljivih organizmov.
- Paša v gozdu ni dovoljena.
- Naravna obnova poteka nemoteno tudi brez zaščite mladja.
- Čim hitrejši posek in spravilo po insektih napadenih dreves.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Prioritetno sanirati poškodovane zaščitne gozdove, ki ogrožajo nižjeležeče stavbe ali infrastrukturo. Pri tem posebno pozornost nameniti stabilizaciji izruvanih panjev in nevarnosti proženja kamenja.
- Kjer spravilo ni možno, naj les ostane v gozdu. Po potrebi se izvede razrez in sidranje nestabilnih debel, panjev, skal.
- Prednost dati naravnemu pomlajevanju. Večje ogolele površine, kjer obstaja nevarnost za razvoj erozijskih žarišč, obnoviti s sadnjo rastišču primernih drevesnih vrst (predvsem bor).

Rastiščnogojitveni razred 160 - ZGORNJEGORSKA SMREKOVJA NA SILIKATNI KAMNINI

Strnjeni gozdni kompleksi na vršnih predelih Pohorja, Košenjaka, Koprivne in Smrekovca. Prevladujejo državni gozdovi (72,3 %) na območju Natura 2000.

Preglednica 66: Gozdnogojitveni cilj RGR 160

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Večjepovršinsko do	140-150	550	sm (91)	A,B	>50 cm
	malopovršinsko	20-30		je (1)	B	>50 cm
	enomerna			mac (1)	B	>50 cm
	mestoma			bo (1)	B	>50 cm
	skupinsko			bu (6)	B,C	>45cm
	raznomerna			dr.list. (1)	C	>40 cm
Pomladitveni cilj				sm (75) je (3) mac (1) bo (1) bu (18) pl.list (1) dr.list. (1)		

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko in večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

V čim večjem obsegu zagotoviti obnovo sestojev z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Naravna obnova naj poteka malopovršinsko in postopno zaradi nevarnosti zatratitve.
- V obnovo uvesti debeljake z razgrajenim sklepom in z zametki podmladka. Izkoristiti vsak naravni podmladek, mikrorastišča z lesnimi ostanki ter koreničnike in panje v primeru ujm. V nepomlajenih delih s svetlitvenimi redčenji oblikovati srednje velika svetlobna jedra za naravno nasemenitev bukve in večja za macesen. Pomladitvene poseke izvajati v semenskih letih.
- Kjer je zaradi goste travne ruše otežena nasemenitev, izvesti pripravo tal v semenskem letu. Bujno pritalno vegetacijo je priporočljivo prekri s suhimi sečnimi ostanki za boljše nasemenitvene pogoje.
- Sadnjo izvesti na površinah, kjer do naravne obnove ne pride. Saditi predvsem bukev, v manjši meri tudi smreko. Saditi v jame in predhodno odstraniti travno rušo.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ukrepi nege naj bodo zmerno intenzivni in usmerjeni v mrežo stabilnih šopov ali skupin.
- Pred zimo izvesti obžetev sadik in naravnega mladja listavcev za preprečevanje poškodb po poganjanju visokih trav čez sadike. Grmovnih vrst ne izsekati ampak jih prikrajšati (hrana za divjad).

- Vrzelasta mladovja smreke prepustiti naravnemu razvoju. Z nego pričeti šele v fazi letvenjaka in opraviti prva redčenja.
- V drogovnjakih izvajati redčenja z manjšo jakostjo (2x v deceniju). Tudi pri mlajših debeljakih in pri zamujenih redčenjih je priporočljiva manjša jakost zaradi nevarnosti snegolomov.
- V smrekovih sestojih ohranjati skupine in posamično drevje listavcev, kjub slabi kvaliteti ter vsaj minoriteten delež jelke. Bukev pospeševati predvsem na predelih, ki mejijo na bukova rastišča. Ohranjati vse drevesne vrste, ki imajo meliorativno sposobnost.
- Debeljakov z normalnim sklepom ne redčiti. Približno 25 % debeljakov pospešeno uvesti v obnovo (intenziteta sečenj 25-30 % LZ). Na 60 % površine sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo. Končne poseke izvesti v sestojih s primernim podmladkom in na površinah, kjer je podsajena bukev.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljna drevesna vrsta je smreka s posamično in skupinsko primesjo bukve, jelke, gorskega javorja, jerebika in macesna.

Usmeritve za premene sestojev

- Z ukrepi naravne obnove (posredna premena) pospeševati bukev in ostale listavce. Kjer ni naravnega pomlajevanja in v poškodovanih sestojih po ujmah, je možna tudi direktna premena s sadnjo.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Sadike (po potrebi tudi naravno mladje) zaščititi z individualno ali kolektivno zaščito. Ograje so primerne tudi na površinah pod 0,5 ha. Redno vzdrževanje zaščite in obvezni pregledi pred in po koncu zime.
- Zagotoviti učinkovite preventivne ukrepe varstva gozdov pred podlubniki. Pravočasno izvesti sanitarne poseke ter dosledno izvajati gozdni red.
- Vzdrževati pestre vertikalne in horizontalne strukture sestojev za krepitev stabilnosti in odpornosti pred škodljivimi abiotскими vplivi. Vzdrževati travišča znotraj gozdov, strukturirati gozdni rob in ohranjati zadosten delež plodonosnih drevesnih vrst (jerebika).

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Čim hitrejši posek in spravilo po ujmah, za zmanjšanje možnosti napada podlubnikov. Če spravilo zaradi razmočenih tal ali zimskih razmer ni možno, poškodovana drevesa posekati in obeliti debela.
- Pri obnovi poškodovanih gozdov dati prednost naravnemu pomlajevanju. Kjer je možnost zatavljenja, površine umetno obnoviti s primerno provenienco listavcev in smreke ali z osnovanjem predkulture jerebika in sive jelše. Večje umetno obnovljene površine zaščititi z ograjo.

Rastiščnogojitveni razred 162 - JELOVJA NA REVNEJŠIH RASTIŠČIH

Senčne, položne in vlažne lege na revnih silikatnih kamninah. Manjša in razdrobljena posest, prevladujejo zasebni gozdovi (80,9 %).

Preglednica 67: Gozdnogojitveni cilj RGR 162

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m³/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko do večjepovršinsko enomerna mestoma prebiralna	110-120 15-25	700	sm (65)	B	>55 cm
				je (10)	A,B	>55 cm
				mac (3)	A,B	>55 cm
				bo (9)	B	>50 cm
				bu (8)	B	>50cm
				pl. list (3)	B	>50 cm
Pomladitveni cilj				dr.list. (2)	B,C	>50 cm
				sm (40)		
				je (26)		
				mac (2)		
				bo (10)		
				bu (15)		
				pl.list (5)		
				dr.list. (3)		

Gozdnogojitveni sistem

Malopovršinsko do večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje, skupinsko prebiralno in prebiralno.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova poškodovanih sestojev in povečanje deleža jelke in bukve.

Usmeritve za obnovo gozdov

- Osnovna je malopovršinska naravna obnova, ki omogoča pomlajevanje ključnim drevesnim vrstam (jelka, bukev). Na netipičnih, sušnejših predelih odpirati večje površine za obnovo rdečega bora.
- V obnovo uvajati debeljake z rahlim ali vrzelastim sklepom, ki so že delno pomlajeni in po ujmah poškodovane sestoje. Pričetek uvajanja v obnovo uskladiti s pojavi semenskih let ciljnih drevesnih vrst.
- Ob večjepovršinskih obnovah (ujme) izvesti pripravo sestoja ali pripravo tal in si pomagati s sadnjo. Sadjno izvesti na predelih, kjer je zaradi robide naravna obnova otežena ali kot spopolnitev z listavci na bogatejših rastiščnih vložkih.

Usmeritve za nego in sečnjo

- Ukrepi nege naj bodo usmerjeni v pospeševanje jelke in listavcev. Prednostno naj se izvajajo v sestojih poškodovanih po ujmah. V čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja (jelko dlje časa držati pod zastorom, listavci potrebujejo več svetlobe od začetka).
- Na zapleveljenih površinah izvajati obžetev naravnega mladja. Z nego zagotavljati razgibano verikalno in horizontalno strukturo sestojev.
- Redčenja letvenjakov izvesti pravočasno zaradi stabilnosti in sproščanja krošenj listavcev, macesna in bora. Redčenja drogovnikov naj bodo zmerno intenzivna, v bogato zasnovanih sestojih in v delih z večjim deležem listavcev, naj bodo intenzivnejša (do 25 % LZ).

- V debeljakih izvajati redčenja z nizko jakostjo (10 in 13 %) in paziti, da se tla ne presvetlijo. Približno 15 % debeljakov uvesti v obnovo z intenziteto do 25 % LZ. Na 60 % površine sestojev v obnovi pospešeno nadaljevati obnovo. Končne poseke izvesti v sestojih z bogatim podmladkom v fazi gošče in letvenjaka.
- Prebiralne sečnje naj bodo usmerjene v vzdrževanje prebiralne strukture.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Ciljne drevesne vrste so smreka, jelka in bukev s posamično primesjo rdečega bora, macesna in plemenitih listavcev. Pospešujemo tudi meliorativne vrste (črna jelša, jerebika). Delež iglavcev naj ne presega 80 %.
- Ob pričakovanih spremembah temperature in pogostih sušah, se bo delež smreke manjšal, delež jelke pa povečeval, razen ob velikopovršinskih sečnjah zaradi ujm. Del smreke se lahko nadomesti z navadno ameriško duglazijo, ki je v primerjavi s smreko odpornejša.

Usmeritve za premene sestojev

- Indirektno premeno izvajamo v sestojih, kjer z večjim dotokom svetlobe zagotovimo naravno pomlajevanje svetloljubnih in meliorativnih drevesnih vrst.
- S prebiralnim redčenjem prevajamo enomerne sestoje v prebiralne, ki so odpornejši na negativne abiotске dejavnike.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Sadike je potrebno zaščititi pred divjadjo, zaščito pa vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.
- Zaradi velikega deleža smreke je potrebno predvsem na prisojnih legah redno pregledovati sestoje, pravočasno izvajati sanitarne poseke ter dosledno izvajati gozdni red.
- V sestojih s prebiralno zgradbo skrbeti za uravnoteženo razporeditev drevja po debelinskih razredih.

Usmeritve za sanacijo v naravnih ujmah poškodovanih gozdov

- Prednost pri sanaciji imajo sestoji s smreko, zaradi preprečevanja sekundarnih škod po podlubnikih.
- Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Če obstaja možnost zapleveljenja z robido ali invazivnimi vrstami, naj se površine umetno obnovijo z rastišču primerno drevesno vrsto.

Rastiščnogojitveni razred 163 - JELOVJA S PRAPROTMI

Najproduktivnejši gozdni sestoji v območju. Strnjeni kompleksi gozdov v okviru celkov na Pohorju, v Dravski dolini in na Kozjaku.

Preglednica 68: Gozdnogojitveni cilj RGR 163

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Državni in zasebni gozdovi	Malopovršinsko enomerna do posamično prebiralna	110-120 20	700-800	sm (57) je (20) mac (1) bo (3) bu (13) pl.list (5) dr.list. (1)	A,B A,B B B B B C	>60 cm >60 cm >60 cm >55 cm >55 cm >55cm >50 cm
Pomladitveni cilj				sm (40) je (35) mac (1) bo (1) bu (20) pl.list (2) dr.list. (1)		

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje. Dinamiko razvoja gozdov z intenziteto načrtovanih ukrepov usmerjati k skupinsko raznodobni, malopovršinski zgradbi sestojev. Kjer sestojne razmere nakazujejo, usmerjati v skupinsko prebiralno gospodarjenje na majhnih površinah. Uporabljati sproščeno tehniko gojenja gozdov, da se izkoristijo mikrorastiščne danosti in velik rastiščni potencial.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarek na raznodobni malopovršinski zgradbi gozdov. Na manjših površinah ciljno usmerjamo razvoj v prebiralno zgradbo, realno do 0,5 % površin v RGR.

Usmeritve za obnovo gozdov

- V vseh dobro pomlajenih sestojih v obnovi pospešeno nadaljujemo in zaključimo obnovo. Pospešeno obnavljamo dele sestojev z rahlim in vrzelastim sklepom in sestoe v katerih je že prišlo do kulminacije vrednostnega prirastka in padanja lesne zaloge.
- V sestojih, ki najslabše izkoriščajo proizvodno sposobnost rastišča, obnovo skrajšamo in zagotovimo večji delež mladovja.
- Povprečna jakost pomladitvenih sečenj naj bo 35 %. Praviloma obnavljamo zadržano in malopovršinsko, da zagotavljamo v podmladku zadosten delež jelke in bukve. Pomladitvena jedra naj bodo velika približno eno drevesno višino. Da ne pride do zapleveljenja z robido, je potrebno počasno sproščanje pomladka. Hkrati s pomladitvenim posekom izvedemo pripravo sestojev za naravno obnovo.
- Pri normalnem gospodarjenju narekuje dinamiko sečenj sproščanje naravnega mladovja, saj naravno pomlajevanje zelo dobro poteka.
- Umetno obnovo izvajamo v sestojih, kjer po naravni poti ni možno zagotoviti primerne zalozbe listavcev. Praviloma zadostuje dopolnilna sadnja. Sadimo v vrzelastih mladovjih pomanjkljivih in slabih zasnov, na rastiščih z vložki plemenitih listavcev in delih površin, ki so

bili poškodovani zaradi ujm in podlubnikov. V teh sestojih zaradi hitre zapleveljenosti izvedemo tudi pripravo za umetno obnovo.

Usmeritve za nego in sečnjo

- V vseh dobro pomlajenih sestojih v obnovi sproščamo naravni podmladek. Pri negi mladovij je poudarek na skupinski mešanosti glavnih drevesnih vrst (smreka, jelka, bukev, plemeniti listavci). Opravljati obžetev naravnega mladja, še posebej v večjih jedrih, ki so na teh rastiščih podvržena hitremu zapleveljanju s praproto, robido in malino. Obžetev izvajati v obliki lijaka okoli sadike in ne izsuševati tal.
- Pri negi mladja in gošče v ciljni sestavi drevesnih vrst upoštevati grmovni sloj kot hrano za divjad (prikrajšati) ali ga odstraniti (zastiranje tal).
- Z nego letvenjaka izvesti pozitivno selekcijo in izbrati najvitalnejša drevesa. V tej fazi lahko pri malopovršinskem gospodarjenju usmerimo razvoj v prebiralne oblike sestojev, še posebej, če se nam pomladitvena jedra in odrasli sestoji mozaično prepletajo na majhnih površinah. Prednostno v sestojih z odličnimi zasnovami predvsem jelke. Kjer se nakazuje razvoj v enomerne in dvoslojne strukture, z močnejšim poseganjem uravnavamo delež debelega in tanjšega drevja. Povprečna jakost naj bo pri iglavcih 21 % in pri listavcih 14 % LZ. Usmerjanje razvoja sestojev v vertikalno zapolnjene, prebiralne zgradbe je še posebej pomembna v delih, kjer sta poudarjeni varovalna in zaščitna funkcija gozda.
- Z redčenji drogovnjakov pospešujemo delež bukve in plemenitih listavcev in temu prilagajamo intenziteto. Sproščenost krošenj je predpogoj za vzgojo osebkov dobre kvalitete, ne glede na drevesno vrsto. V sestojih z večjim deležem smreke je na stabilnosti sestojev še poseben poudarek. Nenegovane sestoje redčimo večkrat in šibkeje. V naravno razslojene sestoje s sproščenim sklepom krošenj posegamo manj intenzivno, spremljamo razvoj.
- V mlajših debeljaki s tesnim sklepom krošenj še izvajati izbiralna redčenja. Redčenja strnjenih delov kvalitetnih debeljakov morajo biti šibka (jakost 9-10 % LZ), da ne pride do zapleveljenja. V vitalnih debeljaki, kjer ima podmladek bogate zasnove redčimo z večjo intenziteto pri iglavcih (nad 20 %), listavce primerno sproščamo, upoštevamo možnosti vertikalne zgradbe gozdov. Debeljake s slabimi sestojnimi zasnovami in z vrzelastim sklepom uvajamo v obnovo.

Usmeritve glede drevesne sestave

- Pospešujemo jelko in bukev, glede na rastiščne razmere tudi ostale listavce. Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo skupinska do gnezdasta, ostale vrste naj bodo primešane posamezno.

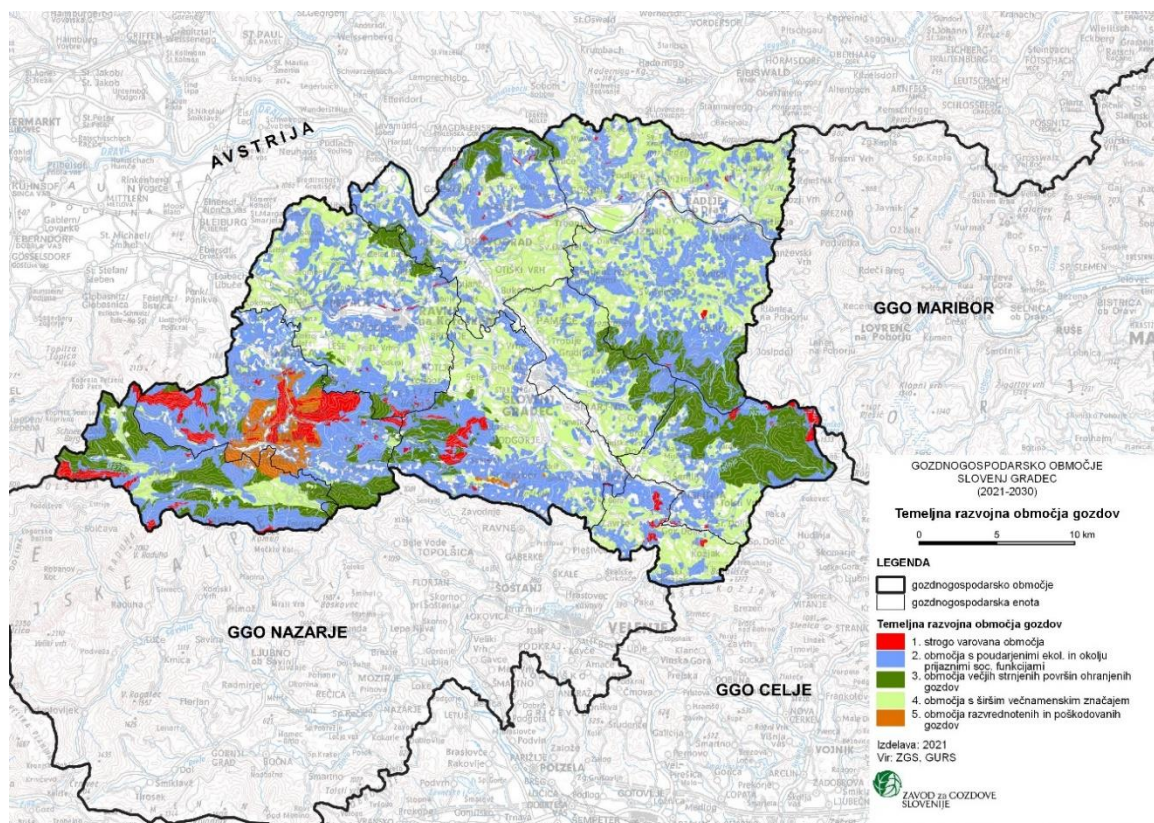
Usmeritve za premene sestojev

- Z uravnavanjem zmesi izvajamo posredno premeno v naravnem mladovju v korist jelke in listavcev. V jesenovih starejših drogovnjaki bo sušenje jesena prisotno še nekaj časa. Smiselno je sestoje prepustiti naravni obnovi, saj se podstojno pojavljajo smreka, jelka, bukev in javor, tudi brest in jesen - upoštevati, saj se dolgoročno tem drevesnim vrstam ne odpovedujemo.

Usmeritve za varstvo gozdov

- Gozdovi so manj izpostavljeni negativnim dejavnikom iz okolja, zato je intenziteta načrtovanih ukrepov varstva manjša. Zaščititi je potrebno umetno osnovano mladovje, priporočena je zaščita naravnega mladovja za doseganje ustrezne mešanosti drevesnih vrst (divjad).

5.3.2 Posegi v gozd in gozdni prostor

Slika 16: Temeljna razvojna območja gozdov

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih [21]. Pri strokovni presoji izvedbe načrtovanega posega se mora oceniti ogroženost funkcij gozda, ob upoštevanju usmeritev veljavnih načrtov (ON GGO in GGN GGE.)

Presoja poseganja v gozd in gozdni prostor temelji na naslednjih usmeritvah:

1. Umeščanje infrastrukturnih, energetskih ter drugih objektov in naprav v prostor je potrebno prilagoditi naravnim prvinam krajine in jih v gozd in gozdni prostor umestiti tako, da so čim manj prizadete funkcije gozdov.
2. Upoštevati je potrebno pogoje in omejitve posegov v vodno dobro, da se zagotavlja doseganje ali ohranjanje ciljev za referenčne odseke vodnih teles določenih v zakonodaji [22].
3. Za posege na površine varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom razglašanih z Uredbo [11], je potrebno pridobiti dovoljenje pristojnega ministrstva.
4. Za posege in dejavnosti v gozdnem prostoru, ki lahko pomembno vplivajo na življenjske razmere divjadi in ostalih prostoživečih živali, se usmiselno upoštevajo usmeritve navedene v poglavju 7.5. Lovsko upravljaljskega načrta za Pohorsko LUO 2021-2030, ki se nanašajo na usklajevanje rabe prostora
5. Za posege na varovana območja gozdov po drugih predpisih (varstvo narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine) je potrebno pridobiti soglasje pristojnih institucij.
6. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvajajo vedutne sečnje.

7. Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.
8. Krčitve gozdov
 - Za krčitve gozdov je potrebno pridobiti dovoljenje Zavoda.
 - Krčitve gozdov niso dopustne na območjih gozdnih rezervatov in varovalnih gozdov.
 - Krčitve gozdov praviloma niso dopustne:
 - na območjih z evidentiranimi ekološkimi funkcijami na prvi stopnji poudarjenosti,
 - na območjih gozdnih učnih poti,
 - na sklenjenih območjih gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine,
 - na območjih ohranjenih gozdov znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana na osnovi predpisov s področja ohranjanja narave,
 - na gozdnih površinah, ki imajo funkcijo povezovanja živalskih koridorjev,
 - na območju kmetijske in primestne krajine, razen v primeru druge namenske rabe, ki je opredeljena v planskih aktih občine.
9. Na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednoti ter v neposredni okolici jam in brezen se krčenje gozda ne izvaja.
10. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda.
11. V skladu z naravovarstvenimi smernicami iz priloge načrta omejevali krčitve za izbrane upravljalne cone.
12. Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO.
13. V gozdni in gorski gozdni krajini je potrebno zagotoviti vzdrževanje obstoječih negozdnih enklav in preprečiti nadaljnje zaraščanje negozdnih površin na območjih s poudarjeno prvo stopnjo biotske raznovrstnosti.
14. Po izvedenih krčitvah gozdov je potrebno primerno oblikovati in utrditi novo nastali gozdni rob, ki opravlja pomembno funkcijo prehoda med gozdom in drugimi rabami prostora ter je hkrati pomemben element stabilnosti gozdov in nosilec biotske pestrosti.
15. Posegi v prostor morajo biti načrtovani tako, da ne bodo povzročili poslabšanja pogojev za gospodarjenje z gozdovi ali ogrozili funkcij gozdov:
 - graditev objektov v vplivnem območju gozda (sestojna višina odraslega drevja, 20-30 m) praviloma ni dopustna,
 - ob rekonstrukciji javnih cest, ki potekajo po gozdu, je potrebno urediti obstoječe priključke gozdnih vlak in deponije za skladiščenje lesa,
 - za gradnjo enostavnih in manj zahtevnih objektov v gozdu ali gozdnem prostoru je potrebno pridobiti soglasje Zavoda; dopustnost gradnje je odvisna od vrste (namena) objekta in od poudarjenosti funkcij gozdov,
 - površina obor za rejo divjadi ne sme presegati 5 % lovne površine posameznega lovišča in ne sme ogroziti kriterijev za obstoj lovišča; delež ograjenega gozda ne sme presegati 25 % celotne površine obore,

- pri gradnji z ograjami zavarovanih prometnic je potrebno zagotoviti prehode za divjad; urejeni morajo biti na mestih, kjer potekajo stečine in naravni prehodi posameznih vrst divjadi.

16. Večfunkcionalna območja

- V večfunkcionalnih območjih, predvsem na lokacijah, kjer lahko pride do nesoglasij pri rabi prostora, je treba aktivnosti v prostoru predhodno uskladiti z nosilci upravljanja s prostorom in javnostjo.
- Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem.
- Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.

5.3.3 Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi

1. Usmeritve za zmanjšanje zasmrečenosti, povečanje deleža listavcev in plodonosnih vrst

- Predvsem v gozdovih v višjih legah, ki sovpadajo s prisotnostjo rastlinojedov (srnjad, jelenjad, gams), je potrebno pospešeno izvajati indirektno premeno sestojev in pravočasno sproščati vse prisotne listavce in jih prednostno ohranjati. Pri tem so izredno pomembni ukrepi v mlajših razvojnih fazah, kjer zaradi neukrepanja in agresivnosti smreke izgubljam pomembne listavce. Ravno tako je potrebno z intenzivnim vnašanjem listavcev (malopovršinsko in v skupinah) povečevati njihov delež v mladovjih. Smiselno je prednostno uporabljati kolektivno zaščito mladja pred objedanjem rastlinojede divjadi, saj s tem omogočimo naravno nasemenitev in neovirano rast širše palete vrst listavcev. Sestoj oblikovati na način, da bodo listavci prostorsko primerno razporejeni in bodo predstavljali bodočo bazo semenskih dreves, ki bodo povečala delež listavcev v sestojih. Pri tem je potrebno največ pozornosti posvetiti bukvi, kot eni izmed pomembnih graditeljic sestojev v prihodnosti v območju. Z vnašanjem in pospeševanjem tudi ostalih vrst listavcev, ki so pomembni v prehranskem in bivalnem smislu rastlinojedov (hrast, kostanj, oreh, češnja, lesnika, jerebika, leska ...) povečati pestrost vrst in pozitivnih učinkov, tako v rastlinski kot živalski komponenti teh gozdov.
- Aktivneje se mora pristopiti (tudi z angažiranjem lovcev) k vzdrževanju plodonosnih dreves na opuščanih in zaraščajočih površinah, ki jih je potrebno sprostiti, očistiti ter jim oblikovati krošnje. Na ta način lahko postanejo in ostanejo pomemben dejavnik pestrosti v prehrani divjadi.

2. Usmeritve za povečanje deleža mladovij, polnilnega sloja in pestrosti zeliščnega sloja

- Za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi je na celotnem GGO potrebno z intenzivnim izvajanjem gozdnogojitvenih ukrepov povečati deleže mladovij. Z ukrepi je potrebno zagotoviti primerne svetlobne razmere za oblikovanje pestrega polnilnega sloja predvsem v najbolj zasmrečenih sestojih. Pri tem je posebno pozornost potrebno nameniti leski, ki je v območju primanjkuje in je pomembna v prehrani rastlinojedov. Zagotoviti je potrebno, da se bo povečal delež maline, robide, borovnice in podobnih vrst v sestojih.

3. Povečanje deleža pašnih površin, grmišč, gozdnega roba

- Ob izdelavah načrtov GGE je potrebno načrtno in koordinirano (gozdarji, lastniki, lovci) prepoznavati in izločati lokacije, ki jih bomo ohranjali ali namenili vzpostavitvi gozdnih jas, travišč in goličav, ki jih v višjih legah in v večjih gozdnih kompleksih primanjkuje. Ravno tako brez načrtnega pristopa in ozaveščanja predvsem revirnih gozdarjev ne bomo povečali deleža grmišč in izvajali prepotrebnih ukrepov pri povečevanju, oblikovanju in strukturiranju gozdnih robov.

4. Preprečevanje zaraščanja na ovršjih Pohorja, Uršlje gore, Pece, Olševe, Smrekovca, Košenjaka

- Pri izvajanju načrtovanih biomeliorativnih ukrepov je potrebno nadaljevati z dobrimi praksami s sodelovanjem pri projektih, na prostovoljnih akcijah, z izobraževanji in terenskimi delavnicami za različne deležnike v območju, in pri ohranjanju in preprečevanju zaraščanja travišč na ovršjih koroških gora. S tem se bodo ohranila pomembna pasišča za divjad, specifični habitati redkih in ogroženih prostoživečih živali in rastlin, ter kulturna krajina.

5. Zmanjšati številčnost navadnega jelena

- Pomlajevalni procesi, predvsem v višjih legah GGO, kjer prevladujejo slabše razmere (klimatske, talne, sestojne ...) bi lahko bili ob povečanem vplivu rastlinojedih vrst divjadi oteženi. Zato je potrebno na območjih, kjer smo zaznali povečan vpliv divjadi na pomlajevalne procese (GGE Mislinja, Mežica in Črna-Smrekovec) upravljati na način, da se bo številčnost jelenjadi zmanjšala, da se vrsta ne bo širila v prostoru, in da bodo populacije srnjadi in gamsa ostale v sedanjih gostotah.

6. Poenotenje ocenjevanja škod od divjadi v gozdovih

- Zaradi težav pri obravnavi in vrednotenju škod od rastlinojede divjadi v gozdovih je potrebno pripraviti izhodišča in poenotiti pristope pri njihovi obravnavi. Zaradi same dinamike razvoja sestojev, v katerih so bila drevesa (predvsem smreke) v preteklosti poškodovana od jelenjadi (lupljenje debel) in sedaj predvsem zaradi vdora gliv propadajo, je potrebno taka drevesa odstraniti iz sestojev. Brez izvajanja nege v teh sestojih in načrtovanja zaščitnih ukrepov (individualna in kolektivna zaščita mladovij pred rastlinojedi), je kljub izvajanju vseh potrebnih ukrepov v populacijah rastlinojede divjadi, reševanje tovrstnih konfliktov izredno težavno, zapleteno in manj uspešno.

7. Razvoj in vzpostavitev metode spremljave vpliva rastlinojede divjadi na zaraščanje večjih ogolelih površin

- Vpliv rastlinojede divjadi na pomlajevanje večjih ogolelih površin v Sloveniji sistematično še ni bil raziskan. Z razvojem metode in sistematičnim spremljanjem vplivov rastlinojede divjadi na pomlajevanje večjih ogolelih površin, bi prišli do pomembnih spoznanj in podatkov, kar bi bilo v pomoč pri oblikovanju strategij obnove teh površin. Pomembno je načrtno oblikovati dele takih površin in jih puščati kot pasišča.

5.3.4 Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa

Odpiranje gozdov

- Zgoščevanje cestnega omrežja je potrebno na terenih z dolgimi pravilnimi razdaljami, pri tem se je potrebno izogibati vršnih predelov večjih gorskih masivov s poudarjeno funkcijo biotske raznovrstnosti. Povprečni razmak med etažami naj ne bo manjši od 400 m.
- Omrežja gozdnih vlak je potrebno zgoščevati na predelih z ročnim in kombiniranim pravilom. Na predelih z daljšimi pravilnimi razdaljami je smiselno pospeševati pravilo po kolesih (vzdolžni naklon do 16 %, širina v premi 3,5 m). Zaradi sprava manjših količin lesa ob slučajnih pripadkih, bo potrebno tudi delno odpiranje žičničarskih terenov z vlakami.

- Ob presoji glede umeščanja gozdnih vlak in cest je nujno upoštevati poudarjenost evidentiranih funkcij gozdov, naravovarstvene smernice in omejitve ob prečenju plazljivih in erodibilnih območij.
- Ob posodobitvah javnih cest je nujno zgraditi pomožna skladišča na priključkih obstoječih ali načrtovanih vlak na nivoju vozišča ali izven cestnega telesa z možnostjo dostopa s kamioni.
- Pri gradnji gozdnih vlak in gozdnih cest je potrebno izvajati ukrepe za preprečevanje erozijskih procesov, zagotavljanje stabilnosti pobočij in urejanje odvoda površinskih in meteornih voda.
- Gozdne prometnice je potrebno graditi z bagrsko tehnologijo ob ustreznem varovanju nižje ležečih sestojev in objektov.
- Vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno izvajati načrtno in redno. Poudarek je na dograjevanju in vzdrževanju objektov odvodnjavanja, profiliranju vozišč in komprimiranju nasipnega materiala. Pomembno je vzdrževanje obcestne drevnine, da se zagotavlja varna vožnja.
- Intenzivnost vzdrževanja gozdnih cest (rednega in zimskega) je potrebno prilagoditi njihovemu javnemu pomenu.
- Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za prosto živeče živalske vrste najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in ne v bližini mest, kjer polegajo mladiče ostale zavarovane vrste.
- Na površinah, kjer je zaradi prometa ogroženo ohranjanje populacij živali ali rastlin ogroženih vrst, je potrebno na gozdnih cestah prilagoditi režime uporabe gozdnih cest (zapore).
- Ob načrtovanju in umeščanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati smernice ZRSVN, ZVKDS in DRSV zapisane v usmeritvah poglavij 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9, 5.3.10 in 5.3.11. V kolikor je izvedljivo, se pri načrtovanju upoštevajo tudi planinske poti.

Načrtovanje in umeščanje gozdnih cest naj se prednostno izvaja v območja gozdov iz karte E brez omejitev in v območja z omejitvami v primeru, da bodo po presoji s strani pristojnih organizacij označena kot ustrezna. Karta je bila pripravljena tako, da kot omejitve vsebuje:

- erozijska in plazljiva območja (podlaga omejitve pri gradnji po zakonu o vodah),
- kulturne spomenike tipa arheološke dediščine,
- 1.stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske pestrosti,
- 1.stopnjo funkcije ohranjanja varstva naravnih vrednot
- in cone vrst različnih ptic predvsem detlov.
- Novih gozdnih prometnic se na območju botanične, zoološke, ekosistemske, drevesne, hidrološke, podzemeljsko geomorfološke in geološke naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;

- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) [23].
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
 - Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
 - Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) [24] - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1.
- Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08) [25], pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Tehnologija pridobivanja lesa (sečnja in spravilo lesa)

- Izbiro načina sečnje je potrebno prilagoditi terenskim in sestojnim razmeram. Uvajanje strojne sečnje mora biti pretehtano glede na možne negativne vplive na tla in gozdne sestoje:
 - bistvenega pomena je ustrezna priprava na izvedbo strojne sečnje,
 - stroje morajo upravljati izkušeni, dobro izobraženi strojniki,
 - izbira vrste stroja mora biti prilagojena stanju sestojev (manjši stroji v mlajših sestojih);
 - strojna sečnja je priporočljiva (varnost pri delu, hitrost izvedbe) za izdelavo lesa po naravnih ujmah (snegolomi, vetrolomi),
 - strojna sečnja je primerna v sestojih, kjer je predvidena velika intenziteta možnega poseka (redčenja drogovnjakov, priprava debeljakov na obnovo), kjer še ni pomlajenih površin ter pri krčitvah gozdov ob spremembah namembnosti,
 - strojna sečnja ni primerna na slabo nosilnih tleh v času razmočenosti, v prebiralnih in varovalnih gozdovih,
 - v sestojih v obnovi, kjer je velik delež pomlajenih površin in v gozdovih s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami je možna pogojna izvedba strojne sečnje v kombinaciji z ročno sečnjo (usmerjeno podiranje dreves iz pomladitvenih jeder,...);
- Pri spravilu je potrebno zmanjšati delež ročnega spravila in povečati delež spravila po kolesih, zaradi zmanjšanja poškodb drevja, zmanjšanja obremenitev delavcev ter povečanja ekonomičnosti proizvodnje.
- Zagotoviti je potrebno optimalne pogoje za racionalno strojno spravilo posekanega lesa:
 - izgradnja gozdnih cest, kjer so dolga ročna in traktorska spravila in ni možna uporaba sodobnih žičnih žerjavov,
 - na traktorskih terenih je potrebna zgostitev gozdnih vlak, za minimaliziranje ročnega predspravila,
 - na žičničarskih terenih mora intenziteta načrtovanega poseka zagotavljati ekonomičnost spravila,
 - drevesna metoda spravila mora biti omejena na sestoje in razmere, ko ne povzroča poškodb (ni primerna na pomlajenih površinah, ko je drevje v »soku«).
- Pri daljši spravlilnih razdaljah je potrebno zagotoviti možnost spravila po kolesih (ustrezna širina in naklon gozdnih vlak).
- Povečati je potrebno izkoriščanje lesne biomase (deblovina in ostanki) za energetske namene. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje omejitve pri iznosu sečnih ostankov in ga omejiti v razvojni fazi drogovnjakov in debeljakov. Pri iglavcih je dovoljen iznos sečnih ostankov v obliki vejevine, ki je na debelejšem koncu debelejša od 3 cm. Pri listavcih je dovoljen iznos sečnih ostankov v obliki vejevine, pri kateri so glavne veje debelejšje od 3 cm.
- Pri izbiri dreves za možni posek se v soglasju z lastnikom gozda načrtno ne izberejo še živa, odmrla in odmirajoča drevesa z dupli, polomljena drevesa in drevesa naseljena z glivami, da se doseže njihova čimbolj enakomerna razporeditev v gozdu.
- Pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se drevesne naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.
- Ne glede na zgornja določila je dovoljen iznos sečnih ostankov, ki nastajajo pri sanitarnih sečnjah ter pri spravilu z žičnimi žerjavi (s procesorsko glavo, s katerimi se izvaja spravilo po drevesni metodi).

- Lastnike gozdov je potrebno izobraževati za varno in učinkovito delo v gozdu in jih obveščati o možnostih uporabe sodobnih tehnologij.

Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV).

Posebej se tako pri načrtovanju osporanja gozdov kot tudi izbire tehnologije sečnje in spravila na območjih naravnih vrednot upošteva usmeritve za posamezne zvrsti naravnih vrednot:

- pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču;
- novih gozdnih prometnic se na območju botanične, zoološke, ekosistemske, drevesne, hidrološke, podzemeljske geomorfološke in geološke naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik;
- pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se drevesne naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote;
- čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja;
- spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. ne izvaja;
- gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. niso dopustna;
- pri sečnji in spravilu lesa na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja;
- gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru;
- v obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru;
- na območju drevesne naravne vrednote se ohranja območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

O izvajanju del se osvešča in informira javnosti, da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, drugih večjih sečenj in posegov v gozdni prostor. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, pomembnejših planinskih poteh, drugih množično obiskanih poteh in kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Upošteva se priporočilo 11, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede uporabe strojne sečnje na območjih Natura 2000 in v UC.

5.3.5 Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala

V OE Slovenj Gradec je izločenih in odobrenih 35 gozdnih semenskih objektov (GSO). Na 7 lokacijah so semenski objekti za dve drevesni vrsti, na dveh lokacijah pa za tri drevesne vrste. Odobreni so GSO za smreko, evropski macesen, gorski javor, veliki jesen, jelko, rdeči bor, gorski brest in ameriško duglazijo.

Z nego je potrebno usmerjati razvoj gozda v podporo izbranih dreves, z redčenji sproščati fenotipsko ustrezna drevesa, pri redni sečnji ohraniti določeno število ustreznih izbrancev. V GSO je potrebno stalno izvajanje sanitarnih sečenj z namenom odstranjevanja oslabilih osebkov in zaradi preprečitve širjenja bolezni. Zgradbo gozda oblikujemo tako, da bo omogočala čim bolj obilno in pogosto semenenje in bo hkrati prilagojena načinu nabiranja semen. Ohranjati izbrane semenske sestoje oziroma izbrana semenska drevesa znotraj območja sestoja. Pri sečnji in izdelavi ter spravi lu preprečiti poškodbe izbranih semenskih dreves in izvajati dela izven sezone.

V primeru, da se je površina semenskega objekta zaradi razgradnje sestoja (manjše število izbrancev zaradi poseka z namenom nabiranja semen, poškodbe sestoja zaradi ujm) zmanjšala (v primeru GSO z id.št. 1,0371 ter 1,0200), je priporočljivo povečati površino GSO ali izločiti nov GSO.

V času pridobivanja GRM za uporabo v gozdarstvu, ZGS vsakodnevno preverja pridobljene količine GRM (nadzor količin in prostorskega razporeda pridobivanja), pripravi zapisnik o nadzoru pridobivanja in izda potrdilo o izvoru GRM. Potrdilo ZGS spremlja vsako partijo GRM od sestoja do pridobitve Glavnega spričevala o istovetnosti. Slednjega na osnovi pridobljenega potrdila ZGS in pridobljenih vzorcev s posameznega drevesa, s katerega je bil pridobljen GRM, izda GIS dobavitelju. Glavno spričevalo o istovetnosti spremlja vsako partijo GRM do končnega uporabnika.

V semenskih objektih v času zelo dobrega obroda pridobivamo GRM večinskih drevesnih vrst s 50 ali vsaj 25 dreves, manjšinskih vrst s 25 ali vsaj 10 dreves. V času močnega obroda priporočamo pridobivanje GRM s plezanjem, stresanjem ali s podrtega drevesa. Sečnjo je potrebno v teh sestojih izvajati v času semenskih let z močnim obrodом. Možno je nabiranje s tal izpod izbranih dreves, katera so med seboj oddaljena vsaj za dve drevesni višini. Pridobivanje puljenk je priporočljivo v GSO v času deževja in v fazi mirovanja vegetacije.

Priporoča se uporaba lokalnega GRM oz. GRM kategorije »izbran« iz iste nadmorske višine in istega ali sosednjega provenienčnega območja. Za obnovo gozdov morajo biti sadike zdrave, s čim manj poškodovanim koreninskim sistemom (spodrezane korenine), priporočljiva je sadnja kontejnersko vzgojenih sadik.

Preglednica 69: Gozdni semenski objekti v OE Slovenj Gradec (stanje na dan 1.1.2021)

Drevesna vrsta	Identifikacijska številka	Kategorija	Provenienčno območje	Tip	Površina (ha)	Lastništvo
Abies alba Mill.	2,0206	znano poreklo	Podlesko	sestoj	5,06	državni
Abies alba Mill.	2,0403	znano poreklo	Vinšek - jelka	sestoj	17,39	zasebni
Abies alba Mill.	2,0400	izbran	Miheličevo - jelka	sestoj	16,38	zasebni
Acer pseudoplatanus L.	1,0308	znano poreklo	Trčevo	sestoj	23,43	državni
Acer pseudoplatanus L.	1,0371	znano poreklo	Navršnik	skupina semenjakov	4,83	državni
Acer pseudoplatanus L.	2,0296	znano poreklo	Uršnik	skupina semenjakov	8,14	zasebni
Acer pseudoplatanus L.	2,0358	znano poreklo	Lazijenk	skupina semenjakov	0,46	zasebni
Acer pseudoplatanus L.	2,0381	znano poreklo	Pernice - gorski javor	sestoj	30	zasebni
Acer pseudoplatanus L.	2,0205	izbran	Podlesko	sestoj	5,06	državni
Acer pseudoplatanus L.	2,0397	izbran	Prevolovo - gorski javor	sestoj	5	zasebni

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Acer pseudoplatanus L.	2,0407	znano poreklo	Nehnik - g.javor	sestoj	10	zasebni
Fraxinus excelsior L.	2,0382	znano poreklo	Pernice - veliki jesen	sestoj	30	zasebni
Fraxinus excelsior L.	2,0254	izbran	Radlje	sestoj	5,35	državni
Fraxinus excelsior L.	2,0398	izbran	Prevolovo - veliki jesen	sestoj	5	zasebni
Fraxinus excelsior L.	2,0406	znano poreklo	Nehnik - vel. jesen	sestoj	10	zasebni
Larix decidua Mill.	1,0199	izbran	Jakobe - Peca	sestoj	11,95	državni
Larix decidua Mill.	1,0200	izbran	Orožija	sestoj	8,28	državni
Larix decidua Mill.	1,0201	izbran	Šteknija	sestoj	5,15	državni
Larix decidua Mill.	1,0203	izbran	Črni vrh	sestoj	11,94	državni
Larix decidua Mill.	1,0257	izbran	Rišperg	sestoj	34,73	državni
Larix decidua Mill.	2,0155	izbran	Tolsti vrh- macesnovje	sestoj	39,00	državni
Larix decidua Mill.	2,0405	znano poreklo	Nehnik - macesen	sestoj	10	zasebni
Larix decidua Mill.	2,0404	znano poreklo	Bricnik - Prežilj - macesen	sestoj	55	zasebni
Picea abies (L.) Karst.	1,0251	znano poreklo	Pudgarsko	sestoj	21,53	državni
Picea abies (L.) Karst.	1,0202	izbran	Mežnarsko	sestoj	16,23	zasebni
Picea abies (L.) Karst.	1,0204	izbran	Črni vrh	sestoj	11,94	državni
Picea abies (L.) Karst.	2,0154	izbran	Tolsti vrh- macesnovje	sestoj	39,00	državni
Picea abies (L.) Karst.	2,0156	izbran	Komisija	sestoj	7,39	državni
Pinus sylvestris L.	2,0351	znano poreklo	Mučka Dobrova	sestoj	17,56	zasebni
Pinus sylvestris L.	2,0402	znano poreklo	Vinšek - bor	sestoj	5	zasebni
Pinus sylvestris L.	1,0309	izbran	Rišperg	sestoj	6,23	državni
Pinus sylvestris L.	2,0401	izbran	Miheličevo - bor	sestoj	16,38	zasebni
Pseudotsuga menziesii Franco	1,0373	znano poreklo	Navršnik	sestoj	2,70	državni
Quercus rubra L.	1,0372	znano poreklo	Reberniki	sestoj	3,39	državni
Ulmus glabra Hunds.	2,0399	izbran	Prevolovo - gorski brest	sestoj	5	zasebni

Ohranjanje genetske pestrosti populacij gozdnega drevja zagotavljamo z uporabo semena in sadik ustreznih provenienc z dodano genetsko vrednostjo ter s strokovno dorečenim mešanjem različnih partij semen. Priporoča se intenzivno spremljanje uspešnosti GRM posameznega porekla v določenem okolju. Izbor drevesnih vrst, ki bo zagotavljal optimalno uspevanje gozdov v prihodnosti, je del prilagoditvenih strategij na podnebne spremembe. Večjo pozornost si zaslužijo manjšinske drevesne vrste s primernimi gozdno gojitvenimi lastnostmi in pionirskim značajem, od katerih lahko pričakujemo veliko trdoživost v različnih življenjskih razmerah (divja češnja ter vrste iz rodu Alnus, Carpinus, Castanea, Juglans, Malus, Pyrus, Tilia, Sorbus in Ulmus).

Za zagotavljanje ustreznega GRM za obnovo v ujmah poškodovanih gozdov na Koroškem, je potrebno povečati predvsem število semenskih objektov bukve in odobriti GSO tistih vrst, za katere le-ti še niso odobreni ali so odobreni v minimalnem številu (npr. lipa, češnja).

Gozdni genski rezervati (GGR) so gozdni semenski objekti, ki ustrezajo kriterijem za ohranjanje gozdnih genskih virov in so sestavni del gozdne genske banke. Njihov namen je dinamično ohranjanje genetske raznolikosti populacij gozdnih drevesnih vrst in zaščita njihovega prilagoditvenega potenciala z aktivnim in prilagojenim gospodarjenjem in vzdrževanjem evolucijskih procesov znotraj vrste. V območju imamo 2 GGR – v semenskem objektu velikega jesena (id. št. 2,0254, Radlje) in evropskega macesna (id. št. 1,0199, Jakobe-Peca). Gozdovi, kateri so odobreni

za gozdne semenske objekte, so uvrščeni v kategorijo gozdov s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V GGR je potrebno izvajati nego (redčenja), ki je usmerjena v podporo izbrani drevesni vrsti. V njih je dovoljeno pridobivati gozdni reprodukcijski material v taki količini, ki ne ogroža naravne obnove sestoja. V GGR je potrebno omogočiti trajno uspevanje izbrane vrste ali skupine vrst z dolgoročnim mozaičnim vraščanjem različnih razvojnih faz na dovolj veliki površini (glede na izbrano vrsto).

5.3.6 Gozdarsko svetovanje, razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige

Strokovno in varno delo v gozdu

Lastnike usmerjati v profesionalizacijo gozdarskih del:

- Nadaljevati z dobrimi praksami neposrednega svetovanja na terenu, ki je najpomembnejše in najbolj učinkovito. Je osnova za vključevanje lastnikov v nadaljnja izobraževanja.
- Izvajati različne oblike izobraževanja (usposabljanja, predavanja, delavnice, predstavitve), demonstracije in strokovne ekskurzije o novih tehnologijah dela in varnem delu v gozdu, gojenju in varstvu gozdov, odpiranju gozdov in drugih vlogah gozda (ekosistemske storitve). Pomembne so predstavitve gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov.

Tudi v prihodnje bo v območju prevladujoč delež kmetov, kot lastnikov v zasebnih gozdovih. Dela bodo opravljali tako v svojem gozdu in kot medsoseseško pomoč. Usposabljanje za varno delo v gozdu mora zato ostati pomembna oblika izobraževanja, pomembna tudi za vse ostale zasebne lastnike, predvsem mlade, ki ne izhajajo iz tradicionalnega kmečkega okolja. Do sedaj uveljavljen sistem v obliki tečajev je potrebno nadgraditi z namenskimi ogledi dobrih praks in tako povečati obseg izobraževanja in zanimanje lastnikov. Strokovne ekskurzije lastnikov gozdov morajo tudi v bodoče ostati učinkovita in priljubljena oblika izobraževanja. Predvsem za lastnike gozdov, ki so v večini kmetje, morajo biti celostno oblikovane skupaj s kmetijsko svetovalno službo.

Organiziranost lastnikov gozdov

Vzpodbujati povezovanje lastnikov gozdov za uresničevanje različnih interesov, ki so povezani z gozdom:

- za skupne nastope, kandidiranje na javnih razpisih pri konkretnih projektih kot so gradnje gozdnih prometnic, sečnja in spravilo, večja gojitvena dela,
- za nadaljnjo gozdarsko proizvodnjo in predelavo lesa.

Pridobivanje in povečanje dohodka od gozda in razvoj gozdno-lesnih verig

- Vzpodbujati in nuditi strokovno pomoč pri razvoju gozdno lesnih verig v lokalnih okoljih (Mislinjska dolina) tudi v povezavi s potencialnim lesnim centrom (Otiški vrh).
- Usposablјati in informirati lastnike o krojenju lesa, o primernosti sečnje glede na trenutne razmere na trgu. V GGO še posebej usposablјati in informirati lastnike za sodelovanje pri licitaciji lesa.
- Svetovati kako zmanjšati stroške s celostnim odpiranjem gozdov in izbiro racionalne tehnologije sečnje in spravila.

Za potrebe GGO je potrebno nadaljnje usposabljanje strokovnih delavcev za izvajanje programov. Gozdarsko svetovanje se na strateški ravni države, regije in lokalnih skupnosti vključuje v nacionalne oblike izvajanja programov razvoja podeželja in podpore gozdnim verigam ter podpira vse oblike izobraževanja lastnikov gozdov. Pri tem je potrebno upoštevati, da so z razvojem znanj, tudi na ravni območja zaželeni in potrebni drugi strokovnjaki s področja ekosistemskega upravljanja in okoljskega inženiringa.

Druge dejavnosti povezane z gozdom

- Uvajati nove oblike izobraževanja in usposabljanja lastnikov gozdov in gozdarskih strokovnjakov in jih motivirati za prenos znanja in uporabo v praksi.
- Z izobraževalnimi programi je potrebno nadgraditi njihovo strokovnost in osebno integriteto. V območju je najpomembnejše in najbolj učinkovito neposredno svetovanje na terenu, ki vzpodbuja lastnike, da se vključijo v nadaljnja izobraževanja.

Glede na to, da v GGO prihaja do menjave generacij tako pri strokovnih delavcih (revirni gozdarji) kot pri lastnikih gozda (mladi prevzemniki) morajo biti prepoznani sodelavci, ki imajo poleg rednega svetovanja ob opravljanju svojega dela, do gozdarskega svetovanja še poseben smisel in veselje. Potrebno jih je dodatno izobraziti za specifična znanja komunikacije na terenu in preko sodobnih medijskih oblik. Taki sodelavci se morajo vključevati v izvajanje različnih projektov kjer je ZGS nosilec, partner ali zunanji izvajalec. Za svetovanje morajo pridobiti dodatna znanja, saj so revirni gozdarji za lastnike gozdov prvi neposreden stik, ki jih prepriča v smiselnost ali nesmiselnost izvajanja ukrepov. Glede na razvoj modernih tehnologij in vse dostopnega znanja, morajo imeti dobro strokovno znanje in samozavest za svoje svetovanje.

Ozaveščanje lastnikov gozdov in javnosti o gozdu

- V komuniciranju z lastniki gozdov in javnostjo je potrebno še naprej uporabljati vsa komunikacijska sredstva, še posebej lokalne medije (časopisi - Viharnik, radio, spletne strani lokalnih skupnosti, komunikacijske skupine...).
- Nadaljevati je potrebno sodelovanje v odmevnih dogodkih, kot je licitacija vrednih sortimentov in ji dodati več izobraževalnih vsebin.
- Vzpodbujati in aktivno vključevati zainteresirane gospodarske družbe za promocijo dela v gozdu (akcije sajenja na sanacijskih območjih).
- Povečati je potrebno vključenost v izobraževalne programe osnovnih šol in nadaljevati s primeri dobre prakse (naravoslovni dnevi, kviz...).
- Na lokalni ravni povečati pomen Tedna gozdov.
- Posebno pozornost nameniti vključevanju v programe srednjih in višjih šol, ki v regiji izvajajo programe na področju okolja in rabe lesa.

Ohranjanje hribovskih in gorskih kmetij

- Aktivno usmerjati vzpodbude za lastnike gozdov na območjih Nature 2000 in zavarovanih območjih.
- Obveščati in svetovati lastnikom o možnostih in načinu koriščenja sredstev PRP (razpisi, dokumentacije, vloge, zahtevki).
- Skozi projektno delo ozaveščati lastnike o pomenu ohranjanja kmetij, da se razvijajo različna področja od ekosistemskih storitev do gospodarjenja z gozdom in uporabe lesa v nadaljnji predelavi.

Upošteva se tudi priporočilo 17 iz Okoljskega poročila na strani 182 glede spodbujanja sodelovanja z lesarstvom in lesarsko industrijo.

5.3.7 Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot so povzete iz usklajenih Naravovarstvenih smernic [19], v katerih so navedene usmeritve in varstveni režimi za zavarovana območja ter varstveni režimi za naravno dediščino. Pregled zavarovanih območij, uradnih objav in varstvenih režimov je v prilogi načrta (P13.7). Na območjih, kjer se zavarovana območja in naravne vrednote prekrivajo, se smiselno upoštevajo usmeritve za oboje.

Pri gospodarjenju z gozdovi se morajo na zavarovanih območjih obvezno upoštevati usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju, navedenih v prilogi načrta. Konkretno varstvene usmeritve za zavarovana območja bodo upoštevane pri izdelavi GGN GGE.

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- Na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- Na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- Na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- Na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnoesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate, čim manjši.

Splošne usmeritve za varstvo naravnih vrednot glede na zvrsti naravnih vrednot:

- Na območju strogih naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Na območju naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Izjemoma so dovoljena dela in ukrepi, ki povečujejo in izboljšujejo lastnosti narave, zaradi katere je bil naravni rezervat določen in so v skladu s cilji zavarovanja. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Pri gospodarjenju z gozdovi na naravnih spomenikih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Na območju naravnih spomenikov je prepovedan vsak poseg, ki bi razvrednotil, poškodoval ali uničil lastnosti, zaradi katerih je bil del narave določen za naravni spomenik - gradnje gozdnih prometnic, gospodarjenje z gozdovi in krčitve gozdov so izjemoma dovoljene le, v kolikor to ni prepovedano in je v skladu s cilji zavarovanja. Na najpomembnejših območjih je določena 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.

- Pri umeščanju novih gozdnih prometnic se na širših zavarovanih območjih obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo z upravljavcem ZO.
- Pri posegih v prostor na širših zavarovanih območjih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo z upravljavcem ZO.

Botanične naravne vrednote

- Na botaničnih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območje naravne vrednote ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti naj se krčenje gozda ne izvaja.

Zoološke naravne vrednote

- Na zooloških naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Ekosistemske naravne vrednote

- Na ekosistemskih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote (ekosistema) in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.

- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti naj se krčenje gozda ne izvaja.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

Drevesne naravne vrednote

- Drevesnim naravnim vrednotam je potrebno z gozdnogojitvenimi ukrepi (sproščanje krošnje, odstranjevanje konkurentov) omogočiti uspešno rast v sestoju.
- Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območju rastišča naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Po odmrtnju naj se drevesa v gozdu prepušča naravnemu razkroju.

Hidrološke naravne vrednote

- V obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- Čas izvajanja posegov v obrežnem pasu se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti ter vzrejanja mladičev.
- V obrežnem pasu se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območje naravne vrednote ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti naj se krčenje gozda ne izvaja.

Geološke naravne vrednote

- Novih gozdnih prometnic naj se na območje naravne vrednote ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.
- Spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmini, skalni skoki, ostenja, ipd. ne izvaja.
- Gradnja gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmini, skalni skoki, ostenja, ipd. naj se ne gradi.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Ekoloških razmer se v okolici jam in brezen ne spreminja, ohranja se zastrtost nad jamskimi vhodi.
- Gospodarjenje naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območju jam in brezen ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.

- V okolici jam se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Oblikovane naravne vrednote

- Na območju oblikovanih naravnih vrednot se lahko izvajajo le posegi, s katerimi se izboljša vitalnost drevja ter odstranjuje nevarnosti (odstranjevanje suhih vej). Odmrla, poškodovana in slabo vitalna drevesa naj se nadomesti z novimi drevesi enake vrste.
- Drevoredov naj se ne prekinja, krči ter drugače zmanjšuje njihove površine.

5.3.8 Varstvo kulturne dediščine

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturno varstvenih usmeritev [26].

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru

- Spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti.
- Spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije.
- Spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene.
- Ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture).
- Dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote.
- Dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja

- V vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen.
- Konkretni režim je določen v aktu o razglasitvi spomenika. V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč

- Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
 - poglobljati dna vodotokov ter jezer;
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;

- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- Sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS).
- Odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami.
- Izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti);
- tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief);
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

5.3.9 Natura 2000 in ohranjanje biotske pestrosti

SPLOŠNE VARSTVENE USMERITVE

- V vseh gozdovih pospeševati oz. zagotavljati biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.
- Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGO, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora, upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Druge usmeritve

Treba je osnovati mirne cone ali omejiti gibanje obiskovalcev gozda v območjih habitatov ogroženih živalskih vrst, ki so občutljive za vznemirjanje (npr. divji petelin, ruševcevec).

Poseben poudarek pri osnovanju je na ovršjih Pohorja, Pece, Olševe, Uršlje gore, Smrekovca in Košenjaka).

Krajinski vidik

- Ohranяти in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranяти gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranяти gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejeke v kmetijski in urbani krajini. Skrbeti za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.
- Ohranяти in oblikovati biokoridorje.
- Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju. V kolikor puščanje naravnemu razvoju ni izvedljivo (lastninski in drugi družbeni interesi) je potrebno v njih prilagojeno gospodariti z oblikovanjem mreže ekocelic, s katerimi zagotavljamo zadostne količine, prostorsko razporejenost in ustrezno strukturo odmrle biomase.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranяти ali vzpostavljati naravno oziroma naravi čim bolj podobno drevesno sestavo gozdnih življenjskih združb:
 - pospeševati čim večjo genetsko pestrost tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitanih in ogroženih;
 - ohranяти in pospeševati redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranяти grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- Zagotavljati zadostne količine odmrle biomase, s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotoviti čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.

- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, načrtno puščati v gozdu in ohranjati kot habitatno drevje.
- V sestojih izbirati posamezna drevesa ali majhne skupine drevja ter jih puščati do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati naravno obnovo gozdov. V sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti, je smiselna obnova s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah vzpostaviti in ohranjati naravno vegetacijo s tesnejšim sklepom, ob pomlajevanju pa z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavljati stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posege, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru izvajati v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagajati se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst.
- Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru, se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablam, znaki ali na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru uporabljati stroje in tehnologijo z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic naj se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

GOZDOVI V OBMOČJIH NATURA 2000 IN EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČJIH

Podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v tabeli obliki v Prilogi 6.1 »Cilji in ukrepi« Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 (v nadaljevanju PUN) oziroma so lahko dodatno določene v naravovarstvenih smernicah, kjer se določijo konkretne varstvene usmeritve za doseganje podrobnejših varstvenih ciljev oziroma izvajanje podrobnih varstvenih ukrepov (PUN, Poglavje 3). Konkretne varstvene usmeritve po upravljavskih conah se v skladu z veljavnim PUN smiselno vključijo v pripravo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. Sklep vlade št. 00719-6/205/13 z dne 09. 04. 2015 nalaga ministrstvu in drugim državnim organom ter izvajalcem javnih pooblastil, ki so v PUN določeni kot izvajalci ukrepov, da do izteka programskega obdobja te ukrepe tudi izvedejo. S sklepom vlade št. 35600-5/2020/4 z dne 7.1.2021 je vlada podaljšala uporabo podrobnih varstvenih ciljev in ukrepov za njihovo doseganje iz PUN, do sprejetja novega programa upravljanja v letu 2022.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo za vsa območja Natura 2000 znotraj GGO

Usmeritve za varstvo območij Natura 2000 izhajajo iz Naravovarstvenih smernic [14], ki smo jih prejeli iz Zavoda RS za varstvo narave ob pripravi GGN GGO:

- Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:
 - ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
 - ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
 - ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:
 - živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne (ali v čim manjši možni meri) sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
 - rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Upošteva se tudi priporočilo 6, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede protokola za sanacijo posledic ujm v predelih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva narave.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območje Natura 2000

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev se določijo podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki se morajo obvezno upoštevati pri izdelavi načrtov rabe naravnih dobrin (šesti odstavek 7. člena Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000)).

Podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v tabelarični obliki v Prilogi 6.1 »Cilji in ukrepi« programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 (v nadaljevanju PUN) oziroma so dodatno določene v naravovarstvenih smernicah, kjer se določijo konkretne varstvene usmeritve za doseganje podrobnejših varstvenih ciljev oziroma izvajanje podrobnih varstvenih ukrepov (PUN, Poglavje 3).

Sklep vlade št. 00719-6/205/13 z dne 09. 04. 2015 nalaga ministrstvu in drugim državnim organom ter izvajalcem javnih pooblastil, ki so v PUN določeni kot izvajalci ukrepov, da do izteka programskega obdobja te ukrepe tudi izvedejo. S sklepom vlade št. 35600-5/2020/4 z dne 7.1.2021 je vlada podaljšala uporabo podrobnih varstvenih ciljev in ukrepov za njihovo doseganje iz PUN, do sprejetja novega programa upravljanja v letu 2022.

- Pri izvajanju vseh posegov in dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru GGO znotraj območij Natura 2000, se poleg splošnih varstvenih usmeritev, ki veljajo za vsa območja Natura 2000, upoštevajo tudi predhodno navedene splošne in posebne varstvene usmeritve namenjene ohranjanju biotske pestrosti.
- Na vseh območjih Natura 2000 in upravljavskih conah Natura 2000, ki se nahajajo v GGO, se upoštevajo podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve in ukrepi namenjeni doseganju varstvenih ciljev, ki so določeni s Programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020.

- Povečajo naj se površine negospodarjenih gozdov v varovanih območjih s prednostnim usmerjanjem v upravljaljske cone.
- Ekocelice naj se prioriteto oblikuje znotraj upravljaljskih con za vrste, vezane na negospodarjene gozdove, v območjih že do sedaj negospodarjenih gozdov oziroma gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja v zadnjih 20 letih in v varstvenem pasu gozdnih rezervatov; ključen pogoj je primernost habitatov, pri čemer se zgledujemo po primerih dobrih praks in izdelanih priročnikih (Suport, Life Kočevsko).
- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom.
- Ohranja naj se površina gozdov in preprečuje zaraščanje negozdnih površin z vzdrževanjem gozdnih jas in robov travšč/pasišč.
- Dolgoročno naj se zagotavlja mreža ekocelic, konkretno pa naj se opredelijo z GGN GGE in gozdnogojitvenimi načrti.
- Ohranja naj se območja, kjer se ne gospodari z gozdom (ekocelice brez ukrepanja, varovalni gozdovi, gozdni rezervati).
- Ohranja naj se čimbolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Proizvodne dobe v posameznih UC prilagajati glede na naravovarstvene smernice ob upoštevanju strateških usmeritev glede ohranjanja površine varovalnih in gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja in zagotavljanja ustreznega razmerje razvojnih faz in zgradbe gozda.
- Pri obnovi gozdnih sestojev v posameznih UC upoštevati usmeritve za velikost pomladitvenih jeder, podane v naravovarstvenih smernicah oziroma v PUN za posamezne upravljaljske cone oziroma vrste.
- Ohranja naj se površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov. Ohrani naj se površine gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera nad 30 %.
- Še naprej naj se ohranja vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Delež površine gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera naj se zagotavlja na predpisani vrednosti znotraj UC (50 %), podan v Prilogi (P13.11.).
- Ohranjajo naj se površine gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera, ki so hkrati del UC.
- Ohranjajo naj se stoječa odmirajoča drevesa, starejša manjvredna drevesa in drevesa z dupli – habitatno drevje.
- Ob strugah potokov naj se pri sečnji drevja pušča manjvredna in odmirajoča stoječa drevesa.
- Zagotavljajo naj se mehki in široki prehodi (1-2 drevesni višini) med gozdnimi in negozdnimi površinami s pestro grmovno in drevesno sestavo.
- Ohranja naj se povezave (gozdni otoki, skupine odraslega drevja, mejice) med posameznimi gozdnimi kompleksi v kulturni krajini.
- Obnova gozda naj poteka z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

- Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih.
- Zagotavlja naj se naravno in rastišču prilagojeno drevesno sestavo gozdov ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- Varujejo, vzdržujejo in vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, jame, brezna, kali, brlogi, gnezda, ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najboljčutljivejših območij ohranjanja narave (mirne cone, rastišča divjega petelina, gnezdišča zavarovanih vrst, zimovališča).
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov naj se ne trasira gozdnih prometnic, na obstoječih gozdnih prometnicah na teh območjih naj se omeji dostop splošni uporabi (vzpostavitev zapornic, režim vožnje samo za gospodarjenje z gozdovi,...).
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst.
- V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območju jam ne umešča oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik od le teh.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- V predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga in druge vrste), naj se le-te odstranjuje in omejuje (predvsem z ohranjanjem stalnega zastora odraslih dreves in ustreznim pomlajevanjem drevesnih vrst).
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- Smotno in v čim večji meri naj se koristijo mehanizmi s katerimi je možno financirati in izvajati ukrepe za ohranjanje oziroma izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov Natura 2000. Lokacije in vsebino ukrepov na območjih Natura 2000 naj se uskladi z ZRSVN.
- Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGO, so v prilogi načrta (P13.10). Pregled upravljavskih con Natura 2000, s podrobnimi oziroma konkretnimi varstvenimi usmeritvami in ukrepi iz naravovarstvenih smernic po upravljavskih conah so navedene v prilogi načrta (P13.11).

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo na vseh ekološko pomembnih območjih (EPO)

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja Natura 2000, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitate tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Seznam EPO, ki se nahajajo v GGO, je naveden v prilogi načrta (P13.9).

Varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij

Na območju gozdnogospodarskega načrta se izven območij z naravovarstvenim statusom nahaja tudi zavarovana prostoživeča vrsta, zavarovana z Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah [27] in Uredbo o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah [28].

V skladu z usmeritvami (P13.12) se za varstvo te vrste poleg zgoraj navedenih usmeritev upošteva tudi naslednja varstvena usmeritev in priporočilo:

- na območjih divjega petelina, ki so zavedena v bazi ZGS, se upošteva usmeritve in ukrepe navedene za cono A1- Grintovci in A – Grintovci. Območja divjega petelina naj se opredeli s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi

V varovalnih gozdovih, določenih z uredbo, je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba [11].

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo. Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo, ki niso razglašeni z uredbo, je za krepitev potrebno:

- Ohranяти površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Vse ukrepe skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.
- Zagotavljati pokrovnost tal s strukturiranimi sestoji (z malopovršinsko raznomerno zgradbo, ki zagotavlja globoko prekoreninjenosti tal).
- Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije.
- Gospodariti po načelih sproščene tehnike gojenja gozdov.
- Ohranяти mrežo stabilnih dreves ne glede na kvaliteto.
- Za preprečitev degradacije tal pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Zagotavljati pravočasno obnovo (manjše vrzeli), odstranjevati nestabilna in prestara drevesa, ki lahko povzročijo erozijske procese.
- Na območju večjih ogolelih površin (nastalih zaradi ujm in podlubnikov), pravočasno odstraniti poškodovano drevje, sanirati površine in jih pripraviti za obnovo (kombiniramo naravno in umetno obnovo); spopolnjevati predvsem z listavci, macesnom in drugimi rastišču ustreznimi drevesnimi vrstami.
- V enomernih in prestarih sestojih čimprej ukrepati, saj so ti gozdovi dovzetni za pojav naravnih ujm, hkrati pa slabo varujejo infrastrukturne in bivanjske objekte.
- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno tehnologijo za sečnjo ter spravilo lesa; za spravilo na strmih terenih uporabljati žičnice.

- Drevje podirati diagonalno na smer padnice terena, pri poseku puščati visoke panje (najmanj 1,3 m).
- Na območjih, ki niso odprta z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni možno, izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja in s tem oblikovati pomladitvena jedra.
- Pri žičnem spravilu umestiti traso poševno na padnico terena in izvajati tako, da se zmanjša erozijski potencial.
- Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic prilagoditi terenskim razmeram; gostota naj bo manjša, še posebej na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi.
- Po sečnji in spravilu lesa sečišče ter vlake urediti v skladu s Pravilnikom [29].
- Na najbolj ranljivih in izpostavljenih območjih izdelati podrobne gozdnogojitvene načrta in redno spremljati stanje.
- Povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb je v gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo potrebno reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.
- Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi so navedene v poglavju 5.3.4..

Usmeritve, ki izhajajo iz ZV-1 in usmeritvah DRSV

Po ZV-1 [30] naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode. Za izboljšanje usmerjanja gospodarjenja na ogroženih območjih po zakonu o vodah je potrebno izboljšati podlage, kot določa Priporočilo 6 na strani 181 Okoljskega poročila.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;

- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh).

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Na območjih, kjer je predvidena intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Plazovita območja

- Se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika nevarnost, da se pojavijo. Na plazovitih območjih je prepovedano krčenje gozdov, izravnnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Usmeritve za zaščitno funkcijo

- Na območjih gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo veljajo podobne usmeritve kot pri varovalni funkciji. Vse ukrepe načrtovati ob upoštevanju usmeritev za varovalno funkcijo.
- Skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad elementi ogroženosti, ki zmanjšujejo tveganje pred naravnimi nevarnostmi.
- Gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna, izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest,...).
- Na predelih pojavljanja skalnih podorov je za zaustavljanje sproženih delcev priporočljivo puščati debela podrtega drevja pod primernim kotom glede na padnico.
- Na erodibilnih strmih pobočjih se izogniti posegom, ki povečujejo nevarnost erozije.
- Čas sečnje in drugih ukrepov v gozdu mora biti prilagojen infrastrukturnemu objektu, zaradi katerega je poudarjena funkcija.

Usmeritve za področje hudournikov

- Pri usmerjanju razvoja gozdov na območju hudournikov in zlivnih območij je poudarek na ukrepih, ki zmanjšujejo negativni posledice povečanja vodotokov in erodibilnosti: Glede na terenske razmere naj se odstranijo težka in nestabilna drevesa na nestabilnih delih brežin

ali na pobočju nad strugo, kjer so opazni znaki plazenja ali erozijske zajede. Skrbi naj se za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotoke.

- Pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic z ukrepi preprečevati nastanek oz. širjenje erozijskih procesov in zmanjševati možnost odnašanja lesenega plavja v strug.
- Pri urejanju vodnih strug in gozdnih prometnic z objekti odvodnjavanja preprečevati bočno in globinsko erozijo vodotokov ob gozdnih prometnicah, na gozdnih vlakah (mulde, prekopi), na gozdnih cestah (lesene kašče, kamnite kašče, pregrade).

Na nižji ravni upoštevati tudi priporočilo 11 iz Okoljskega poročila na strani 181 glede ohranjanja biotske raznovrstnosti v varovalnih gozdovih.

5.3.11 Upravljanje z vodami

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz ZV-1 [30] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (v nadaljevanju GGN), ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) [22].

Splošne usmeritve:

- Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.
- Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1 [30]:

- Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda [31].
- Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, določene s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) ZV-1.
 - Izjeme, ki jih določa 37. člena ZV-1 in so pomembne z vidika gospodarjenja z gozdovi so:
 - ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
 - gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
 - gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
 - gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
 - ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
 - gradnja objektov grajenega javnega dobro po ZV-1 ali drugih zakonih;
 - gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;

- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.
- Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) ZV-1.
 - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
 - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV-1 jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena ZV-1).

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi:

Pri gospodarjenju z gozdom na vodovarstvenih območjih in območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo je potrebno:

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije v obliki stabilnih raznodobnih mešanih gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode. Izogibati se velikopovršinskim ukrepom. Na ogolelih površinah v vodozbirnih območjih zagotoviti čimprejšnjo poraščenost.
- Ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo (trajno pomlajevanje na območju ujma).
- Prilagoditi način sečnje in spravila glede na vremenske in terenske razmere, s poudarkom na izvajanju sečnega reda.
- Uporabljati naravi prijazno tehnologijo in stroje (biološko razgradljiva olja).
- Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije.
- Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje hidrološke funkcije. Na ogolelih površinah (ujme) stabilizirati panje, kjer je nevarnost zdrsa in so ogroženi vodotoki.
- Ne skladiščiti lesa ali drugega materiala v in ob vodotokih.
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic v neposredni bližini izvirov, potokov in pritokov, zajetij, strug.
- Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte.

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- Preprečiti onesnaževanje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaževanja.
- Ohranjati ustrezno širino obvodnega pasu.
- Vodne vire ter bližnjo okolico občasno očistiti in urediti dostopne, kjer je to smiselno.
- Stalno sodelovanje s strokovnimi službami in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za ogrožena območja po ZV-1 (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavana v poglavju Varovalni in zaščitni gozdovi. Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi pa so navedene v poglavju 5.3.4.

5.3.12 Gozdni rezervati in raziskovalni objekti

Po veljavni Uredbi o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [11] imamo na slovenjgraškem območju 6 gozdnih rezervatov z blažjim varstvenim režimom (Repiško, Lovrenška jezera in Ovčarjevo na Pohorju, Pogorevc pod Plešivcem ter Olševa in Kamen na Smrekovškem pogorju), seznam je v prilogi načrta (P13.13). V območju ni posebej izločenih raziskovalnih ploskev, se pa izvajajo diplomske naloge glede na interes študentov gozdarskega podiplomskega študija (Lovrenška jezera, Repiško, Pogorevc, Pahernikovi gozdovi).

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja, torej ob prepuščanju gozda naravnemu razvoju, zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [11], ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji.

V gozdnih rezervatih je potrebno poleg splošnih usmeritev zapisanih v Uredbi:

- izvajati raziskave, spremljati stanje razvoja sestojev, opažanja zapisovati in voditi kroniko (glede na kadrovske in finančne zmožnosti v območju);
- pri raziskavah sodelovati z znanstveno-raziskovalnimi institucijami (Biotehniško fakulteto, oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire), ki izvajajo raziskave, spremljati potek in rezultate raziskav ter nova spoznanja upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi;
- za potrebe raziskovanja znotraj gozdnih rezervatov določiti ploskve, kjer se lahko raziskave opravljajo;
- za krepitev raziskovalne funkcije gozdov pripraviti vsebine, ki bi lahko bile obravnavane s strokovnimi, diplomskimi ali drugimi raziskovalnimi deli;
- v okviru načrtovanja nadaljevati z desetletnim spremljanjem lesenih zalog, drevesne sestave in odmrle lesne mase;
- zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervatov in morebitne učne poti;
- ustvariti evidenco zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih;
- spremljati obisk gozdnih rezervatov, ki naj bo čim bolj nadzorovan. Z raznimi ukrepi in aktivnostmi (z zaščito, preusmeritvijo raznih poti in stez ipd.) je potrebno odvrniti prevelik obisk javnosti.

Raziskovalne naloge, ki so »aktualne« v prihodnjem ureditvenem obdobju

- Spremljanje ekologije pomlajevanja v zgornjem delu Pohorja v Pahernikovich gozdovih (naravna obnova, sadnja sadik, sadnja puljenk, setev).
- Spremljanje obnove gozda na ogolelih površinah, nastalih zaradi ujm in napada podlubnikov (naravna obnova, spolnitev s sadnjo in setev v ograji ter izven ograje).
- Snemanje začetnega stanja in snovanje stalnih raziskovalnih ploskev vsaj v enem rezervatu (Ovčarjevo).
- V rezervatih in sestojih, kjer so se že izvajale diplomske naloge, postavitve ploskev in izvajanje meritev ter analiza trendov, sprememb (Lovrenška jezera, Pogorevc).
- Primerjava različnih intenzitet gojitvenih ukrepov v Pahernikovich gozdovih (izbiralna redčenja).

5.3.13 Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih rekreacijske in turistične funkcije

- Opredeliti gozdni prostor, primeren za različne oblike turizma, rekreacije in povezane dejavnosti.
- Obisk naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma.
- Pospeševati sestoje z malopovršinsko raznodobno zgradbo ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko bogatijo krajino in ji dajejo tipičen pečat.
- Oblikovati razgiban, pester gozdni rob s spreminjajočo se obliko in zgradbo.
- Izogibati se velikopovršinskemu posegom, ki so dopustni le v primeru sanacije poškodb po ujmah.
- Pospeševati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo stabilno zgradbo.
- Ohranjati zanimiva drevesa (manjšinske vrste, drevesa izjemnih dimenzij in habitusa) in skupine dreves.
- Pomlajevati postopno in malopovršinsko.

Usmeritve pri sečnji

- Izvajati vedutne sečnje na točkah s slikovitim razgledom.
- Čas sečnje prilagoditi obisku v gozdu.
- Za zagotavljanje varnosti obiskovalcev izvajati različne preventivne ukrepe.
- Prioritetno izvajati sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih.

Usmeritve za gozdno tehniko

- V času različnih aktivnosti v gozdu nujno poskrbeti za varnost obiskovalcev. Pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih, rekreacijske poti za čas izvajanja del zapreti.
- Uporabljati prijaznejšo tehnologijo pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti.
- Upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo pri načrtovanju in vzdrževanju gozdnih prometnic. Gozdne prometnice v teh območjih (kolesarske in planinske poti) služijo tudi rekreaciji.
- Na in ob gozdnih prometnicah je potrebno skrbno izvajati gozdni red, urejati sečišča, odvožati les in sanirati vlake.

- Trase planinskih poti je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (sklic 26).
- V primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je potrebno o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasni zapori poti.
- Pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se v največji možni meri upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gospodarske javne infrastrukture

Usmeritve, ki se nanašajo na rekreacijsko in turistično infrastrukturo ter na odnose z javnostmi

- Usmerjati rekreacijske, turistične in druge rabe gozda na za to primerna območja. Na predelih gozdnega prostora, kjer zaradi obremenjenosti z rekreacijo oziroma turizmom prihaja do nesoglasij in konfliktov z drugimi funkcijami gozdov, se skuša obiskovalce usmerjati na druga območja oziroma obisk razpršiti, s pomočjo informiranja in izobraževanja ter v skrajnih primerih z urejanjem alternativnih poti ali gradnjo drugih objektov. Ta usmeritev še posebej velja:
 - na območjih rastišč divjega petelina na Pohorju, na ovršju Košenjaka, Pece, Podolševe, Smrekovca, Uršlje gore in Plešivca;
 - na območju krajinskega parka Topla (gozd s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni); obiskovalce usmeriti na obstoječe poti, osveščati o pomenu krajinskega parka in omejitvah);
 - na območju trail parka za enduro kolesarjenje v Jamnici, kolesarje zadrževati na urejenih poteh.
- Skrbeti za ureditev in prilagajanje planinskih ter drugih močno obiskanih poti v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo oziroma poti, ki prečkajo erodibilna območja.
- Redno vzdrževati in načrtovati rekreacijsko in turistično infrastrukturo v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi, turističnimi organizacijami in uporabniki gozdnega prostora.
- Obveščati javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju infrastrukture; v primerih posegov zaradi sanacije po ujmah in drugih posegih, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).

Usmeritve, pomembne za ostale socialne funkcije (poučno, estetsko in higiensko zdravstveno)

- Pri poučni in socialni funkciji smiselno upoštevati usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo.
- Na območjih s poudarjeno poučno funkcijo vzdrževati učne poti, infrastrukturo (table, klopi) ter okrepiti sodelovanje z lastniki gozdov, SIDG, izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi.
- Za krepitev estetske vloge gozda ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru in urejenost gozdov v okolici objektov naravne in kulturne dediščine ter območjih s poučno, rekreativno in turistično funkcijo. Informativne table in druge oznake ter počivališča zasnovati tako, da niso estetsko moteče.
- Za higiensko-zdravstveno vlogo v okolici emisijskih virov in naselij ohranjati in oblikovati mehansko stabilne gozdove.
- Na območjih s poudarjeno obrambno funkcijo gospodarjenje prilagoditi funkciji obrambnega objekta in površini okoli objekta. Ukrepati malopovršinsko, predvsem izvajati sanitarno sečnjo. Po izvajanju vojaških aktivnosti naj ostane območje v prvotnem stanju, brez posegov v zemljišča. Odstraniti vse odpadke, ki bodo nastali tekom vaj. Dreves naj se ne poškoduje in trajno označuje. Vaj ne izvajati v času in na območju, ko bi vaje lahko vplivale na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali na zagotavljanje hidrološke funkcije.

5.3.14 Druge usmeritve

Pomen ZGS kot strokovne institucije

Ker je v GGO tradicionalno močna navezanost na gozd ne samo lastnikov, ampak tudi širše javnosti, bo potrebno pozitivno javno podobo zaposlenih in ZGS kot strokovne institucije ohranjati in še izboljšati tudi v prihodnje. Pomembna je hitra odzivnost na stresne in nepričakovane dogodke, pripravljenost razumeti lastnike gozdov in jim svetovati in ne omejevati, kadar za to ni zakonskih ali drugih posebnih omejitvenih razlogov. Prizadevati si je potrebno za uresničevanje načrtovanih ukrepov, da ne prevladajo razlogi, na katere stroka nima vpliva.

Gozdovi s posebnim namenom na več funkcionalnih območjih

V območju ni razglašeni primestni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom na območjih, kjer prihaja do nesoglasij zaradi prekrivanja funkcij. Vzpodbuja se razglasitev gozdov s posebnim namenom na več funkcionalnih območjih (primestni gozdovi in učne poti Slovenj Gradec, Ravne, Dravograd, Radlje in Regijski park Pohorje) in upošteva naslednje usmeritve:

- sodelovanje pri pripravi aktov na lokalni ravni za razglasitev gozdov s posebnim namenom, pri pripravi operativnih načrtov, če so ti predvideni z Odlokom o gozdovih s posebnim namenom ter krepitev prepoznavnosti pomena mestnih gozdov;
- večanje deleža gozdov lokalnih skupnosti z odkupom gozdov od zainteresiranih lastnikov gozdov na območjih obremenjenosti gozdnega prostora zaradi rekreacije in turizma, kjer prihaja do konflikta z drugimi funkcijami gozda;
- ozaveščanje javnosti o pomenu primestnih gozdov in aktivnega gospodarjenja z gozdovi ter o omejitvah pri rabi gozdov (gozdni bonton);
- omogočanje dostopa do mestnih gozdov (tudi gibalno oviranim);
- izboljšanje možnosti za vzgojno-izobraževalne aktivnosti v gozdu (učilnice na prostem, tematske poti, učni poligoni, programi) v sodelovanju z lokalno skupnostjo, lastniki gozdov in izobraževalnimi ustanovami.

Čebelarjenje

- Pospeševati in krepiti varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (lipa, češnja, kostanj,...).
- Saditi drevesa medonosnih vrst (predvsem listavcev).
- Načrtno postavljati čebelnjake na ustrezna mesta.

5.4 Ukrepi

5.4.1 Možni posek

Ocena možnega poseka izhaja iz podatkov veljavnih načrtov GGE. Zaradi večje površinskih sprememb, ki v veljavnih načrtih še niso upoštevane, je bil načrtovan posek korigiran in povečan glede na ciljno stanje, ki ga želimo dosegati po posameznih rastiščnih tipih. Preračun po lastništvu izhaja iz podatkov sestojnih parametrov v posameznem RGR. Načrtovani najvišji možni posek je določen na podlagi stanja sestojev, postavljenih ciljev gospodarjenja in usmeritev.

Preglednica 70: Možni posek po oblikah lastništva

	v 1.000 m ³	m ³ na ha, leto	% od LZ	% od P
Državni gozdovi				
Iglavci	968	5,9	18,5	88,0
Listavci	177	1,1	16,7	62,6
Skupaj	1.145	7,0	18,2	82,8
Zasebni gozdovi				
Iglavci	3.062	6,9	21,3	92,3
Listavci	587	1,3	19,0	63,3
Skupaj	3.649	8,2	20,9	86,0
Gozdovi lokalnih skupnosti**				
Iglavci				
Listavci				
Skupaj				
Skupaj vsi gozdovi v GGO				
Iglavci	4.030	6,6	20,5	90,9
Listavci	764	1,3	18,5	62,9
Skupaj	4.794	7,9	20,2	84,9

**zaradi majhnosti posesti je načrtovan posek vključen v podatke zasebnih gozdov

Glede na prejšnji načrt je načrtovano 28 % povečanje možnega poseka. V skladu s stanjem in prednostnimi nalogami s povečanim možnim posekom sledimo zastavljenim ciljem. Povečanje poseka iglavcev je usmerjeno v izboljšanje debelinske strukture, povečanje deleža mlajših razvojnih faz in zmanjšanje ogroženosti zaradi podlubnikov. Načrtovan posek listavcev je pomemben z vidika doseganja gozdnogojitvenih ciljev. Na najboljših rastiščih posek nevitalnega drevja slabe kakovosti omogoča povečanje mlajših razvojnih faz, sproščanje rastišču primernih drevesnih vrst in dvig kvalitete lesa. Intenziteta poseka odraža prilagajanje rastiščnim razmeram in daje dovolj širok manevrski prostor za prilagajanje in blaženje podnebnim spremembam. Je solidna osnova za povečanje gozdarske in lesarske dejavnosti v GGO.

5.4.2 Ponori ogljika

Z načrtovanim posekom zagotavljamo ponore ogljika v območju. Izdelan izračun ponorov ogljika za obdobje 2021-2030 predvideva 1.555 GgCO₂ skladiščenja, kar na letni ravni predstavlja 155 GgCO₂ kot prikazuje graf izračuna za GGO v poglavju 2.5..

5.4.3 Gojitvena, varstvena in ostala dela

Potrebe po gojitvenih in varstvenih delih izhajajo iz podatkov veljavnih načrtov GGE. Večje površinske spremembe, ki so nastale zaradi ujm, v vseh veljavnih načrtih še niso upoštevane. Tako podana ocena v preglednici upošteva tudi površine sanacijskega območja in potrebnost gojitvenih in varstvenih del za njihovo sanacijo. Intenzivnost načrtovanih ukrepov je večja v sestojih z dobrimi sestojnimi zasnovami, vrstno pestrostjo in močnim zeliščnim in grmovnim slojem. Izvedba del je lahko vprašljiva v razdrobljeni posesti (več solastnikov). Pri ukrepih nege razlike med minimalnim in optimalnim obsegom upoštevajo naslednja dejstva:

- potrebna je obnova (naravna, umetna) na sanacijskih območjih poškodovanih gozdov,
- na obnovljenih površinah (posajene, ograjene in zaščitene površine) je potrebno izvesti nujna gojitvena dela na najboljših rastiščih zaradi plevelov in v visokogorju zaradi trave),
- nujno je vzdrževanje zaščite, tako individualne kot kolektivne (ograje, tulci, količki),
- v minimalnem obsegu izvesti zahtevnejša gojitvena dela (nege mladja, gošče, letvenjaka) v sproščenih mladovjih in sestojih kjer je predviden končni posek, še posebej na rastiščih Kislojubilnih jelovij, Jelovih bukovij in Gorskih bukovij.
- prednostno izvesti biomeliorativna dela na sanacijskih površinah za povečanje biotske pestrosti.

Glede na navedena dejstva je minimalni obseg nege načrtovan na slabi polovici načrtovanih del (44,9 %), od tega v DG 54,4 % in v ZG 42,3 %. Nekoliko večji delež minimalnega obsega negovalnih del v DG izhaja iz večjih površin poškodovanih po ujmah, zato so negovalna dela v okviru sanacije nujna. V okviru predvidenih del za obnovo gozdov in v skladu z navedenimi dejstvi načrtujemo tudi ukrep obnove s sadnjo sadik gozdnega drevja na skupno 480 ha gozdnih površin. Za to bo potrebno zagotoviti 1.214.000 sadik, od tega 41 % iglavcev in 59 % listavcev. Potrebe po obnovi s sadnjo lahko dodatno povečajo morebitne naravne ujme, ki bodo prizadele gozdove v naslednjem desetletju.

Glavni poudarek pri ukrepih za izboljšanje življenjskih razmer prstoživečih živali v povezavi z deli v desetletnem LUN je na ohranjanju in rednem vzdrževanju obstoječih površin (pasišča – travniki in pašniki, grmišča, vodni viri in kali ...) na celotnem GGO. Poseben poudarek je na vzdrževanju travišč na ovršju Pohorja, Pece, Olševe, Uršlje gore, Smrekovca in Košenjaka. Na ogolelih površinah sanacijskih območjih GGO (v gozdnem in gozdnatem prostoru), ki so posledica naravnih ujm, je treba načrtno osnovati pašne površine in grmišča. Pospešuje in vnaša naj se plodonosne listavce in načrtno osnuje nekaj novih pasišč za rastlinojedo parkljasto divjad.

Med dela za nego habitatov ni zajet ukrep naravni razvoj biotopov (ekocelice). Obseg izločitve ekocelic se opredeli na podlagi ciljev zapisanih v PUN 2000 in na podlagi usklajevanja naravovarstvenih smernic za GGN GGE.

Ciljne vrednosti dolgoročnega varstvenega cilja PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Slovenj Gradec so navedene v Preglednici 72, navedeni so tudi ciljni deleži odmrle biomase ter število dreves B+C debelinskih razredov znotraj upravljavskih con (Preglednica 73).

Za izboljšanje realizacije gojitvenih in varstvenih del naj se upošteva tudi priporočili 3 in 15 Okoljskega poročila na strani 180, 181. Zaradi velikega pomena stabilnosti sestojev naj se upošteva priporočilo 15 Okoljskega poročila na strani 181 in okrepi (so)financiranje ukrepov za prilagajanje gozdov na pričakovane podnebne spremembe.

Preglednica 71: Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih po oblikah lastništva

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozdovi		Zasebni in drugi gozdovi		Skupaj	
		minimalno	optimalno	minimalno	optimalno	minimalno	optimalno
Obnova	ha	326	326	1.157	1.157	1.483	1.483
Nega	ha	1.410	2.590	4.069	9.610	5.478	12.200
Varstvo	dni	4.994	4.994	6.527	6.527	11.521	11.521
Nega habitatov	dni	830	1.015	779	995	1.609	2.010

Preglednica 72: Dolgoročni varstveni cilji PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Slovenj Gradec

Osrednje cone (iz UC krovnih vrst ptic)	CILJ	Opomba in usmeritev	Povečanje (ha/opisno)
			Skupaj gozdni rezervati + ekocelice brez ukrepanja
Kamniško - Savinjske Alpe - osrednja	ohrani se	Prednostno usmerjati v površine varovalnih gozdov z ustreznim habitatom in izjemoma v preteklosti nizko intenzivno gospodarjene gozdove z drevjem nad 30 cm premera.	0
Pohorje - osrednja	ohrani se	/	0

Preglednica 73: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj upravljavskih con skupaj v GGN GGO Slovenj Gradec

Dolgoročni cilj						Dejansko stanje			
Osrednje cone (iz UC krovnih vrst ptic)	Ciljna količina v B in C razširjenem debelinskem razredu	Ciljni delež odmrle lesne biomase v LZ in B in C v LZ	Usmeritev	CILJ		Odmrta lesna biomasa			
						Št. B+C (stoječih in ležečih odmrlih)	Delež A+B+C v celotni LZ (%)	Delež B+C v celotni LZ	Število stoječih dreves B in C
						št/ha	%	%	št/ha
Kamniško - Savinjske Alpe - osrednja	Izloča se vsaj 5-7 stoječih dreves/ha v sestojih s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm	več kot 5 % 50 % v B in C	Smiselno se upošteva delež gozdov brez gospodarjenja in delež gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja kjer je večji delež debele odmrle lesne biomase	poveča se		3	6,1	1,8	164
Pohorje - osrednja	Izloča se vsaj 5-7 stoječih dreves/ha v sestojih s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm	več kot 5 % 50 % v B in C	Smiselno se upošteva delež gozdov brez gospodarjenja in delež gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja kjer je večji delež debele odmrle lesne biomase	poveča se		3	4,8	1,1	185

5.4.4 Vlaganja v gozdno infrastrukturo

Predvidevamo nadaljnje zmanjševanje obsega gradenj gozdnih cest in gradenj gozdnih vlak. Gradnja gozdnih cest bi bila z vidika ekonomičnosti proizvodnje potrebna prvenstveno na naslednjih predelih: Zadnji travnik (DG), Kosov vrh (DG), Rožančevo (DG), Rosovo (ZG, DG), Peca (DG), Gorna (DG), Jesenik (ZG, DG), Jakobe (DG), Mučevo (DG), Rezmanovo (DG), Cvelbarjevo (ZG), Travniki (DG). Perspektivni načrt gradenj predvideva gradnjo 20 km (17 km v DG, 3 km v ZG) gozdnih cest od tega 13 km (DG) prednostno. Ob velikih stroških gradnje gozdnih cest je posebej v ZG bolj verjetna gradnja gozdnih vlak, ki omogočajo spravilo po kolesih.

Glede na dinamiko gradnje gozdnih vlak v zadnjih letih predvidevamo, da bo v prihodnjem ureditvenem obdobju zgrajeno cca. 200 km gozdnih vlak (3/4 v zasebnih gozdovih in 1/4 v državnih gozdovih). Omrežje gozdnih vlak je nedograjeno na velikem delu (26 % površine) za traktorsko spravilo primernih terenov, zato nismo posebej opredeljevali za gradnjo prednostnih območij. Gradnja gozdnih prometnic je odvisna od investorjev in soglasij soglasjedajalcev, zato so dolžine novogradenj gozdnih prometnic zelo okvirne. Na obseg gradenj v zasebnih gozdovih bo zelo vplivala možnost pridobivanja sredstev preko programov razvoja podeželja.

Preglednica 74: Gradnja gozdnih cest in protipožarnih presek

Vrsta del	Potrebno za optimalno odprtost v km	Prioritetne dolžine odpiranja v naslednjem desetletju v km
Gradnja gozdnih cest	20	13
Gradnja gozdnih vlak	200	150
Gradnja protipožarni presek	0	

Potrebe po vzdrževanju gozdnih cest so odvisne od javnega značaja gozdne ceste. Prioriteto imajo gozdne ceste, ki odpirajo kmetije in večje komplekse gozdov. Tu je potrebno zagotavljati celoletno prevoznost z rednim zimskim vzdrževanjem, vzdrževanjem odvodnih naprav in letnim vzdrževanjem vozišča. Periodično vzdrževanje nosilno obrabne plasti je potrebno prednostno izvajati na tistih gozdnih cestah, ki odpirajo več kmetij in večje komplekse gozdov, objekte odvodnjavanja (ploščate in cevne prepuste) in oporne stene pa po potrebi na vseh gozdnih cestah. Kalkulacija vzdrževalnega stroška je 1.167 EUR/km/leto.

6 OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Ekonomsko vrednotenje lesnoproizvodne funkcije smo izvedli na podlagi v ON opredeljenega možnega poseka, gojitvenih in varstvenih del, ocene sortimentacije, cen lesa na trgu v 2021, stroškov sečnje in spravila, vrednosti gojitvenih in varstvenih del in stroškov vzdrževanja gozdnih cest. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti, povračil in drugih virov sofinanciranja. Zaradi male površine gozdov lokalnih skupnost za to kategorijo lastništva nismo izdelali ekonomskega vrednotenja gospodarjenja z gozdovi.

Pričakovani prihodki

Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m³), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo uporabili strukturo in cene lesa, ki jih vodi SURS za leto 2020, in oboje ocenili za potrebe GGO glede na trende v letu 2021. Za izračun neto m³ smo uporabili faktor 0,9 ne glede na drevesne vrste.

Preglednica 75: Ocena strukture gozdnih lesnih sortimentov

Gozdni lesni sortiment	Delež (%)
Hlodi - iglavcev, skupaj	71
Les za celulozo in plošče, iglavcev	26
Drug okrogel industrijski les, iglavcev	2
Les za kurjavo, iglavcev	1
Skupaj iglavci	100
Hlodi, hrast	0
Hlodi, bukev	1
Hlodi ostalih listavcev	0
les za celulozo in plošče, in kurjavo listavcev	99
Skupaj listavci	100

Stroški

Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa (20 EUR/m³), stroške v ON planiranih gojitvenih del (4,8 dnin/ha * 133 EUR/dnino + 45 % materialnih stroškov), stroške varstvenih del (133 EUR/dnino + 45 % mat.str.) in stroške vzdrževanja gozdnih cest (kalkulacija CE). Stroški vzdrževanja gozdnih vlak so majhni (med 0,2 in 0,25 EUR/m³), zato jih v izračunu nismo upoštevali.

Preglednica 76: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije

	Ocena v milijon EUR			Skupaj
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti **	
Pričakovani prihodki	219,00	69,00	-	288,00
Stroški skupaj (sečnja in spravilo)	72,00	22,90	-	95,90
Stroški gojitvena, varstvena in druga dela – optimalni obseg	3,50	11,40	-	14,90
Vzdrževanje gozdnih cest	13,60	3,90	-	17,50
Ocena ekonomske presoje	128,90	30,80	-	159,70

**zaradi majhnosti posesti in razpršenosti parcel so podatki vključeni v podatke zasebnih gozdov

Rezultat ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije je razlika med ocenjenimi pričakovanimi prihodki in stroški.

Ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi v GGO bo v prihodnjem ureditvenem obdobju, ob izvedenem možnem poseku ter izvedbi predvidenih gojitvenih in varstvenih del, v gozdovih obeh lastniških kategorij razmeroma ugodna.

7 TVEGANJA ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA

Razvoj družbe, globalizacija delovanja gospodarskih sistemov in odzivi okolja postajajo vedno bolj nepredvidljivi. Za uresničevanje zastavljenih ciljev v območnem načrtu so prepoznana naslednja tveganja:

1. Podnebne spremembe in posledice v gozdnih sestojih (poškodovanost po ujmah, prenamnožitve škodljivcev in boleznih gozdnega drevja)

V preteklem desetletju so v delu GGO gozdove močno prizadele ujme (žledolom, podlubniki, vetrolomi), ki so krojile način gospodarjenja in odločilno vplivale na dohodek iz gozda. Glede na napovedi podnebnih sprememb gre pričakovati še večje vremenske ekstreme in s tem povečan obseg škodljivcev in boleznih gozdnega drevja. Močnejše in pogostejše spremembe bodo negativno vplivale na stabilnost gozdnega ekosistema in s tem na trajnosti donosov za lastnike. Tveganje je v GGO še toliko večje, zaradi spremenjene naravne sestave in prevladujočega deleža smreke na vseh rastiščih.

2. Izvajanje načrtovanih del in kvaliteta izvedenih del v gozdovih

- Proizvodnja lesa:

Verjetnost nihanja cen gozdnih sortimentov in gozdarskih storitev bo tudi v prihodnosti velika. Povečan obseg primarne predelave lesa in razvoj lesne industrije v območju, ki bi zagotavljala stabilnost cen, ostaja na ravni državnih strategij. Cene lesnih sortimentov oblikujejo predvsem žagarski obrati v sosednji Avstriji. Temu v večini sledi realizacija poseka v območju. Nepredvidljiva nihanja trga cen gozdnih sortimentov in dela so za načrtno izvajanje gospodarjenja z gozdovi veliko tveganje. Predvsem tam, kjer je izvajanje vezano na zunanje izvajalce, je tveganje za slabo kakovost izvedbe veliko v vseh oblikah lastništva. Dolgi birokratski postopki (javna naročanja) v DG večajo tveganja za nepravočasno in slabo izvedbo, posledično večajo tveganja za razvoj podlubnikov in negativno vplivajo na kvalitetno strokovno delo. Slabšajo javno podobo stroke, odnose med lastniki gozdov in javnostjo.

- Negovalna dela:

Neizvajanje negovalnih in varstvenih del zelo povečuje tveganje za učinkovito zagotavljanje vseh vlog gozda. Za opravljanje del morajo biti vzpodbude v obliki različnih shem sofinanciranja stimulatивne. Lastnike ne smejo omejevati ali odvrčati z zapletenimi administrativnimi postopki. Kontrole upravičenosti do sredstev morajo biti smiselne.

3. Pomanjkanje delovne sile za opravljanje del v gozdu je eden izmed ključnih dejavnikov tveganja.

4. Usklajevanje zasebnega in javnega interesa v gozdu, pristojnosti javne gozdarske službe ter spreminjanje zakonodaje

V območju so lastniki gozdov in tudi širša javnost zelo občutljivi na dogajanja in spremembe v gozdovih. Zaradi povečanega pritiska na gozd, še posebej nekontroliranih voženj po gozdnih prometnicah in gozdu, zasebni lastniki izražajo interes po omejevanju pritožnih aktivnosti v njihovih gozdovih. Poleg že znanih območij večnamenske rabe gozdnega prostora (Pohorje, okolica Slovenj Gradca..) se je povečal obisk gozdov v odmaknjenih, nedavno slabo dostopnih območjih, saj sodobna prevozna sredstva to omogočajo. Vnašanje nemira zaradi pretiranih in nedovoljenih dejavnosti (rekreacija, nabiralništvo, vožnja s kolesi in motornimi vozili v naravnem okolju) večja tveganje za ohranitev biotske raznovrstnosti in ohranjenosti okolja. Zakonodaja spremembam v družbi ne sledi, s tem pa se povečuje tveganje za slabo izvajanje ukrepov gozdnega nadzora in tudi pasivnost pristojnih institucij za ukrepanje.

5. Gospodarjenje z gozdom in omejitve zaradi drugih vlog gozda

V območju je velik del gozdnih površin, kjer so opredeljene časovne omejitve gospodarjenja zaradi zavarovanih živalskih vrst. Območja so v višinskih gozdovih, kjer se povečuje tveganje za učinkovito gospodarjenje in so nastala večja območja sanacij tako v zasebnih kot državnih gozdovih. Možnost gozdne proizvodnje je zaradi vremenskih razmer prav tako časovno omejena. S tem je omejen ekonomski interes lastnika, ki se na spremembe v času omejitev težko odziva. Lastnike postavlja v neenakopraven položaj, saj časovne omejitve prostega gibanja javnosti ni, motnje pa so kljub temu prisotne. Povečuje se tveganje za uresničevanje večnamenskega gospodarjenja in povečanje konfliktnih situacij.

8 OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT

Preglednica 77: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot

Zap. št.	Gozdnogospodarska enota	Površina (ha)	Obdobje veljavnosti veljavnega načrta	Prvo leto veljavnosti novega načrta
1	01 MISLINJA	5.963	2015 - 2024	2025
2	02 PAŠKI KOZJAK	2.264	2016 - 2025	2026
3	03 POHORJE	3.773	2016 - 2025	2026
4	04 PLEŠIVEC	6.981	2017 - 2026	2027
5	05 DRAVOGRAD	6.096	2018 - 2027	2028
6	06 RAVNE	7.349	2019 - 2028	2029
7	07 MEŽICA	8.439	2020 - 2029	2030
8	08 ČRNA - SMREKOVEC	6.771	2012 - 2021	2022
9	09 RADLJE - LEVI BREG	4.711	2013 - 2022	2023
10	10 RADLJE - DESNI BREG	8.373	2014 - 2023	2024

GGE se v preteklem desetletnem obdobju niso spreminjale. Obdobja veljavnosti GGN GGE in prva leta veljavnosti novih GGN GGE sledijo obdobjem veljavnosti in letom obnove GGN GGE, kot je bilo to določeno v preteklem GGN GGO Slovenj Gradec (2011-2020).

9 METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA

9.1 Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta

Proces priprave in sprejemanja območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov za obdobje 2021-2030 je obsežen in se je formalno pričel v letu 2020 in je celoti potekal v letu 2021. V letu 2022 se je zaradi postopka celovite presoje vplivov na okolje nadaljeval predvsem postopek sprejemanja območnih načrtov in posledično dopolnjevanje načrtov.

Zaradi usklajevanja številnih interesov, ki jih družba od gozdov pričakuje, je participacija deležnikov v postopku priprave in sprejemanja GGN zelo pomembna. Zato smo v postopek priprave aktivno vključili različno zainteresirano javnost (predstavnike lastnikov gozdov, zastopnikov upravljavcev lovišč, kmetijskega sektorja, služb za varstvo narave, kulturne dediščine, upravljanja z vodami, lokalnih skupnosti ...). Poleg formalno določene participacije deležnikov v okviru zbiranja pobud pred pričetkom izdelave načrta, ter v okviru javne razgrnitve in javne predstavitve osnutka načrta, smo na ravni Slovenije pripravili predstavitev izdelave in sprejemanja območnih načrtov. V mesecu maju smo po območnih enotah izvedli delavnice, na katerih je bilo predstavljeno stanje in analiza preteklega gospodarjenja. Z udeleženci delavnic so bile opredeljene glavne prednosti, slabosti, priložnosti in tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Izvedli smo anketo za opredelitev pomembnosti različnih ciljev gospodarjenja z gozdovi. V septembru 2021 smo oblikovali delavnice za prikaz opredeljenih ciljev, strategij, usmeritev in ukrepov. Pripravili smo osnutek GGN GGO, ki je bil določen na seji strokovnega sveta ZGS dne 10.12.2021 in še isti dan skupaj z okoljskim poročilom, z Vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov GGN GGO 2021 - 2030 na okolje, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor. Po prejemu mnenja o ustreznosti okoljskega poročila je bil GGN GGO Slovenj Gradec javno razgrnjen med 26.7. in 2.9.2022. Dne 30.8.2022 je bila izvedena javna obravnava GGN GGO Slovenj Gradec. Do vseh prejetih pripomb se je dne 20.10.2022 opredelil svet OE Slovenj Gradec. GGN GGO Slovenj Gradec je bil skladno z omilitvenimi ukrepi iz okoljskega poročila in utemeljenimi pripombami na GGN GGO Slovenj Gradec, dopolnjen.

Vzporedno s pripravo GGN GGO je potekal tudi proces izdelave okoljskega poročila in dodatka za varovana območja v postopku Celovite presoje vplivov na okolje. Izvedeno je bilo interno vsebinjenje in vsebinjenje s sektorji, na katerih smo skupaj z udeleženci identificirali potencialne vplive, določili okoljske cilje in kazalnike ter merila vrednotenja. Osnutek okoljskega poročila in dodatka na varovana območja je bil prav tako obravnavan na seji strokovnega sveta ZGS dne 10.12.2021 in istega dne z vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov GGN GGO 2021 - 2030 na okolje, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor. Pripravljeno okoljsko poročilo smo večkrat usklajevali z mnenjedajalci in 7.6.2022 prejeli mnenje Ministrstva za okolje in prostor o ustreznosti okoljskega poročila. Okoljsko poročilo je bilo z načrti razgrnjeno med 26.7. in 2.9.2022 in predstavljeno na javni obravnavi 30.8.2022. Opredelili smo se do vseh prejetih pripomb pripravili dopolnjeno okoljsko poročilo z dodatkom na varovana območja.

Dne 11.4.2023 smo prejeli odločbo Ministrstva za okolje, podnebje in energijo o okoljski sprejemljivosti GGN GGO pod opr. št. 35409-715/2022-27 izdano dne 3. aprila 2023, kar je bil pogoj za nadaljnji postopek sprejemanja. Dne 18. 5. 2023 je bil na 11. redni seji Sveta Zavoda za gozdove Slovenije določen predlog GGN GGO Slovenj Gradec, ki je bil skupaj z ostalimi GGN GGO dne 22. 5. 2023 poslan na ministrstvi pristojni za okolje, prostor in vode ter ohranjene narave v mnenje. Po prejemu mnenj obeh pristojnih ministrstev ob koncu junija 2023 je bil GGN GGO poslan v sprejem.

9.2 Viri in zbirke podatkov

Območni načrt je izdelan na podlagi podatkovnih zbirk veljavnih GGN GGE, ki se posodablja na ZGS in hranijo na podatkovnem skladišču. Upoštevanji so bili podatki o sestojih, odsekih in stalnih vzorčnih ploskvah GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020. Zbirke podatkov so bile pred obdelavo usklajene z veljavno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20, v nadaljevanju Uredba [11]). Narejene so bile naslednje korekcije:

- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji varovalnih gozdov (datoteka: odsek) v skladu z Uredbo [11],
- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (datoteke: odseki), v skladu z Uredbo [11],
- glede na kartiranje gozdnih rastiščnih tipov v preteklem obdobju in tipologijo gozdnih rastiščnih tipov (Kutnar in sod., 2012 [32] in Bončina in sod. 2021 [1]) smo korigirali podatek o gozdnih rastiščnih tipih (datoteka: odseki_gozdne_združbe).

Orografske značilnosti (tipi površja in pokrajin) in značilnosti podnebja (podnebni tipi) smo opredelili na podlagi Geografskega atlasa Slovenije. Na podlagi podatkov ARSO [33] o padavinah in temperaturah za obdobje 1971-2019 za dvajset ključnih meteoroloških postaj v Sloveniji, smo prikazali grafikone referenčnih meteoroloških postaj glede na v GGO prisotne podnebne tipe.

Za vegetacijski oris območja smo pripravili posodobitev v prejšnjem načrtu uveljavljene obravnave rastišč z gozdnimi združbami v obravnavo rastišč z gozdnimi rastiščnimi tipi, ki predstavljajo osnovno enoto obravnave gozdne vegetacije. Gozdni rastiščni tipi so opredeljeni po Tipologiji gozdnih rastiščnih tipov Slovenije (Kutnar in sod., 2012 [32]), ki je bila nedavno posodobljena (Bončina in sod., 2021 [1]). Tipologija gozdnih rastiščnih tipov omogoča enotno in stabilnejše obravnavanje gozdne vegetacije in primerljivost v celotnem slovenskem prostoru. Posodobljena je bila podatkovna baza podatkov gozdnih rastiščnih tipov (odsgzd).

Opis demografskih in socialnih razmer je narejen na podlagi statističnih podatkov zadnjega popisa prebivalstva.

Vir podatkov za opredelitev števila gozdnih posestnikov, posestne strukture in velikosti posesti v GGO je podatkovna zbirka, ki je nastala v okviru študije Medved in sod. 2010 (IUFRO Bled) in bila uporabljena že v prejšnjem načrtu. Osnova za izračun posestne strukture gozdnih posestnikov so bili prostorski podatki GURS (2021) o vseh lastnikih zemljišč v Sloveniji (parcele z atributnimi podatki). Iz podatkov smo na podlagi sestojne karte (ZGS 2021) izbrali le gozdne parcele, ki so bile osnova za izdelavo baze vseh posesti ter lastnikov gozdov po GGO. Te smo glede na obseg gozda, ki ga imajo v lasti, uvrstili v enega od velikostnih razredov in kategorije lastništva, kateri pripada (zasebni gozd, gozdovi lokalne skupnosti, državni gozd).

Dolžino gozdnih cest za izračun odprtosti gozdov in določitev razmer za pridobivanje lesa smo določili na podlagi Evidence gozdnih cest, ki jo vodi ZGS in usklajuje z lokalnimi skupnostmi in sicer po metodologiji, ki je bila prvič uporabljena pri območnih načrtih za obdobje 2011-2020 in je podrobneje predstavljena v delu Krč in Beguš, 2013 [34].

Izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017 [15]. Kot osnova za trenutno drevesno sestavo na ravni odseka so nam služili agregirani podatki o deležih lesne zaloge posameznih skupin drevesnih vrst po sestojih. Naravno sestavo po gozdnih rastiščnih tipih smo izračunali na osnovi vodilnega gozdnega rastiščnega tipa v odseku. Izračunali smo evklidske razdalje med naravno in trenutno drevesno sestavo na ravni odseka ter maksimalne evklidske razdalje. Izračunali smo indeks spremenjenosti, ki je bil osnova za izračun ohranjenosti (100 minus spremenjenost).

Dobljene vrednosti smo rangirali v štiri razrede:

1	ohranjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je do 30 %;
2	spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 31 do 70 %;
3	močno spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 71 do 90 %;
4	izmenjani	odstopanje od naravne drevesne sestave je več kot 90 %.

Podlaga za prikaz strukture zemljiških kultur je zbirka atributivnih in grafičnih podatkov o dejanski rabi tal, ki jo vodi in obnavlja MKGP, iz konca leta 2020.

Prikazi kakovosti gozdnega drevja, poškodovanosti drevja in prikaz odmrlega drevja so narejeni na podlagi izračuna podatkov iz baze podatkov stalnih vzorčnih ploskev. Podatki o poškodovanosti mladovja so dobljeni iz popisa objedenosti gozdnega mladja.

Določitev okvirnih proizvodnih dob in modelnega razmerja razvojnih faz smo, za razliko od preteklih načrtov, preverili in ustrezno korigirali z izračuni razvojnih starosti po podatkih stalnih vzorčnih ploskev [36].

Na podlagi sprememb Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter najnovejših razpoložljivih prostorskih informacijskih slojev različnih inštitucij in uporabnikov prostora, je bila prenovljena karta funkcij. Pri kartiranju funkcij so bile upoštevane baza prostorskih podatkov ZGS (2020, 2021), Naravovarstvene smernice [19], Splošne kulturno varstvene usmeritve [26] in Usmeritve s področja upravljanja z vodami [22].

Na podlagi Pravilnika o varstvu gozdov je bila posodobljena karta požarne ogroženosti gozdov po metodologiji iz pravilnika. Uporabljeni so bili najnovejši podatki ARSO [33] o vremenu in podnebju za obdobje 1991-2020.

Okvirno ekonomsko vrednotenje smo opravili za lesnoproizvodno funkcijo na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd. Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m³), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo uporabili strukturo in cene lesa, ki jih vodi SURS. Za cene lesa smo vzeli podatke SURS, strukturo lesa smo ocenili za potrebe GGO. Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa (osnova Gozdarski inštitut Slovenije – WoodChainManager), stroške gojitvenih del (osnova Pravilnik o financiranju in sofinanciranju v gozdove), stroške varstvenih in biomeliorativnih del in stroške vzdrževanja gozdnih cest (kalkulacija na podlagi metodologije, ki je opredeljena v Uredbi za vzdrževanje gozdnih cest [35]).

Prostorski in opisni podatki s podatkovnega skladišča ZGS iz leta 2021:

a. opisni podatki o:

- odsekih;
- gozdnih rastiščnih tipih v odsekih;
- sestojih;
- drevesni sestavi sestojev;
- lastniški strukturi sestojev;
- načrtovanih ukrepov v sestojih;
- ploskvah;
- drevesih na ploskvah;
- izračunih glavnih gozdnih fondov na ploskvah;
- odmrlem drevju na ploskvah;

b. prostorski podatki

- odseki;
- oddelki;
- prikaz gozdnega in negozdnega prostora, gozdni prostor sestavljajo gozdni sestoji in ostale negozdne površine ekološko oziroma funkcionalno povezano z gozdom, ki skupaj z njim zagotavlja uresničevanje funkcij gozda;
- ploskovni sloji funkcij;

- točkovni sloji funkcij;
 - linijski sloji funkcij;
 - krajinski tipi;
 - varovalni gozdovi;
 - gozdni rezervati;
 - mirne cone;
 - gozdne ceste;
 - lovsko upravljavska območja;
 - nelovne površine;
 - krmišča;
 - stalne vzorčne ploskve;
- c. zbirke podatkov za analizo preteklega gospodarjenja
- evidenca poseka;
 - evidenca gozdnogojitvenih, varstvenih in drugih del;
 - evidenca (so)financiranja vlaganj v gozdove;
 - evidenca gozdnih požarov;
 - opisni podatki o pojavu škodljivih dejavnikov ZGS in GIS;
 - evidenca gozdnih cest;
- d. šifranti

Vsi pri obdelavah uporabljeni šifranti imajo podlago v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [18].

Za izdelavo GGN GGO so bili uporabljeni tudi različni prostorski in opisni podatki ostalih inštitucij in uporabnikov prostora:

- MOP - Geodetska uprava Republike Slovenije: kataster gospodarske javne infrastrukture, pregledne karte v različnih merilih (1: 25.000, 1: 50.000, 1:250.000), karta EHIS, karta naselij, občin, UE, prostorskih enot, kataster stavb, REN;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije: karta rabe tal (2009, 2021);
- MOP - Agencija Republike Slovenije za okolje: meja TNP, sloji naravnih vrednot (območja, točke in jame), ekološko pomembna območja (EPO), karta projektne hitrosti vetra 10 m nad tlemi (10 sekundni interval), povprečna letna hitrost vetra 1994 – 2001, karta pojavljanja snežnih plazov (2020);
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode: Karte poplav s slojem katastrofalnih, pogostih in redkih poplav, sloji vodnih teles površinskih voda, kategorizacija vodotokov, vodovarstvenih območij (cone), integralne karte razredov poplavne nevarnosti, ostale karte DRSV (poplavni dogodki, vodna dovoljenja, izviri vode, jame);
- MK - Ministrstvo za kulturo: register kulturne dediščine s priročnikom (2021);
- GIS - Gozdarski inštitut Slovenije Karta raziskovalnih ploskev (Nivo II) (2021), Karta semenskih sestojev (2021);
- ZRSVN - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: karte zavarovanih območij (2021), karte naravnih vrednost (2021);
- GZS - Geološki zavod Slovenije: Zemljevid verjetnosti pojavljanja plazov v Sloveniji

- PZS - Planinska zveza Slovenije: Planinske poti Slovenije;
- BF - Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: Karta nevarnosti skalnih podorov 1:50.000 (Kobal, M. 2021);
- MORS - Ministrstvo za obrambo: Območja (možne) izključne rabe (2021), Območja nadzorovane rabe (2021);
- ČZS - Čebelarstva zveza Slovenije: stojišča fiksnih čebelnjakov (2017), kataster čebelje paše (2015);
- Ostalo:
 - Karta karbonatnega kraškega sveta (vir: Gostinčar, Petra, 2016, Geomorphological characteristics of karst on contact between limestone and dolomite in Slovenia: dissertation, Gostinčar, Petra, doktorska disertacija, Nova Gorica;
 - Karta bolnišnic in zdravstvenih domov (Geopedija);
 - Slovenska turno kolesarska pot.

9.3 Členitev gozdov

Gozdove po lastništvu delimo na zasebne, državne in gozdove v lasti lokalnih skupnosti (občinske gozdove).

Pri členitvi gozdov na rastiščnogojitvene razrede smo upoštevali določila 4. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [18]. Razrede smo (delno) preimenovali, za nekatere razrede pa so bile izvedene tudi vsebinske spremembe pri uvrščanju sestojev v posamezne rastiščnogojitvene razrede. Pri izbiri kriterijev za oblikovanje območnih rastiščnogojitvenih razredov smo izhajali iz podobnih izhodišč kot pri prejšnjem območnem načrtu:

- sorodnost rastišč (združili smo sorodne gozdne rastiščne tipe, upoštevali višinske pasove, matično podlago, globino tal);
- stanje sestojev (sestojna zgradba, vrsta obratovanja – prebiralni gozdovi);
- gozdnogojitveno problematiko (spremenjenost naravne drevesne sestave);
- poudarjenost funkcij gozdov (varovalni gozdovi, gozdni rezervati, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi).

9.4 Obdelava podatkov

Za potrebe izdelave območnih načrtov so bile uporabljene naslednje aplikacije:

- ON20 (program za izpis tekstnega dela načrta ter prilog O1 (raven območje), O2 (raven rastiščnogojitveni razred), O3 (raven lastništvo) in O4 (raven občine).
- XPI (program za izpis podatkov SVP).

9.5 Izdelava kart za prostorski del

Vse karte, ki so zapisane v nadaljevanju, so oblikovane na podlagi 2. odstavka 9. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo in 2. odstavka 10. člena Zakona o gozdovih.

Karta A: Območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč

Karta prikazuje območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč. Območja gozdov predstavlja gozdna maska iz karte gozdnih sestojev ZGS, druga gozdna zemljišča pa predstavljajo površine rušja, daljnovodov in obor. Na karti so prikazana območja drugih gozdnih zemljišč iz GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta B: Karta namenske rabe parcel

Karta namenske rabe parcel na območju gozdov in drugih gozdnih zemljišč prikazuje območja, ki so po prostorskih planskih aktih namenjena drugim rabam.

Na karti so prikazani podatki GURS-a o namenski rabi parcel navezani na digitalni katastrski načrt (DKN) na stanje julij 2021. Izbrane so bile le parcele, ki imajo rabo drugačno kot gozd, je delež te rabe na parceli večji kot 50 % in se nahajajo v gozdu (glede na sloj sestojev). Prikazane so naslednje skupine namenske rabe zemljišč:

- stavbna zemljišča;
- kmetijska zemljišča;
- druga zemljišča.

Karta je izdelana v formatu A4, njeno merilo pa je pogojeno z velikostjo GGO. Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje gozdnogospodarskih območij in enot. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta C: Karta zavarovanih območij

Karta zavarovanih območij prikazuje območja, ki so razglašena kot varovalni gozd, gozdni rezervat (gozd s posebnim namenom brez ukrepanja) (z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 191/20 z dne 18. 12. 2020)), gozd s posebnim namenom z dovoljenim ukrepanjem (kot so določeni v gozdnogospodarskih načrtih GGE) ter zavarovana in varovana območja po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave in upravljanje z vodami (območja Natura 2000, ekološko pomembna območja (EPO), zavarovana območja, vodovarstvena območja, ipd.).

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta D: Območja posamičnega in skupin gozdnega drevja

Karta območij posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja zunaj ureditvenih naselij, ki so pomembna za ohranjanje in razvoj krajine ali življenjskega prostora divjadi, je bila izdelana na podlagi podatkov vektorskega sloja Raba tal (MKGP), različica z avgusta 2021. Izbrani so vsi objekti s šifro 1500 (drevesa in grmičevje) in prikazani na karti.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta E: Karta zasnove gozdne infrastrukture

Karta zasnove gozdne infrastrukture in drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru prikazuje gozdne ceste (iz evidence gozdnih cest) in protipožarne preseke prve kategorije ter predele, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami. Ob tem so prikazane tudi javne ceste, ki pogojno odpirajo gozd.

- Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami, so razdeljeni na dve kategoriji, in sicer:
- predeli, ki jih je potrebno odpreti z gozdnimi cestami;
- ostali predeli za odpiranje z gozdnimi cestami, na katerih obstajajo različne omejitve pri gradnji, ki jih je potrebno pri načrtovanju upoštevati.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta F: Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma določa območja, na katerih sta mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh. Pri izdelavi te karte so bile upoštevane naslednje strokovne podlage:

- gozdni rezervati,
- varovalni gozdovi,
- druga zavarovana naravna območja,
- območja poudarjenih funkcij gozdov,
- območja Natura 2000,
- ekološko pomembna območja (EPO),
- mirne cone,
- zimovališča divjadi.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi že obstoječe kolesarske poti in steze za jahanje, ki potekajo skozi coni A in B, ter meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta G: Pregledna karta funkcij

Pregledna karta funkcij prikazuje območja gozdov s poudarjenimi ekološkimi funkcijami na prvi stopnji, socialnimi funkcijami na prvi stopnji in območja gozdov, kjer so na prvi stopnji hkrati poudarjene ekološke in socialne funkcije gozdov.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je v obliki interaktivne karte prikazana na spletnem pregledovalniku.

10 LITERATURA IN VIRI

- [1] Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana. Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str..
- [2] Gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2001-2010)..
- [3] Informacija o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Koroški regiji v letu 2019. Julij 2020. Velenje. AJPES.
- [4] Mesečni statistični bilten Koroška v številkah. Januar 2020. Ravne na Koroškem , A. L. P. Peca d. o. o..
- [5] Raba tal 2009. Podatki evidence dejanske rabe za pretekla leta. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. https://rkg.gov.si/arhiv/RABA_Verzije/index.html (25. 4. 2021).
- [6] Raba tal 2020. Podatki evidence dejanske rabe. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. <https://rkg.gov.si/vstop/> (25. 4. 2021).
- [7] Interpretacijski ključ rabe tal (verzija 6.0). 2013. MKGP. http://rkg.gov.si/GERK/documents/RABA_IntKljuc_20131009.pdf/ (1. 3. 2021)..
- [8] ZGS. 2021. Informacijska baza Zavoda za gozdove Slovenije: Baza prostorskih podatkov - Karta KD, december 2020..
- [9] Območni načrti GGO Slovenj Gradec (1971-1980), (1981-1990), (1991-2000), (2001-2010)..
- [10] Uredba o razglasitvi Tople na Koroškem za naravno znamenitost (Ur.l.RS 32/1966)..
- [11] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20.
- [12] Odlok o ustanovitvi GGO, Skupščina Republike Slovenije, leto 1965 (U.L.SRS 37/65).
- [13] ZGS. 2021. Informacijska baza Zavoda za gozdove Slovenije:Evidenca gozdnih cest.
- [14] Končno poročilo projekta SUPORT, Slovenj Gradec, september 2016.
- [15] Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. Elsevier, Ecological Indicators 77: 194–204..
- [16] Kadunc A., Poljanec A., Dakskobler I., Rozman A. in Bončina A. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji : poročilo o realizaciji projekta. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire..
- [17] Dodatek okoljskemu poročilu za presojo spremenljivosti izvedbe 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021-2030 za varovana območja. 2022. Ljubljana. Zavod za gozdove, Zavita..
- [18] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- [19] Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGO Slovenj Gradec (2021-2030),dopolnitev, april 2021, Maribor, Zavod RS za varstvo narave – OE Maribor.
- [20] Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Ur. l. RS, št. 114/09 in 31/16..
- [21] ZG (Zakon o gozdovih).1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16..
- [22] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Februar 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- [23] Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09)..
- [24] Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09).

- [25] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08),.
- [26] Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, 2020, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino - Območna enota Maribor.
- [27] Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- [28] Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14.
- [29] Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
- [30] ZV-1 (Zakon o vodah). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15.
- [31] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št.58/18).
- [32] Kutnar, Lado, Veselič, Živan, Dakskobler, Igor, Robič, Dušan (2012). Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, letnik 70, številka 4, str. 195-214..
- [33] Podatki ARSO po opazovalnih postajah. <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/observation-stations/>. (februar 2021).
- [34] Krč, J., Beguš, J. 2013. Planning Forest Opening with Forest Roads. Croatian Journal of Forest Engineering 34/2, str.: 217-228.
- [35] Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. 1994. Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15..
- [36] Tujerodne vrste z EU seznama. 2021..
- [37] SI_STAT podatkovni portal. 2021a. Statistični urad Republike Slovenije. https://pxweb.stat.si/SiStatDb/pxweb/sl/10_Dem_soc/ (25. 2. 2021)..
- [38] Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS). 2004. Ur. l. RS, št. 76/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2..
- [39] Miklavžič J. 1959. Melioracija smrekovih monokultur na Pohorju, Ljubljana, IGLG, Ljubljana..
- [40] Krajevni leksikon Dravske banovine, Ljubljana 1937, Tiskarna Slovenija.
- [41] Analiza izvajanja ukrepov Programa upravljanja območij Natura 2000 2015–2020 za obdobje 2015-2018/2019. 2020. http://www.natura2000.si/fileadmin/user_upload/Dokumenti/LIFE_IP_NATURA_SI/Rezultati/A.3_Analiza_PUN2000_2015-20_Sektor_gozdarstvo.pdf/ 11. 4. 20.
- [42] ZRSVN - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: karte zavarovanih območij (2021), karte naravnih vrednost (2021).
- [43] MOP - Agencija Republike Slovenije za okolje: sloji naravnih vrednot, ekološko pomembna območja (EPO), karta projektne hitrosti vetra 10 m nad tlemi (10 sekundni interval), povprečna letna hitrost vetra 1994 – 2001, karta pojavljanja snežnih plazov (2020).
- [44] MK - Ministrstvo za kulturo: register kulturne dediščine s priročnikom (2021).
- [45] PZS - Planinska zveza Slovenije: Planinske poti Slovenije.
- [46] MORS - Ministrstvo za obrambo: Območja (možne) izključne rabe (2021), Območja nadzorovane rabe (2021).
- [47] ČZS - Čebelarstva zveza Slovenije: stojišča fiksni čebeljakov (2017), kataster čebelje paše (2015).
- [48] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih območnih načrtov za obdobje 2021-2030. 2022. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije, Zavita..

- [49] Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021–2030, 6.5, Ljubljana 2021.

11 NAČRT SO IZDELALI

Območni načrt smo izdelali na Zavodu za gozdove Slovenije, Območni enoti Slovenj Gradec. Predstavljeno je stanje gozdov in opravljena je presoja gospodarjenja v preteklem ureditvenem obdobju. Za doseganje ciljev so na tej osnovi postavljene strategije, usmeritve in ukrepi. Načrt je delo projektne skupine, ki je nastajal v okviru odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje, v sodelovanju z ostalimi odseki na območni enoti in centralno enoto v Ljubljani.

Sodelavci pri izdelavi načrta

Nosilka izdelave načrta in koordinatorka del: Ljudmila Medved, univ. dipl. inž. gozd.

Pripravljalna dela:

Suzana Andrejc, univ. dipl. inž. gozd.,
Zdenka Jamnik, univ. dipl. inž. gozd.,
Ljudmila Medved, univ. dipl. inž. gozd.,

Izdelava tekstnega in tabelarnega dela: po poglavjih

Hinko Andrejc, univ. dipl. inž. gozd.,	1.5.3, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.6, 3.2.5, 5.1, 5.2, 5.3.4, 5.3.6, 5.4.4, 6
Suzana Andrejc, univ. dipl. inž. gozd.,	1.3, 1.4.2, 1.5.2, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, del 3.2.3, 3.2.4, 3.2.6, 3.2.7 in 5.3.1, 5.4.1, del 12
Zdenka Jamnik, univ. dipl. inž. gozd.,	3.2.5, 3.2.8, 3.2.9, 4, 5.3.7 do 5.3.13, del 12
Ljudmila Medved, univ. dipl. inž. gozd.,	1.1.1-1.1.4, 1.5.1, 2.5, 3.1 - 3.5, 5.1, 5.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.4.1, 5.4.2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Zdravko Miklašič, univ. dipl. inž. gozd.,	1.4, 3.2.2, 3.2.4, 5.1, 5.2, 5.3.3, del 12
Simona Oto, univ. dipl. inž. gozd.,	3.1.2, 3.1.6, del 3.2.2, 3.2.4, 5.1, 5.2, 5.3.5, 5.4.3

Računalniška obdelava atributivnih podatkov:

Ivan Štornik, univ. dipl. inž. gozd.,
mag. Rok Pisek, univ. dipl. inž. gozd. (CE),
Gregor Senegačnik, univ. dipl. inž. gozd. (CE),
Karla Klemenčič, univ. dipl. inž. geod. (CE),

Izdelava kart in obdelava prostorskih podatkov:

Samo Vončina, inž. gozd.,
Janez Golob, mag. inž. gozd.,

Urejanje načrta in pisni pregled:

Janez Golob, mag. inž. gozd.,
Samo Vončina, inž. gozd.,
Suzana Andrejc, univ. dipl. inž. gozd.,
Simona Oto, univ. dipl. inž. gozd.,

Datum določitve: 18.5.2023

Podpisniki:

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

Ljudmila Medved, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Slovenj Gradec:

Branislav Gradišnik, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PROSTORSKI DEL

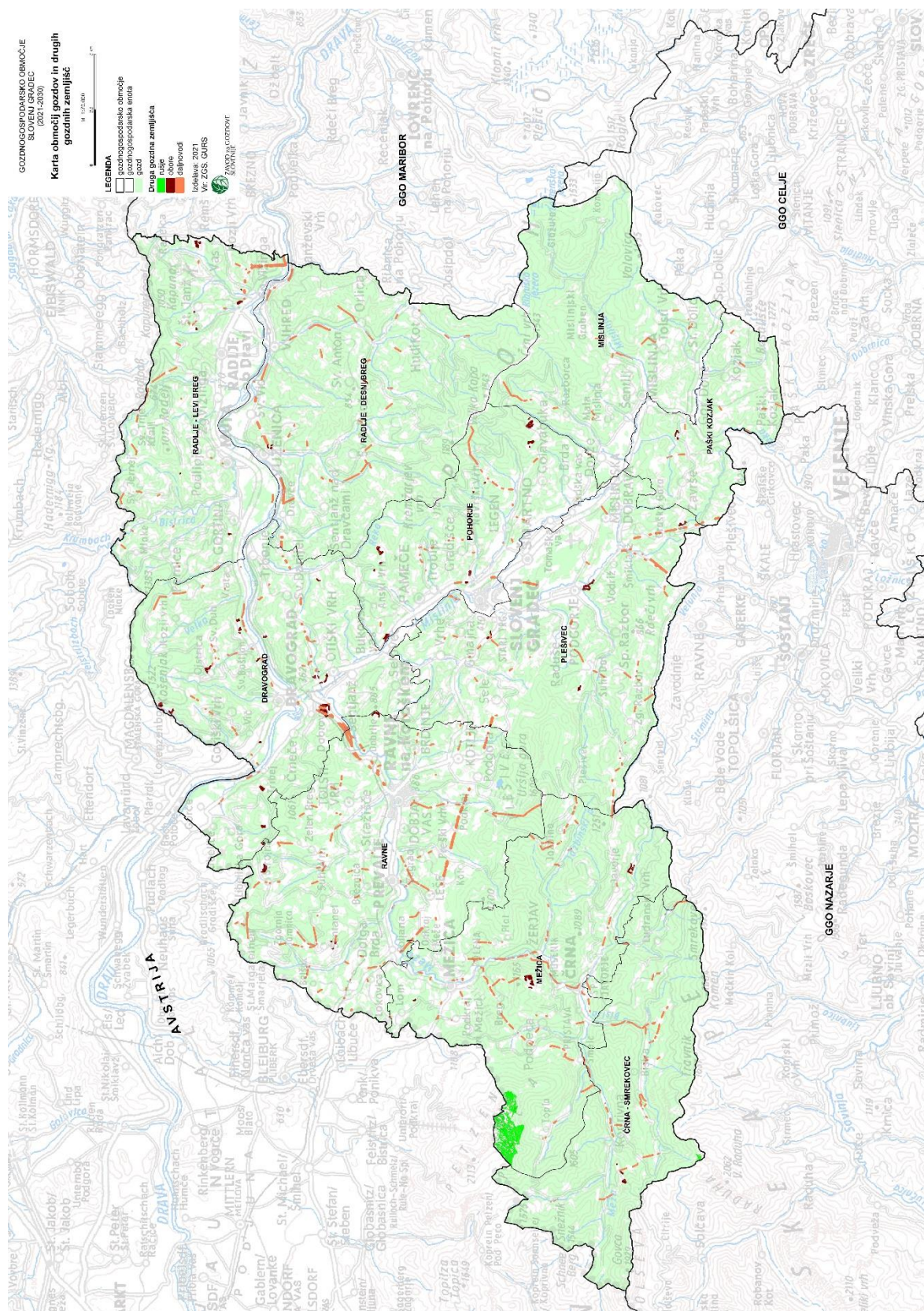
Karte prostorskega dela območnega načrta na podlagi Zakona o gozdovih in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi so:

- KARTA A: Karta območij gozdov in drugih gozdnih zemljišč;
- KARTA B: Karta namenske rabe parcel;
- KARTA C: Karta zavarovanih območij;
- KARTA D: Karta območij posamičnega in skupin gozdnega drevja;
- KARTA E: Karta zasnove gozdne infrastrukture;
- KARTA F: Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma;
- KARTA G: Pregledna karta funkcij;
- KARTA H: Karta funkcij.

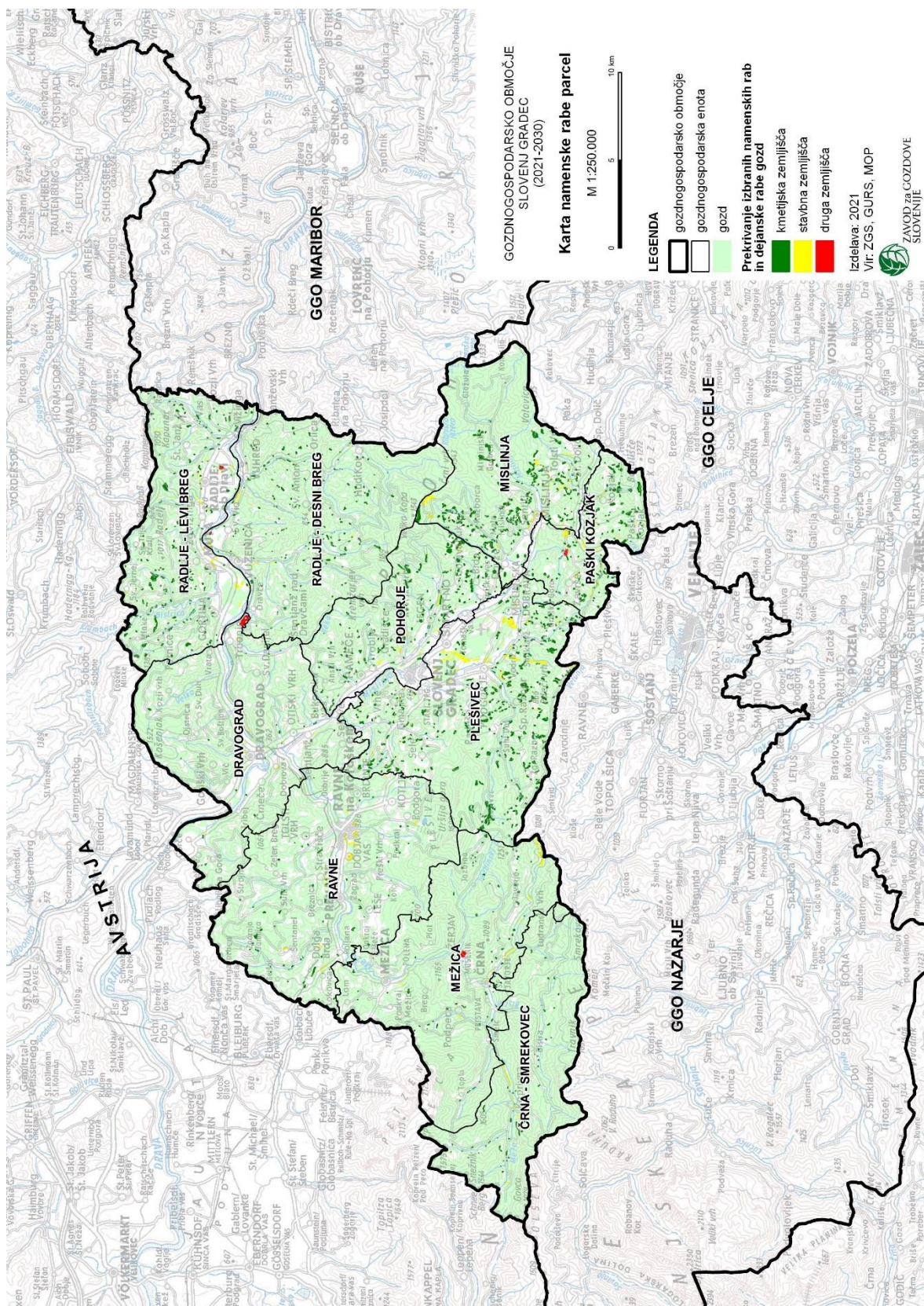
V načrtu prikazujemo tudi druge pomembne prostorske vsebine, na katere se nanaša besedilo GGN GGO:

- KARTA I: Karta rastiščnogojitvenih razredov;
- KARTA J: Karta kategorij gozdov;
- KARTA K: Karta skupin gozdnih rastiščnih tipov;
- KARTA L: Karta požarne ogroženosti.
- KARTA M: Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah,
- KARTA N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij,
- KARTA O: Potencialna erozijska območja.

KARTA A: Karta območij gozdov in drugih gozdnih zemljišč

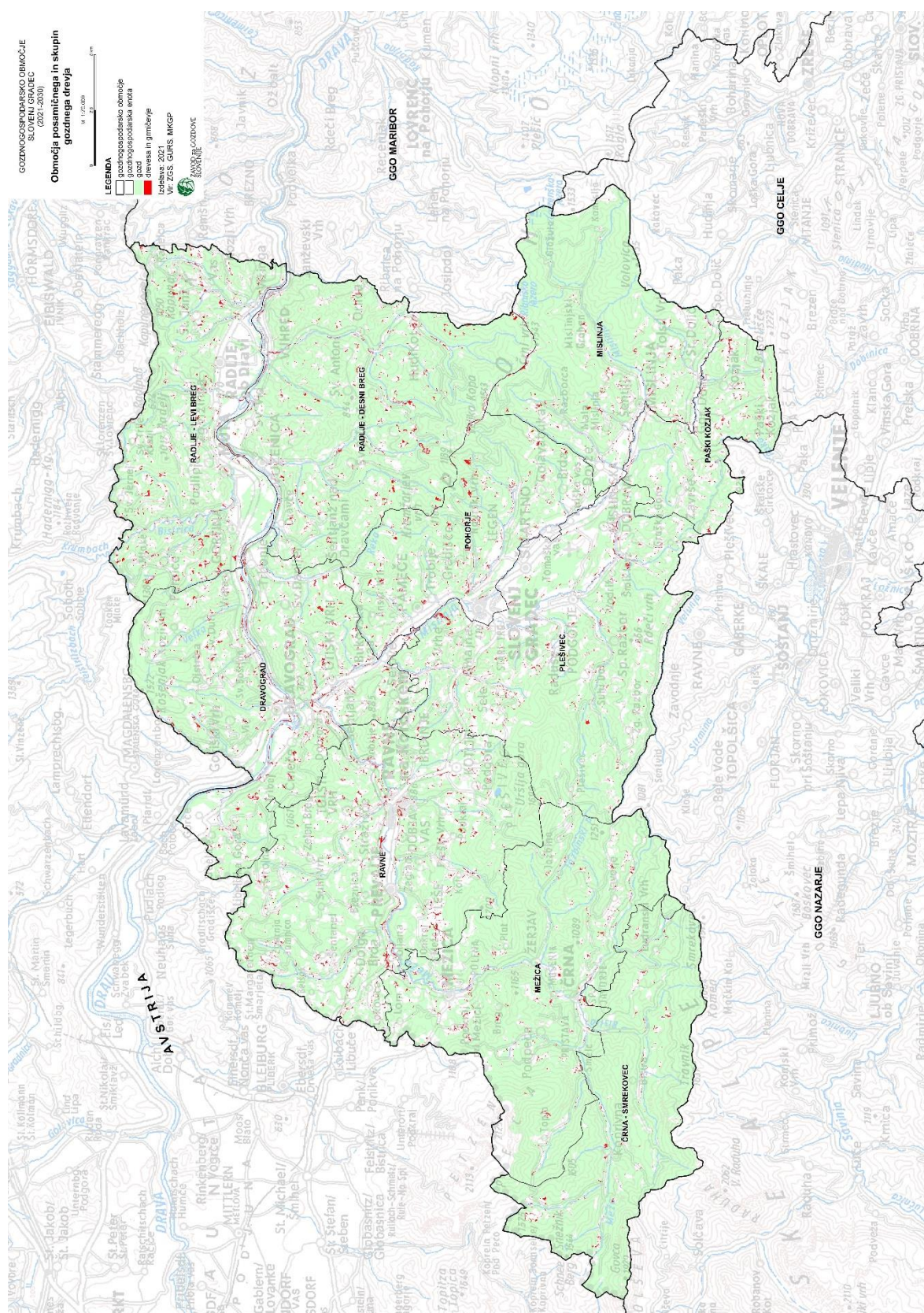

KARTA B: Karta namenske rabe parcel

KARTA D: Karta območij posamičnega in skupin gozdnega drevja

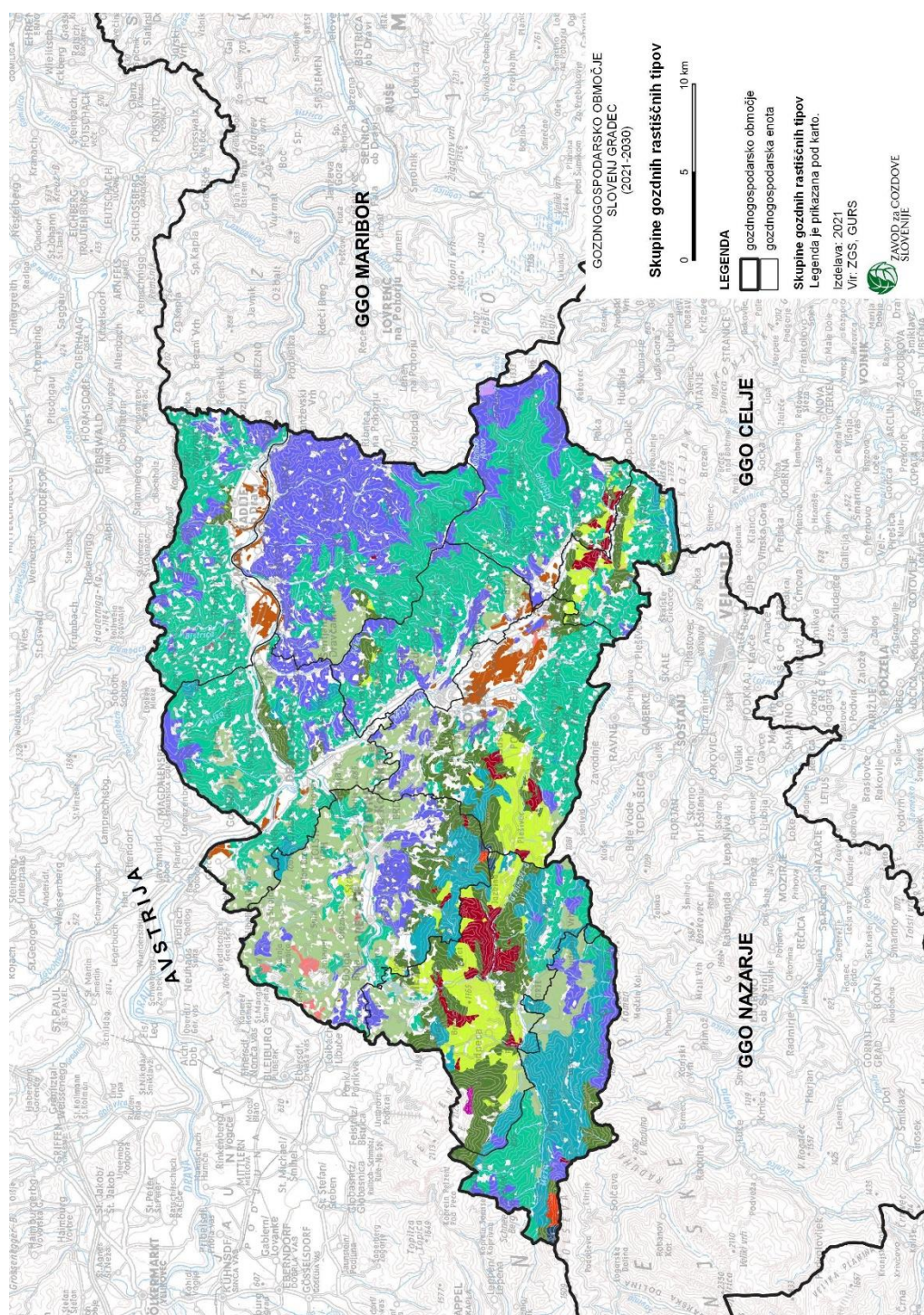
KARTA H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je kot interaktivna karta prikazana na pregledovalniku ZGS

KARTA K: Karta skupin gozdnih rastišnih tipov

Skupine gozdnih rastišnih tipov

Dobova-belogabrova in brestovja z ozkolistnim jesenom

Podgorska bukovja na silikatnih kamninah

Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah

Jelova-bukovja

Javorovja, velikojesenovja in lipovja

Topoljubna bukovja

Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev

Kisloljubna rdečeborovja

Bazoljubna rdečeborovja in črnboborovja

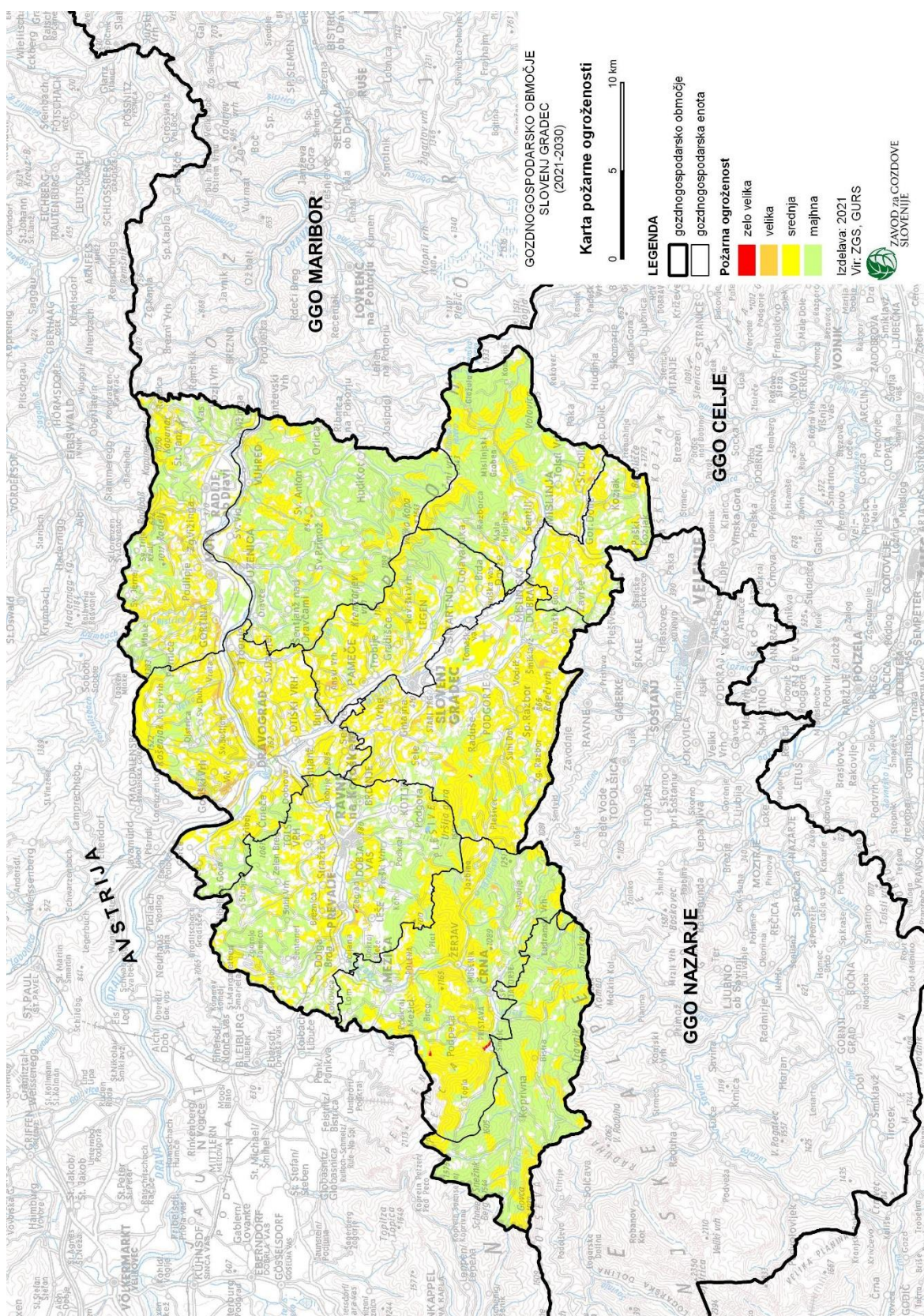
Jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah

Barjanska smrekovja in ruševja

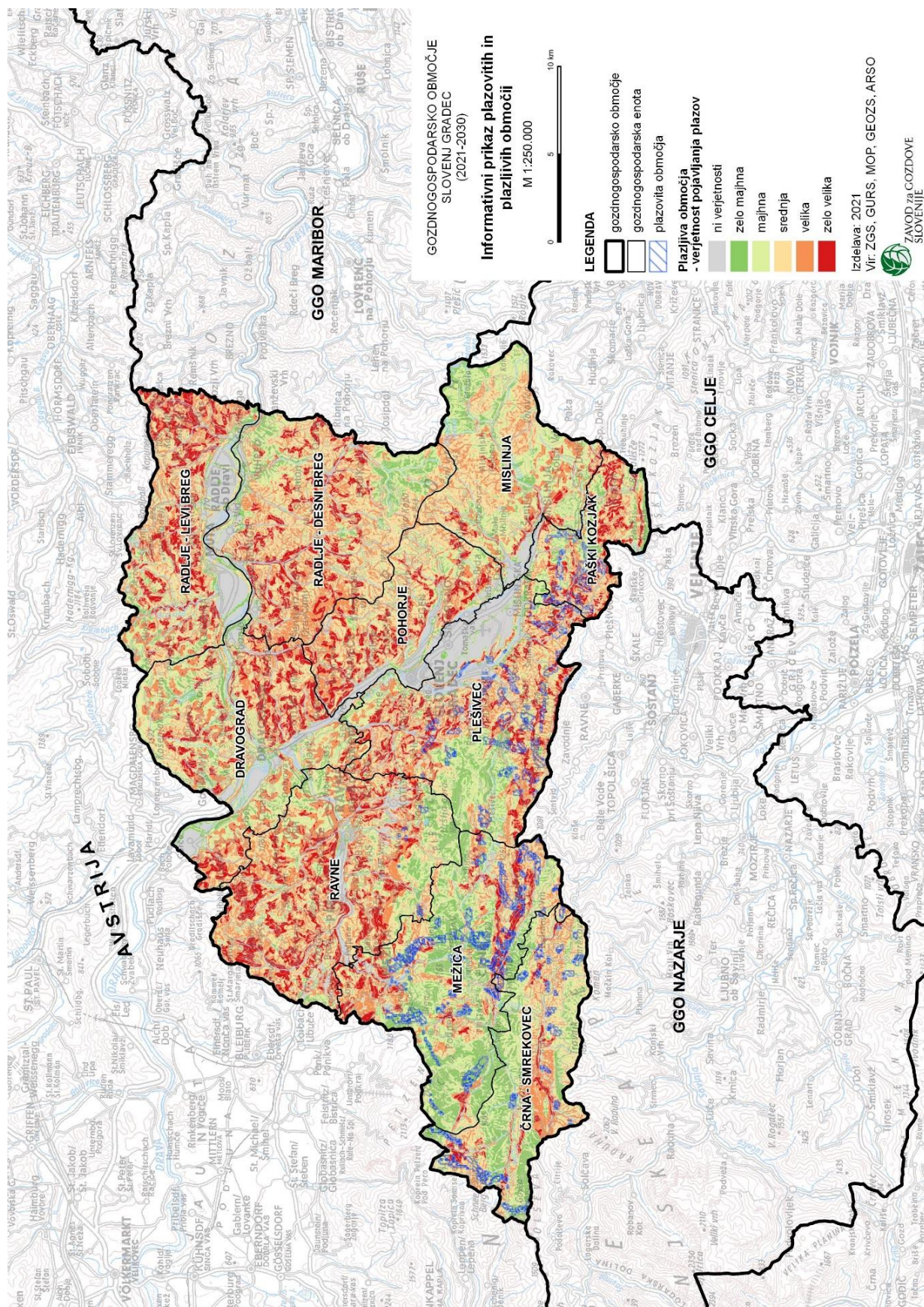
Macesnovja

Ruševja

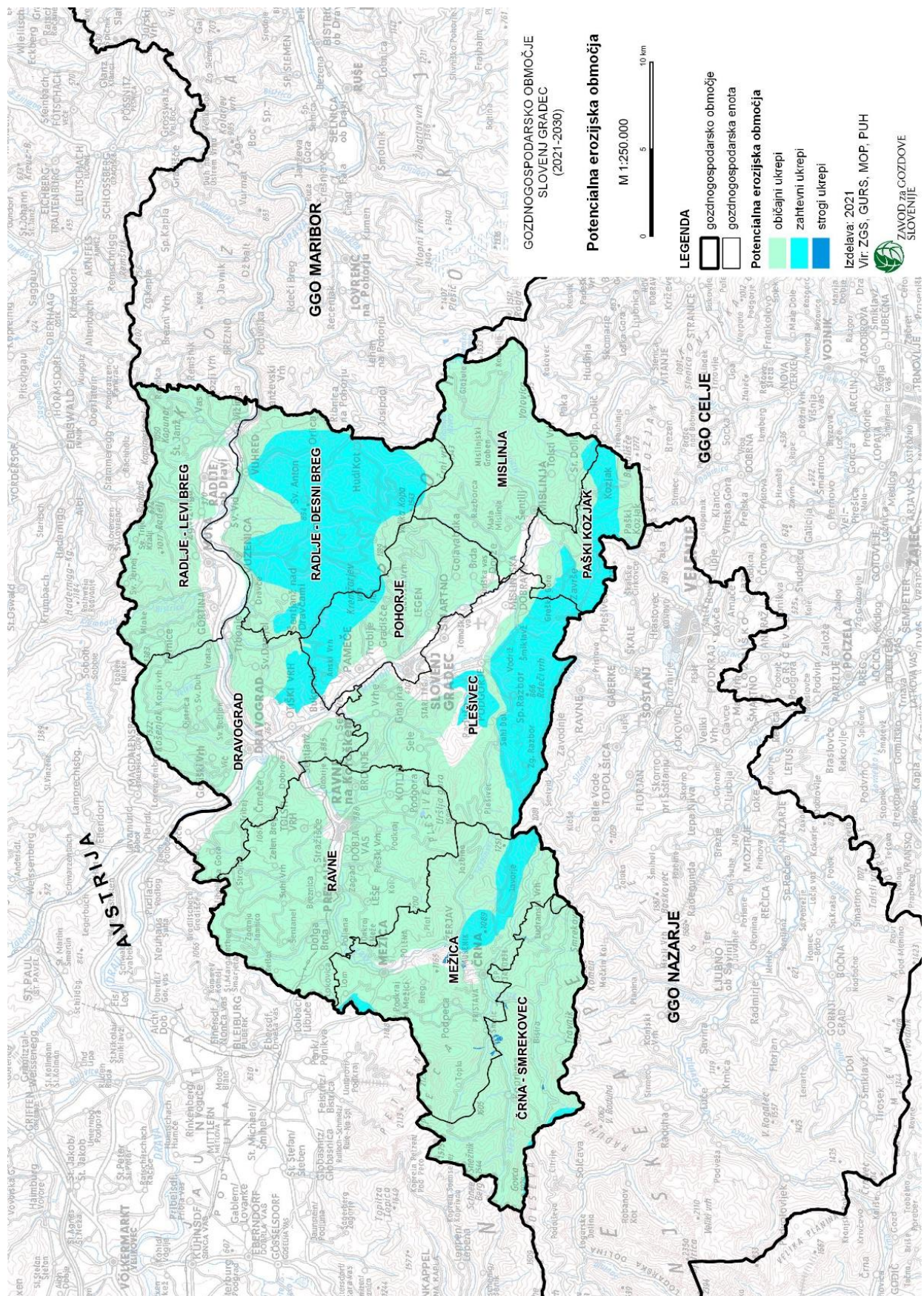

KARTA N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij

KARTA O: Potencialna erozijska območja

13 PRILOGE

13.1 Pregled stanja in ukrepov na ravni GGO

Preglednica 1: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	44.244	16.474	0	60.718
Delež (%)	72,9	27,1	0,0	100,0

Preglednica 2: GF1 - Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarska kategorija gozdov in rastiščnogojitveni razred	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1.088	356	34	390	7,8	1,1	9,0	22,1	18,1	21,8	94,6
Kisloljubna bukovja 062	7.915	333	68	401	7,4	2,0	9,4	19,7	18,8	19,5	83,4
Zmerno kisloljubna bukovja 063	13.850	326	80	406	7,7	2,6	10,3	24,1	21,1	23,5	92,5
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 07	790	353	39	392	7,9	0,9	8,8	19,2	12,0	18,5	82,8
Osojna bukovja 072	2.548	259	98	356	5,8	2,7	8,5	18,9	15,7	18,1	75,9
Gorska bukovja 073	2.381	290	104	394	7,1	3,2	10,3	23,5	21,2	22,9	87,7
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	6.620	376	59	435	8,0	1,2	9,3	18,7	15,2	18,2	85,4
Jelova bukovja 090	6.041	325	90	415	6,9	2,4	9,2	20,0	18,0	19,6	87,9
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	3.029	292	58	350	6,1	1,5	7,7	17,4	14,4	16,9	77,1
Kisloljubna rdečeborovja 130	215	337	42	380	7,4	1,3	8,6	18,9	15,7	18,5	81,6
Bazoljubna rdečeborovja 140	339	238	59	296	4,4	1,6	5,9	14,0	14,7	14,1	70,4
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	2.344	369	27	395	7,5	0,6	8,1	17,2	12,7	16,9	82,5
Jelovja na revnejših rastiščih 162	3.613	343	48	391	7,9	1,5	9,4	22,6	20,2	22,3	92,9
Jelovja s praprotni 163	5.790	350	73	423	8,9	2,5	11,4	22,3	19,3	21,8	80,5
Večnamenski gozdovi skupaj	56.562	332	71	403	7,5	2,1	9,6	21,0	18,7	20,6	86,4
Kisloljubna bukovja 062	18	281	70	351	6,8	1,8	8,6	23,4	18,4	22,4	91,3
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 07	295	336	11	346	7,8	0,3	8,0	20,1	44,0	20,9	90,2
Osojna bukovja 072	32	302	23	326	6,5	0,6	7,1	16,2	65,9	19,8	90,6
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	180	311	31	342	6,5	0,7	7,2	22,6	28,5	23,2	110,7
Jelova bukovja 090	274	288	40	328	7,6	1,0	8,6	22,5	40,8	24,7	94,7
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	33	233	51	284	5,1	1,3	6,4	21,8	16,3	20,8	92,1
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	51	323	28	352	8,3	0,7	9,0	19,6	11,9	18,9	73,8
GPN ukrepi so dovoljeni	883	309	28	337	7,3	0,7	8,0	21,3	34,7	22,4	94,5
GPN ukrepi niso dovoljeni	639	244	22	266	4,8	0,5	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	2.634	144	35	179	2,4	0,8	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	60.718	323	68	391	7,3	2,0	9,3	20,5	18,5	20,2	84,9

Preglednica 3: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	3.125	5,1	3.119	99,8	10,2	83,6	6,2	0,0
Drogovnjak	6.072	10,0	121	2,0	30,4	56,5	13,1	0,0
Debeljak	37.572	62,0	3.607	9,6	38,3	58,1	3,6	0,0
Sestoj v obnovi	12.587	20,7	5.857	46,5	54,5	43,3	2,2	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	1.166	1,9	239	20,5	25,1	46,1	28,4	0,4
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	197	0,3	114	57,6	70,1	29,9	0,0	0,0
Skupaj	60.718	100,0	13.057	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 4: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	3.125	38,6	42,3	18,3	0,8	43,4	44,5	12,1	26,6	35,8	19,2	18,4
Drogovnjak	6.072	31,0	60,7	8,2	0,1	27,1	57,0	15,9	57,4	29,4	10,4	2,8
Debeljak	37.572	8,7	88,6	2,6	0,1	48,2	45,3	6,5	3,9	56,7	35,5	3,9
Sestoj v obnovi	12.587	10,6	87,9	1,4	0,1	45,9	49,7	4,4	0,0	0,3	27,7	72,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	1.166	3,3	15,0	81,7	0,0	11,7	29,4	58,9	0,2	4,2	24,1	71,5
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	197	32,4	67,6	0,0	0,0	69,2	30,8	0,0	0,0	32,1	60,9	7,0

Preglednica 5: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - vsi gozdovi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,8	15,4	22,5	25,5	29,8	265	68,1
Jelka	6,9	14,2	19,7	24,2	35,0	16	4,1
Bor	7,2	16,0	24,3	26,5	26,0	26	6,6
Macesen	8,2	16,9	22,7	25,3	26,9	14	3,6
Drugi iglavci	10,0	19,6	22,6	21,0	26,8	0	0,0
Bukev	12,2	23,1	23,7	21,1	19,9	46	11,8
Hrast	14,1	23,8	23,3	20,0	18,8	2	0,5
Plemeniti listavci	15,9	25,4	22,9	18,5	17,3	17	4,3
Drugi trdi listavci	13,5	23,6	23,9	20,4	18,6	2	0,5
Mehki listavci	20,9	28,6	22,3	14,6	13,6	2	0,5
Iglavci	6,9	15,5	22,5	25,5	29,6	323	82,5
Listavci	13,5	23,9	23,4	20,2	19,0	68	17,5
Skupaj	8,1	16,9	22,7	24,6	27,7	391	100,0

Preglednica 6: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - gozdovi z načrtovanim posekom

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,8	15,4	22,5	25,5	29,8	260	68,7
Jelka	6,9	14,2	19,7	24,2	35,0	16	4,2
Bor	7,1	16,1	24,2	26,3	26,3	24	6,3
Macesen	7,7	16,6	22,3	25,6	27,8	13	3,4
Drugi iglavci	8,1	18,2	22,2	21,8	29,7	0	0,0
Bukev	12,3	23,4	23,6	20,8	19,9	44	11,6
Hrast	14,2	23,8	23,3	19,9	18,8	2	0,5
Plemeniti listavci	16,0	25,4	22,9	18,4	17,3	17	4,5
Drugi trdi listavci	13,8	23,8	23,5	19,8	19,1	1	0,3
Mehki listavci	21,1	28,7	22,3	14,3	13,6	2	0,5
Iglavci	6,9	15,4	22,4	25,5	29,8	314	82,5
Listavci	13,6	24,1	23,4	19,9	19,0	66	17,5
Skupaj	8,1	17,0	22,6	24,5	27,8	380	100,0

Preglednica 7: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - vsi gozdovi

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,1	1,6	1,7	1,5	1,4	7,3	78,5
Listavci	0,5	0,6	0,4	0,3	0,2	2,0	21,5
Skupaj	1,6	2,2	2,1	1,8	1,6	9,3	100,0

Preglednica 8: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - gozdovi z načrtovanim posekom

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,1	1,5	1,6	1,5	1,4	7,1	78,0
Listavci	0,5	0,6	0,4	0,3	0,2	2,0	22,0
Skupaj	1,6	2,1	2,0	1,8	1,6	9,1	100,0

Preglednica 9: D-GFR1 razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980	59.183	208	27	235	4,8	0,5	5,4	4,2	0,4	4,6
1990	59.236	217	31	248	5,3	0,8	6,0	4,4	0,5	5,0
2000	59.094	224	31	255	5,6	0,9	6,5	4,0	0,4	4,4
2010	59.577	294	55	349	6,2	1,5	7,7	4,3	0,7	5,0
2020	60.718	323	68	391	7,3	2,0	9,3	5,4	6,4	11,7

Preglednica 10: D-PGR Posek v obdobju 2011-2020 po GR in primerjava z načrtovanim

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek*	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka	Realizirani posek	Struktura poseka po razš. deb. st.		
		m ³	m ³	%	m ³ /ha	A	B	C
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	Iglavci	67.835	85.593	126,2	78	13,3	58,7	28,0
	Listavci	4.075	3.757	92,2	3	37,1	48,2	14,7
	Skupaj	70.308	89.350	127,1	82	14,3	58,3	27,4
Kisloljubna bukovja 062	Iglavci	456.366	387.229	84,9	50	14,4	58,2	27,4
	Listavci	59.569	28.277	47,5	4	31,1	50,0	18,9
	Skupaj	514.253	415.506	80,8	53	15,6	57,6	26,8
Zmerno kisloljubna bukovja 063	Iglavci	814.210	885.987	108,8	66	10,1	47,5	42,4
	Listavci	136.974	89.070	65,0	7	29,1	49,5	21,4
	Skupaj	956.862	975.057	101,9	72	11,9	47,6	40,5
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 071	Iglavci	59.077	59.238	100,3	55	12,5	48,1	39,4
	Listavci	3.379	1.117	33,1	1	19,4	52,7	27,9
	Skupaj	61.014	60.355	98,9	56	12,6	48,2	39,2
Osojna bukovja 072	Iglavci	114.201	105.565	92,4	42	16,6	56,2	27,2
	Listavci	27.057	20.492	75,7	8	26,1	53,9	20,0
	Skupaj	144.273	126.057	87,4	50	18,1	55,9	26,0
Gorska bukovja 073	Iglavci	127.520	152.922	119,9	65	12,0	50,6	37,4
	Listavci	29.374	19.603	66,7	8	28,4	49,1	22,5
	Skupaj	160.024	172.525	107,8	74	13,9	50,4	35,7
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	Iglavci	397.534	391.885	98,6	59	15,5	48,0	36,5
	Listavci	41.054	26.129	63,6	4	24,8	51,8	23,4
	Skupaj	434.059	418.014	96,3	63	16,0	48,3	35,7
Jelova bukovja 090	Iglavci	324.957	359.070	110,5	58	13,2	47,5	39,3
	Listavci	63.377	43.784	69,1	7	21,1	50,1	28,8
	Skupaj	393.064	402.854	102,5	65	14,1	47,7	38,2
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	Iglavci	147.400	213.973	145,2	72	15,4	55,5	29,1
	Listavci	19.378	14.971	77,3	5	29,7	52,0	18,3
	Skupaj	166.273	228.943	137,7	77	16,3	55,3	28,4
Kisloljubna rdečeborovja 130	Iglavci	11.878	3.625	30,5	17	16,5	68,7	14,8
	Listavci	829	162	19,6	1	33,2	57,4	9,4
	Skupaj	12.458	3.787	30,4	18	17,2	68,3	14,5
Bazoljubna rdečeborovja 140	Iglavci	9.957	7.783	78,2	24	22,9	63,2	13,9
	Listavci	1.803	1.195	66,3	4	25,1	52,9	22,0
	Skupaj	11.866	8.978	75,7	27	23,2	61,9	14,9
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	Iglavci	126.116	102.460	81,2	43	22,5	48,5	29,0
	Listavci	5.574	3.660	65,7	2	28,1	51,5	20,4
	Skupaj	128.147	106.120	82,8	45	22,7	48,6	28,7
Jelovja na revnejših rastiščih 162	Iglavci	221.792	224.502	101,2	63	14,2	53,7	32,1
	Listavci	20.536	16.520	80,4	5	34,6	48,8	16,6
	Skupaj	239.132	241.023	100,8	67	15,6	53,4	31,0
Jelovja s praprotni 163	Iglavci	364.905	324.480	88,9	57	7,8	38,8	53,4
	Listavci	51.783	31.718	61,3	6	28,1	43,9	28,0
	Skupaj	416.517	356.198	85,5	63	9,6	39,2	51,2
Varovalni gozdovi 200	Iglavci	20.108	16.856	83,8	6	19,4	56,6	24,0
	Listavci	3.812	3.571	93,7	1	34,1	50,9	15,0
	Skupaj	24.182	20.427	84,5	8	21,9	55,7	22,4
Gozdni rezervati 210	Iglavci	0	32	0,0	0	26,4	73,6	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	0	32	0,0	0	26,4	73,6	0,0
Skupaj	Iglavci	3.263.858	3.321.200	101,8	55	12,9	49,7	37,4
	Listavci	468.574	304.026	64,9	5	27,8	49,7	22,5
	Skupaj	3.732.432	3.625.226	97,1	60	14,1	49,7	36,2

Preglednica 11: D-OGDL Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozd			Zasebni in drugi gozdovi			Skupaj		
		Načrtovano	Realizirano	Indeks	Načrtovano	Realizirano	Indeks	Načrtovano	Realizirano	Indeks
Priprava sestoja	ha	71	84	1,2	289	241	0,8	359	325	0,9
Priprava tal	ha	74	32	0,4	144	70	0,5	218	102	0,5
Sadnja	ha	98	68	0,7	192	186	1,0	290	254	0,9
Setev	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Gnojenje	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Obžetev	ha	225	171	0,8	356	270	0,8	581	440	0,8
Nega mladja	ha	528	227	0,4	1.842	339	0,2	2.370	566	0,2
Nega gošče	ha	806	357	0,4	3.002	417	0,1	3.809	774	0,2
Nega letvenjaka	ha	303	296	1,0	1.075	215	0,2	1.379	512	0,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	144	166	1,2	501	167	0,3	645	333	0,5
Obžagovanje vej	ha	0	1	0,0	0	1	0,0	0	1	0,0
Nega prebiralnega gozda	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	792	422	0,5	3.080	1.531	0,5	3.872	1.953	0,5
Varstvo pred boleznimi	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Zaščita s premazom	ha	0	50	0,0	0	16	0,0	0	66	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	961	32.198	33,5	3.277	119.458	36,5	4.238	151.656	35,8
Zaščita z ograjo	m	2.014	14.615	7,3	2.033	16.530	8,1	4.047	31.145	7,7
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	64.085	0,0	0	10.876	0,0	0	74.961	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	238	0,0	0	92	0,0	0	330	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	735	6	0,0	500	18	0,0	1.235	24	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	150	24	0,2	100	50	0,5	250	74	0,3
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0	1	0,0	0	18	0,0	0	19	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0	105	0,0	0	664	0,0	0	768	0,0
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0	0	0,0	0	3	0,0	0	3	0,0
Postavitev in vzd. valilnic	dni	667	0	0,0	441	0	0,0	1.108	0	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0	1	0,0	0	0	0,0	0	1	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0	29	0,0	0	31	0,0	0	60	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0	201	0,0	0	1.695	0,0	0	1.896	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	10	0,0	0	10	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0	32	0,0	0	0	0,0	0	32	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0	125	0,0	0	14	0,0	0	139	0,0

Preglednica 12: OGD Opravljena gojitvena, varstvena in druga dela po rastiščnogojitvenih razredih

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041				
Obnova	ha	26	12	0,5
Nega	ha	146	37	0,3
Varstvo	dni	229	175	0,0
Nega habitatov	dni	0	17	0,0
Kisloljubna bukovja 062				
Obnova	ha	100	59	0,6
Nega	ha	1.058	215	0,2
Varstvo	dni	1.343	1.098	0,8
Nega habitatov	dni	100	68	0,7
Zmerno kisloljubna bukovja 063				
Obnova	ha	168	251	1,5
Nega	ha	2.121	731	0,3
Varstvo	dni	2.436	2.315	1,0
Nega habitatov	dni	340	183	0,5
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 071				
Obnova	ha	36	10	0,3
Nega	ha	99	30	0,3
Varstvo	dni	522	159	0,3
Nega habitatov	dni	144	30	0,2
Osojna bukovja 072				
Obnova	ha	40	6	0,1
Nega	ha	336	91	0,3
Varstvo	dni	53	158	3,0
Nega habitatov	dni	94	32	0,3
Gorska bukovja 073				
Obnova	ha	40	44	1,1
Nega	ha	444	140	0,3
Varstvo	dni	483	755	1,6
Nega habitatov	dni	27	16	0,6
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081				
Obnova	ha	114	96	0,8
Nega	ha	691	273	0,4
Varstvo	dni	1.946	1.281	0,7
Nega habitatov	dni	250	321	1,3
Jelova bukovja 090				
Obnova	ha	92	39	0,4
Nega	ha	1.115	301	0,3
Varstvo	dni	1.514	658	0,4
Nega habitatov	dni	280	76	0,3
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111				
Obnova	ha	23	29	1,3
Nega	ha	283	161	0,6
Varstvo	dni	418	379	0,9
Nega habitatov	dni	79	38	0,5
Kisloljubna rdečeborovja 130				
Obnova	ha	4	0	0,0
Nega	ha	22	0	0,0
Varstvo	dni	20	1	0,0
Nega habitatov	dni	7	0	0,0
Bazoljubna rdečeborovja 140				
Obnova	ha	1	0	0,0
Nega	ha	5	3	0,6
Varstvo	dni	30	9	0,3
Nega habitatov	dni	0	0	0,0
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160				
Obnova	ha	85	40	0,5
Nega	ha	316	196	0,6
Varstvo	dni	1.378	1.170	0,8
Nega habitatov	dni	390	157	0,4
Jelovja na revnejših rastiščih 162				

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obnova	ha	39	31	0,8
Nega	ha	790	166	0,2
Varstvo	dni	444	729	1,6
Nega habitatov	dni	90	36	0,4
Jelovja s praprotni 163				
Obnova	ha	100	61	0,6
Nega	ha	1.316	261	0,2
Varstvo	dni	734	651	0,9
Nega habitatov	dni	60	58	1,0
Varovalni gozdovi 200				
Obnova	ha	0	2	0,0
Nega	ha	40	22	0,6
Varstvo	dni	130	30	0,2
Nega habitatov	dni	720	66	0,1
Gozdni rezervati 210				
Obnova	ha	0	0	0,0
Nega	ha	0	0	0,0
Varstvo	dni	0	4	0,0
Nega habitatov	dni	0	5	0,0

Preglednica 13: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	4.030.037	6,6	20,5	90,9
Listavci	763.492	1,3	18,5	62,9
Skupaj	4.793.529	7,9	20,2	84,9

Preglednica 14: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Obseg	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	1.483	1.483
Nega	ha	11.339	12.200
Varstvo	dni	11.521	11.521
Nega habitatov	dni	1.609	2.010

Preglednica 15: D-POM - Površina (ha) in sestava pomladka (%) po skupinah drevesnih vrst in rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Maces en	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis .	Meh.lis t.
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih	ha	194,1	17,5	10,6	0,0	0,0	6,5	6,7	12,2	0,9	5,8
	%	17,8	1,6	1,0	0,0	0,0	0,6	0,6	1,1	0,1	0,5
Kisloljubna bukovja	ha	944,0	90,3	26,9	8,6	0,7	166,0	8,8	49,0	20,3	22,6
	%	11,9	1,1	0,3	0,1	0,0	2,1	0,1	0,6	0,3	0,3
Zmerno kisloljubna bukovja	ha	1.572,9	239,7	13,7	2,4	2,1	330,5	8,2	226,4	14,9	34,6
	%	11,4	1,7	0,1	0,0	0,0	2,4	0,1	1,6	0,1	0,2
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini	ha	103,9	0,0	2,6	13,1	0,1	5,2	0,0	2,7	0,0	0,6
	%	9,6	0,0	0,2	1,2	0,0	0,5	0,0	0,3	0,0	0,1
Osojna bukovja	ha	237,1	8,4	1,9	2,7	0,0	49,6	0,0	40,0	1,6	3,8
	%	9,2	0,3	0,1	0,1	0,0	1,9	0,0	1,6	0,1	0,1
Gorska bukovja	ha	272,9	29,8	0,2	0,3	0,0	48,6	0,4	65,7	1,7	2,5
	%	11,5	1,2	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	2,8	0,1	0,1
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini	ha	667,0	50,9	1,3	5,0	0,1	154,4	0,0	28,8	1,6	26,7
	%	9,8	0,7	0,0	0,1	0,0	2,3	0,0	0,4	0,0	0,4
Jelova bukovja	ha	627,9	93,3	3,8	22,1	0,0	181,1	0,0	63,4	0,3	11,7
	%	9,9	1,5	0,1	0,3	0,0	2,9	0,0	1,0	0,0	0,2
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij	ha	336,9	7,3	5,1	6,1	0,0	49,3	0,3	37,5	4,1	2,1
	%	11,0	0,2	0,2	0,2	0,0	1,6	0,0	1,2	0,1	0,1
Kisloljubna rdečeborovja	ha	20,8	0,2	5,3	0,0	0,0	2,1	0,4	0,2	0,4	0,6
	%	9,7	0,1	2,5	0,0	0,0	1,0	0,2	0,1	0,2	0,3
Bazoljubna rdečeborovja	ha	15,8	0,1	3,2	0,7	0,1	2,7	0,0	1,0	0,3	0,2
	%	4,7	0,0	0,9	0,2	0,0	0,8	0,0	0,3	0,1	0,1
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini	ha	160,8	4,7	0,7	1,2	0,0	35,0	0,0	1,0	0,0	14,6
	%	6,7	0,2	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,6
Jelovja na revnejših rastiščih	ha	489,2	201,1	5,8	2,3	0,1	76,7	3,0	31,3	3,3	10,2
	%	13,5	5,6	0,2	0,1	0,0	2,1	0,1	0,9	0,1	0,3
Jelovja s praprotni	ha	610,2	445,7	3,1	0,7	0,0	132,9	1,3	66,1	1,5	10,4
	%	10,5	7,7	0,1	0,0	0,0	2,3	0,0	1,1	0,0	0,2
Varovalni gozdovi	ha	70,6	1,5	17,7	15,9	11,3	19,8	0,7	9,3	13,1	8,2
	%	2,7	0,1	0,7	0,6	0,4	0,8	0,0	0,4	0,5	0,3
Gozdni rezervati	ha	9,6	1,3	0,0	16,1	8,7	2,8	0,0	0,0	0,0	9,0
	%	1,5	0,2	0,0	2,5	1,4	0,4	0,0	0,0	0,0	1,4
Skupaj	ha	6.333,5	1.191,7	101,7	97,2	23,2	1.263,1	30,0	634,5	64,1	163,7
	%	10,4	2,0	0,2	0,2	0,0	2,1	0,0	1,0	0,1	0,3

13.2 Pregled stanja in ukrepov na ravni RGR GGO

041 Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih

Preglednica 1: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	1.033	55	0	1.088
Delež (%)	94,9	5,1	0,0	100,0

Preglednica 2: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Dobovje in dobovo belogabrovje	943	86,7
Jelovje s trikrpim bičnikom	67	6,2
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	34	3,1
Kisloljubno rdečeborovje	19	1,7
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	13	1,2
Jelovje s praprotmi	4	0,4
Predalpsko gorsko bukovje	4	0,4
Nižinsko črnojelševje	2	0,2
Pobočno velikojesenovje	2	0,2
Skupaj	1.088	100,0

Preglednica 3: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	61	5,6	61	99,9	7,2	82,0	10,8	0,0
Drogovnjak	57	5,3	1	1,2	30,9	54,4	14,7	0,0
Debeljak	659	60,6	93	14,1	40,7	57,6	1,6	0,1
Sestoj v obnovi	285	26,2	145	50,8	70,0	27,0	3,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	25	2,3	16	63,4	0,0	100,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.088	100,0	316	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 4: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	61	24,8	41,2	33,6	0,4	33,2	59,5	7,3	13,7	25,5	40,3	20,5
Drogovnjak	57	24,7	58,1	14,7	2,5	29,1	54,7	16,2	45,8	49,4	4,8	0,0
Debeljak	659	1,6	97,1	1,0	0,3	58,6	34,2	7,2	1,6	39,3	56,0	3,1
Sestoj v obnovi	285	0,8	98,8	0,4	0,0	49,4	49,6	1,0	0,0	0,0	25,8	74,2
Raznomerno (ps-šp)	25	0,0	100,0	0,0	0,0	60,4	39,6	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 5: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%

PRILOGE

Smreka	6,0	14,1	23,1	28,1	28,7	239,1	61,4
Jelka	8,7	17,1	21,4	25,9	26,9	10,8	2,8
Bor	8,6	17,3	23,8	27,1	23,2	105,5	27,1
Macesen	6,8	34,0	52,4	6,8	0,0	0,0	0,0
Drugi iglavci	2,8	4,1	10,0	21,4	61,7	0,1	0,0
Bukev	16,1	24,9	24,5	17,4	17,1	7,9	2,0
Hrast	17,6	23,9	22,4	16,3	19,8	12,2	3,1
Plemeniti listavci	16,3	22,5	24,6	16,7	19,9	8,2	2,1
Drugi trdi listavci	17,2	24,4	23,7	15,4	19,3	1,3	0,3
Mehki listavci	14,7	22,4	30,1	16,3	16,5	4,2	1,1
Iglavci	6,9	15,1	23,2	27,7	27,1	355,6	91,3
Listavci	16,5	23,6	24,5	16,6	18,8	33,9	8,7
Skupaj	7,7	15,8	23,3	26,9	26,3	389,5	100,0

Preglednica 6: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,2	1,7	1,9	1,8	1,3	7,9	88,8
Listavci	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	1,0	11,2
Skupaj	1,5	2,0	2,1	1,9	1,4	8,9	100,0

Preglednica 7: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	1.093	317	22	339	7,2	0,6	7,8	5,6	0,2	5,8
2020	1.088	356	34	390	7,8	1,1	8,9	7,2	0,3	7,5

Preglednica 8: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	63,6	2,4	27,5	0,0	0,0	1,5	2,4	1,6	0,2	0,8
2020	61,5	2,8	27,1	0,0	0,0	2,0	3,1	2,1	0,3	1,1

Preglednica 9: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	855.480	7,9	22,1	100,2
Listavci	66.790	0,6	18,1	55,3
Skupaj	922.270	8,5	21,8	94,6

Preglednica 10: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	18	18
Nega	ha	229	236
Varstvo	dni	197	197
Nega habitatov	dni	24	24

062 Kisloljubna bukovja**Preglednica 11: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	6.915	1.018	0	7.933
Delež (%)	87,2	12,8	0,0	100,0

Preglednica 12: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	6.412	80,8
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	650	8,2
Jelovje s trikrpim bičnikom	377	4,7
Kisloljubno rdečeborovje	190	2,4
Predalpsko jelovo bukovje	100	1,3
Jelovje s praprotni	66	0,8
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	54	0,7
Predalpsko gorsko bukovje	40	0,5
Dobovje in dobrovo belogabrovje	19	0,2
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	18	0,2
Pobočno velikojesenovje	4	0,0
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	1	0,0
Osojno bukovje s kresničevjem	1	0,0
Skupaj	7.933	100,0

Preglednica 13: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	378	4,8	377	99,7	6,2	7,2	86,6	0,0
Drogovnjak	514	6,5	9	1,7	29,7	61,6	8,7	0,0
Debeljak	5.157	64,9	526	10,2	37,7	59,3	3,0	0,0
Sestoj v obnovi	1.776	22,4	790	44,5	52,5	45,4	2,1	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	108	1,4	28	25,5	22,7	72,5	4,8	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	7.933	100,0	1.730	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 14: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	378	34,4	37,0	26,7	1,9	42,9	44,5	12,6	19,7	31,8	25,0	23,5
Drogovnjak	514	42,3	51,0	6,7	0,0	41,0	46,7	12,3	53,3	35,8	8,7	2,2
Debeljak	5.157	4,5	94,4	1,1	0,0	52,4	46,5	1,1	1,9	59,6	35,3	3,2
Sestoj v obnovi	1.776	4,2	95,1	0,7	0,0	37,8	57,0	5,2	0,0	0,0	12,7	87,3
Raznomerno (ps-šp)	108	0,0	58,9	41,1	0,0	36,4	62,2	1,4	0,0	12,9	60,1	27,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 15: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,2	15,6	25,8	27,1	24,3	267,4	66,7
Jelka	6,5	14,1	22,4	25,4	31,6	6,1	1,5
Bor	6,7	15,5	27,0	28,4	22,4	46,2	11,5
Macesen	8,3	16,5	25,4	26,8	23,0	12,5	3,1
Drugi iglavci	8,5	19,2	22,7	22,8	26,8	0,2	0,1
Bukev	12,4	24,0	23,5	21,0	19,1	46,5	11,6
Hrast	13,3	24,8	24,1	20,5	17,3	4,4	1,1
Plemeniti listavci	15,8	26,1	23,8	17,0	17,3	11,7	2,9
Drugi trdi listavci	14,0	25,8	23,4	20,1	16,7	2,8	0,7
Mehki listavci	22,2	28,6	24,6	12,0	12,6	3,0	0,8
Iglavci	7,1	15,6	25,8	27,4	24,1	332,4	82,9
Listavci	13,5	24,6	23,7	19,9	18,3	68,4	17,1
Skupaj	8,2	17,1	25,5	26,1	23,1	400,9	100,0

Preglednica 16: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,1	1,6	2,0	1,7	1,1	7,5	78,9
Listavci	0,5	0,6	0,4	0,3	0,2	2,0	21,1
Skupaj	1,6	2,2	2,4	2,0	1,3	9,5	100,0

Preglednica 17: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	7.786	302	53	355	6,5	1,4	7,9	5,3	0,7	6,0
2020	7.933	332	68	400	7,4	2,0	9,4	5,0	0,4	5,4

Preglednica 18: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	67,0	1,5	12,8	3,6	0,1	10,6	0,9	2,5	0,6	0,4
2020	66,7	1,5	11,5	3,1	0,1	11,6	1,1	2,9	0,7	0,8

Preglednica 19: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	519.355	6,5	19,7	88,4
Listavci	102.048	1,3	18,8	64,6
Skupaj	621.403	7,8	19,5	83,4

Preglednica 20: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	195	195
Nega	ha	1.366	1.450
Varstvo	dni	1.089	1.089
Nega habitatov	dni	116	116

063 Zmerno kisloljubna bukovja**Preglednica 21: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	12.491	1.358	0	13.849
Delež (%)	90,2	9,8	0,0	100,0

Preglednica 22: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	11.140	80,4
Jelovje s praprotni	954	6,9
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	513	3,7
Jelovje s trikrpim bičnikom	264	1,9
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	237	1,7
Pobočno velikojesenovje	218	1,6
Predalpsko gorsko bukovje	195	1,4
Predalpsko jelovo bukovje	138	1,0
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	118	0,9
Osojno bukovje s kresničevjem	37	0,3
Dobovje in dobovo belogabrovje	14	0,1
Kisloljubno rdečeborovje	8	0,1
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	7	0,1
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	5	0,0
Nižinsko črnojelševje	1	0,0
Skupaj	13.850	100,0

Preglednica 23: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	712	5,1	712	99,9	84,6	11,6	3,7	0,1
Drogovnjak	1.376	9,9	35	2,5	45,9	47,3	6,8	0,0
Debeljak	8.255	59,7	859	10,4	39,8	56,9	3,2	0,1
Sestoj v obnovi	3.392	24,5	1.525	45,0	48,8	49,1	2,1	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	48	0,3	13	26,4	0,2	98,6	1,2	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	67	0,5	30	45,3	59,2	40,8	0,0	0,0
Skupaj	13.850	100,0	3.173	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 24: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova(%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	712	42,1	44,6	11,8	1,5	42,7	44,8	12,5	30,6	42,6	16,5	10,3
Drogovnjak	1.376	38,3	53,8	7,9	0,0	30,8	56,0	13,2	56,2	35,0	6,9	1,9
Debeljak	8.255	9,3	88,5	2,2	0,0	51,8	45,4	2,8	3,2	59,8	34,7	2,3
Sestoj v obnovi	3.392	6,2	92,1	1,6	0,1	40,0	54,1	5,9	0,0	0,4	32,5	67,1
Raznomerno (ps-šp)	48	3,1	81,8	15,1	0,0	12,7	56,7	30,6	2,1	3,8	62,2	31,9
Tipični prebiralni sestoj	67	18,8	81,2	0,0	0,0	48,3	51,7	0,0	0,0	1,5	77,9	20,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 25: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,6	14,5	21,4	25,5	32,0	288,4	71,1
Jelka	6,9	14,9	21,4	24,5	32,3	12,0	3,0
Bor	6,3	14,7	22,8	25,8	30,4	19,2	4,7
Macesen	7,9	16,1	21,4	25,3	29,3	6,0	1,5
Drugi iglavci	8,9	18,1	21,0	21,0	31,0	0,3	0,1
Bukev	13,2	23,1	24,0	20,7	19,0	44,1	10,9
Hrast	13,9	23,0	23,7	20,7	18,7	2,1	0,5
Plemeniti listavci	16,3	26,3	22,4	18,1	16,9	28,1	6,9
Drugi trdi listavci	13,6	22,0	23,5	20,3	20,6	2,6	0,6
Mehki listavci	20,3	30,2	20,8	14,7	14,0	2,9	0,7
Iglavci	6,6	14,6	21,5	25,5	31,8	325,9	80,3
Listavci	14,6	24,4	23,3	19,6	18,1	79,9	19,7
Skupaj	8,2	16,5	21,8	24,3	29,2	405,8	100,0

Preglednica 26: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,1	1,5	1,7	1,7	1,7	7,7	74,0
Listavci	0,7	0,8	0,6	0,4	0,2	2,7	26,0
Skupaj	1,8	2,3	2,3	2,1	1,9	10,4	100,0

Preglednica 27: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	13.480	289	61	350	6,2	1,8	8,0	5,6	0,9	6,5
2020	13.850	326	80	406	7,7	2,6	10,3	6,7	0,7	7,4

Preglednica 28: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	73,4	2,8	5,0	1,4	0,1	10,5	0,5	5,4	0,6	0,3
2020	71,1	3,0	4,7	1,5	0,1	10,9	0,5	6,9	0,6	0,7

Preglednica 29: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	1.087.585	7,9	24,1	102,2
Listavci	233.885	1,7	21,1	64,0
Skupaj	1.321.470	9,6	23,5	92,5

Preglednica 30: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	537	537
Nega	ha	2.926	3.356
Varstvo	dni	2.753	2.753
Nega habitatov	dni	314	314

071 Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini**Preglednica 31: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	634	452	0	1.086
Delež (%)	58,4	41,6	0	100,0

Preglednica 32: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	923	85,1
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	82	7,6
Predalpsko jelovo bukovje	59	5,5
Macesnovje	10	0,9
Osojno bukovje s kresničevjem	7	0,7
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	2	0,2
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	1	0,1
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	1	0,1
Skupaj	1.085	100,0

Preglednica 33: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	63	5,8	63	99,8	3,7	9,3	87,0	0,0
Drogovnjak	91	8,4	1	0,6	78,6	0,0	21,4	0,0
Debeljak	732	67,4	40	5,5	11,7	83,3	5,0	0,0
Sestoj v obnovi	197	18,2	87	44,3	50,8	36,1	13,1	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	2	0,2	0	14,9	100,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.085	100,0	191	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 34: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	63	20,2	41,0	38,8	0,0	39,9	39,6	20,5	12,0	31,8	15,9	40,3
Drogovnjak	91	27,3	68,1	4,6	0,0	12,6	60,5	26,9	69,0	25,4	1,3	4,3
Debeljak	732	0,0	100,0	0,0	0,0	18,3	72,1	9,6	4,7	56,0	32,2	7,1
Sestoj v obnovi	197	0,0	100,0	0,0	0,0	24,2	56,3	19,5	0,0	0,0	18,2	81,8
Raznomerno (ps-šp)	2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 35: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,1	16,3	22,2	25,8	28,6	268,6	70,7
Jelka	7,2	13,3	19,1	28,4	32,0	1,1	0,3
Bor	7,4	15,4	24,0	27,2	26,0	14,2	3,7
Macesen	7,7	15,6	23,1	26,3	27,3	64,8	17,1
Drugi iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Bukev	9,3	20,4	24,6	21,3	24,4	29,7	7,8
Plemeniti listavci	12,4	26,8	22,1	19,1	19,6	1,5	0,4
Drugi trdi listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Mehki listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Iglavci	7,2	16,2	22,4	25,9	28,3	348,6	91,8
Listavci	9,5	20,7	24,5	21,2	24,1	31,2	8,2
Skupaj	7,4	16,5	22,6	25,6	27,9	379,8	100,0

Preglednica 36: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,2	1,7	1,7	1,7	1,6	7,9	91,9
Listavci	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,7	8,1
Skupaj	1,3	1,9	1,9	1,8	1,7	8,6	100,0

Preglednica 37: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	1.081	310	28	338	6,3	0,7	7,0	4,8	0,3	5,1
2020	1.085	349	31	380	7,8	0,7	8,5	5,6	0,1	5,7

Preglednica 38: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	70,8	0,1	2,9	17,9	0,0	7,8	0,0	0,5	0,0	0,0
2020	70,7	0,3	3,7	17,1	0,0	7,8	0,0	0,4	0,0	0,0

Preglednica 39: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	73.509	6,8	19,4	86,5
Listavci	5.065	0,5	14,9	64,4
Skupaj	78.574	7,3	19,1	84,7

Preglednica 40: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	15	15
Nega	ha	134	154
Varstvo	dni	288	288
Nega habitatov	dni	53	53

072 Osojna bukovja

Preglednica 41: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	1.547	1.033	0	2.580
Delež (%)	60,0	40,0	0,0	100,0

Preglednica 42: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Osojno bukovje s kresničevjem	1.742	67,5
Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje	258	10,0
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	164	6,3
Predalpsko jelovo bukovje	156	6,1
Predalpsko gorsko bukovje	137	5,3
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	68	2,7
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	31	1,2
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	12	0,5
Jelovje s praprotni	8	0,3
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	4	0,2
Skupaj	2.580	100,0

Preglednica 43: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	136	5,3	135	99,8	5,5	90,4	4,1	0,0
Drogovnjak	251	9,7	20	8,0	12,7	81,5	5,8	0,0
Debeljak	1.700	65,8	122	7,2	29,8	64,7	5,5	0,0
Sestoj v obnovi	481	18,7	201	41,9	35,0	61,1	3,9	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	12	0,5	2	16,1	28,9	71,1	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.580	100,0	480	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 44: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	136	23,7	43,8	32,5	0,0	31,2	37,4	31,4	8,7	29,4	19,2	42,7
Drogovnjak	251	27,0	68,6	4,4	0,0	10,6	61,9	27,5	39,7	33,0	26,2	1,1
Debeljak	1.700	0,8	97,4	1,8	0,0	36,4	59,3	4,3	3,9	56,8	35,2	4,1
Sestoj v obnovi	481	0,0	0,0	100,0	0,0	38,8	53,1	8,1	0,0	0,0	85,5	14,5
Raznomerno (ps-šp)	12	0,0	0,0	100,0	0,0	25,4	66,4	8,2	0,0	0,0	47,7	52,3
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 45: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,1	16,8	25,2	25,9	25,0	190,8	53,6
Jelka	7,4	14,8	23,0	25,1	29,7	5,8	1,6
Bor	8,2	18,6	25,8	24,7	22,7	36,2	10,2
Macesen	7,1	16,7	25,1	26,4	24,7	26,3	7,4
Bukev	13,0	23,0	24,4	20,8	18,8	67,6	19,0
Hrast	13,4	18,6	22,6	20,7	24,7	0,1	0,0
Plemeniti listavci	16,4	25,0	24,8	19,3	14,5	27,6	7,8
Drugi trdi listavci	18,5	26,3	23,9	16,9	14,4	0,8	0,2
Mehki listavci	23,5	30,2	21,5	13,5	11,3	0,8	0,2
Iglavci	7,3	17,0	25,2	25,8	24,7	259,1	72,8
Listavci	14,1	23,6	24,5	20,3	17,5	96,9	27,2
Skupaj	9,1	18,8	25,0	24,3	22,8	356,0	100,0

Preglednica 46: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,9	1,4	1,5	1,2	0,9	5,9	69,4
Listavci	0,7	0,7	0,6	0,4	0,2	2,6	30,6
Skupaj	1,6	2,1	2,1	1,6	1,1	8,5	100,0

Preglednica 47: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	2.539	263	82	345	5,4	2,2	7,6	4,9	1,2	6,1
2020	2.580	259	97	356	5,8	2,6	8,4	4,0	0,8	4,8

Preglednica 48: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	57,5	1,1	10,9	6,9	0,0	16,2	0,0	7,0	0,2	0,2
2020	53,7	1,6	10,2	7,4	0,0	19,0	0,0	7,7	0,2	0,2

Preglednica 49: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	126.381	4,9	18,9	84,2
Listavci	39.710	1,5	15,9	58,2
Skupaj	166.091	6,4	18,1	76,1

Preglednica 50: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	59	59
Nega	ha	463	500
Varstvo	dni	254	254
Nega habitatov	dni	44	44

073 Gorska bukovja**Preglednica 51: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	2.236	145	0	2.381
Delež (%)	93,9	6,1	0,0	100,0

Preglednica 52: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Predalpsko gorsko bukovje	1.738	73,0
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	194	8,2
Osojno bukovje s kresničevjem	155	6,5
Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje	100	4,2
Jelovje s praprotni	54	2,3
Jelovje s trikrpim bičnikom	42	1,8
Predalpsko jelovo bukovje	40	1,7
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	36	1,5
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	14	0,6
Dobovje in dobovo belogabrovje	4	0,2
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	2	0,1
Pobočno velikojesenovje	2	0,1
Skupaj	2.381	100,0

Preglednica 53: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	137	5,8	137	99,5	80,2	9,1	10,7	0,0
Drogovnjak	186	7,8	4	2,1	19,5	58,6	21,9	0,0
Debeljak	1.445	60,7	138	9,5	52,0	45,3	2,7	0,0
Sestoj v obnovi	599	25,2	282	47,0	64,3	33,6	2,1	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	13	0,5	4	27,1	89,3	3,4	7,3	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.381	100,0	564	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 54: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	137	42,9	27,5	29,6	0,0	55,2	30,8	14,0	27,3	35,9	10,8	26,0
Drogovnjak	186	36,8	50,7	12,5	0,0	28,0	63,5	8,5	58,9	31,3	8,9	0,9
Debeljak	1.445	97,6	2,3	0,1	0,0	54,4	43,4	2,2	4,1	58,9	34,5	2,5
Sestoj v obnovi	599	98,6	1,1	0,3	0,0	41,2	56,7	2,1	0,0	1,3	19,3	79,4
Raznomerno (ps-šp)	13	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,3	81,7	0,0	0,0	0,0	100,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 55: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,1	13,3	20,6	26,1	33,9	253,3	64,2
Jelka	6,5	14,0	21,5	25,6	32,4	11,3	2,9
Bor	5,6	12,0	20,3	26,6	35,5	14,9	3,8
Macesen	5,7	12,5	20,9	26,3	34,6	10,6	2,7
Drugi iglavci	35,9	64,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	11,8	20,7	23,6	21,9	22,0	49,1	12,5
Hrast	13,0	23,2	22,0	20,4	21,4	1,2	0,3
Plemeniti listavci	13,9	22,3	23,0	20,6	20,2	50,1	12,7
Drugi trdi listavci	12,6	18,6	22,2	20,6	26,0	2,1	0,5
Mehki listavci	18,0	24,1	21,3	17,8	18,8	1,8	0,5
Iglavci	6,1	13,2	20,6	26,1	34,0	290,1	73,6
Listavci	12,9	21,5	23,3	21,2	21,1	104,2	26,4
Skupaj	7,9	15,4	21,3	24,8	30,6	394,3	100,0

Preglednica 56: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,0	1,4	1,6	1,6	1,6	7,2	69,2
Listavci	0,8	0,9	0,7	0,5	0,3	3,2	30,8
Skupaj	1,8	2,3	2,3	2,1	1,9	10,4	100,0

Preglednica 57: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	2.344	274	87	361	6,1	2,4	8,5	5,5	1,2	6,7
2020	2.381	290	104	394	7,1	3,2	10,3	6,2	0,7	6,9

Preglednica 58: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	65,3	2,2	5,6	2,8	0,0	12,0	0,4	11,2	0,3	0,2
2020	64,2	2,9	3,8	2,7	0,0	12,5	0,3	12,7	0,5	0,4

Preglednica 59: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	162.385	6,8	23,5	95,7
Listavci	52.575	2,2	21,2	69,7
Skupaj	214.964	9,0	22,9	87,7

Preglednica 60: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	116	116
Nega	ha	531	569
Varstvo	dni	713	713
Nega habitatov	dni	26	26

081 Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini**Preglednica 61: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	4.339	2.461	0	6.800
Delež (%)	63,8	36,2	0,0	100,0

Preglednica 62: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	5.751	84,6
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	428	6,3
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	245	3,6
Predalpsko jelovo bukovje	143	2,1
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	81	1,2
Jelovje s praprotni	71	1,1
Jelovje s trikrpim bičnikom	66	1,0
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	5	0,1
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	3	0,1
Pobočno velikojesenovje	3	0,0
Macesnovje	2	0,0
Predalpsko gorsko bukovje	1	0,0
Skupaj	6.800	100,0

Preglednica 63: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	392	5,8	392	100,0	86,6	8,7	4,5	0,2
Drogovnjak	793	11,7	6	0,8	25,4	74,0	0,6	0,0
Debeljak	4.340	63,7	358	8,3	35,6	60,8	3,6	0,0
Sestoj v obnovi	1.243	18,3	563	45,3	53,4	45,2	1,4	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	33	0,5	7	20,0	0,0	52,1	47,9	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6.800	100,0	1.326	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 64: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova(%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	392	42,4	43,8	13,0	0,8	56,4	37,1	6,5	29,7	36,4	20,6	13,3
Drogovnjak	793	27,9	68,4	3,7	0,0	33,4	56,6	10,0	75,6	22,6	1,7	0,1
Debeljak	4.340	14,7	80,1	4,8	0,4	53,8	43,2	3,0	6,7	58,1	32,8	2,4
Sestoj v obnovi	1.243	21,5	74,9	2,8	0,8	63,5	33,2	3,3	0,0	1,2	38,1	60,7
Raznomerno (ps-šp)	33	9,0	90,9	0,0	0,1	24,1	34,8	41,1	0,0	4,2	54,9	40,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 65: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,3	14,6	22,3	25,7	31,1	349,0	80,7
Jelka	5,1	12,8	20,3	25,3	36,5	8,0	1,6
Bor	5,3	13,7	23,4	27,5	30,1	9,3	2,2
Macesen	7,5	17,5	22,8	25,2	27,0	8,2	1,9
Drugi iglavci	3,6	12,7	18,2	25,0	40,5	0,2	0,1
Bukev	9,5	22,0	26,6	21,4	20,5	49,2	11,4
Hrast	15,3	34,1	23,7	16,0	10,9	0,1	0,0
Plemeniti listavci	12,1	22,8	26,5	19,7	18,9	6,9	1,6
Drugi trdi listavci	13,5	33,9	23,5	18,6	10,5	0,1	0,0
Mehki listavci	21,0	27,3	22,2	15,5	14,0	1,5	0,4
Iglavci	6,3	14,6	22,3	25,7	31,1	374,7	86,6
Listavci	10,1	22,3	26,4	21,1	20,1	57,8	13,4
Skupaj	6,8	15,7	22,9	25,1	29,5	432,6	100,0

Preglednica 66: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,1	1,6	1,7	1,6	2,0	8,0	87,9
Listavci	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	1,1	12,1
Skupaj	1,3	1,9	2,0	1,8	2,1	9,1	100,0

Preglednica 67: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	6.656	335	51	386	6,3	1,1	7,4	5,1	0,6	5,7
2020	6.800	375	58	433	8,0	1,2	9,2	4,4	0,3	4,7

Preglednica 68: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	81,2	1,5	2,1	2,0	0,0	11,4	0,1	1,5	0,0	0,2
2020	80,9	1,8	2,1	1,9	0,0	11,4	0,0	1,6	0,0	0,3

Preglednica 69: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	478.386	7,0	18,8	88,0
Listavci	60.662	0,9	15,4	72,4
Skupaj	539.048	7,9	18,3	85,9

Preglednica 70: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	95	95
Nega	ha	1.591	1.636
Varstvo	dni	1.734	1.734
Nega habitatov	dni	473	473

090 Jelova bukovja**Preglednica 71: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	3.396	2.918	0	6.314
Delež (%)	53,8	46,2	0,0	100,0

Preglednica 72: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Predalpsko jelovo bukovje	5.162	81,7
Osojno bukovje s kresničevjem	163	2,6
Jelovje s trikrpim bičnikom	139	2,2
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	125	2,0
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	112	1,8
Predalpsko gorsko bukovje	110	1,7
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	110	1,7
Jelovje s praprotni	104	1,6
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	101	1,6
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	89	1,4
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	79	1,3
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	16	0,2
Macesnovje	2	0,0
Pobočno velikojesenovje	2	0,0
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	1	0,0
Skupaj	6.314	100,0

Preglednica 73: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	429	6,8	429	99,9	11,3	85,0	3,6	0,1
Drogovnjak	696	11,0	7	1,0	80,1	18,9	1,0	0,0
Debeljak	3.820	60,5	302	7,9	45,2	52,7	2,1	0,0
Sestoj v obnovi	1.336	21,2	672	50,3	61,3	36,6	2,1	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	19	0,3	9	49,7	77,4	14,9	7,7	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	14	0,2	13	90,1	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6.314	100,0	1.432	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 74: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	429	39,9	47,7	12,1	0,3	37,4	56,5	6,1	24,9	40,8	19,5	14,8
Drogovnjak	696	41,0	56,9	2,1	0,0	22,2	69,9	7,9	78,6	18,8	2,1	0,5
Debeljak	3.820	11,9	87,4	0,7	0,0	42,1	55,7	2,2	5,3	70,8	22,5	1,4
Sestoj v obnovi	1.336	15,2	82,2	2,6	0,0	38,2	58,0	3,8	0,0	0,0	24,1	75,9
Raznomerno (ps-šp)	19	17,0	12,6	70,4	0,0	64,1	13,4	22,5	0,0	4,6	17,4	78,0
Tipični prebiralni sestoj	14	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 75: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V		
Smreka	7,6	16,4	20,0	24,8	31,2	265,3	64,6
Jelka	6,8	13,7	19,4	26,0	34,1	14,5	3,5
Bor	6,8	15,3	20,5	25,4	32,0	7,9	1,9
Macesen	7,2	16,1	19,5	24,7	32,5	35,3	8,6
Drugi iglavci	2,9	8,7	20,4	30,6	37,4	0,0	0,0
Bukev	12,6	24,0	22,7	21,0	19,7	69,7	17,0
Hrast	31,0	18,6	18,2	16,1	16,1	0,0	0,0
Plemeniti listavci	14,3	25,8	23,0	19,5	17,4	17,4	4,2
Drugi trdi listavci	11,9	25,4	24,0	21,3	17,4	0,0	0,0
Mehki listavci	27,4	35,6	17,9	10,8	8,3	0,8	0,2
Iglavci	7,5	16,2	19,9	24,9	31,5	323,0	78,6
Listavci	13,0	24,5	22,7	20,6	19,2	88,0	21,4
Skupaj	8,7	18,0	20,5	24,0	28,8	410,9	100,0

Preglednica 76: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	1,1	1,5	1,5	1,5	1,4	7,0	75,3
Listavci	0,5	0,7	0,5	0,4	0,2	2,3	24,7
Skupaj	1,6	2,2	2,0	1,9	1,6	9,3	100,0

Preglednica 77: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Letni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	6.203	315	78	393	6,3	2,0	8,3	5,5	1,1	6,6
2020	6.314	323	88	411	6,9	2,3	9,2	6,0	0,7	6,7

Preglednica 78: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	66,3	2,9	2,2	8,7	0,0	16,1	0,0	3,6	0,0	0,2
2020	64,6	3,5	1,9	8,6	0,0	17,0	0,0	4,2	0,0	0,2

Preglednica 79: MP - Možni posek

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	410.532	6,5	20,1	94,2
Listavci	102.261	1,6	18,4	70,2
Skupaj	512.793	8,1	19,8	88,2

Preglednica 80: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	106	106
Nega	ha	1.150	1.202
Varstvo	dni	765	765
Nega habitatov	dni	135	135

111 Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij**Preglednica 81: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	1.505	1.557	0	3.062
Delež (%)	49,2	50,8	0,0	100,0

Preglednica 82: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	2.384	77,9
Osojno bukovje s kresničevjem	129	4,2
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	119	3,9
Predalpsko gorsko bukovje	83	2,7
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	79	2,6
Predalpsko jelovo bukovje	69	2,3
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	61	2,0
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	60	1,9
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	54	1,8
Jelovje s praprotni	9	0,3
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	0,2
Pobočno velikojesenovje	6	0,2
Jelovje s trikrpim bičnikom	2	0,1
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	1	0,0
Skupaj	3.062	100,0

Preglednica 83: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	177	5,8	176	99,4	14,1	12,0	73,9	0,0
Drogovnjak	337	11,0	15	4,5	21,9	75,1	3,0	0,0
Debeljak	1.897	62,0	135	7,1	26,1	70,3	3,6	0,0
Sestoj v obnovi	638	20,8	296	46,4	56,1	41,6	2,3	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	14	0,4	2	14,6	0,0	100,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.062	100,0	625	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 84: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova(%)				Negovanost(%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	177	32,9	32,4	34,0	0,7	37,6	47,3	15,1	20,5	28,7	17,9	32,9
Drogovnjak	337	28,0	60,5	11,5	0,0	16,1	70,9	13,0	48,0	27,6	21,1	3,3
Debeljak	1.897	2,2	97,2	0,6	0,0	38,3	57,0	4,7	4,1	57,1	34,9	3,9
Sestoj v obnovi	638	99,8	0,0	0,2	0,0	47,7	49,9	2,4	0,0	0,0	16,7	83,3
Raznomerno (ps-šp)	14	13,9	82,2	3,9	0,0	6,6	69,8	23,6	0,0	20,1	70,9	9,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 85: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,8	16,3	24,8	26,0	26,1	216,7	62,1
Jelka	7,3	14,8	23,4	25,5	29,0	1,6	0,5
Bor	9,2	19,9	25,3	23,9	21,7	46,6	13,4
Macesen	8,6	18,1	24,8	26,9	21,6	26,3	7,5
Drugi iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	13,0	23,0	24,1	20,4	19,5	39,3	11,3
Hrast	14,1	19,0	21,2	19,9	25,8	0,2	0,1
Plemeniti listavci	15,9	24,6	23,8	18,9	16,8	16,3	4,7
Drugi trdi listavci	16,2	31,1	25,5	15,1	12,1	1,2	0,3
Mehki listavci	16,5	22,8	21,5	18,5	20,7	0,7	0,2
Iglavci	7,4	17,0	24,9	25,7	25,0	291,2	83,5
Listavci	13,9	23,6	24,1	19,8	18,6	57,7	16,6
Skupaj	8,4	18,1	24,7	24,9	23,9	348,9	100,0

Preglednica 86: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,0	1,4	1,5	1,3	0,9	6,1	81,3
Listavci	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	1,4	18,7
Skupaj	1,4	1,8	1,8	1,5	1,0	7,5	100,0

Preglednica 87: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	2.986	293	48	341	6,1	1,4	7,5	5,4	0,7	6,1
2020	3.062	291	58	349	6,1	1,5	7,6	7,3	0,5	7,8

Preglednica 88: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	64,1	0,4	13,7	7,9	0,0	10,1	0,1	3,6	0,1	0,0
2020	61,9	0,5	13,4	7,5	0,0	11,3	0,1	4,7	0,4	0,2

Preglednica 89: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	155.188	5,1	17,4	82,9
Listavci	25.578	0,8	14,5	54,5
Skupaj	180.766	5,9	16,9	77,2

Preglednica 90: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	75	75
Nega	ha	591	648
Varstvo	dni	421	421
Nega habitatov	dni	69	69

130 Kisloljubna rdečeborovja**Preglednica 91: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	215	0	0	215
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica 92: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Kisloljubno rdečeborovje	166	77,5
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	34	15,8
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	8	3,9
Dobovje in dobovo belogabrovje	6	2,8
Skupaj	215	100,0

Preglednica 93: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	6	2,6	6	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	7	3,2	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	164	76,5	13	7,9	33,2	64,6	2,2	0,0
Sestoj v obnovi	38	17,7	17	44,6	73,7	26,3	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	215	100,0	35	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 94: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	6	88,0	12,0	0,0	0,0	92,0	8,0	0,0	14,5	8,0	77,5	0,0
Drogovnjak	7	38,4	61,6	0,0	0,0	93,6	0,0	6,4	12,3	87,7	0,0	0,0
Debeljak	164	0,0	0,0	0,0	0,0	70,3	28,3	1,4	0,0	50,1	49,9	0,0
Sestoj v obnovi	38	0,0	0,0	0,0	0,0	52,9	47,1	0,0	0,0	0,0	92,4	7,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 95: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,5	14,7	24,6	27,8	26,4	142,4	37,5
Jelka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	6,9	16,3	24,7	27,0	25,1	184,4	48,6
Macesen	6,7	15,4	24,7	27,3	25,9	10,6	2,8
Bukev	14,4	21,4	22,1	21,5	20,6	38,8	10,2
Hrast	13,9	25,9	23,5	20,4	16,3	1,7	0,5
Plemeniti listavci	17,6	28,2	24,4	18,0	11,8	1,0	0,3
Drugi trdi listavci	16,9	28,7	20,7	18,9	14,8	0,8	0,2
Mehki listavci	42,8	28,4	14,4	14,4	0,0	0,1	0,0
Iglavci	6,7	15,6	24,7	27,3	25,7	337,4	88,9
Listavci	14,5	21,8	22,3	21,3	20,1	42,3	11,2
Skupaj	7,6	16,3	24,4	26,6	25,1	379,8	100,0

Preglednica 96: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,3	1,7	1,9	1,6	1,0	7,5	86,2
Listavci	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	1,2	13,8
Skupaj	1,7	2,0	2,1	1,8	1,1	8,7	100,0

Preglednica 97: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	213	268	33	301	5,0	0,9	5,9	4,0	0,4	4,4
2020	215	337	42	379	7,4	1,3	8,7	1,7	0,1	1,8

Preglednica 98: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	36,8	0,0	49,3	2,9	0,0	10,3	0,4	0,0	0,2	0,1
2020	37,5	0,0	48,6	2,8	0,0	10,2	0,4	0,3	0,2	0,0

Preglednica 99: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	13.677	6,4	18,9	86,4
Listavci	1.428	0,7	15,7	53,0
Skupaj	15.105	7,1	18,5	81,6

Preglednica 100: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	1	1
Nega	ha	25	25
Varstvo	dni	1	1
Nega habitatov	dni	0	0

140 Bazoljubna rdečeborovja**Preglednica 101: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	131	208	0	339
Delež (%)	38,7	61,3	0,0	100,0

Preglednica 102: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	150	44,3
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	90	26,5
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	48	14,0
Osojno bukovje s kresničevjem	34	10,1
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	9	2,6
Predalpsko jelovo bukovje	8	2,3
Predalpsko gorsko bukovje	0	0,1
Jelovje s praprotni	0	0,0
Skupaj	339	100,0

Preglednica 103: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	6	1,7	5	95,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Drogovnjak	76	22,4	2	3,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	239	70,4	16	6,7	2,5	79,8	17,7	0,0
Sestoj v obnovi	18	5,4	6	31,6	1,4	98,6	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	339	100,0	30	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 104: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	6	10,2	52,9	36,9	0,0	27,4	54,2	18,4	6,6	29,1	35,0	29,3
Drogovnjak	76	0,0	60,0	38,5	1,5	12,4	82,8	4,8	4,2	44,5	49,8	1,5
Debeljak	239	85,1	8,3	6,6	0,0	10,6	69,4	20,0	0,0	39,1	54,4	6,5
Sestoj v obnovi	18	0,0	100,0	0,0	0,0	71,3	28,7	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 105: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,0	17,1	25,8	25,5	24,6	94,3	31,8
Jelka	5,8	11,6	26,7	24,8	31,1	0,1	0,0
Bor	11,5	24,0	24,5	20,8	19,2	119,0	40,2
Macesen	8,7	18,8	25,9	25,7	20,9	24,2	8,2
Drugi iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	13,7	24,7	24,4	20,6	16,6	45,5	15,4
Plemeniti listavci	14,8	23,6	25,3	20,8	15,5	11,6	3,9
Drugi trdi listavci	14,4	21,1	23,1	19,3	22,1	0,9	0,3
Mehki listavci	9,4	23,4	23,8	22,6	20,8	0,6	0,2
Iglavci	9,4	20,7	25,1	23,2	21,6	237,7	80,2
Listavci	13,9	24,5	24,5	20,6	16,5	58,6	19,8
Skupaj	10,3	21,5	24,9	22,7	20,6	296,3	100,0

Preglednica 106: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,8	1,2	1,0	0,7	0,6	4,3	74,1
Listavci	0,4	0,5	0,3	0,2	0,1	1,5	25,9
Skupaj	1,2	1,7	1,3	0,9	0,7	5,8	100,0

Preglednica 107: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	331	216	44	260	4,6	1,3	5,9	2,8	0,5	3,3
2020	339	238	59	297	4,4	1,6	6,0	1,7	0,3	2,0

Preglednica 108: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	40,0	0,0	36,9	6,0	0,0	12,8	0,0	4,2	0,1	0,0
2020	31,8	0,0	40,2	8,2	0,0	15,4	0,0	3,9	0,3	0,2

Preglednica 109: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	11.249	3,3	14,0	75,7
Listavci	2.912	0,9	14,7	55,3
Skupaj	14.161	4,2	14,1	70,4

Preglednica 110: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	3	3
Nega	ha	19	21
Varstvo	dni	3	3
Nega habitatov	dni	0	0

160 Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini**Preglednica 111: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	665	1.731	0	2.396
Delež (%)	27,7	72,3	0,0	100,0

Preglednica 112: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	1.980	82,7
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	316	13,2
Predalpsko jelovo bukovje	69	2,9
Barjansko smrekovje	22	0,9
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	0,3
Skupaj	2.395	100,0

Preglednica 113: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	84	3,5	84	100,1	0,0	92,4	7,6	0,0
Drogovnjak	399	16,7	2	0,4	75,7	24,3	0,0	0,0
Debeljak	1.581	66,0	74	4,7	30,4	65,1	4,5	0,0
Sestoj v obnovi	275	11,5	137	49,7	44,6	54,7	0,7	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	56	2,3	5	9,4	0,0	95,7	4,3	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.395	100,0	303	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 114: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	84	22,6	57,6	18,9	0,9	31,7	58,3	10,0	16,3	31,9	28,8	23,0
Drogovnjak	399	18,8	80,7	0,2	0,3	27,0	61,2	11,8	58,9	36,8	3,9	0,4
Debeljak	1.581	5,8	83,3	10,9	0,0	46,6	51,2	2,2	7,1	55,4	33,9	3,6
Sestoj v obnovi	275	8,7	90,4	0,9	0,0	51,0	48,5	0,5	0,0	1,2	66,3	32,5
Raznomerno (ps-šp)	56	0,0	91,1	8,9	0,0	4,2	77,7	18,1	0,0	0,0	2,2	97,8
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 115: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,7	18,9	28,2	23,7	23,5	359,9	91,2
Jelka	6,8	13,9	23,1	27,6	28,6	0,9	0,2
Bor	3,9	12,9	25,9	31,5	25,8	4,2	1,1
Macesen	8,0	16,3	24,6	26,3	24,8	2,7	0,7
Drugi iglavci	2,3	19,7	33,0	26,6	18,4	0,0	0,0
Bukev	12,3	35,3	21,3	18,7	12,4	24,6	6,2
Hrast	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plemeniti listavci	14,1	32,1	24,6	18,8	10,4	1,4	0,4
Mehki listavci	23,6	23,1	19,5	18,4	15,4	0,8	0,2
Iglavci	5,7	18,8	28,0	23,9	23,6	367,7	93,2
Listavci	12,8	34,7	21,4	18,7	12,4	26,8	6,8
Skupaj	6,2	19,8	27,7	23,5	22,8	394,5	100,0

Preglednica 116: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,8	1,8	2,1	1,5	1,2	7,4	93,7
Listavci	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,5	6,3
Skupaj	0,9	2,0	2,2	1,6	1,2	7,9	100,0

Preglednica 117: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	2.366	335	26	361	6,2	0,6	6,8	4,6	0,2	4,8
2020	2.395	368	27	395	7,5	0,6	8,1	8,5	0,4	8,9

Preglednica 118: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	90,9	0,2	0,9	1,0	0,0	6,2	0,0	0,7	0,0	0,1
2020	91,2	0,2	1,1	0,7	0,0	6,2	0,0	0,4	0,0	0,2

Preglednica 119: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	151.782	6,3	17,2	84,5
Listavci	8.119	0,3	12,6	55,5
Skupaj	159.901	6,6	16,9	82,3

Preglednica 120: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	32	32
Nega	ha	259	284
Varstvo	dni	1.712	1.712
Nega habitatov	dni	478	478

162 Jelovja na revnejših rastiščih**Preglednica 121: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	2.921	692	0	3.613
Delež (%)	80,9	19,1	0,0	100,0

Preglednica 122: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Jelovje s trikrpim bičnikom	2.679	74,2
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	246	6,8
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	243	6,7
Jelovje s praprotni	235	6,5
Predalpsko gorsko bukovje	64	1,8
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	37	1,0
Dobovje in dobovo belogabrovje	34	0,9
Predalpsko jelovo bukovje	32	0,9
Kisloljubno rdečeborovje	18	0,5
Pobočno velikojesenovje	8	0,2
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	8	0,2
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	0,1
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	2	0,1
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	0	0,0
Osojno bukovje s kresničevjem	0	0,0
Skupaj	3.613	100,0

Preglednica 123: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	234	6,5	234	99,9	10,6	85,8	3,6	0,0
Drogovnjak	293	8,1	4	1,3	63,2	24,6	12,2	0,0
Debeljak	2.027	56,0	290	14,3	45,0	50,9	4,1	0,0
Sestoj v obnovi	994	27,5	493	49,6	69,6	27,4	3,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	53	1,5	30	56,6	83,6	13,7	2,7	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	14	0,4	7	50,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.613	100,0	1.057	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 124: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova(%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	234	47,9	34,0	17,3	0,8	57,0	37,7	5,3	29,0	33,1	16,2	21,7
Drogovnjak	293	39,8	51,0	9,2	0,0	41,6	52,4	6,0	58,2	29,1	6,2	6,5
Debeljak	2.027	9,1	88,5	2,4	0,0	54,8	43,1	2,1	1,9	49,5	44,9	3,7
Sestoj v obnovi	994	12,2	87,8	0,0	0,0	56,2	43,3	0,5	0,0	0,0	28,0	72,0
Raznomerno (ps-šp)	53	26,1	51,1	22,8	0,0	68,2	30,9	0,9	0,0	9,0	25,5	65,5
Tipični prebiralni sestoj	14	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	41,7	58,3	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 125: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,1	15,6	22,1	26,1	29,1	266,2	68,0
Jelka	7,2	15,1	21,3	24,9	31,5	28,7	7,3
Bor	6,2	14,8	22,8	27,0	29,2	36,9	9,4
Macesen	9,8	19,1	21,8	24,5	24,8	10,4	2,7
Drugi iglavci	6,2	14,5	24,0	27,3	28,0	0,9	0,2
Bukev	13,4	23,9	24,2	19,9	18,6	29,9	7,6
Hrast	14,6	22,8	23,3	19,9	19,4	3,0	0,8
Plemeniti listavci	17,0	25,4	23,8	18,0	15,8	10,4	2,7
Drugi trdi listavci	12,1	20,9	23,4	20,8	22,8	1,0	0,3
Mehki listavci	21,1	26,9	25,5	14,9	11,6	3,8	1,0
Iglavci	7,1	15,5	22,1	26,0	29,3	343,1	87,7
Listavci	14,8	24,4	24,1	19,1	17,6	48,1	12,3
Skupaj	8,0	16,6	22,4	25,2	27,8	391,2	100,0

Preglednica 126: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,3	1,7	1,8	1,7	1,4	7,9	84,9
Listavci	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	1,4	15,1
Skupaj	1,7	2,1	2,1	1,9	1,5	9,3	100,0

Preglednica 127: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	3.576	314	40	354	7,2	1,1	8,3	5,8	0,5	6,3
2020	3.613	343	48	391	7,9	1,5	9,4	5,9	0,4	6,3

Preglednica 128: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	70,6	5,9	9,1	2,7	0,2	7,1	1,0	2,6	0,2	0,6
2020	68,0	7,3	9,4	2,7	0,2	7,6	0,8	2,7	0,3	1,0

Preglednica 129: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	280.408	7,8	22,6	98,1
Listavci	35.077	1,0	20,2	65,3
Skupaj	315.485	8,8	22,3	92,9

Preglednica 130: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	91	91
Nega	ha	752	795
Varstvo	dni	767	767
Nega habitatov	dni	68	68

163 Jelovja s praprotni

Preglednica 131: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	4.982	809	0	5.791
Delež (%)	86,0	14,0	0,0	100,0

Preglednica 132: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Jelovje s praprotni	4.462	77,1
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	496	8,6
Jelovje s trikrpim bičnikom	296	5,1
Pobočno velikojesenovje	284	4,9
Predalpsko jelovo bukovje	106	1,8
Predalpsko gorsko bukovje	55	0,9
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	45	0,8
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	32	0,6
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	6	0,1
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	6	0,1
Dobovje in dobovo belogabrovje	1	0,0
Skupaj	5.790	100,0

Preglednica 133: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	254	4,4	254	100,0	96,8	2,6	0,6	0,0
Drogovnjak	603	10,4	2	0,2	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	3.490	60,2	546	15,7	41,9	56,6	1,5	0,0
Sestoj v obnovi	1.297	22,4	637	49,1	53,0	45,8	1,2	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	44	0,8	23	53,5	58,6	41,4	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	102	1,8	64	62,3	66,2	33,8	0,0	0,0
Skupaj	5.790	100,0	1.526	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 134: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	254	49,3	47,4	3,2	0,1	42,2	49,1	8,7	45,1	37,1	12,6	5,2
Drogovnjak	603	26,2	69,4	4,4	0,0	28,9	60,4	10,7	65,4	30,2	4,4	0,0
Debeljak	3.490	21,2	77,7	1,1	0,0	68,6	28,9	2,5	2,6	53,6	41,2	2,6
Sestoj v obnovi	1.297	29,4	68,4	1,8	0,4	61,4	35,1	3,5	0,0	0,3	56,0	43,7
Raznomerno (ps-šp)	44	11,0	75,9	13,1	0,0	0,0	100,0	0,0	4,2	1,0	47,5	47,3
Tipični prebiralni sestoj	102	36,3	63,7	0,0	0,0	74,6	25,4	0,0	0,0	55,4	44,6	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 135: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,6	15,4	19,2	22,7	35,1	249,8	59,1
Jelka	7,0	13,9	18,1	23,1	37,9	81,6	19,3
Bor	6,6	14,3	19,8	23,8	35,5	14,8	3,5
Macesen	8,7	17,0	19,0	22,4	32,9	2,6	0,6
Drugi iglavci	9,8	22,2	23,7	16,9	27,4	0,7	0,2
Bukev	12,7	22,7	20,1	19,9	24,6	49,7	11,8
Hrast	13,5	23,5	20,4	20,2	22,4	1,3	0,3
Plemeniti listavci	20,1	27,7	19,6	15,6	17,0	19,1	4,5
Drugi trdi listavci	12,0	26,5	24,8	19,4	17,3	1,0	0,2
Mehki listavci	22,6	30,6	18,9	13,9	14,0	2,0	0,5
Iglavci	7,4	15,0	19,0	22,8	35,8	349,5	82,7
Listavci	14,9	24,3	20,0	18,6	22,2	73,0	17,3
Skupaj	8,7	16,7	19,2	22,1	33,3	422,5	100,0

Preglednica 136: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,5	2,2	1,9	1,7	1,7	9,0	78,3
Listavci	0,6	0,8	0,5	0,3	0,3	2,5	21,7
Skupaj	2,1	3,0	2,4	2,0	2,0	11,5	100,0

Preglednica 137: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	5.683	301	54	355	6,6	1,5	8,1	5,9	0,7	6,6
2020	5.790	350	73	423	8,9	2,5	11,4	5,6	0,6	6,2

Preglednica 138: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	62,1	18,2	3,7	0,6	0,1	10,9	0,5	3,6	0,1	0,2
2020	59,1	19,3	3,5	0,6	0,2	11,8	0,3	4,5	0,2	0,5

Preglednica 139: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	451.668	7,8	22,3	87,2
Listavci	81.794	1,4	19,3	56,5
Skupaj	533.462	9,2	21,8	80,5

Preglednica 140: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	142	142
Nega	ha	1.303	1.326
Varstvo	dni	803	803
Nega habitatov	dni	90	90

200 Varovalni gozdovi**Preglednica 141: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	1.222	1.412	0	2.634
Delež (%)	46,4	53,6	0,0	100,0

Preglednica 142: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	719	27,3
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	687	26,1
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	393	14,9
Osojno bukovje s kresničevjem	264	10,0
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje	105	4,0
Macesnovje	104	4,0
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	65	2,5
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	54	2,0
Predalpsko gorsko bukovje	52	2,0
Jelovje s trikrpim bičnikom	42	1,6
Predalpsko jelovo bukovje	40	1,5
Alpsko ruševje	33	1,3
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	17	0,6
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	14	0,5
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	14	0,5
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	13	0,5
Jelovje s praprotni	6	0,2
Pobočno velikojesenovje	5	0,2
Dobovje in dobovo belogabrovje	5	0,2
Skupaj	2.634	100,0

Preglednica 143: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	35	1,3	35	98,7	0,9	0,7	98,4	0,0
Drogovnjak	278	10,5	15	5,3	0,2	34,4	65,4	0,0
Debeljak	1.744	66,3	90	5,2	5,4	72,7	21,9	0,0
Sestoj v obnovi	10	0,4	4	35,4	12,2	87,8	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	567	21,5	59	10,5	0,1	22,2	76,0	1,7
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.634	100,0	203	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 144: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova(%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	35	3,3	27,3	69,4	0,0	3,5	31,1	65,4	9,2	5,7	36,1	49,0
Drogovnjak	278	3,5	43,9	52,0	0,6	3,7	20,9	75,4	7,9	20,3	39,4	32,4
Debeljak	1.744	0,5	91,0	7,5	1,0	2,8	26,9	70,3	2,9	24,7	46,5	25,9
Sestoj v obnovi	10	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	69,8	30,2	0,0	0,0	0,0	100,0
Raznomerno (ps-šp)	567	0,6	0,3	99,1	0,0	1,0	14,4	84,6	0,0	2,7	6,6	90,7
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 145: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,8	14,4	26,3	26,7	26,8	64,4	35,9
Jelka	4,9	13,8	34,1	31,1	16,1	0,4	0,2
Bor	7,4	14,3	25,8	28,3	24,2	47,6	26,6
Macesen	9,2	17,8	25,3	24,9	22,8	30,6	17,1
Drugi iglavci	13,3	24,0	25,8	21,1	15,8	0,8	0,5
Bukev	9,4	13,9	25,2	31,2	20,3	26,6	14,8
Hrast	6,2	13,4	24,1	31,5	24,8	0,3	0,2
Plemeniti listavci	7,9	14,4	25,1	30,7	21,9	3,2	1,8
Drugi trdi listavci	11,6	21,8	26,3	25,4	14,9	3,6	2,0
Mehki listavci	15,0	20,8	24,6	23,6	16,0	1,7	1,0
Iglavci	7,1	15,1	25,9	26,9	25,0	143,8	80,2
Listavci	9,7	15,1	25,3	30,2	19,7	35,4	19,8
Skupaj	7,6	15,1	25,8	27,5	24,0	179,2	100,0

Preglednica 146: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,4	0,5	0,7	0,5	0,3	2,4	72,7
Listavci	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,9	27,3
Skupaj	0,6	0,7	0,9	0,7	0,4	3,3	100,0

Preglednica 147: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	2.648	114	33	147	2,6	1,1	3,7	0,5	0,2	0,7
2020	2.634	144	35	179	2,4	0,8	3,2	0,6	0,1	0,7

Preglednica 148: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	34,2	0,3	28,8	14,3	0,1	16,8	0,3	2,2	2,3	0,7
2020	35,9	0,2	26,6	17,1	0,4	14,8	0,2	1,8	2,0	1,0

Preglednica 149: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	22.489	0,9	5,9	34,9
Listavci	5.701	0,2	6,1	26,0
Skupaj	28.190	1,1	6,0	32,6

Preglednica 150: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	0	0
Nega	ha	0	0
Varstvo	dni	21	21
Nega habitatov	dni	120	120

210 Gozdni rezervati

Preglednica 151: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	12	627	0,0	639
Delež (%)	1,8	98,2	0,0	100,0

Preglednica 152: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščnogojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina (ha)	Delež (%)
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	175	27,4
Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	111	17,3
Barjansko smrekovje	77	12,1
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	72	11,3
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	52	8,1
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	51	8,0
Macesnovje	50	7,8
Predalpsko jelovo bukovje	18	2,8
Vegetacija visokih barij	15	2,3
Jelovje s praprotni	9	1,4
Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	1,1
Predalpsko gorsko bukovje	2	0,4
Skupaj	639	100,0

Preglednica 153: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	20	3,1	20	100,1	0,0	5,1	94,9	0,0
Drogovnjak	117	18,4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	322	50,3	3	1,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	8	1,3	3	40,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	172	26,9	41	23,8	8,8	51,9	39,3	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	639	100,0	67	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 154: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)			Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	20	0,9	79,0	20,1	0,0	11,6	6,0	82,4	65,3	2,3	15,8	16,6
Drogovnjak	117	2,1	97,9	0,0	0,0	0,0	2,1	97,9	3,2	12,1	84,7	0,0
Debeljak	322	12,7	75,4	11,9	0,0	33,6	12,5	53,9	26,4	44,1	25,3	4,2
Sestoj v obnovi	8	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	172	4,2	4,9	90,9	0,0	4,2	9,7	86,1	0,0	4,2	36,4	59,4
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 155: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,1	17,1	25,8	26,2	24,8	184,0	69,2
Jelka	5,9	14,4	24,6	30,7	24,4	3,1	1,2
Bor	16,8	24,1	25,1	20,5	13,5	30,1	11,3
Macesen	23,4	29,6	28,5	14,6	3,9	25,9	9,7
Drugi iglavci	37,0	33,9	20,4	6,8	1,9	1,3	0,5
Bukev	8,3	23,3	32,3	24,5	11,6	19,4	7,3
Hrast	0,1	6,3	25,0	37,3	31,3	0,0	0,0
Plemeniti listavci	9,1	29,5	37,3	20,4	3,7	1,4	0,5
Mehki listavci	35,5	33,0	15,8	10,8	4,9	0,9	0,3
Iglavci	9,4	19,4	25,9	24,2	21,1	244,5	91,9
Listavci	9,5	24,1	31,8	23,7	10,9	21,7	8,2
Skupaj	9,4	19,8	26,5	24,1	20,2	266,2	100,0

Preglednica 156: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,9	1,2	1,2	1,0	0,7	5,0	92,6
Listavci	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,4	7,4
Skupaj	1,0	1,3	1,3	1,1	0,7	5,4	100,0

Preglednica 157: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	592	242	28	270	5,2	0,6	5,8	0,0	0,0	0,0
2020	639	244	22	266	4,8	0,5	5,3	0,0	0,0	0,0

Preglednica 158: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	68,0	2,0	11,5	8,3	0,0	9,6	0,0	0,6	0,0	0,0
2020	69,2	1,2	11,3	9,7	0,5	7,3	0,0	0,5	0,0	0,3

Preglednica 159: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica 160: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	0	0
Nega	ha	0	0
Varstvo	dni	0	0
Nega habitatov	dni	0	0

13.3 Pregled stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

2 ZASEBNI GOZD

Preglednica 1: KG - Gozdni fond po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	igl.	m ³ /ha list.	sk.	igl.	m ³ /ha list.	sk.	% od lesne zaloge igl.	list.	sk.	% na PR
Večnamenski gozdovi	42.235	330	72	402	7,7	2,2	9,8	21,5	19,0	21,0	86,2
GPN ukrepi so dovoljeni	776	311	27	338	7,4	0,7	8,1	24,1	41,6	25,5	106,3
GPN ukrepi niso dovoljeni	12	413	70	482	9,0	1,9	10,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	1.222	127	31	159	2,3	0,8	3,2	6,7	6,9	6,8	34,0
Skupaj vsi gozdovi	44.244	325	70	394	7,5	2,1	9,6	21,3	19,0	20,9	86,0

Preglednica 2: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	2.143	4,8
Drogovnjak	3.904	8,8
Debeljak	27.539	62,4
Sestoj v obnovi	9.707	21,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	762	1,7
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	190	0,4
Skupaj	44.244	100,0

Preglednica 3: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	266,0	20,1	27,7	10,5	0,2	44,4	2,0	19,1	1,7	2,5
%	67,6	5,1	7,0	2,7	0,0	11,3	0,5	4,8	0,4	0,6

Preglednica 4: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	6,9	15,2	22,4	25,5	30,0	324,5	82,3
Listavci	13,4	23,6	23,5	20,1	19,4	69,8	17,7
Skupaj	8,0	16,7	22,6	24,6	28,1	394,3	100,0

Preglednica 5: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	3.062.406	6,9	21,3	92,3
Listavci	586.967	1,3	19,0	63,3
Skupaj	3.649.373	8,2	20,9	86,0

Preglednica 6: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	1.157	1.157
Nega	ha	9.065	9.610
Varstvo	dni	6.527	6.527
Nega habitatov	dni	779	995

5 DRŽAVNI GOZD

Preglednica 7: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	14.327	337	69	405	7,2	1,9	9,0	19,8	17,7	19,5	87,3
GPN ukrepi so dovoljeni	107	295	39	334	6,5	0,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	627	241	21	262	4,7	0,4	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	1.412	158	39	197	2,5	0,9	3,4	5,4	5,5	5,4	31,5
Skupaj vsi gozdovi	16.474	317	64	381	6,7	1,7	8,4	18,5	16,7	18,2	82,8

Preglednica 8: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	981	6,0
Drogovnjak	2.169	13,2
Debeljak	10.033	60,8
Sestoj v obnovi	2.880	17,5
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	404	2,5
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	7	0,0
Skupaj	16.474	100,0

Preglednica 9: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
m³/ha	262,4	6,7	22,8	24,8	0,6	48,7	0,8	12,7	0,9	0,9
%	68,8	1,8	6,0	6,5	0,2	12,8	0,2	3,3	0,2	0,2

Preglednica 11: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m³/ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	7,0	16,2	23,0	25,4	28,4	317,3	83,2
Listavci	13,8	24,9	23,2	20,4	17,7	64,0	16,8
Skupaj	8,2	17,7	23,1	24,6	26,4	381,3	100,0

Preglednica 10: MP - Možni posek

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	967.735	5,9	18,5	88,0
Listavci	176.531	1,1	16,7	62,6
Skupaj	1.144.266	7,0	18,2	82,8

Preglednica 14: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	326	326
Nega	ha	2.274	2.590
Varstvo	dni	4.994	4.994
Nega habitatov	dni	830	1.015

13.4 Pregled stanja in ukrepov po občinah

016 Črna na Koroškem

Preglednica 1: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	6.691	6.718	0	13.409
Delež (%)	49,9	50,1	0,0	100,0

Preglednica 2: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Kisloljubna bukovja 062	1	1.255	306	75	381	6,2	1,7	8,0	18,0	13,3	17,1	81,4
Kisloljubna bukovja 062	2	18	281	70	351	6,8	1,8	8,6	21,4	20,6	21,2	86,5
Skupaj		1.273	306	75	381	6,3	1,7	8,0	18,0	13,4	17,1	81,5
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	282	253	91	343	6,4	2,5	8,9	19,7	14,9	18,4	71,4
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 071	1	551	350	34	384	7,6	0,7	8,3	15,1	12,2	14,8	68,5
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 071	2	295	336	11	346	7,8	0,3	8,0	17,5	14,1	17,4	75,3
Skupaj		847	345	26	371	7,7	0,5	8,2	15,9	12,4	15,7	70,8
Osojna bukovja 072	1	935	235	76	311	5,4	2,1	7,4	20,9	17,1	20,0	83,4
Osojna bukovja 072	2	32	302	23	326	6,5	0,6	7,1	15,0	15,1	15,0	68,9
Skupaj		967	237	74	311	5,4	2,0	7,4	20,7	17,1	19,8	82,9
Gorska bukovja 073	1	103	190	106	295	4,8	2,9	7,6	21,4	15,0	19,1	73,9
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	1.539	350	40	390	7,5	0,9	8,4	16,0	15,6	16,0	74,1
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	2	180	311	31	342	6,5	0,7	7,2	16,1	13,9	15,9	75,7
Skupaj		1.720	346	39	385	7,4	0,9	8,3	16,0	15,5	16,0	74,3
Jelova bukovja 090	1	3.675	339	70	409	6,7	1,6	8,3	14,6	15,3	14,8	72,7
Jelova bukovja 090	2	274	288	40	328	7,6	1,0	8,6	20,6	21,8	20,7	79,4
Skupaj		3.948	335	68	403	6,8	1,6	8,3	15,0	15,6	15,1	73,2
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	1.094	266	40	306	5,6	1,1	6,7	22,8	21,3	22,6	103,6
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	2	33	233	51	284	5,1	1,3	6,4	21,2	14,5	20,0	88,7
Skupaj		1.127	265	41	305	5,6	1,1	6,7	22,8	21,0	22,5	103,2
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	72	254	57	312	5,2	1,5	6,7	17,7	14,9	17,2	79,6
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	1	489	314	59	373	6,6	1,4	8,0	15,7	10,9	14,9	69,7
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	2	51	323	28	352	8,3	0,7	9,0	20,3	18,6	20,2	78,7
Skupaj		540	315	56	371	6,8	1,3	8,1	16,1	11,3	15,4	70,7
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	462	308	71	379	6,5	1,6	8,2	17,2	12,1	16,2	75,4
Varovalni gozdovi 200	4	1.674	131	23	154	2,1	0,5	2,6	5,6	5,5	5,6	33,5
Gozdni rezervati 210	3	395	173	12	185	3,7	0,2	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 3: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	329	329
Nega	ha	2.643	2.883
Varstvo	dni	3.683	5.815
Nega habitatov	dni	394	764

025 Dravograd**Preglednica 4: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	5.175	921	0	6.096
Delež (%)	84,9	15,1	0,0	100,0

Preglednica 5: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	105	421	65	485	8,0	2,4	10,4	17,7	14,6	17,3	80,8
Kisloljubna bukovja 062	1	1.210	357	79	436	7,4	2,7	10,1	21,1	16,0	20,2	87,3
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	2.563	326	101	426	7,0	3,9	10,9	19,3	17,6	18,9	73,5
Gorska bukovja 073	1	318	262	178	440	6,4	6,7	13,2	20,7	15,9	18,7	62,6
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	575	492	14	506	10,6	0,4	11,0	16,4	17,4	16,4	75,3
Jelova bukovja 090	1	390	374	83	457	9,1	3,2	12,4	18,8	19,0	18,9	69,6
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	1	299	430	4	434	9,2	0,1	9,3	14,4	13,3	14,4	67,0
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	243	332	67	399	7,9	2,5	10,4	20,8	18,9	20,5	78,6
Jelovja s praprotni 163	1	298	339	94	433	8,4	3,7	12,1	21,9	18,7	21,2	75,9
Varovalni gozdovi 200	4	95	95	189	284	2,1	5,5	7,6	11,8	9,1	10,0	37,2

Preglednica 6: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	149	149
Nega	ha	1.202	1.311
Varstvo	dni	1.675	2.644
Nega habitatov	dni	179	347

074 Mežica**Preglednica 7: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	1.098	703	0	1.801
Delež (%)	61,0	39,0	0,0	100,0

Preglednica 8: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Kisloljubna bukovja 062	1	374	264	76	339	6,2	2,0	8,2	22,3	14,8	20,6	84,9
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	62	297	86	384	7,2	2,3	9,4	16,7	15,3	16,3	66,6
Osojna bukovja 072	1	434	223	112	336	5,2	3,0	8,2	21,0	14,7	18,9	77,6
Gorska bukovja 073	1	190	284	86	371	7,0	2,3	9,3	18,4	13,9	17,3	68,8
Jelova bukovja 090	1	68	299	96	396	8,3	2,5	10,8	17,3	17,4	17,4	63,7
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	316	222	80	302	4,9	2,2	7,0	23,0	19,3	22,0	94,3
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	62	193	116	309	3,6	3,1	6,7	18,8	13,6	16,8	77,6
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	104	312	40	352	7,6	1,1	8,8	22,7	18,8	22,3	89,5
Varovalni gozdovi 200	4	190	95	54	150	1,8	1,2	3,0	5,4	2,9	4,5	22,4

Preglednica 9: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	44	44
Nega	ha	355	387
Varstvo	dni	495	781
Nega habitatov	dni	53	103

076 Mislinja**Preglednica 10: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	5.460	2.766	0	8.226
Delež (%)	66,4	33,6	0,0	100,0

Preglednica 11: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	30	495	50	545	11,0	1,8	12,8	14,2	14,6	14,2	60,6
Kisloljubna bukovja 062	1	73	444	43	487	10,3	1,3	11,6	17,0	14,6	16,8	70,4
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	2.092	360	70	431	8,6	2,1	10,8	16,4	17,0	16,5	66,1
Osojna bukovja 072	1	444	302	113	415	7,1	3,2	10,3	18,8	17,8	18,6	74,5
Gorska bukovja 073	1	196	294	106	400	7,2	3,0	10,2	16,3	13,6	15,6	61,1
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	2.372	411	41	451	8,6	1,0	9,5	16,6	17,9	16,7	79,0
Jelova bukovja 090	1	380	243	149	392	6,1	4,6	10,7	19,4	19,6	19,5	71,6
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	430	265	79	343	5,3	1,9	7,2	16,8	18,5	17,2	81,6
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	118	249	21	269	4,7	0,5	5,2	10,6	12,9	10,7	56,0
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	1	1.395	382	20	401	7,5	0,4	7,9	14,7	16,0	14,8	74,7
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	234	416	33	449	9,1	1,1	10,1	18,4	16,2	18,3	80,8
Jelovja s praprotni 163	1	74	371	58	428	8,4	1,8	10,2	21,3	23,7	21,6	91,0
Varovalni gozdovi 200	4	156	138	23	161	3,1	0,6	3,7	8,9	6,6	8,6	37,5
Gozdni rezervati 210	3	233	357	36	392	6,5	0,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 12: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	202	202
Nega	ha	1.622	1.769
Varstvo	dni	2.260	3.567
Nega habitatov	dni	242	468

081 Muta**Preglednica 13: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	1.965	248	0	2.213
Delež (%)	88,8	11,2	0,0	100,0

Preglednica 14: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	162	302	28	330	7,2	0,9	8,1	18,8	14,7	18,5	75,7
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	1.493	294	70	364	7,0	2,2	9,2	16,0	16,6	16,1	63,8
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	193	356	29	386	7,8	0,9	8,7	16,7	18,4	16,8	74,6
Jelova bukovja 090	1	66	347	16	363	8,2	0,6	8,7	18,2	13,5	18,0	74,9
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	35	309	15	324	6,7	0,5	7,2	16,9	18,2	17,0	76,0
Jelovja s praprotni 163	1	236	265	91	355	6,6	2,8	9,4	17,1	17,2	17,2	64,9
Varovalni gozdovi 200	4	28	143	80	223	2,9	2,9	5,8	5,8	5,4	5,6	21,5

Preglednica 15: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	54	54
Nega	ha	436	476
Varstvo	dni	608	960
Nega habitatov	dni	65	126

101 Radlje ob Dravi**Preglednica 16: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	4.113	953	0	5.066
Delež (%)	81,2	18,8	0,0	100,0

Preglednica 17: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	61	297	139	436	7,2	4,2	11,4	14,9	14,9	14,9	56,7
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	1.698	318	74	392	7,6	2,4	10,0	16,2	15,1	16,0	62,7
Gorska bukovja 073	1	81	258	96	354	6,7	3,0	9,7	18,5	19,2	18,7	68,6
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	128	299	82	381	6,6	1,5	8,1	16,4	15,4	16,2	75,9
Jelova bukovja 090	1	24	298	71	370	9,1	2,7	11,8	17,3	17,3	17,3	54,0
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	4	133	24	158	2,8	0,8	3,5	11,2	19,6	12,5	55,7
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	319	338	37	375	7,8	1,2	9,1	17,6	18,4	17,7	73,2
Jelovja s praprotni 163	1	2.734	347	73	420	9,0	2,6	11,6	18,0	17,4	17,9	65,0
Varovalni gozdovi 200	4	13	81	126	207	1,6	4,3	5,9	6,3	5,7	5,9	20,5
Gozdni rezervati 210	3	4	322	48	370	6,3	1,1	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 18: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	124	124
Nega	ha	999	1.089
Varstvo	dni	1.392	2.197
Nega habitatov	dni	149	289

103 Ravne na Koroškem**Preglednica 19: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	2.763	1.123	0	3.886
Delež (%)	71,1	28,9	0,0	100,0

Preglednica 20: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Kisloljubna bukovja 062	1	1.758	330	80	409	7,7	2,3	10,0	18,5	13,5	17,5	71,8
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	225	283	158	440	7,2	4,8	12,0	17,0	14,4	16,1	59,0
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 071	1	50	280	102	382	6,7	2,7	9,4	14,7	22,8	16,8	68,1
Osojna bukovja 072	1	117	242	130	372	5,1	3,4	8,6	17,2	12,6	15,6	67,8
Gorska bukovja 073	1	381	297	92	389	7,1	2,5	9,6	17,8	14,3	17,0	69,0
Jelova bukovja 090	1	663	301	145	446	6,8	3,9	10,7	16,3	13,6	15,4	64,5
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	22	315	49	364	6,5	1,3	7,8	13,5	16,0	13,9	64,5
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	1	429	33	462	9,7	0,9	10,6	15,4	12,9	15,3	66,6
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	11	166	120	286	2,8	3,1	6,0	10,9	10,0	10,5	50,4
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	522	342	31	373	8,6	1,0	9,6	17,8	16,9	17,7	69,1
Jelovja s praprotni 163	1	30	325	70	395	8,1	2,1	10,3	17,6	23,0	18,6	71,4
Varovalni gozdovi 200	4	106	111	79	190	2,2	1,6	3,7	3,6	6,0	4,6	23,3

Preglednica 21: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	95	95
Nega	ha	766	835
Varstvo	dni	1.067	1.685
Nega habitatov	dni	114	221

112 Slovenj Gradec**Preglednica 22: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	9.106	1.647	0	10.753
Delež (%)	84,7	15,3	0,0	100,0

Preglednica 23: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	699	361	20	382	8,0	0,7	8,6	17,3	15,7	17,2	75,9
Kisloljubna bukovja 062	1	1.080	349	39	388	8,1	1,3	9,5	18,3	15,4	18,0	74,0
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	3.850	324	72	396	8,1	2,2	10,4	16,5	15,8	16,3	62,6
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatni kamnini 071	1	188	383	37	419	8,9	1,0	9,9	15,1	16,8	15,2	64,7
Osojna bukovja 072	1	503	283	101	384	5,8	2,8	8,6	17,1	17,3	17,1	76,3
Gorska bukovja 073	1	826	297	87	384	7,5	2,5	10,0	17,9	15,5	17,4	66,5
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	544	318	105	423	6,6	2,2	8,8	17,8	12,2	16,4	78,7
Jelova bukovja 090	1	276	214	148	363	4,5	4,2	8,7	16,1	16,9	16,4	68,2
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	1.030	359	53	413	7,5	1,4	8,9	17,7	17,7	17,7	81,8
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	17	277	23	300	5,2	0,9	6,1	18,8	15,2	18,5	91,5
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	55	262	55	317	4,0	1,5	5,5	11,2	8,2	10,7	61,6
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	1	71	270	33	303	5,5	0,7	6,2	14,8	10,9	14,4	69,8
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	971	347	50	398	7,9	1,6	9,6	16,9	14,7	16,6	69,1
Jelovja s praprotni 163	1	330	322	87	410	9,2	2,2	11,3	17,1	14,2	16,5	59,6
Varovalni gozdovi 200	4	313	276	21	297	4,6	0,6	5,2	5,7	6,4	5,8	33,1

Preglednica 24: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	263	263
Nega	ha	2.120	2.312
Varstvo	dni	2.954	4.663
Nega habitatov	dni	316	612

141 Vuzenica**Preglednica 25: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.784	701	0	3.485
Delež (%)	79,9	20,1	0,0	100,0

Preglednica 26: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
			m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	PR
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	32	270	40	310	5,9	1,4	7,4	21,5	13,8	20,5	86,5
Kisloljubna bukovja 062	1	574	340	81	421	7,1	2,7	9,8	17,4	13,8	16,7	71,8
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	1.121	351	79	431	7,3	2,7	9,9	15,7	14,7	15,5	67,2
Gorska bukovja 073	1	87	327	112	438	6,8	3,8	10,5	18,7	13,3	17,3	72,2
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	312	313	127	441	7,1	2,4	9,5	15,2	14,1	14,9	69,3
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	15	209	210	419	4,3	6,7	11,0	22,8	12,7	17,8	67,9
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	380	332	62	394	6,9	2,1	8,9	17,2	15,7	16,9	74,7
Jelovja s praprotni 163	1	945	359	73	432	8,4	2,6	11,0	18,9	16,0	18,4	72,4
Varovalni gozdovi 200	4	19	122	43	165	2,2	0,7	2,9	11,7	9,8	11,2	64,2

Preglednica 27: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	85	85
Nega	ha	687	749
Varstvo	dni	957	1.511
Nega habitatov	dni	102	198

175 Prevalje**Preglednica 28: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	2.963	501	0	3.464
Delež (%)	85,5	14,5	0,0	100,0

Preglednica 29: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih 041	1	0	627	0	627	15,7	0,0	15,7	33,0	0,0	33,0	131,4
Kisloljubna bukovja 062	1	1.592	335	57	393	7,7	1,6	9,3	19,3	14,3	18,6	78,2
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	397	322	79	401	8,2	2,4	10,6	17,3	16,4	17,1	64,8
Osojna bukovja 072	1	116	326	117	443	7,1	3,1	10,2	18,5	15,9	17,8	77,4
Gorska bukovja 073	1	199	343	98	441	8,2	2,6	10,8	16,5	10,8	15,2	62,1
Jelova bukovja 090	1	423	329	118	447	7,8	3,2	11,0	15,9	13,9	15,3	62,1
Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij 111	1	121	236	105	341	5,6	2,8	8,4	16,6	14,0	15,8	64,0
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	197	342	44	386	7,5	1,3	8,8	17,7	11,7	17,1	74,6
Bazoljubna rdečeborovja 140	1	18	244	96	341	4,5	2,5	7,1	14,0	11,6	13,3	64,1
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	326	369	35	403	9,3	1,1	10,4	17,0	16,6	17,0	65,5
Jelovja s praprotni 163	1	37	277	115	392	7,2	3,7	10,9	15,6	17,1	16,0	57,6
Varovalni gozdovi 200	4	39	129	76	205	2,6	1,5	4,1	6,0	6,6	6,2	30,7

Preglednica 30: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	85	85
Nega	ha	683	745
Varstvo	dni	951	1.502
Nega habitatov	dni	102	197

177 Ribnica na Pohorju**Preglednica 31: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda(ha)	2.126	195	0	2.321
Delež (%)	91,6	8,4	0,0	100,0

Preglednica 32: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Zmerno kisloljubna bukovja 063	1	67	349	96	444	7,2	3,1	10,2	13,7	13,7	13,7	59,4
Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatni kamnini 081	1	955	333	113	446	7,4	2,1	9,5	14,6	16,4	15,1	70,8
Jelova bukovja 090	1	78	370	40	409	8,0	1,0	9,0	16,9	15,9	16,8	76,2
Zgornjegorska smrekovja na silikatni kamnini 160	1	90	340	35	375	7,7	0,8	8,5	12,9	11,0	12,7	56,2
Jelovja na revnejših rastiščih 162	1	18	361	40	401	8,8	1,3	10,1	19,8	18,3	19,6	78,0
Jelovja s praprotni 163	1	1.106	379	59	438	10,0	2,0	12,0	17,7	18,9	17,8	65,0
Gozdni rezervati 210	3	7	468	83	550	10,7	2,4	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 33: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	57	57
Nega	ha	457	499
Varstvo	dni	637	1.006
Nega habitatov	dni	68	132

13.5 Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Rastiščni tip
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja	521	Nižinsko črnojelševje
91F0	Poplavni hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi vzdolž velikih rek	531	Dobovje in dobovo belogabrovje
91K0	Ilirski bukovi gozdovi	592	Predalpsko alpsko toploljubno bukovje
		581	Osojno bukovje s kresničevjem
		632	Predalpsko gorsko bukovje
		643	Predalpsko jelovo bukovje
		683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico
9180*	Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	601	Pobočno velikojesenovje
91R0	Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora	621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje
		624	Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
		751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo
		781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do subalpinskega pasu	691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi
		803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91D0*	Barjanski gozdovi	811	Barjansko smrekovje
7110*	Aktivna visoka barja	812	Vegetacija visokih barij
4070*	Ruševje	702	Alpsko ruševje

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

13.6 Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2010-2020 po popisnih enotah

Preglednica 1: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 v PE Koroška

Skup. DV	< 15cm			R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
	št. vz.	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	55	44	17.187	63	13.288	0,2	82	15.591	0,1	79	6.039	0,2	73	2.162		73	37.081	0,1
Jelka	18	5	1.838	2	435	10,8	1	235	20,0	2	164	57,1	5	153	30,8	2	987	23,8
Bori	6	1	216		47			35			12						94	
Macesen	4			1	117		1	117		2	129		4	106		1	470	
Bukev	31	5	2.054	11	2.409	7,8	9	1.774	19,9	11	858	16,4	13	388	6,1	11	5.428	13,0
Hrasti	10				70	66,7		82	28,6		35	100,0					188	56,3
Plemeniti listavci	25	44	17.187	20	4.316	30,4	4	728	45,2	1	106	33,3	1	23		10	4.993	32,5
Drugi trdi listavci	11		108	1	129	18,2	1	188	12,5	2	176	20,0	3	94	12,5	1	587	16,0
Mehki listavci	22	2	649	2	435	16,2	2	329	39,3	2	153	23,1	2	47	25,5	2	963	25,6
Iglavci	51	49	19.241	66	1.388	0,5	84	15.979	0,4	83	6.345	1,7	81	2.420	19,0	76	38.631	0,7
Listavci	45	51	19.998	34	7.179	22,1	16	3.102	27,7	17	1.328	21,2	19	552	8,5	24	12.160	22,8
Skupaj	51	100	39.239	100	21.066	7,9	100	19.081	4,8	100	7.672	5,1	100	2.973	3,2	100	50.792	6,0

Preglednica 2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Koroška

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	2,3	0,7	0,4	0,1
Jelka	14,3	13,5	20,4	23,8
Bori	8,3	0	20,0	
Macesen	28,6	5,9	2,1	
Bukev	10,0	12,7	24,3	13,0
Hrasti	36,4	22,2	54,5	56,3
Plemeniti listavci	32,1	12,1	57,0	32,5
Drugi trdi listavci	24,1	6,5	40,0	16,0
Mehki listavci	45,2	28,2	57,1	25,6
Iglavci	2,6	1,0	1,1	0,7
Listavci	24,8	13,3	40,0	22,8
Skupaj	8,6	4,4	9,2	6,0

Preglednica 3: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 v PE Kozjak

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	41	34	21.525	28	8.776	0,6	23	4.500	2,5	15	1.402	3,0	9	393		23	15.071	1,4
Jelka	43	35	21.958	38	11.861	6,9	43	8.538	6,1	40	3.771	5,9	45	1.879	1,5	40	26.048	6,1
Bori	1				14												14	
Ostali iglavci	1							14									14	
Bukev	31	9	5.949	17	5.299	4,5	15	2.930	10,0	29	2.734	12,3	36	1.500	5,6	19	12.463	7,6
Hrasti	12	2	1.298	2	519	35,1	1	294	38,1		42	100,0				1	855	39,3
Plemeniti listavci	19	17	10.817	9	2.972	27,8	4	743	47,2	2	224	31,3				6	3.939	31,7
Drugi trdi listavci	25	1	757	2	561	32,5	4	827	55,9	7	645	67,4	6	266	26,3	4	2.299	50,0
Mehki listavci	18	1	649	4	1.388	28,3	9	1.851	46,2	6	561	55,0	2	98	42,9	6	3.897	41,0
Iglavci	48	69	43.483	66	20.651	4,2	66	13.052	4,8	55	5.173	5,1	55	2.271	1,2	64	41.147	4,4
Listavci	43	31	19.470	34	10.739	17,0	34	6.645	31,2	45	4.206	28,3	45	1.865	10,5	36	23.455	22,5
Skupaj	51	100	62.953	100	31.390	8,6	100	19.697	13,7	100	9.379	15,5	100	4.136	5,4	100	64.602	11,0

Preglednica 4: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Kozjak

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	2,7	3,4	0,1	1,4
Jelka	19,0	11,6	4,3	6,1
Bori				
Macesen				
Bukev	17,1	22,8	10,7	7,6
Hrasti	32,2	30,6	6,7	39,3
Plemeniti listavci	35,6	30,7	35,2	31,7
Drugi trdi listavci	45,1	37,3	43,3	50,0
Mehki listavci	52,5	33,3	35,8	41,0
Iglavci	9,7	7,7	2,6	4,4
Listavci	30,7	27,5	19,9	22,5
Skupaj	17,8	14,8	7,6	11,0

Preglednica 5: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 v PE Pohorje

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	48	17	9.454	29	8.180	2,2	37	7.828	5,0	49	4.740	24,9	64	3.074	30	37	23.823	11,2
Jelka	39	46	25.588	28	7.910	12,2	21	4.442	20,1	18	1.720	20,5	16	758	10,7	23	14.830	15,4
Bori	1				14			14			27						54	
Bukev	34	8	4.522	19	5.269	19,3	28	5.837	36,2	24	2.370	35,4	18	853	19,0	22	14.329	28,8
Hrasti	8	1	617	3	799	22,0	1	217	50,0		14			14		2	1.043	27,3
Plemeniti listavci	22	14	7.707	10	2.885	25,4	3	731	37,0	2	203	40,0				6	3.819	28,4
Drugi trdi listavci	15	9	5.138	8	2.221	18,3	6	1.165	29,1	1	135	20,0	1	41	33,3	6	3.562	22,1
Mehki listavci	19	4	2.364	3	894	56,1	4	853	69,8	6	542	60,0	1	68	40,0	4	2.357	61,5
Iglavci	51	63	35.043	57	16.103	7,1	58	12.284	10,5	67	6.487	23,6	80	3.833	26,1	61	38.708	12,8
Listavci	45	37	20.347	43	12.067	23,5	42	8.803	38,9	33	3.264	39,0	20	975	20,8	39	25.110	30,8
Skupaj	52	100	55.390	100	28.171	14,1	100	21.088	22,4	100	9.751	28,8	100	4.808	25,1	100	63.818	19,9

Preglednica 6: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Pohorje

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	31,7	5,6	14,9	11,2
Jelka	59,7	23,8	24,7	15,4
Bori	50,0			
Macesen				
Bukev	40,5	19,9	19,6	28,8
Hrasti	43,6	50,0	65,9	27,3
Plemeniti listavci	68,6	28,5	37,9	28,4
Drugi trdi listavci	60,7	65,3	39,5	22,1
Mehki listavci	70,6	52,7	69,1	61,5
Iglavci	38,5	10,5	18,3	12,8
Listavci	54,9	32,6	34,9	30,8
Skupaj	45,3	18,2	23,6	19,9

13.7 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN*	STOPNJA	
						NV	BR
1414	Topla	KP	Uradni list SRS, št. 32/1966	Za vsak poseg, ki bi spremenil osnovne značilnosti pokrajine, kot so npr. goloseki in preseki, regulacije hudournikov in potokov, podiranje in prezidavanje obstoječih stavb in naprav, spreminjanje sedanje zemljiške razdelitve in podiranje starih samotnih dreves, ter drugi posegi, ki bi bili kakorkoli v nasprotju z namenom zavarovanja je potrebno soglasje pristojne službe za varstvo narave. Dovoljeno je redno izkoriščanje gozda ter opravljanje vzdrževalnih del na obstoječih zgradbah in napravah (povzeto po Odredbi – v njej so navedene v vlogi soglasjedajalcev družbene strukture, ki več ne obstajajo).	/	2	2
1435**	V Št. Janžu nad Dravčami pri cerkvi dve pokrajinsko lepi lipi	NS	Uradni vestnik OLO Maribor, št. 10/63	Na podlagi Odloka o zaščiti prirodnih znamenitosti na Območju Radlje ob Dravi je prepovedano posekati ali poškodovati drevje, ki je zaščiteno po tem odloku.	/	1	2

Opomba:

* - predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** - ZO z zap. št. 1453 je identično NV ident. št. 6684 Šentjanž nad Dravčami - lipi.

13.8 Pregled naravnih vrednot

ID	IME	POMEN	ZVRST
38	Črni vrh - planje in visoko barje	državni	HIDR, ZOOL, BOT
71	Huda luknja - osameli kras	državni	BOT, ZOOL, GEOMORF, EKOS, (GEOMORFP)
119	Jezerski vrh - planje	lokalni	BOT, ZOOL
184	Meža	lokalni	HIDR
186	Mislinja	državni	HIDR, ZOOL
194	Mučka Bistrica - soteska	lokalni	GEOMORF, HIDR
209	Paka	lokalni	HIDR, EKOS
211	Peca - območje arealne meje visokogorske favne in flore	državni	BOT, ZOOL
222	Plšivec - smreke	lokalni	DREV

ID	IME	POMEN	ZVRST
230	Lovrenško barje	državni	BOT, ZOOL, EKOS
291	Smrekovško pogorje	državni	GEOMORF, GEOL, (BOT), (ZOOL)
336	Kope - planje	državni	BOT, ZOOL
410	Raduha	državni	GEOMORF, (BOT)
415	Olševa	državni	GEOMORF, GEOL
845	Ribniško jezerje	državni	BOT, EKOS, HIDR
1121	Javorič - cemprini	državni	DREV
1380	Cesarjev graben - slapišče	lokalni	HIDR
1838	Radlje ob Dravi - osameli kras	državni	GEOL, GEOMORF, (GEOMORFP)
1863	Olševa - gorski gozd	lokalni	EKOS, ZOOL
3676	Topla - nahajališče mineralov	državni	GEOL
3773	Zadnji travnik - visoko barje in ostanki ledeniške morene	državni	BOT, GEOMORF, HIDR, GEOL
3774	Topla - dolina	državni	ZOOL
3775	Robnikovo pečovje	lokalni	GEOL, GEOMORF
3789	Kozja peč nad dolino Bistre	lokalni	ZOOL, BOT, GEOMORF
3801	Bela peč - gorski gozd in habitat divjega petelina	državni	GEOMORF, ZOOL
3821	Plat - rastišče lovorolistnega volčina	državni	BOT
3876	Jazbinski potok	lokalni	HIDR
3877	Mučevo - soteska	državni	GEOMORF, GEOL
4466	Hamunov vrh - nahajališče mineralov	državni	GEOL
4468	Bistra - nahajališče kamnin	državni	GEOL
5729	Arnejcev slap	lokalni	GEOMORF, HIDR
5997	Turnovka - barje	lokalni	HIDR, EKOS
6567	Požarnik - gozd	državni	EKOS, BOT, DREV
6568	Repiško - gozd	državni	BOT, EKOS
6571	Kompošev vrh - rastišče tis	državni	DREV
6572	Šent Janž pri Radljah - rastišče tis	lokalni	EKOS
6578	Vranja peč	lokalni	GEOMORF
6581	Zapečka peč	lokalni	BOT, GEOMORF
6582	Črne mlake	državni	ZOOL, HIDR, BOT
6701	Sveti Florjan - nasad dreves	lokalni	ONV
6734	Gornji Dolič - mokrotni travniki 1	državni	ZOOL, BOT
6737	Ponikva	državni	HIDR
6831	Vrhe - povirno barje	državni	EKOS, BOT, ZOOL
6832	Raduše - povirno barje	državni	EKOS, BOT

ID	IME	POMEN	ZVRST
6842	Suhadolnica - povirno barje pri Plšivčkem mlinu	državni	BOT, ZOOL, EKOS
6945	Suhadolnica - povirno barje pri Krivonogu	državni	BOT, EKOS
6959	Movžanka - povirje	državni	ZOOL, HIDR, BOT
6974	Komen - rastišče andezitne flore	državni	BOT, GEOL
7105	Mislinjska Dobrava - mokrotni travniki z jelševjem 1	lokalni	ZOOL, EKOS, BOT
7106	Mislinjska Dobrava - mokrotni travniki z jelševjem 2	lokalni	EKOS
7128	Bistra - močvirni travnik	državni	BOT, EKOS
7144	Dolga Brda - močvirna dolina	državni	EKOS, BOT, ZOOL
7145	Juševo močvirje	državni	EKOS, HIDR, ZOOL, BOT
7165	Uršlja gora - rastišče ogrožene visokogorske flore	državni	EKOS, ZOOL, BOT
7166	Podgora - močvirna dolina	lokalni	ZOOL, EKOS, BOT
7167	Kotlje - mokrotni travniki	lokalni	ZOOL, HIDR, EKOS, BOT
7168	Suha - povirje	lokalni	HIDR, ZOOL
7169	Jamniški potok - povirje	lokalni	ZOOL, BOT, EKOS
7190	Zajčja peč	državni	GEOMORF, GEOL
7196	Burjakova stena	lokalni	GEOMORF, GEOL
7199	Navrške peči	lokalni	GEOMORF
7205	Bistra - potok	državni	HIDR, ZOOL
7207	Helenski potok	državni	HIDR, ZOOL
7208	Topla - potok	državni	HIDR
7210	Vesevkove peči - rastišče kuštravega jegliča	državni	BOT
7211	Cvelbarjeve peči - rastišče redkih rstlinskih vrst	državni	BOT, GEOL
7212	Topla - rastišče pščenega netreskovca	državni	BOT
7213	Bistra - barje	državni	BOT, ZOOL
7214	Bistra - povirje	lokalni	BOT
7215	Bistra - rastišče kochovega svišča	državni	BOT
7216	Helenski potok - povirje	državni	BOT, EKOS, ZOOL, HIDR
7218	Komen - gorski smrekov gozd	državni	EKOS, ZOOL
7220	Podpeca - habitat petrofilnih in termofilnih vrst metuljev	lokalni	ZOOL
7254	Najbržev plaz	državni	BOT, GEOMORF, GEOL

ID	IME	POMEN	ZVRST
7256	Volinjak - naravno okno in kraški pojavi	državni	GEOMORF
7258	Šumec	državni	ZOOL, EKOS, BOT
7259	Podkraj - mokrotni in suhi travniki	državni	BOT, EKOS, ZOOL
7260	Štalekarjev vrh - termofilna pobočja	državni	EKOS, BOT, ZOOL
7261	Gutovnikovo močvirje	lokalni	BOT, GEOL, HIDR
7262	Mučevo - rastišče ogroženih rastlinskih vrst	lokalni	BOT, GEOMORF
7287	Črni potok	lokalni	HIDR, EKOS, ZOOL
7330	Košenjaka - Kozji vrh	lokalni	ZOOL
7333	Velka - potok	državni	HIDR
7368	Ojstriški potok	lokalni	HIDR
7382	Košenjaka - rastišče redke flore	lokalni	BOT
7391	Kozji vrh nad Dravogradom - rastišče kochovega svišča	državni	BOT
7392	Goriški vrh - rastišče kochovega svišča	državni	BOT
7399	Velka - gozd	državni	EKOS
7407	Bukovje - gozd	državni	EKOS
7446	Dovžanka - mokrotni travnik	lokalni	BOT, EKOS, ZOOL
7451	Planinka - planje	lokalni	ZOOL, BOT
7452	Planinka - prehodno barje	lokalni	BOT, HIDR
7453	Javorič - prehodno barje	lokalni	BOT, HIDR
7454	Jezerski vrh - cemprini	lokalni	DREV
7471	Mulejev vrh - barje	lokalni	HIDR, ZOOL, BOT
7571	Bricnikov potok	lokalni	HIDR
3808	Helenski potok - soteska in nahajališče fosilov	državni	GEOMORF, GEOL
4398	Mučka Bistrica - nahajališče mineralov in rastišče redke flore	državni	GEOL, BOT
6707	Vud	državni	GEOMORF, BOT, HIDR, GEOL
7127	Kordežovo močvirje	državni	BOT, EKOS, ZOOL
80049	Plat - nahajališče ogroženih kukavičevk	lokalni	BOT
197	Najevska lipa	državni	DREV
689	Rezmanov slap	državni	GEOMORF
706	Božičev slap	lokalni	GEOMORF, HIDR
708	Cestnikov slap	lokalni	HIDR
1037	Vodovnikov hrast	lokalni	DREV

ID	IME	POMEN	ZVRST
1222	Huda luknja - naravni most	lokalni	GEOMORF
1868	Pogorevc - ohranjeni sestoji gozdne vegetacije	lokalni	EKOS
3791	Končnikova luža	lokalni	HIDR, ZOOL
3813	Pudgarsko - veliki jesen	državni	DREV
3827	Jankovec - brezna	državni	GEOMORFP
3859	Rešešnikov hrast	lokalni	DREV
3874	Narovnikov brest	lokalni	DREV
3883	Sgermova smreka	državni	DREV
4449	Tolsti vrh - nahajališče mineralov	lokalni	GEOL
6576	Jama ob Suhem potoku	državni	GEOMORFP
6585	Suhi potok - slap	lokalni	HIDR, GEOMORF
6587	Polnarjev potok - slap	lokalni	HIDR
6601	Gregornova bukev	državni	DREV
6606	Progatova bukev	lokalni	DREV
6641	Feferlova lipa	lokalni	DREV
6680	Sveti Primož na Pohorju - lipa	lokalni	DREV
6704	Držečnikov bor	lokalni	DREV
6708	Sedelnikov slap	lokalni	GEOMORF, HIDR
6722	Pipejeve bukve	lokalni	DREV
6729	Glavarjeva smreka	lokalni	DREV
6741	Mravljakova smreka	državni	DREV
6742	Glažuta - smreka	lokalni	DREV
6744	Kotniško - jelka	državni	DREV
6748	Germičeva lipa	lokalni	DREV
6759	Mislinjski graben - lipa	lokalni	DREV
6760	Klinska pušča - lipa	lokalni	DREV
6767	Skočajeva lipa	državni	DREV
6790	Javorič - jerebika	državni	DREV
6854	Sedlarjeva lipa	lokalni	DREV
6867	Vodriž - bukev	državni	DREV
6894	Legen - hrasta	lokalni	DREV
6908	Plešivec - javor	državni	DREV
6909	Plešivčnikovi macesni	državni	DREV
7129	Paličnikova tisa	lokalni	DREV
7138	Vojakova bukev	lokalni	DREV
7139	Krvava peč	lokalni	GEOMORF

ID	IME	POMEN	ZVRST
7141	Poljana - nahajališče kamnin	lokalni	GEOL
7158	Malinekova lipa	lokalni	DREV
7159	Solmanova luknja	državni	GEOMORFP
7160	Velika peč	lokalni	GEOMORF
7161	Zelenbreg - nahajališče mineralov	državni	GEOL
7162	Podgora - nahajališče apnenca s fosili 1	lokalni	GEOL
7163	Podgora - nahajališče apnenca s fosili 2	lokalni	GEOL
7186	Kogovnikove lipe	državni	DREV
7192	Smrekovec - nahajališče kamnin	lokalni	GEOL
7195	Topla - spodmol	lokalni	GEOMORF
7198	Ladinekov zob	lokalni	BOT, GEOMORF
7202	Trpotčev slap	lokalni	HIDR, GEOMORF
7204	Brezno pod Trničem	državni	GEOMORFP
7221	Deseteroglavi očiak	državni	DREV
7222	žačnov gorski javor	lokalni	DREV
7233	Smreke v Ježevih repih	državni	DREV
7234	Presečnikov vrh - cemprini	državni	DREV
7235	Končnikov vrh - cemprini	državni	DREV
7238	Lukeževa smreka	lokalni	DREV
7257	Breg - nahajališče kamnin	lokalni	GEOL
7263	Plat - orjaška drevesa	lokalni	DREV
7312	Štenge - terciarni vršaj z megabloki apnenca	lokalni	GEOMORF, GEOL
7320	Mislinjski graben - nahajališče kamnin	lokalni	GEOL
7321	Raduše - stratigrafski stik	državni	GEOL
7323	žišpretov kamnolom - nahajališče marmorja	lokalni	GEOL
7344	Kopnikov hrib - nahajališče kamnin in mineralov	lokalni	GEOL
7361	Kerbelova jama	državni	GEOMORFP
7362	Lapanove peči	lokalni	BOT, GEOMORF
7363	Junčkove peči	lokalni	GEOMORF, GEOL
7364	Bogatčeve peči	državni	GEOL, GEOMORF
7366	Močnikova smreka	državni	DREV
7367	Pajenkova smreka	lokalni	DREV
7369	Morijeva luža	lokalni	HIDR

ID	IME	POMEN	ZVRST
7371	Morijeva bukev 1	lokalni	DREV
7455	Huda luknja - spodmol in naravno okno	lokalni	GEOMORF
40413	Huda luknja pri Gornjem Doliču	državni	GEOMORFP
40509	Špehovka	državni	GEOMORFP
40520	Pilanca	državni	GEOMORFP
40521	Jama pod južnim vrhom Tisnika	državni	GEOMORFP
40522	Jama nad požiralnikom Ponikve	državni	GEOMORFP
40637	Kapežnica	državni	GEOMORFP
41660	Jama pod Gladko pečjo	državni	GEOMORFP
41661	Klet	državni	GEOMORFP
41849	Jama pod Herkovimi pečmi	državni	GEOMORFP
42500	Spodmol pod Jankovcem	državni	GEOMORFP
42501	Jama v Heleni	državni	GEOMORFP
42502	Jama nad jezo	državni	GEOMORFP
42503	Korančevka	državni	GEOMORFP
42504	Spodmol pri Vranici	državni	GEOMORFP
43081	Ciganska jama	državni	GEOMORFP
43142	Pavlijeva luknja	državni	GEOMORFP
43191	Huda luknja pri Radljah	državni	GEOMORFP
43192	Ovčje peklo nad Radljami	državni	GEOMORFP
43207	Brezno nad Vernerškom	državni	GEOMORFP
43208	Zapečke peči	državni	GEOMORFP
43263	Jama pri Votli peči pri Ravnah	državni	GEOMORFP
43282	Pečnikov rov	državni	GEOMORFP
43283	Pečnikova luknja	državni	GEOMORFP
43310	Blatni rov pod južnim vrhom Tisnika	državni	GEOMORFP
43311	Jama Školjka	državni	GEOMORFP
43312	Južni požiralnik	državni	GEOMORFP
43436	Brezno pri Hruški	državni	GEOMORFP
43438	Skrita jama	državni	GEOMORFP
43439	Lisičina	državni	GEOMORFP
43470	Jeznikova luknja	državni	GEOMORFP
43471	Jurčeva luknja	državni	GEOMORFP
43487	Smolška jama 1	državni	GEOMORFP
43488	Rdečka jama	državni	GEOMORFP
43489	Nova jama	državni	GEOMORFP

ID	IME	POMEN	ZVRST
43490	Kratka jama	državni	GEOMORFP
43491	Dimnik	državni	GEOMORFP
43498	Kotnikova peč	državni	GEOMORFP
43539	Maticova luknja	državni	GEOMORFP
43542	Razpoka	državni	GEOMORFP
43956	Skobirjeva votlica	državni	GEOMORFP
44153	Jama nad Hudo luknjo	državni	GEOMORFP
44215	Jama na Pečovniku	državni	GEOMORFP
44266	Ravbarska luknja	državni	GEOMORFP
44616	Požiralnik Ponive	državni	GEOMORFP
44617	Spodmol pri Hudi luknji	državni	GEOMORFP
44635	Jama v steni nad Pečnikom	državni	GEOMORFP
44636	Jaklova luknja	državni	GEOMORFP
44703	Jama pri Perkolci	državni	GEOMORFP
44704	Matjaževa jama	državni	GEOMORFP
45861	Plešivčka luknja pod Uršljo goro	državni	GEOMORFP
47385	Uršin kvedrc	državni	GEOMORFP
47392	Zasuta etaža	državni	GEOMORFP
47931	Skregana jama	državni	GEOMORFP
48703	Kratka jama 2	državni	GEOMORFP
48704	Kratka jama 4	državni	GEOMORFP
48705	Kratka jama 5	državni	GEOMORFP
48706	Kratka jama 6	državni	GEOMORFP
48711	Tinetova jama	državni	GEOMORFP
48987	Zvončica	državni	GEOMORFP
48988	Krvava peč	državni	GEOMORFP
7140	Leše - nahajališče premoga	lokalni	GEOL
49803	Jama hudega bika	državni	GEOMORFP
50411	Karbelova jama	državni	GEOMORFP
7148	Barbarski potok - lipi	lokalni	DREV
7149	Kresnikova lipa	lokalni	DREV
7164	Komavarjeva slatina	lokalni	GEOL, HIDR
6713	Glavarjeva lipa	lokalni	DREV
6743	Skrivni vrh - smreki	lokalni	DREV
7156	Uršijev bor	lokalni	DREV
7157	Kogelnikov bor	lokalni	DREV
6589	Pahernikova smreka	državni	DREV

ID	IME	POMEN	ZVRST
6865	Vodovnikovi hruški	državni	DREV
7226	Jakobe - smreka	državni	DREV
6906	Abšnerjeva lipa	državni	DREV
6747	Bornikova lipa	lokalni	DREV
6791	Skrivni hriber - jerebiki	državni	DREV
6798	Pameče - lipi	lokalni	DREV
6836	Peršetova lipa	lokalni	DREV
6890	Vernerškova smreka	lokalni	DREV
7179	Metarnikova lipa	lokalni	DREV
7331	Andrejeva skala	lokalni	GEOMORF
6746	Javhovo - rdeči bor	lokalni	DREV
6810	Vernerškov javor	lokalni	DREV
6874	Prunarjeva lipa	lokalni	DREV
7174	Jakobov križ - lipi	lokalni	DREV
7370	Gosnikova smreka	lokalni	DREV
8667	Volinjak - smreka	državni	DREV
51078	Kotnikova luknja 1	državni	GEOMORFP
51361	Šibancova zasuta luknja	državni	GEOMORFP
80319	Macesen v Ježevih repih	lokalni	DREV
7200	Snežna jama	državni	GEOMORFP
7240	Polovec - bukov drevored	lokalni	DREV
6684	Šentjanž nad Dravčami - lipi	lokalni	DREV

13.9 Pregled ekološko pomembnih območij (EPO)

KODA	IME	STATUS	Območje Natura
92100	Črni potok	EPO	SI3000324 Črni potok
44700	Dolga Brda - Strojna	EPO	SI3000140 Belški potok
48300	Dolina smrti	EPO	SI3000030 Žerjav - Dolina smrti
93400	Jenina	EPO	SI3000293 Jenina
47300	Ježevec	EPO	SI3000006 Ježevec
11300	Kamniško - Savinjske Alpe	EPO	SI3000001 Cvelbar - skalovje SI5000024 Grintovci SI3000132 Peca SI3000038 Smrekovško pogorje SI3000108 Raduha SI3000385 Robnik
41400	Kobansko	EPO	SI3000137 Huda Luknja pri Radljah SI3000313 Vzhodni Kozjak SI3000337 Zahodni Kozjak
43500	Košenjok	EPO	SI3000337 Zahodni Kozjak
48700	Obistove skale	EPO	SI3000002 Obistove skale
48400	Pikrnica - Selčnica	EPO	SI3000070 Pikrnica - Selčnica
41200	Pohorje	EPO	SI3000012 Kremžarjev potok SI3000182 Velka s pritoki SI3000216 Barbarski potok s pritoki SI3000270 Pohorje SI3000172 Zgornja Drava s pritoki SI5000006 Pohorje
43700	Uršlja gora - Razbor	EPO	SI3000166 Razbor SI5000024 Grintovci
11500	Velenjsko - Konjiško hribovje	EPO	SI3000224 Huda luknja
48800	Votla peč	EPO	SI3000136 Votla peč
48600	Vrhe pri Slovenj Gradcu	EPO	SI3000281 Vrhe - povirno barje
44300	Zgornja Drava	EPO	SI3000172 Zgornja Drava s pritoki

13.10 Pregled območij Natura 2000, evropsko pomembnih vrst in habitatni tipov znotraj GGO

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO KOČEVJE
SI3000001 Cvelbar - skalovje	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8220) Silikatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok ¹ .
SI3000002 Obistove skale	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (8210) Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok ¹ .
SI3000006 Ježevec	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000012 Kremžarjev potok	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000030 Žerjav - Dolina smrti	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (6130) Travišča z velikim deležem težkih kovin z vegetacijo reda <i>Violetalia calaminariae</i> ² .
SI3000038 Smrekovško pogorje	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (6230*) Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)*.
SI3000070 Pikrnica - Selčnica	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *).
		<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000108 Raduha	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (6170) Alpska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh ¹ , (8210) Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok ¹ .
SI3000132 Peca	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (4060) Alpske in borealne resave, (6150) Alpska in borealna travišča na silikatnih tleh, (6170) Alpska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh, (4070*) Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsutum</i>)*.
SI3000136 Votla peč	POO	/
SI3000137 Huda Luknja pri Radljah	POO	<u>Sesalci:</u> širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>).
SI3000140 Belški potok	POO	<u>Žuželke:</u> gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *).
SI3000166 Razbor	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (7230) Bazična nizka barja, (7210) Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> ,

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO KOČEVJE
		(6430) Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem, (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih*, (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>). <u>Žuželke:</u> gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*).
SI3000172 Zgornja Drava s pritoki	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih*. <u>Žuželke:</u> močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*).
SI3000182 Velka s pritoki	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*).
SI3000216 Barbarski potok s pritoki	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*).
SI3000224 Huda luknja	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)). <u>Sesalci:</u> širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>). <u>Žuželke:</u> gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>*). <u>Rastline:</u> Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>).
SI3000270 Pohorje	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (3160) Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode, (7110*) Aktivna visoka barja, (7140) Prehodna barja, (6230*) Vrsto bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu*, (91D0*) Barjanski gozdovi*, (9410) Kislojubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>), (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>),

PRILOGE

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO KOČEVJE
		(9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih*. <u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *). alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *). <u>Dvoživke:</u> veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000281 Vrhe - povirno barje	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (7230) Bazična nizka barja. <u>Rastline:</u> Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>).
SI3000293 Jenina	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000313 Vzhodni Kozjak	POO	<u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *). <u>Dvoživke:</u> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000324 Črni potok	POO	<u>Žuželke:</u> gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>). <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *).
SI3000337 Zahodni Kozjak	POO	<u>Habitatni tipi:</u> (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih*. <u>Žuželke:</u> gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>).
SI5000006 Pohorje	POV	<u>Ptice:</u> koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>), severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>), sloka (<i>Scolopax rusticola</i>).

KODA IN IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO KOČEVJE
2I5000024 Grintovci	POV	<u>Ptice:</u> planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>).

Opomba:

* - prednostna vrsta oz. habitatni tip; ¹ – varstveni ukrep ni potreben; ² – spremlja se stanje zaraščanja.

13.11 Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi conami

Upravljaljske cone natura 2000:

Ime upravljaljske cone: Cona A – Grintovci	Površina v GGE: 8.701,30 ha
VRSTE/HT: ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>).	
OPIS CONE: Cona obsega večnamenske gospodarske gozdove na območju Pece, Olševe, Raduhe, Smrekovškega pogorja in Uršlje gore pod gozdno mejo in je namenjena ohranjanju ekoloških zahtev ruševca, divjega petelina, gozdnega jereba in triprstega detla. Vključuje tudi habitate koconogega čuka in malega skovika. V tej coni se nahajajo rastišča in gnezdilni habitatni divjega petelina. Del cone predstavljajo varovalni gozdovi in gozdni rezervati. Gre za preplet presvetljenih gozdov iglavcev (smreka, macesen) z vključki ruševja in skalovij. V coni je poudarek ohranjanja struktur življenjskega prostora za kvalifikacijske vrste - vzpostaviti mrežo habitatnega drevja, ohranjanje večinskega deleža iglavcev v LZ, ohranjanje drevja listavcev (jerebika, bukev,...), ohranjanje in vzpodbujanje zeliščne in grmovne komponente v strukturi gozdnih sestojev. Del območja je opredeljen kot varovalni gozd št. 11028, 11029, 11031, 11032 (vsi na območju Pece), varovalni gozd št. 11049 (območje Uršlje gore) ter varovalni gozd št. 11050, 11054, 11055 in GR Pogorelec št. 1106 (območje Jazbine). V upravljaljsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000038 Smrekovško pogorje, SI3000108 Raduha, SI3000132 Peca in SI5000024 Grintovci.	
KONKRETNE USMERITVE: - Ohranja naj se obstoječe travnate površine znotraj gozda. - Ohranja naj se vzpostavi primeren gozdni rob (tudi notranji gozdni rob ob širitvi in vzpostavljanju pomladitvenih jeder); vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd). - Izboljša naj se struktura sestojev (vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušice) zaradi izboljšanja življenjskih pogojev koconogih kur. - Znotraj gozdnega prostora naj se ohranja in pospešuje bogato zastopano zeliščno plast (predvsem naj se pospešuje borovnico, brusnico in malino). - Zagotavlja naj se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah. - Ohranja naj se skupine macesnovih dreves ter skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih. - Pomlajevanje se prepušča naravni sukcesiji in podaljšuje pomladitvene dobe z zadržano naravno obnovo. - V pomladitvenih jedrih naj se ohranja velik delež pionirskih vrst (listavcev). - Ob načrtovanju novih gozdnih prometnic je potrebno posebno pozornost nameniti režimu vožnje, času izgradnje prometnice, kot tudi ovrednotiti njene morebitne posledice na ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst. - Na obstoječih gozdnih prometnicah naj se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice). - Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. Znotraj cone se omeji gradnja in priprava gozdnih prometnic; načrtovanje omrežja gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. - Ohranja naj se vsa drevesa z dupli (habitatno drevje). - Ohranja oz. varuje naj se vsa pevska drevesa divjega petelina.	

-
- Ohranjanje dolgih proizvodnih dob (150 let) in zagotavljanje presvetljenih starejših sestojev (debeljaki, sestoji v obnovi), kot prevladujoče razvojne faze (vsaj 50 % površin).
 - Pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa se zagotavlja, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostane v povprečju vsaj 5 % stoječega odmrlega lesa glede na lesno zalogo predvsem v razširjenih debelinskih razredih B in C (ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah naj se puščajo posamezna poškodovana drevesa) znotraj cone. Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.
 - Določijo naj se območja, ki so pomembna za ohranitev prostoživečih živali. Ohranja naj se obstoječo mrežo gozdov brez gospodarjenja in vzpostavi naj se mreža ekocelic z ali brez ukrepanja, v katero naj se vključijo pomembna območja za ohranjanje divjega petelina in triprstega detla (znotraj upravljske cone naj se ohranja najmanj 5 % površine brez gospodarjenja (ohranjajo naj se površine gozdnih rezervatov in varovalnih gozdov znotraj gozdnega prostora, omejena gradnja gozdnih prometnic)).
 - Za skupinsko zaščito mladja naj se prednostno izvede postavitev novih ograj v leseni izvedbi (na podlagi protokola projekta SUPORT); novo postavljene žične pomlajevalne ograje se postavi v dogovoru z ZRSVN (v tem primeru jih je potrebno ustrezno vidno označiti).
 - V coni naj se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
 - Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
 - Dovoljena so privabljalna krmišča za divjega prašiča izven cone A1 in pod 1.200 metri nadmorske višine, ki so prvenstveno namenjena opazovanju ter lažjemu izvrševanju odstrela. Za doseganje učinka privabljanja divjih prašičev so na krmišču potrebne le minimalne količine krme. Priporočena uporaba kostanj, želod, vse vrste žit in koruze. Žita in koruza mora biti na krmišču dostopna le divjemu prašiču (polaganje žita v tla, krmni valj, prekrivanje).
 - Nad 1.200 metrov n.m.v. se omeji oziroma izjemoma dovoli število krmišč z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljska območja.
-

UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic).
 - Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
 - Ohranjanje biotopov – nega: Na izbranih odsekih s pestro zeliščno plastjo se pospešuje/ohranja borovnica, brusnica.
 - Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: Povečati delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5 % odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo znotraj upravljske cone – večina (vsaj 60 % odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov (Ur.l. RS, št. 31/16), ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
 - Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
 - Nega mladja.
 - Obžetev.
 - Vzdrževanje pasišč v gozdu.
 - Zaščita mladja z (leseno) ograjo.
 - Označitev žičnatih ograj.
 - Vzdrževanje zaščitne ograje.
 - Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
 - Osnovanje pasišč v gozdu.
 - Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
 - Čiščenje zarasti v odsekih 07095B in 07096B na območju Uršlje gore (ukrep vezan na projekt BANAP – ESRR, št. projekta 327, trajanje 1. 8. 2019 - 31. 7. 2022).
-

Ime upravljaljske cone: Cona A1 – Grintovci	Površina v GGE: 4.610,88 ha
VRSTE/HT: divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>).	
OPIS CONE: Podcona je namenjena ohranjanju ekoloških zahtev divjega petelina. Obsega območje, na katerem se mora spoštovati časovno omejitev gozdnih del in gradnje gozdnih prometnic. V upravljaljsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000038 Smrekovško pogorje, SI3000108 Raduha, SI3000132 Peca in SI5000024 Grintovci.	
KONKRETNE USMERITVE:	
V coni veljajo vse usmeritve podane za cono A. Dodatne usmeritve za podcono A so:	
- V celotni coni se upošteva določilo časovne omejitve izvajanja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic v času od 1. marca do 30. junija. - Celotno cono se opredeli s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. - V soglasju z lastniki gozda naj se na aktivnih rastiščih časovno omejitev gozdarskih del upošteva tudi v obdobju 1.12. do 28.2.. Konkretno lokacije aktivnih rastišč z dodatno časovno omejitvijo prepovedi del v gozdovih se opredeli na ravni načrtov GGE za obdobje trajanja načrta. - V sodelovanju z lastniki in lokalnimi skupnostmi se znotraj cone izvedejo zapore gozdnih cest (zapornice, prometni znaki, obvestilne table o mirni coni). Prioritetno se zaprejo predvsem slepi kraki gozdnih cest ter manj pomembne gozdne ceste. - Gozdnih cest se v zimskem času ne pluži. - Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najbolj občutljivejših območij ohranjanja narave. Novih poti naj se na najvrednejših območjih varovanja ne ureja oz. ne vzpostavlja. - Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se na območju življenjskega prostora divjega petelina označijo, novih žičnatih ograj naj se ne postavlja (postavitev novih ograj je možna v leseni izvedbi (na podlagi protokola projekta SUPORT).	
UKREPI:	
Veljajo vsi ukrepi podani za cono A.	
Ime upravljaljske cone: Cona B - Peca	POVRŠINA: 175,99 ha
VRSTE/HT: (HT4070) Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>), ruševca (<i>Tetrao tetrix</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>).	
OPIS CONE: Najpomembnejše območje nahajanja vrste na območju Pece nad in pod gozdno mejo. Gre za preplet ruševja, presvetljenih gozdov iglavcev in skalovij. V coni je poudarek ohranjanja struktur življenjskega prostora za kvalifikacijski vrsti - vzpostaviti mrežo habitatnega drevja, ohranjanje večinskega deleža iglavcev v LZ, ohranjanje in vzpodbujanje zeliščne komponente v strukturi gozdnih sestojev. Del območja je opredeljen kot varovalni gozd št. 11028, 11029 in 11031. V upravljaljsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000132 Peca, SI5000024 Grintovci.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. - Ohranjanje naj se skupine macesnovih dreves, predvsem v pasu zgornje gozdne meje. - Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se na območju življenjskega prostora ruševca označijo, novih žičnatih ograj se ne postavlja (uskladitev se vrši po izdelanem protokolu iz projekta EGP SUPORT). - V zeliščni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranja in pospešuje borovnica (<i>Vaccinium myrtillus</i>), brusnica (<i>Vaccinium vitis-idaea</i>) in malina (<i>Rubus idaeus</i>). - Zagotavlja naj se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah. - Ohranjanje naj se obstoječe travnate površine znotraj gozda. - Ohranjanje naj se predvsem odraslo drevje z dupli (habitatno drevje). - Določijo naj se mirne cone v zimskem obdobju v soglasju z lastnikom (mir na znanih zimovališčih od 1. decembra do 28. februarja). Konkretno lokacije mirnih con z dodatno časovno omejitvijo prepovedi del v gozdovih se opredeli na ravni načrtov GGE za obdobje trajanja načrta. - V celotni coni se upošteva določilo časovne omejitve izvajanja morebitne sečnje in spravila lesa v času od 1. marca do 30. junija. - Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. - Izboljša naj se strukturo sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušice) in funkcij gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur (uskladitev se vrši po izdelanem protokolu iz projekta EGP SUPORT).	
UKREPI:	
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Čiščenje zarasti na ovršju Pece (ukrep vezan na projekt BANAP – ESRR, št. projekta 327, trajanje 1. 8. 2019 - 31. 7. 2022).	
IME CONE: Cona E – Peca, Smrekovec	POVRŠINA: 77,56 ha

VRSTE in HT: (HT6230) Vrsto bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*), (HT4060) Alpske in borealne resave, (HT6150) Alpska in borealna travišča na silikatnih tleh, (HT6170) Alpska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh, divji petelin (*Tetrao urogallus*), ruševca (*Tetrao tetrix*).

OPIS CONE: Cona obsega vrsto bogata travišča na silikatni podlagi na območju Smrekovca, alpinska in subalpinska travišča na karbonatnih tleh na območju Pece in Raduhe, alpske in borealne resave ter alpska in borealna travišča na silikatnih tleh na območju Pece. S preprečevanjem zaraščanja oz. vzdrževanjem obstoječih travšč in resav želimo izboljšati stanje travšč, kakor tudi izboljšati strukture na prehodu v gozd (vertikalno in horizontalno strukturiranje gozdnega roba z namenom ohranjanja zeliščne in grmovne plasti (ohranjanje borovničevja, brusnic, mravljišč, habitatnih dreves)). Travšč so obligatorni prehranjevalni in gnezdišni habitat koconogih kur, za ostale vrste pa obligatorni prehranjevalni habitat. V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000038 Smrekovsko pogorje, SI3000108 Raduha, SI3000132 Peca in SI5000024 Grintovci.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Ohranja naj se površina cone habitatnih tipov.
- Izvaja naj se selektivno odstranjevanje zaraščeniosti znotraj območij revitalizacije travšč za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Izvaja naj se horizontalno in vertikalno strukturiranost travščnih robnih struktur (ekotona) oz. gozdnega roba v pasu dveh sestojnih drevesnih višin ter ustvari postopen prehod iz kmetijskih/traviščnih površin v gozd.
- Ohranjajo naj se značilnice habitatnih tipov – dodaten vnos hranil ni dovoljen (gnojenje z mineralnimi in organskimi gnojili, vsakoletno puščanje odstranjene trave z mulčenjem), razen gnojil, ki nastane s pašo s primerno obtežbo živali na ha površin.
- Ohranjajo naj se mikrostrukture prostora: puščajo se skupine borovničevja, brusnice, plodonosna drevesa - jerebika (*Sorbus aucuparia*), cemprin (*Pinus cembra*), macesen (*Larix decidua*), posamezni grmi – brinje, leska, zelena jelša.
- Revitalizacija travšč na območju SPA Grintovci (odstranjevanje zarasti, mulčenje/ruvanje panjev) naj bo prilagojeno ekološkim zahtevam kvalifikacijskih vrst ptic območja Natura 2000 Pohorje.
- S košnjo in drugimi potrebnimi ukrepi se preprečuje zaraščanje travniških površin. Intenzivneje se ukrepa na površinah v zaraščanju (s strojnim mulčenjem se revitalizira degradirane travniške površine), na ohranjenih travnikih pa se s pozno košnjo vzdržuje obstoječe stanje.
- Prioriteta za izvajanje ukrepov so zaraščajoča se zemljišča, ki bodo ob izdelavi naslednjih gozdnogospodarskih načrtov določena kot gozd oziroma drugo gozdno zemljišče.
- Na travščih naj se ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa. Preko travšč naj se ne vlači lesa, na njih naj se ne skladišči lesa oz. pušča sečnih ostankov. V primerih, ko ni drugih možnosti za spravilo lesa, naj se spravilo izvaja na način, da se ne poškoduje travna ruša oziroma se po spravilu vzpostavi prvotno stanje.

UKREPI:

- Na območju cone (izven GR Kamen na ovršju Smrekovškega pogorja) in izven prioriternih kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov) se izvede selektivno odstranjevanje zaraščeniosti; horizontalno in vertikalno se strukturirajo travniščne robne strukture (ekoton) ter ustvari postopen prehod iz travščnih površin v gozd.
- Čiščenje zarasti na ovršju Pece (ukrep vezan na projekt BANAP – ESRR, št. projekta 327, trajanje 1. 8. 2019 - 31. 7. 2022).
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.

IME CONE: Cona koščaka - potoki	POVRŠINA: 436,71 ha
VRSTE in HT: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i> *), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	
OPIS CONE: Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine. V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000006 Ježevce, SI3000012 Kremžarjev potok, SI3000070 Pikrnica – Selčnica, SI3000166 Razbor, SI3000172 Zgornja Drava s pritoki, 3000182 Velka s pritoki, SI3000216 Barbarski potok s pritoki, SI3000224 Huda luknja, SI3000293 Jenina, SI3000324 Črni potok.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- Na pretežnem delu cone naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.¹ - V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije: z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. - V coni naj se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin. - Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja. - Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. - Vlačenje po strugi naj se ne izvaja. Skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se praviloma ne izvaja (v primeru, da ni drugih možnosti, se lahko začasne deponije lesa določijo v soglasju z ZRSVN). - Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. - Ohranjanje naj se zamočvirjene gozdne površine. - Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranjanje naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu. - V coni naj se krčenje gozda ne izvaja.	
UKREPI:	
- Ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja močvirskega krešiča, zamočvirjene gozdne površine).	
OPOMBE ¹: 3000182 Velka s pritoki, SI3000324 Črni potok (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na celotnem območju cone; na območju Črnega potoka se nahaja NV 7167 Kotle – mokrotni travniki); SI3000006 Ježevce, SI3000012 Kremžarjev potok, SI3000070 Pikrnica – Selčnica, SI3000166 Razbor, SI3000216 Barbarski potok s pritoki, SI3000293 Jenina (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na površnih delih območja cone); SI3000224 Huda luknja (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na celotnem območju cone, ki se prekriva z NV 6959 Movžanka – povirje in z NV 6737 – Ponikva); SI3000172 Zgornja Drava s pritoki (umeščanje 1. stopnje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na površnih delih območja cone na vodotokih Kosov graben, Vuhreščica, Polnarjev potok, Spodnja Muta (Vernik, Ferk, Bučine: vezano na NV 7571 Bricnikov potok), Vaški potok, vodotok pri Trampušu in Lubasu, Dravški potok).	
Ime upravljavске cone: Cona bazična in nizka barja	POVRŠINA: 23,14 ha
VRSTE/HT: (HT7210) Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> , (HT7230) Bazična nizka barja, Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>).	
OPIS CONE: Habitatna tipa karbonatna nizka barja z navadno reziko in bazična nizka barja se pojavljata na območju Razborja, Raduš, Vrh in Gornjega Doliča. Gre za mokrišča, ki so izredno redka v slovenskem in evropskem prostoru, zato je ohranjanje ugodne strukture habitatov izredno pomembno. Ogroža jih zaraščanje z drevesnimi vrstami, gradnja infrastrukturnih objektov (med katerimi so tudi gozdne prometnice) in nepravilna raba (intenzivna paša, melioracije tal (drenažiranje tal s kopanjem jarkov, nasipavanje zemljine,...)). V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000166 Razbor, SI3000224 Huda luknja in SI3000281 Vrhe – povirno barje.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na območju mokrišč. - Znotraj habitatnih tipov karbonatna nizka barja z navadno reziko in bazična nizka barja ter nahajanja vrste Loeselijeva grezovka se teži k revitalizaciji zaraščajočih barij. Pri tem se izvajanje gozdnogospodarskih ukrepov tehnološko in časovno prilagodi specifičnim ekološkim lastnostim mokrotnih habitatnih tipov (spravilo sečnih ostankov pri odstranjevanju zarasti se vrši v zimskem času, ko so tla zmrznjena ali v obdobju brez dežja, spravilo naj se izvaja z obrobja območja (vožnja s pravilnimi sredstvi znotraj območja cone ni dovoljena)). - Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranjanje naj se naravno stanje barij. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic na obrobju cone naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin na območje barij in rastišča Loeselijeve grezovke. - Izboljša naj se ugodno ohranitveno stanje habitatnih tipov in vrste Loeselijeva grezovka (preprečevanje zaraščanja z odstranjevanjem lesne zarasti). - V coni naj se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin. - Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja.	
UKREPI:	
- Ohranjanje biotopov – sečnja. - Ohranjanje biotopov – nega. - Obročkanje.	

IME CONE: Cona dinarski gozdovi rdečega bora	POVRŠINA: 223,17 ha
VRSTE/HT: (HT91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)	
OPIS CONE: Območje habitatnega tipa se nahaja južno od Mislinje in jugozahodno od Slovenj Gradca. Ta habitatni tip je voden v bazah ZGS kot Bazofilna rdečeborovja. V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000166 Razbor, SI3000224 Huda luknja.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- Območja gozdov s poudarjeno varovalno vlogo prepustiti naravnemu razvoju.	
UKREPI:	
- Izvajati ukrepe za krepitev varovalne funkcije gozda.	
IME CONE: Cona ilirski bukovi gozdovi	POVRŠINA v GGE: 80,36 ha
VRSTE/HT: (HT91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)</i>).	
OPIS CONE: Območje habitatnega tipa se nahaja vzhodno od ceste Gornji Dolič – Velenje v GGE Paški Kozjak.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- Ohrani naj se delež dobro ohranjenih gozdov (stopnja ohranjenosti 1). - Ohranja naj se značilna drevesna sestava habitatnega tipa. Ohranjajo naj se obstoječi bukovi sestoji in mešan gozd listavcev. - Postopno naj se zmanjšuje delež rastišču neprimernih drevesnih vrst: znotraj cone naj se preprečuje krčitve ohranjenih gozdov, pri obnovi gozda naj se daje prednost bukovemu mladju ter skrbi za ohranitev bukovih semenjakov (genska baza). - Pospešuje naj se rastišču primerne drevesne vrste (bukev, gorski javor). - Uravnoteži naj se razmerje razvojnih faz.	
UKREPI:	
- Priprava sestoja za naravno obnovo. - Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev. - Priprava tal za sadnjo. - Sadnja. - Obžetev. - Nega mladja.	
IME CONE: Cona javorovi gozdovi	POVRŠINA: / ha
VRSTE/HT: (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih.	
OPIS CONE: Cona vsebuje sestoje gozdnih združb <i>Tilio-Aceretum</i> , <i>Ulm-Aceretum</i> in <i>Aceri-Fraxinetum</i> . Cona je slabše prepoznana oziroma kartirana. Pojavlja se fragmentirano ob potokih in grapah. Habitatni tip je ogrožen zaradi spreminjanja drevesne sestave (zabukovljeni in zasmrečeni sestoji), sečne semenjakov plemenitih listavcev ter preštevilčne rastlinojede divjadi, ki otežuje pomlajevanje ključnih vrst (javor, brest, lipa). V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000270 Pohorje, SI3000166 Razbor, SI3000172 Zgornja Drava s pritoki, SI3000337 Zahodni Kozjak (znotraj omenjenih Natura 2000 območij želimo poiskati primerne sestoje, znotraj katerih želimo izboljšati njihovo strukturo ter zagotoviti naravno pomlajevanje ključnih vrst).	
KONKRETNE USMERITVE:	
- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območij SI3000270 Pohorje, SI3000166 Razbor, SI3000172 Zgornja Drava s pritoki, SI3000337 Zahodni Kozjak izločijo primerni sestoji. Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju javorovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se oblikuje cona javorovih gozdov za SAC SI3000270 Pohorje. - Preprečuje naj se krčitve tovrstnega habitatnega tipa na ravni GGO. - Izboljša oz. obnovi naj se sonaravna drevesna sestava. - Pri obnovi gozda naj se daje prednost kvalitetnemu mladju značilnih drevesnih vrst za HT 9180 (predvsem: gorski javor, veliki jesen in gorski brest), skrbi naj se za ohranitev semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim osebkom gorskega javora, velikega jesena in gorskega bresta. - Izboljša naj se uravnoveženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo. - Trajno naj se ohranja primeren delež starejših sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C). V primeru množičnega napada z boleznimi (javorov rak, jesenov ožig, holandska brestova bolezen) naj se ohranjajo vsa zdrava starejša drevesa v sestojih. - Pomlajevanje naj se izvaja v manjših pomladitvenih jedrih. - Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven območij GHT javorovih gozdov.	
UKREPI:	
- Priprava sestoja za naravno obnovo. - Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.	

- Priprava tal za sadnjo.
- Sadnja.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Zaščita mladja z ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju javorovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na ravni načrtov gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves za vzpostavitev mreže ekocelic za izboljšanje stanja HT; osnuje se mreža površin naravnega in umetnega mladovja, ki zagotavlja povezljivost fragmentiranih delov združbe).

IME CONE: Cona A - Pohorje (Kisloljubni smrekovi gozdovi)

POVRŠINA: 920,04 ha

VRSTE/HT: (9410) Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Picetea*), divji petelin (*Tetrao urogallus*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*).

OPIS CONE: Habitatni tip kisloljubnih smrekovih gozdov se pojavlja na ovršju Pohorja, deloma na območju GR lovrenška jezera (med Lovrenškimi jezери in Ribniškim jezerom Gre za območje z relativno visoko zastopanostjo borovnice v pritalni plasti, ki je pomemben del življenjskega prostora koconogih kur. Habitatni tip je pomemben tudi za zagotavljanje visoke mase odmrlega drevja (triprsti detel, mali skovik). V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000270 Pohorje, SI5000006 Pohorje.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na območjih ekocelic in znotraj SPA SI5000006 Pohorje na območju habitata divjega petelina (območje se povzame na podlagi izrisane cone življenjskega prostora divjega petelina – baze ZGS, konkretni odseki se opredelijo pri obnovi načrtov za posamezno GGE za obdobje trajanja načrtov).
- Dela v gozdu naj se ne izvaja na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.) (območje se povzame na podlagi izrisane cone življenjskega prostora divjega petelina – baze ZGS, konkretni odseki se opredelijo pri obnovi načrtov za posamezno GGE za obdobje trajanja načrtov).
- Na območjih cone znotraj GR Lovrenška jezera naj velja režim za gozdove s posebnim pomenom (GPN Lovrenška jezera).
- Ohranja naj se najmanj 5 % površine cone brez gospodarjenja (ekocelice brez ukrepanja) vključujoč GPN Lovrenška jezera.
- Gozdnogospodarsko izkoriščanje naj se prilagodi specifičnim ekološkim zahtevam območja/zelo dolga regeneracijska doba.
- Pomlajevanje naj se izvaja v srednje velikih jedrih.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevno sestavo;
- Ohranja in vzdržuje naj se pretrgan sklep krošenj zaradi ohranjanja/pospeševanja borovnice (*Vaccinium myrtillus*) v zeliščni/grmovni plasti.
- Poveča naj se delež odmrlega lesa iglavcev v gozdu (v povprečju vsaj 5 % odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu).

UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: na izbranih odsekih izven GR Lovrenška jezera naj se poveča delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5 % odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo v upravljavski coni – večina (vsaj 60 % odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
- Ohranjanje biotopov – nega: V ekocelicah se prednostno načrtujejo in izvajajo dela za vzdrževanje in izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali na izbranih odsekih izven GR Lovrenška jezera s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica).
- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Na podlagi pridobljenih podatkov s popisom kisloljubnih smrekovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na ravni gozdno gospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se mreža sestojev mladovja (ekocelice z ukrepanjem) v 3 različnih stopnjah (naravno mladovje, posajene površine, naravna sukcesija preko grmovnic (malina, borovničevje, jerebika) za ublažitev grožnje nepomlajevanja (ukrep 6.1.1); vzpostavi se trajna mreža sestojev s ciljem naravnega pomlajevanja in večanja prehranske baze – ekocelice brez ukrepanja (ukrep 6.1.2); oblikuje se gozdni rob in primerne gozdne strukture za krepitev strukture sestojev (ukrep 6.1.3).

Ime upravljske cone: Cona B – Pohorje (bukovi gozdovi)	POVRŠINA: 49,34 ha
VRSTE/HT: (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>), alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>).	
OPIS CONE: Habitatni tip bukovih gozdov se pojavlja predvsem na vzhodnem in osrednjem delu Pohorja, na območju GGO Slovenj Gradec pa je pojavljanje tega HT zelo fragmentirano predvsem zaradi gospodarjenja z gozdovi v preteklosti. Habitatni tip je pomemben tudi za zagotavljanje dovolj visoke mase odmrlega drevja (alpski kozliček, črna žolna, koconogi čuk). V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000270 Pohorje, SI5000006 Pohorje.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na območjih ekocelic in znotraj SPA SI5000006 Pohorje na območju habitata divjega petelina (območje se povzame na podlagi izrisane cone življenjskega prostora divjega petelina – baze ZGS, konkretni odseki se opredelijo pri obnovi načrtov za posamezno GGE za obdobje trajanja načrtov). - Preprečuje naj se krčitve ohranjenih gozdov. - Pri obnovi gozda naj se daje prednost bukovemu mladju, skrbi naj se za ohranitev bukovih semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim bukovim osebkom. - Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo. - Izboljša naj se povezljivost območja nahajanja HT (predvsem pod 1000 metri n.v.). - Izboljša naj se obstoječe stanje HT 9110 (predvsem sestojev, ki so na drugi stopnji ohranjenosti – spremenjeni gozdovi). - Poveča naj se delež odmrlega lesa (stoječega) v gozdu (v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu). Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm. - Odmrla in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik se ohranja kot habitatno drevje. - Trajno naj se ohranja vsaj 30 % delež starejših razvojnih faz gozda (razširjeni debelinski razred B in C). - Ohranja naj se omejene in nadzorovane izgube populacije alpskega kozlička zaradi zaleganja v sveže posekan les: bukov les posekan med 15. majem in 15. avgustom transportirati iz gozda v največ dveh tednih po poseku (v tem obdobju naj se na območju cone vrste ne skladišči bukovih drv in hlodovine). Usmeritev bo konkretno opredeljena na odseke na ravni načrtov gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov v skladu s popisom alpskega kozlička v okviru projekta POHORKA. - Pomlajevanje naj se izvaja v večjih pomladitvenih jedrih.	
UKREPI:	
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu. - Priprava sestoja za naravno obnovo. - Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev. - Obžetev. - Nega mladja. - Na podlagi pridobljenih podatkov s popisom bukovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na ravni načrtov gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves – vzpostavitev mreže ekocelic; izvede se ukrepe za vzgojo in zaščito bukovega mladovja). - Na podlagi pridobljenih podatkov s popisom alpskega kozlička v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na ravni načrtov gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (umeščanje ekocelic z ukrepanjem in ekocelic brez ukrepanja (habitatna drevesa)).	
Ime upravljske cone: Cona C – Pohorje (barja)	POVRŠINA: 12,35 ha
VRSTE/HT: (HT7110) Aktivna visoka barja, (HT3160) Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode, divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), ruševac (<i>Tetrao tetrix</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), sloka (<i>Scolopax rusticola</i>).	
OPIS CONE: Habitatna tipa aktivnih visokih barj in naravnih distrofnih jezer se pojavljata na območju Lovrenških jezer. Za območje je značilna odsotnost gozdne proizvodnje (GR Lovrenška jezera). Na območju Pohorja zavzemajo mokrišča 96 ha (0,35 %) površine območja in so ključen prehranjevalni in razmnoževalni habitat vrst v UC. V letih 2012-2014 je območje mokrišč obiskalo letno med 25.000-35.000 obiskovalcev. Poleg množičnega obiska je glavna grožnja za mokrišča tudi vnos tujerodnih rastlinskih vrst (lokvanj). V upravljavsko cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000270 Pohorje, SI5000006 Pohorje.	
KONKRETNE USMERITVE:	
- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. - Velja režim za gozdove s posebnim pomenom (GPN Lovrenška jezera). - Izboljša naj se ugodno ohranitveno stanje habitatnih tipov.	
UKREPI:	
- Izvede se popolna zapora stare planinske poti na odseku Lovrenška jezera-Planinka, s ciljem izboljšanja stanja HT (projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).	

- Izvede se nadgradnja interpretacije na območju Lovrenška barja: novelacija vsebin ter zamenjava poškodovanih obstoječih informativnih tabel (projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).

Ime upravljalvske cone: Cona D – Pohorje (barjanski gozdovi) | POVRŠINA: 39,38 ha

VRSTE/HT: (HT91D0) Barjanski gozdovi, divji petelin (*Tetrao urogallus*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*), sloka (*Scolopax rusticola*).

OPIS CONE: Habitatni tip barjanskih gozdov se pojavlja na območju GR lovrenška jezera (zahodno območje Lovrenških jezer). Na območju Pohorja zavzemajo mokrišča 96 ha (0,35 %) površine območja in so ključen prehranjevalni in razmnoževalni habitat vrst v UC. V letu 2012 je območja mokrišč obiskalo več kot 55.000 obiskovalcev. Poleg neusmerjenega množičnega obiska so glavna grožnja za mokrišča tudi izvedeni melioracijski posegi v preteklosti (osuševalni melioracijski jarki) in posledično vraščanje lesne vegetacije ter vnos tujerodnih rastlinskih vrst. V upravljalvske cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000: SI3000270 Pohorje, SI5000006 Pohorje.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Velja režim za gozdove s posebnim pomenom (GPN Lovrenška jezera).
- Zaradi usmerjanja obiskovalcev Lovrenških jezer naj se obnovi pohodna infrastruktura na območju habitatnega tipa.

UKREPI:

- Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju barjanskih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na ravni gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (izvede se vključitev glavnine barjanskih gozdov s puferskim pasom ene sestoje drevesne višine v mrežo ekocelic - projekt POHORKA).
- Izvede se obnova brunčanih poti (nadgradi se obstoječa brunčana pot na Lovrenških jezerih (krak na PP1) v dolžini 265 metrov - projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).

IME CONE: Cona E – Pohorje (vrstno bogata travišča)
POVRŠINA: 157,46 ha

VRSTE in HT: (HT6230) Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*), divji petelin (*Tetrao urogallus*), ruševca (*Tetrao tetrix*).

OPIS CONE: Cona obsega vrstno bogata travišča na silikatni podlagi na območju. S preprečevanjem zaraščanja oz. vzdrževanjem obstoječih travišč želimo izboljšati stanje travišč, kakor tudi izboljšati strukture na prehodu v gozd (vertikalno in horizontalno strukturiranje gozdnega roba z namenom ohranjanja zeliščne in grmovne plasti (ohranjanje borovničevja, brusnic, mravljišč, habitatnih dreves)). Travšča so obligatorni prehranjevalni in gnezdilni habitat koconogih kur, za ostale vrste pa obligatorni prehranjevalni habitat. V upravljalvske cono so zajeta naslednja posebna ohranitvena območja Nature 2000 SI3000270 Pohorje in SI5000006 Pohorje.

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Poveča naj se površina cone habitatnega tipa na območje izven prioriteten kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov.
- Izvaja naj se selektivno odstranjevanje zaraščenosti znotraj območij revitalizacije travšč za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Izvaja naj se horizontalno in vertikalno strukturiranje travščnih robnih struktur (ekotona) oz. gozdnega roba v pasu dveh sestojnih drevesnih višin ter ustvari postopen prehod iz kmetijskih/travščnih površin v gozd.
- Ohranjajo naj se značilnice habitatnega tipa – dodaten vnos hranil ni dovoljen (gnojenje z mineralnimi in organskimi gnojili, vsakoletno puščanje odstranjene trave z mulčenjem), razen gnojil, ki nastane s pašo s primerno obtežbo živali na ha površin.
- Ohranjajo naj se mikrostrukture prostora: puščajo se skupine borovničevja, brusnice, jesenske vrese, plodonosna drevesa - jerebika (*Sorbus aucuparia*), cemprin (*Pinus cembra*), macesen (*Larix decidua*), posamezni grmi (leska).
- Revitalizacija travšč na območju SPA Pohorje (odstranjevanje zarasti, mulčenje/ruvanje panjev) naj bo prilagojeno ekološkim zahtevam kvalifikacijskih vrst ptic območja Natura 2000 Pohorje.
- S košnjo in drugimi potrebnimi ukrepi se preprečuje zaraščanje travniških površin. Intenzivneje se ukrepa na površinah v zaraščanju (s strojnim mulčenjem se revitalizira degradirane travniške površine), na ohranjenih travnikih pa se s pozno košnjo vzdržuje obstoječe stanje.
- Prioriteta za izvajanje ukrepov so zaraščajoča se zemljišča, ki bodo ob izdelavi naslednjih gozdnogospodarskih načrtov določena kot gozd oziroma drugo gozdno zemljišče.
- Na travščih naj se ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa. Preko travšč naj se ne vlača lesa, na njih naj se ne skladišči lesa oz. pušča sečnih ostankov. V primerih, ko ni drugih možnosti za spravilo lesa, naj se spravilo izvaja na način, da se ne poškoduje travna ruša oziroma se po spravilu vzpostavi prvotno stanje.

UKREPI:

- Na območju cone v okolici Lovrenških jezer in Ribniškega jezera (znotraj GR Lovrenška jezera) se izvede selektivno odstranjevanje zaraščenosti; horizontalno in vertikalno se strukturirajo travniške robne strukture (ekoton) ter ustvari postopen prehod iz travniških površin v gozd: določijo se ekocelice, znotraj katerih se predpišejo ukrepi za ustvarjanje postopnega prehoda iz travniških površin v gozd (ukrep je možen le ob ustrezno spremenjeni gozdarski in okoljski zakonodaji).
- Na ostalih območjih habitatnega tipa (izven GR Lovrenška jezera) in izven prioriteten kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov) se izvede selektivno odstranjevanje zaraščenosti; horizontalno in vertikalno se strukturirajo travniške robne strukture (ekoton) ter ustvari postopen prehod iz travniških površin v gozd.
- Izvede se selektivno odstranjevanje zaraščenih površin na površini 2 ha (projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).
- Izvede se mulčenje in strojna odstranitev panjev na površini 10 ha (projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).
- Na revitaliziranih površinah se vzpostavi ograja zaradi razmejitev košenih in pašenih površin ter usmerjanje obiskovalcev v dolžini 500 m (projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).
- Pripravi se načrt ureditve paše/košnje s prilagojeno rabo za lastnike/zakupnike za doseganje ugodnega ohranitvenega stanja HT 6230 na območju Pohorja (projekt POHORKA: časovnica 2020-2023).
- Osnovanje pasišč v gozdu,
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.

IME CONE: Cona G - Pohorje (SPA – osrednja cona)**POVRŠINA: 1.951,21 ha**

VRSTE/HT: divji petelin (*Tetrao urogallus*), ruševca (*Tetrao tetrix*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), sloka (*Scolopax rusticola*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*).

OPIS CONE: Upravljalvska cona se pojavlja na ovršju Pohorja in obsega večino gozdnega prostora. Predstavlja osrednjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju. Gre za območje z relativno visoko zastopanostjo borovnice v pritalni plasti, ki je pomemben del življenjskega prostora koconogih kur. Območje cone je pomembno iz vidika zagotavljanja prehranske baze za koconoge kure, večjih količin odmrlega drevja (triprsti detel, mali skovik, koconogi čuk) in potreb po miru v času gnezdenja kvalifikacijskih vrst ptic. V upravljalvske cono so zajeta naslednja območja Nature 2000: SI5000006 Pohorje (usmeritve za posamezne vrste kvalifikacijskih vrst ptic so podane tudi v upravljalvskih conah znotraj SI3000270 Pohorje, ki zajemajo osrednjo cono).

KONKRETNE USMERITVE:

- V coni naj se določi 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na območjih ekocelic in znotraj SPA SI5000006 Pohorje na območju habitata divjega petelina (območje se povzame na podlagi izrisane cone življenjskega prostora divjega petelina – baze ZGS, konkretni odseki se opredelijo pri obnovi načrtov za posamezno GGE za obdobje trajanja načrtov).
- Dela v gozdu v posameznih odsekih naj se ne izvaja na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.) (območje se povzame na podlagi izrisane cone življenjskega prostora divjega petelina – baze ZGS, konkretni odseki se opredelijo pri obnovi načrtov za posamezno GGE za obdobje trajanja načrtov).
- Ohranja naj se gozd z najmanj 50 % deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Ohranja naj se vsaj 60 % delež iglavcev v lesni zalogi.
- Ohranja naj se skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih.
- Odmrla in živa drevesa buke, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se ohranja kot habitatno dreve.
- Poveča naj se delež odmrlega stoječega lesa iglavcev (mrtva, odmirajoča drevesa in sušice) v gozdu (v povprečju vsaj 5 % dreves glede na lesno zalogo znotraj upravljalvske cone ter predvsem v razširjenih debelinskih razredih B in C; ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah puščati posamezna poškodovana drevesa).
- Ohranja oz. varuje se vsa pevska drevesa divjega petelina.
- Ohranja naj se najmanj 5 % površine gozda brez gospodarjenja (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja, ekocelice z ukrepanjem, omejena gradnja gozdnih prometnic).
- Ohranja naj se mestoma naj se vzpostavi primeren gozdni rob (tudi notranji gozdni rob ob širitvi in vzpostavljanju pomladitvenih jader); vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd s širokimi prehodi).
- Ohranja naj se vsaj 5 ha ekstenzivnih travnih površin (pasišč) na 1000 ha gozda.
- Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se na območju življenjskega prostora divjega petelina in ruševca označijo, novih žičnatih ograj naj se ne postavlja (postavitev novih ograj je možna v leseni izvedbi (na podlagi protokola projekta SUPORT)).
- V zeliščni/grmovni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranja in pospešuje borovnica (*Vaccinium myrtillus*).
- Izboljša naj se struktura sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušic) in funkcije gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur.
- Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. Znotraj cone se omeji gradnja in priprava gozdnih prometnic; načrtovanje omrežja gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.

- Ob načrtovanju novih gozdnih prometnic je potrebno posebno pozornost nameniti režimu vožnje, času izgradnje prometnice, kot tudi ovrednotiti njene morebitne posledice na ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst.
- Na obstoječih gozdnih prometnicah se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice).
- V coni naj se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najboljčutljivejših območij ohranjanja narave. Novih poti naj se na najvrednejših območjih varovanja ne ureja oz. ne vzpostavlja.
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
- Dovoljena so privabljalna krmišča za divjega prašiča izven cone divjega petelina (baza ZGS, projekt SUPORT) in pod 1.200 metri nadmorske višine, ki so prvenstveno namenjena opazovanju ter lažjemu izvrševanju odstrela. Za doseganje učinka privabljanja divjih prašičev so na krmišču potrebne le minimalne količine krme. Priporočena uporaba kostanj, želod, vse vrste žit in koruze. Žita in koruza mora biti na krmišču dostopna le divjemu prašiču (polaganje žita v tla, krmni valj, prekrivanje).
- Nad 1.200 metrov n.m.v. se omeji oz. izjemoma dovoli število krmišč za ostalo divjad z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljavska območja.

UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic).
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
- Ohranjanje biotopov – nega: Na izbranih odsekih s pestro zeliščno plastjo se pospešuje/ohranja borovnica, brusnica.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: Povečati delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5 % odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo znotraj upravljavske cone – večina (vsaj 60 % odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov (Ur.l. RS, št. 31/16), ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Obžetev.
- Zaščita mladja z leseno ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
- V okviru projekta POHORKA (2019-2023) na SI5000006 Pohorje se določijo sektorski ukrepi na ravni gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se mirne cone - časovne zapore na gozdnih prometnicah; označitve na terenu na 20 lokacijah; usmerjanje obiskovalcev z nadgradnjo planinske poti SPP v dolžini okoli 1.500 m in z ukrepi za preprečevanje vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju v predvideni dolžini 2.400 m).

IME CONE: Cona H - Pohorje (SPA – zunanja cona)**POVRŠINA: 1.770,45 ha**

VRSTE/HT: koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), črna žolna (*Dryocopus martius*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*).

OPIS CONE: Upravljavska cona se pojavlja na obrobju SPA Pohorje (zunanje območje z nižjimi nadmorskimi višinami). Predstavlja zunanjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju. V območju je poudarek na splošnih usmeritvah za zagotavljanje ustrezne količine odmrle lesne mase (črna žolna, sove), kakor tudi za posamezne strukture v gozdnem prostoru iz vidika ohranjanja drugih kvalifikacijskih vrst (npr. gozdnega jereba). V upravljavsko cono so zajeta naslednja območja Nature 2000: SI5000006 Pohorje (usmeritve za posamezne vrste kvalifikacijskih vrst ptic so podane tudi v upravljavskih conah znotraj SI3000270 Pohorje, ki zajemajo zunanjo cono).

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se vsaj 30 % delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca.
- Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavlja pester gozdni rob s prisotnostjo plodonosnega drevja in grmovja.
- Ohranja naj se pester polnilni sloj v sestojih, s prevlado listavcev, delež iglavcev v polnilnem sloju naj bo pod 20 % (zadostuje površina do 3 ha).
- Pomladitvena jedra naj se širi z robno sečnjo v širini dveh drevesnih višin (obnavljanje pestrega zeliščnega in grmovnega sloja).
- Vzdržuje naj se zaraščajoče površine v fazi grmišč (ohranjanje leske, jerebke).

- Za skupinsko zaščito mladja naj se prednostno izvede postavitve novih ograj v leseni izvedbi (na podlagi protokola projekta SUPORT); novo postavljene žične pomlajevalne ograje se postavi v dogovoru z ZRSVN (v tem primeru jih je potrebno ustrezno vidno označiti).
- Ohranjanje naj se mozaičnost območja, preplet gozdne in kulturne krajine (mejice, omejk, solitarno drevje).
- Ohranjanje naj se odrasla drevesa bukve in pospešuje naj se bukovo mladje.
- Odmrla in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje.
- Ohranjanje naj se naravno stanje vodotokov (omeji naj se gradnja gozdnih prometnic ob potokih).

UKREPI:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov – sečnja.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Vzdrževanje grmišč.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
- Vzdrževanje večjih vodnih virov v gozdu.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
- Mulčenje brežin gozdnih cest.
- Zaščita mladja z (leseno) ograjo.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Izdelava vodnih virov v gozdu.

13.12 VARSTVENE USMERITVE IN PRIPOROČILA ZA OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IZVEN VAROVANIH OBMOČIJ

Na območju gozdnogospodarskega načrta se izven območij z naravovarstvenim statusom nahajajo tudi zavarovane prostoživeče vrste, zavarovane z Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah in Uredbo o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah.

Za varstvo teh vrst naj se poleg zgoraj navedenih usmeritev pri pripravi gozdnogospodarskega načrta upoštevajo tudi naslednje varstvene usmeritve in priporočila:

Varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij

IME VRSTE/HT	VARSTVENE USMERITVE IN PRIPOROČILA
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	- Na območjih divjega petelina, ki so zavedena v bazi ZGS, se upošteva usmeritve in ukrepe navedene za cono A1- Grintovci in A – Grintovci. Območja divjega petelina naj se opredeli s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

13.13 Gozdni rezervati v GGO

Številka rezervata	Naziv	Režim	Površina (ha)
1	Kamen	2	42
2	Repiško	2	12
3	Lovrenška jezera	2	198
4	Ovčarjevo	2	34
5	Olševa	2	172
6	Pogorevc	2	183

Opomba: režim 2 - gozdni rezervati z blažjim varstvenim režimom

13.14 Primerjalni šifrant RGR 2011- 2020 in RGR 2021-2030

Šifra	Ime RGR (2021)	Šifra	Ime RGR (2011)
062	Kisloljubna bukovja	0001	Kisloljubna bukovja
063	Zmerno kisloljubna bukovja	0002	Zmerno kisloljubna bukovja
162	Jelovja na revnejših rastiščih	0003	Jelovja na revnejših tleh
163	Jelovja s praprotmi	0004	Jelovja s praprotmi
160	Zgornjegorska smrekovja na silikatnih kamninah	0005	Zgornjegorska smrekovja
090	Jelova bukovja	0006	Jelova bukovja
111	Gozdovi iglavcev na rastiščih toploljubnih bukovij	0007	Podgorska toploljubna bukovja
072	Osojna bukovja	0008	Podgorska osojna bukovja
073	Gorska bukovja	0009	Gorska bukovja
071	Zasmrečena zgornjegorska bukovja na karbonatnih kamninah	0010	Zgornjegorska bukovja na karbonatu
081	Zasmrečena zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	0011	Zgornjegorska bukovja na silikatu
130	Kisloljubna rdečeborovja	0012	Kisloljubna rdečeborovja
140	Bazoljubna rdečeborovja	0013	Bazoljubna rdečeborovja
041	Gozdovi iglavcev na hrastovo gabrovih rastiščih	0014	Dobovja
200	Varovalni gozdovi	0021	Varovalni gozdovi
210	Gozdni rezervati	0022	Gozdovi s posebnim namenom

13.15 Utemeljitev in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov:

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) - ekstremni.	Va	Gozdni rastiščni tipi smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 621, 623, 624, 741, 562, 563, 661, 671, 684, 685, 701, 702, 703, 811 in 812.
Vse gozdno rastje nad zgornjo mejo strnjenega gozda.	Vb	Izbor sestojev iz sestojne karte s šifro sestoja 24 - ruševje.
Gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 25° in 35°

Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°.		Osnova je sloj naklonov nad 35°.
Gozdovi na zelo plitvih tleh (10 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine (upoštevajo se tudi samo z mahom porasle skale in kamenje).	Vd	Kamnitost / skalovitost – osnova je na podlagi novih podatkov po odsekih izdelana karta kamnitosti oz. skalovitosti.
Gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov.	Ve	Podatki o hudournikih v primernem merilu še niso na voljo, zato se do ureditve teh podatkov uporabi ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določi se najbolj problematične odseke hudournikov, v katerih je potrebno izvajati redni pregled stanja.
Gozdovi, ki preprečujejo ali zadržujejo snežne plazove.	Vf	Podatki o nevarnosti snežnih plazov v primernem merilu še niso na voljo. Ko bodo na razpolago, se jih uporabi za namen določanja funkcije. Do takrat osnovo predstavlja do grebenov razširjen kataster snežnih plazov.
Gozdovi na področju skalnih podorov.	Vk	Kot območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili na podlagi modela izdelano karto nevarnosti skalnih podorov 1:50.000.
Gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod; Območje 10-letnih vod pomeni območje, ki je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let.	Vg	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda velike poplavne nevarnosti oz. območju pogostih poplav.
Varovalni gozdovi, razglašeni z Uredbo.	Vu	Uporabili smo sloj z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom izločenih varovalnih gozdov.
Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.	Vz	Vsi gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo imajo hkrati poudarjeno tudi varovalno funkcijo. Stopnja poudarjenosti varovalne funkcije je enaka stopnji poudarjenosti zaščitne funkcije.
Druga stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) – ekstremne.	Va	Gozdne združbe smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 672, 692, 600, 601, 651, 761, 561, 591, 592, 581, 636, 637, 634, 635, 565, 566, 511, 521 in 611.
Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti, ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh.	Vh	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti iz portala e-vode. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda srednje poplavne nevarnosti oz. območju redkih poplav.
Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom 15°–25°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 15° in 25°. Podatki o erodibilni in kompaktni matični podlagi še niso na voljo. Ko bodo na razpolago podatki o erodibilni in plazljivi matični podlagi, se uporabi še presek pripravljene podlage s slojem naklonov, do takrat se uporablja ekspertno znanje in poznavanje terena načrtovalcev in krajevne enote.
Gozdovi v območjih z navzočnostjo erozijskih pojavov.	Ve	Ko bodo na razpolago podatki v ustreznem merilu, se jih uporabi, do takrat pa se uporablja ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto.
Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamnitostjo na 50–70 % površine.	Vi	Kamnitost/ skalovitost – na podlagi novih podatkov po odsekih izdelati karto kamnitosti oz. skalovitosti.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen neporaščenih predelov (npr. pobočni grušči), ker vse ohranjajo in izboljšujejo rodovitnost tal.		

HIDROLOŠKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode.	Ha	Uporabili smo sloje iz portala e-vode: - Državni nivo: 0 - območje zajetja; 1 - najožje vodovarstveno območje; 2, 2A, 2B ožje vodovarstveno območje. - Občinski nivo: 1, 1A, 1B - najožje vodovarstveno območje; 2 - ožje vodovarstveno območje.
Na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov.	Hb	Kot pomoč pri določanju pravih lokacij zajetij smo uporabili sloj vodnih dovoljenj iz portala e-vode. V okolici zajetij iz gospodarske javne infrastrukture, dodana so tista (lokalna) vodna zajetja, ki nimajo občinskih odlokov.
Ob jezerih v pasu do 50 (100 m) - odvisno od reliefa.	Hf	Uporabili smo: - Pas 100 m ob večjih jezerih; - Pas 50 m ob manjših jezerih.
Nad jamami in okoli brezen.	Hd	Uporabili smo sloj naravnih vrednot: NV-jame, NV-točke, ZO-točke
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov, pri čemer prvo in drugo stopnjo ločimo glede na polje IZDAT (izdatnost). Če je izdatnost večja ali enaka 5 l/s, izviru določimo prvo stopnjo.
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Druga stopnja		
Na širšem vodozbirnem območju (območja 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode).	Ha	Uporabili smo sloje varstvenih con po predpisih o zaščiti pitne vode iz portala e-vode. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo: 3 – širše vodovarstveno območje (državni nivo) in 3 – širše vodovarstveno območje in 4 – ogrožena območja (občinski nivo).
Ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin in na prispevnih območjih jezer.	Hf	Uporabili smo sloj vodotokov iz portala e-vode in ga ohranili kot linijski element. Kot vplivni radij smo določili do 50 m na vsako stran vodotoka (za večje vodotoke npr. Sava v srednjem in spodnjem toku ter Drava do 100 m) od sredinske linije vodotoka. Ostale stoječe vodne površine predstavlja sloj iz portala e-vode Vodno zemljišče stoječih celinskih voda. Osnovni sloj smo pripravili iz prispevnih območij jezer iz portala e-vode.
Karbonatni kraški svet s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi.	Hc	Uporabili smo sloj območij karbonatnih kamnin (glej Gostinčar, 2016). Drugo stopnjo smo določili površinam, kjer je v opombo zapisan »apnenec« ali »apnenec in dolomit«, v primeru »dolomit« in »klastične karbonatne« pa smo presodili o smiselnosti.
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov. Prvo in drugo stopnjo smo ločili glede na polje IZDAT (izdatnost). V kolikor je izdatnost manjša od 5 l/s, se določi drugo stopnjo. To se ovrednoti tudi v okolici tistih (lokalnih) vodnih zajetij, ki nimajo občinskih odlokov (prikazujemo točkovno).
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Ohranjeni redki gozdni ekosistem ali bližina drugih ekosistemov.	Ba	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrazišča, udornice ... naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Nahajališče redkih ali ogroženih rastlinskih vrst.	Bb	Temelji se na smernicah ZRSVN: npr. redke in ogrožene rastlinske vrste, vezane na gozd: bodika, tisa, lepi čevljc ... Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih živalskih vrst - rastišča divjega petelina in ruševca.	Bc	Uporabi se zaris območja prisotnosti vrste ali centre rastišč, okoli katerih se določi vplivni radij skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Gnezdišča (črne štorklje, planinskega orla, belorepca in ostalih vrst orlov, sršenarja in ostalih ogroženih ujed, gnezdišča sove kozače, velike uharice in ostalih vrst sov).	Bh	Zariše se, če so lokacije znane. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste, katera gnezdi, skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Prisotnost zveri (brlogi) – medveda, volka, vidre, risa in divje mačke.	Bi	Zariše se znane lokacije brlogov oz. lokacije kraja poleganja mladičev. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste (skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov). Vrsta se vpiše v opombe.
Gozdni rezervati, ekocelice in habitatna drevesa.	Bd	Ekocelice, financirane iz gozdnega sklada ter iz projektov, in ekocelice s soglasjem upravljavca državnih gozdov. Prav tako se doda vse ekocelice, ki so bile določene s soglasjem lastnikov (smernica 20) na podlagi sestojne karte. Habitatna drevesa, financirana iz gozdnega sklada, ter eventuelno iz projektov, habitatna drevesa z dupli ali gnezdi – nujen je podatek o lokaciji.
Gozdovi z izjemnimi biotopi, pomembnimi z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti - koridorji	Bj	Uporabi se sloj koridorjev, ki je bil po enotni metodologiji pripravljen v okviru projekta Life Lynx in DinAlpConnect.
Okolica (25 do 50 m pas) stoječih vodnih površin, pomembnih za prostoživeče živali - kaluze (točke), barja, mokrišča.	Bk	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrazišča, udornice... naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic. Podatek o kalužah predstavljajo točkovni objekti.
Vzdrževane travne površine – pasišča (gozdne jase) v gozdni krajini.	Bl	
Grmišča.	Bg	
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - mirne cone.	Bm	Površine gozdov, v katerih z različnimi ukrepi (rampe, obveščevalne in opozorilne table, prometni znaki) ohranjamo mir. Vrsta, zaradi katere je izločena mirna cona, se vpiše v opombe.
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - zimovališča.	Bz	Del življenjskega prostora populacije, kjer njeni osebki preživijo zimsko obdobje (zimovališča si izbere divjad, zato so gozdnogojitveni cilji tu drugačni). Vrsta, zaradi katere je izločeno zimovališče, se vpiše v opombe.
Zelo pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je nujno potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnatosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.
Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi.	Bu	Z Uredbo o varovalnih gozdovih opredeljeni varovalni gozdovi na podlagi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Druga stopnja

Ostale pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.

Be

Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnatosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.

Gozd v območjih Nature 2000.

Bf

Osnova je sloj območij Nature 2000, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic.

Gozdovi, ki imajo status ekološko pomembnega območja – EPO.

Bn

Osnova je sloj Ekološko pomembnih območij, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic. Druga stopnja se določi ekološko pomembnim območjem, izpostavljenim v naravovarstvenih smernicah. Ekološko pomembna območja, ki v naravovarstvenih smernicah niso izpostavljena, dobijo tretjo stopnjo poudarjenosti.

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.

KLIMATSKA FUNKCIJA**Utemeljitev****Šifra****Podlaga****Prva stopnja**

Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vetrom, izsuševanjem, pozebo.

Ka

Osnova je karta občin, ki imajo znotraj kmetijske krajine nizek delež gozdov. Osnova za določitev območij močnih vetrov je sloj Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001 – meja so povprečne letne vrednosti nad 3 m/s (ARSO). Ker podrobnejši podatki ne obstajajo, smo glede na poznavanje terena izbrali gozdove, kjer so pogosto močni vetrovi.

Gozd, ki varuje naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice pred vremenskimi ekstremi.

Kb

Gozdovi v oddaljenosti do 200 m (odvisno od reliefa) okrog izpostavljenih zaselkov in turističnih bivalnih objektov v gorskem in visokogorskem pasu (nad 700 m).

Kb

Na podlagi poznavanja smo določili izpostavljene zaselke in odvisno od reliefa določili velikost vplivnega radija okrog teh zaselkov.

Gozd okrog večjih strnjenih naselij (mesta), velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti 500–1000 m.

Kc

Na podlagi rabe tal smo izdelali sloj naselij nad 100 ha.

Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo.

Kd

Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta.

Ke

Okolica najpomembnejših rekreacijskih, turističnih objektov in klimatskih zdravilišč. Kot okolico se smatra območje do 200 m odvisno od reliefa.

Druga stopnja

Gozdovi okrog strnjenih naselij velikosti 10–100 ha v oddaljenosti 100–500 m (odvisno od reliefa in velikosti naselja), če je v pasu 500 m okrog njih gozda po površini manj kot 25 %.

Kc

Osnova je sloj naselij velikosti 10 do 100 ha.

Gozdovi, ki se nahajajo v območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi).

Kf

Optimalna bi bila uporaba sloja največjih hitrosti, ki ni na razpolago, zato je osnova sloj povprečnih hitrosti. Funkcija se določi le gozdu, ki zmanjšuje hitrost vetra v okolici naselij ali kmetijskih površin.

Gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.

Kf

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.

ZAŠČITNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Zaščita pred skalnimi podori.	Zg	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot osnovo za določitev območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili karto nevarnosti skalnih podorov v merilu 1:50.000, izdelano na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire BF, na podlagi modela.
Zaščita pred snežnimi plazovi.	Zh	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot območja naravne nevarnosti snežnih plazov smo vzeli kataster snežnih plazov. Območja snežnih plazov smo razširili do grebenov, kar predstavlja prispevno območje snežnih plazov.
Zaščita pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi.	Zi	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kartnih podlag za celotno Slovenijo v primernem merilu še ni izdelanih, zato je pri tem pomembno tudi lastno poznavanje problematike območja.
Gozd v hudourniških območjih nad naselji.	Zj	Ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določijo se najbolj problematični odseki hudournikov, v katerih bi bilo potrebno izvajati redni pregled, saj lahko vplivajo na poplavno varnost. Predvsem tisti predeli, kjer so se v preteklosti že dogodili škodni dogodki.
Gozd ob letališču.	Ze	
Protivetni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih.	Zf	Osnova za določitev elementov ogroženosti so infrastrukturni objekti iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest ne štejemo pod elemente ogroženosti. Za določitev območij močnih vetrov smo uporabili sloj ARSO Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001. Mejna vrednost so območja s povprečnimi letnimi vrednostmi nad 3 m/s.
Druga stopnja		
Gozdovi, ki ščitijo manj ogrožene objekte.		Šifre Zg, Zh, Zi in Zj ostajajo enake, le da se objekti nahajajo v bolj oddaljenih predelih, kjer je verjetnost za doseg pobočnih procesov manjša.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		
Dodatno pojasnilo:	Gozdovi, ki imajo zaradi ekstremnosti razmer funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji poudarjenosti in hkrati neposredno varujejo tudi objekte, praviloma zagotavljajo tudi zaščitno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti. V kolikor je na nekem območju določena varovalna funkcija, prav tako pa gozd ščiti objekte pred pobočnimi procesi, se temu predelu določi obe funkciji.	

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi okoli večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (od 500 m do 1 km oddaljenosti – odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj naselij nad 100 ha.
Neposredna bližina bolnice in zdravilišča (do 200 m, odvisno od reliefa).	Ga	Obstoječi sloj bolnišnic se dopolni z znanimi zdravilišči na podlagi lastnega poznavanja območja.
Druga stopnja		
Gozdovi v bližini večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (na razdalji 1 do 3 km - odvisno od reliefa in podnebnih razmer) ter gozdovi okoli manjših strnjenih naselij (od 10 do 100 ha) (do 1 km oddaljenosti - odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj za naselja 10 do 100 ha in nad 100 ha.
Gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča ipd.	Gb	Pri določitvi velikih virov hrupa so v pomoč območja z določeno obrambno funkcijo, ki povzročajo hrup (strelišča, vojaški poligoni in avtoceste iz sloja gospodarske javne infrastrukture).
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora.		

OBRAMBNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov oziroma gozdovi, ki so ograjeni zaradi rabe v vojaške ali policijske namene.	Oa	Osnova so območja izključne rabe Ministrstva za obrambo Republike Slovenije (MORS).
Gozdovi znotraj obsežnih stalnih poligonov (z objekti) za urjenje policijskih in vojaških enot - dodatnega pasu okrog njih pa se ne določa.	Ob	Osnova so območja izključne rabe MORS.
Gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.	Oh	Osnova so črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103). Dodajo se ostala znana črpališča.
Gozdovi območij nadzorovane rabe prostora, to so območja, ki so občasno na terenu zaprta in pod nadzorom vojaških enot.	Ob	Kot osnovo smo vzeli območja nadzorovane rabe MORS. Izbrali smo le manjša, natančneje zarisana območja, ki so pogosto varovana s strani vojske. Vplivnih radijev in koridorjev, v katerih nadzorujejo zračni prostor, nismo vključevali. V primeru prekrivanja s slojem izključne rabe ima izključna raba prednost.
Druga stopnja		
Gozdovi območij možne izključne rabe prostora, to so območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oa	Osnova so območja možne izključne rabe MORS.
Druga območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega	Oc	Ostala območja, pomembna za obrambno funkcijo, smo določili na podlagi strokovne ocene.

stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

REKREACIJSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje dnevno obiskujejo.	Ra	Osnova so sloji pešpoti ter poznavanje območja. V pomoč so nam bili tudi sloji, ki prikazujejo obiskanost poti, npr. strava heatmap.
Gozdovi ob vstopnih mestih na območjih, ki so namenjena rekreaciji (cca. 100 m levo in desno).	Rc	
Gozdovi, ki so opremljeni s tablam z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti (npr. trim steza).	Rb	
Gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih pohodnih in kolesarskih poti (pomembnejši odseki slovenske planinske transverzale, E6, E7, slovenske turno kolesarske poti ipd.).	Rd	Osnovo predstavljajo karte planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti, Jakobove poti in druge razpoložljive karte glede lokalno pomembnih poti, za določitev obiskane poti pa so nam bili v pomoč sloji, ki prikazujejo obiskanost, npr. strava heatmap.
Območja z urejenimi poligoni in objekti, ki so namenjeni izvajanju športno-rekreacijskih dejavnosti oziroma aktivnosti (adrenalinski parki, paint ball poligoni, kolesarski poligoni).	Rg	Določili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Gozdovi ob kolesarskih poteh, kjer je množičen obisk.	Re	Gorskokolesarske poti, ki imajo soglasje ZGS in so označene na terenu, oziroma druge množično obiskane kolesarske poti.
Razglašen mestni gozd (mestni/občinski odlok).	Rf	
Druga stopnja		
V neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje srednje pogosto obiskujejo.	Ra	
Gozdovi s širše prepoznanimi naravnimi plezalnimi stenami, vzletišča padalcev in gozdovi ob poligonih, namenjenih izvajanju zimskih športov (smučišča, nordijski centri z grajenimi tekaškimi progami, gozdovi z urejenimi sankarskimi progami ipd.).	Rg	Osnova je sloj vzletišč za jadrane padalce.
Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov.	Rh	Podatki ne obstajajo, zato smo območja opredelili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh.	Rd	Vključi se predele, kjer funkcija nima prve stopnje poudarjenosti. Osnova so sloji planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti in Jakobova pot.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		
Dodatno pojasnilo:	V gozdnih rezervatih smo rekreacijsko funkcijo določili le potem, ki so označene tudi na terenu. Rekreacijske funkcije ne določamo na območjih strogih rezervatov, ograjenih območjih vojaških objektov, ograjenih raziskovalnih ploskvah, ograjenih predelih zaradi gojenja in lovni oborah.	

TURISTIČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja.	Ta	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Zelo obiskan gozd mesta ali večjega naselja.	Tb	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje. 50m na vsako stran.	Tc	
Učna pot.	Te	Osnova je oblikovan sloj gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji poti.
Druga stopnja		
Gozdovi ob obiskanih (od mest in naselij mestnega značaja bolj oddaljenih) izletniških točkah in ob dostopih do njih.	Tc	
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		

POUČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem.	Pa	Oblikovan je sloj gozdnih učnih poti, ki so na seznamu gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji. V kolikor so učne poti speljane tako, da pokrivajo širše območje, se lahko prikaže tudi celotna površina gozdnega prostora, ne samo linija. Prav tako imajo poudarjeno funkcijo tudi območja mestnih gozdov (gozdovi s posebnim namenom), opremljena z informativnimi tablam in učnimi potmi, vezanimi na gozd.
Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.	Pb	Temelji se na poznavanju GGO in vključi znane objekte.
Druga stopnja		
Gozdovi, v katerih se občasno seznanja javnost, zlasti mladino, z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter njegovimi funkcijami, pa niso posebej opremljeni za ta namen.	Pc	Gozdovi v bližini šol ali vrtcev, ki jih obiskujejo otroci ob pouku naravoslovja, naravoslovnih dnevih ipd.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse druge površine gozdnega prostora, razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.		

RAZISKOVALNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd, vključen v dolgoročne raziskave.	Ia	Gozdovi, vključeni v dolgoročne raziskave in vplivni radij ene drevesne višine.
Gozd na raziskovalni ploskvi: ploskve z vplivnim radijem.	Ib	Osnova so sloji raziskovalnih ploskev Gozdarskega inštituta Slovenije z vplivnim radijem 50 m in druge raziskovalne ploskve, v kolikor so vključene v intenzivne dolgoročne raziskave (npr. Biotehniške fakultete).

Razglašen gozdni rezervat.	Ic	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.
----------------------------	----	--

Druge in tretje stopnjo poudarjenosti se ne določa.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Območja in okolica naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin ali kjer varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. To so tiste naravne vrednote, za katere prvo stopnjo poudarjenosti predlaga služba, pristojna za varstvo narave (ZRSVN). Pod »okolico« objektov razumemo pas gozda 50–100 m okrog njih.	Da	Po naravovarstvenih smernicah. Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili izjemoma, in sicer za območja z najostrejšim režimom. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom I., II. in III. stopnje po IUCN, ki ne dovoljuje izkoriščanja gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Gozdni rezervati.	Dc	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.
Izjemna drevesa.	Dd	Uporabili smo sloj izjemnih dreves iz evidence naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Dodali smo podatke iz evidence izjemnih dreves ZGS, v kolikor drevesa še niso pridobila statusa NV.
Druga stopnja		
Območja naravnih vrednot, ki niso vključena v prvo stopnjo in pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Da	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom II. in IV. ter naravni spomeniki III. stopnje po IUCN, ki pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj zavarovanih območij iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo in predlogi za opredelitev prve stopnje ZVKD v sklopu pridobljenih Kulturnovarstvenih usmeritev. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo: • območja vrtnoarhitekturne dediščine, kot so arboretumi, drevoredi ...; • točkovni objekti memorialne dediščine, kot so znamenja, spomeniki ...; • točkovni objekti sakralne stavbne dediščine, kot so kapelice, cerkve ...; • območja arheološke dediščine, ki nimajo opredeljenega vplivnega območja, kot so ruševine objektov ...; • pomembna arheološka najdišča.

Druga stopnja

Gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin.

Ca Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo. Gre za vsa ostala območja, kjer ni funkcija varovanja kulturne dediščine opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti.

Ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja (steljniki, panjeveci, logi, gaji).

Cb Temelji se na poznavanju območja in tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi.

Območje kulturne krajine.

Cc Tip kulturna krajina ima poudarjeno drugo stopnjo poudarjenosti kulturne dediščine, kot tudi estetsko funkcijo.

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

ESTETSKA FUNKCIJA**Utemeljitev****Šifra****Podlaga****Prva stopnja**

Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu (Register KD in NV).

Ea

Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo – samo v primerih, ko gre za nadzemno kulturno dediščino. Kot osnovo za naravne vrednote smo vzeli sloj naravne dediščine. Estetsko funkcijo smo določili le v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, kjer gozd predstavlja pomembno estetsko kuliso.

Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave.

Ec

Razglašen mestni gozd (z odloki).

Ed

Osnova so podatki o razglašanih mestnih gozdovih na OE.

Druga stopnja

Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine (Register KD).

Eb

Osnova je sloj kulturne dediščine – kjer je Tip kulturna krajina.

Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe.

Ee

Gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora.

Ef

Gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.

Eg

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA**Utemeljitev****Šifra****Podlaga****Prva stopnja**

Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

La

Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, višjo od 5 m³.

Druga stopnja

Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Drugo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča med 2 in 5 m ³ .
Tretja stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Tretjo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, nižjo od 2 m ³ . Prav tako imajo tretjo stopnjo poudarjenosti vsi varovalni gozdovi.
Brez stopnje poudarjenosti		
Z uredbo razglašeni gozdni rezervati.	Lu	Osnova je sloj z uredbo sprejetih gozdnih rezervatov.
S soglasjem lastnikov izločene ekocelice.	Le	Osnovo predstavljajo s soglasjem lastnikov izločene ekocelice.
Dodatna pojasnila		Stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije smo določili le gozdnim površinam. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom opredeljen kot varovalni gozd, smo določili 3. stopnjo poudarjenosti ne glede na vrednost PSGR, saj je v tem primeru lesnoproizvodna funkcija podrejena namenu, zaradi katerega je bil gozd izločen kot varovalni gozd. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom določen kot gozdni rezervat, in gozdu, ki je s soglasjem lastnika za določeno obdobje prepuščen naravnemu razvoju (ekocelice), se lesnoproizvodne funkcije za prihodnje obdobje ne določa.

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdni semenski sestoj.	Na	Osnova je karta semenskih sestojev.
Nadpovprečno nabiranje drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo).	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o nadpovprečnem nabiranju drugih gozdnih dobrin in zaznani problemi na terenu glede prekomernega nabiranja gozdnih plodov.
Gozd, v katerem se gospodar zaradi plodov.	Nc	Osnovo predstavljajo podatki o gozdovih, v katerih se gospodari zaradi plodov.
Čebelarstva stojišča za premične čebelnjake in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru (polmer: 100 m).	Np	Osnova so čebelarstva stojišča za premične čebelnjake iz Čebelarstva zveze Slovenije.
Druga stopnja		
Območja nabiranja drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo) – manj obremenjena.	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o območjih, kjer se nabirajo druge gozdne dobrine, vendar so ta območja manj obremenjena in zato problemi na terenu glede prekomernega nabiranja niso tako izraziti.
Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi (nad 25 %).	Nd	
Območje gozdne čebelje paše.	Ne	Osnova so podatki iz katastra čebelje paše.
Gozd intenzivnega steljarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov.	Nf	Podatki o območjih gozdov, kjer se intenzivno steljarji in pridobiva smola ali drevesne sokove niso razpoložljivi, zato je osnova lastno poznavanje območij teh tradicionalnih oblik.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Lovne obore.	Jo	Osnova je sloj lovni obor v Sloveniji.
Krmišče z okolico (zimski krmišča z okolico do 200 m).	Jk	Osnova je sloj lokacije zimskih krmišč, okoli katerih smo kot vplivni radij določili oddaljenost do 200 m.
Okolica rukališč.	Jr	Osnova je poznavanje lokacij rukališč.
Druga stopnja		
Območje lovišča z intenzivnim lovskim turizmom..	Jt	Osnova je poznavanje lokacij.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		